

30. Sprawozdania Finansowe

Ernst & Young Audit sp. z o.o.
Rondo ONZ 1
00-124 Warszawa
Tel. +48 22 557 70 00
Faks +48 22 557 70 01
warszawa@pl.ey.com
www.ey.com/pl

**RAPORT NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA
Z PRZEGLĄDU ŚRÓDROCZNEGO SKRÓCONEGO SKONSOLIDOWANEGO
SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO OBEJMUJĄCEGO OKRES
OD DNIA 1 STYCZNIA 2010 ROKU DO DNIA 31 MARCA 2010 ROKU**

Dla Akcjonariuszy TAURON Polska Energia S.A.

Wprowadzenie

Na potrzeby niniejszego dokumentu rejestracyjnego przeprowadziliśmy przegląd prezentowanego w nim śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. („Grupa”), w której jednostką dominującą jest TAURON Polska Energia S.A. („Spółka”), składającego się ze śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej sporządzonego na dzień 31 marca 2010 roku, śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów, śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania z zmian w kapitale własnym oraz śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych sporządzonych za okres od dnia 1 stycznia 2010 roku do dnia 31 marca 2010 roku, jak również zasad (polityki) rachunkowości oraz dodatkowych not objaśniających („załączone śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe”).

Odpowiedzialność Zarządu za załączone śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe

Za zgodność załączonego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, mającymi zastosowanie do sprawozdawczości śródrocznej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską („MSR 34”), jak również za rzetelność i jasność informacji w nim zawartych odpowiedzialny jest Zarząd Spółki. Naszym zadaniem było wydanie, na podstawie przeglądu tego sprawozdania, raportu z przeglądu.

Zakres przeglądu

Przegląd przeprowadziliśmy stosownie do Międzynarodowego Standardu Usług Przeglądu 2410, „Przegląd Śródrocznych Informacji Finansowych Przeprowadzany przez Niezależnego Biegłego Rewidenta Jednostki” oraz obowiązujących w Polsce przepisów prawa i krajowych standardów rewizji finansowej, wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów w Polsce. Standardy nakładają na nas obowiązek zaplanowania i przeprowadzenia przeglądu w taki sposób, aby uzyskać umiarkowaną pewność, że sprawozdanie finansowe nie zawiera istotnych nieprawidłowości. Przeglądu dokonaliśmy głównie drogą analizy danych finansowych, wglądu w księgi rachunkowe oraz wykorzystania informacji uzyskanych od kierownictwa oraz personelu Spółki. Zakres i metoda przeglądu sprawozdania finansowego istotnie różnią się od badań leżących u podstaw opinii wydawanej o zgodności z wymagającymi zastosowania zasadami (polityką) rachunkowości rocznego sprawozdania finansowego oraz o jego rzetelności i jasności. Przegląd daje mniej pewności niż badanie. Nie przeprowadziliśmy badania załączonego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, w związku z czym nie wydajemy opinii z badania.

Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2009 roku było przedmiotem naszego badania i z datą 16 marca 2010 roku wydaliśmy opinię z objaśnieniem o tym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Objasnienie dotyczyło niepewności związanej z zakwestionowaniem przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki rozliczenia za 2008 rok kwot rekompensat przysługujących Grupie z tytułu przedterminowego rozwiązania umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej i będącym w toku postępowaniem odwoławczym w tym zakresie.

ERNST & YOUNG

Wniosek

Na podstawie przeprowadzonego przez nas przeglądu nie zidentyfikowaliśmy niczego, co nie pozwoliłoby na stwierdzenie, że załączone śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest zgodne z wymagającymi zastosowania zasadami (polityką) rachunkowości oraz że rzetelnie i jasno przedstawia ono, we wszystkich istotnych aspektach, sytuację majątkową i finansową Grupy na dzień 31 marca 2010 roku oraz jej wynik finansowy za okres 3 miesięcy zakończony dnia 31 marca 2010 roku zgodnie z MSR 34.

Objaśnienie uzupełniające raport

Nie zgłaszając zastrzeżeń zwracamy uwagę na fakt, że jak zostało wskazane w nocie 23 dodatkowych not objaśniających do załączonego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, jednostka zależna Spółki, Południowy Koncern Energetyczny S.A. („PKE”), posiada prawo do rekompensat z tytułu kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej wynikających z ustawy z dnia 29 czerwca 2007 roku (Dz. U. z 2007 roku, nr 130, poz. 905 z późn. zm., „Ustawa o KDT”). W oparciu o politykę rachunkowości dotyczącą rekompensat bazującą na regulacjach Ustawy o KDT oraz własne szacunki i założenia, Grupa rozpoznała przychody z tego tytułu w kwocie 192 milionów złotych w roku obrotowym zakończonym dnia 31 grudnia 2008 roku, 484 milionów złotych w roku obrotowym zakończonym dnia 31 grudnia 2009 roku oraz 74 milionów złotych w okresie trzech miesięcy zakończonym dnia 31 marca 2010 roku. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wydał w dniu 31 lipca 2009 roku decyzję nakazującą zwrot części otrzymanej zaliczki za rok 2008 w kwocie 160 milionów złotych („Decyzja”). Zarząd PKE nie zgodził się z Decyzją i złożył od niej odwołanie do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie. Zarząd Spółki, w wyniku przeprowadzonej analizy prawnej opartej między innymi o opinie niezależnych, renomowanych kancelarii prawnych, stoi na stanowisku, iż odwołanie wniesione przez PKE będzie skutkowało uchYLENIEM lub zmianą Decyzji. Zarząd Spółki jest przekonany, iż rozwiązanie powyższej kwestii nie wpłynie istotnie negatywnie na całkowite dochody oraz sytuację finansową Grupy. Na dzień niniejszego raportu postępowanie sądowe jest w toku, a jego ostateczny rezultat może mieć istotny wpływ na całkowite dochody oraz sytuację finansową Grupy.

w imieniu:
Ernst & Young Audit sp. z o.o.
Rondo ONZ 1
00-124 Warszawa
nr ewid. 130

Kluczowy biegły rewident

Artur Żwak
Biegły rewident nr 9894

Warszawa, dnia 7 maja 2010 roku

30.2 Śródroczne Skrócone Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za pierwszy kwartał 2010 r.

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.

**Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe
zgodne z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej
za okres 3 miesięcy zakończony dnia 31 marca 2010 roku
wraz z raportem niezależnego biegłego rewidenta**

SPIS TREŚCI

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW ZA OKRES 3 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY DNIA 31 MARCA 2010 ROKU	F-7
ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ NA DZIEŃ 31 MARCA 2010 ROKU	F-8
ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM ZA OKRES 3 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY DNIA 31 MARCA 2010 ROKU	F-10
ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM ZA OKRES 3 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY DNIA 31 MARCA 2009 ROKU	F-11
ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPLÝWÓW PIENIĘŻNYCH ZA OKRES 3 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY DNIA 31 MARCA 2010 ROKU	F-12
DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE	F-14
1. Informacje ogólne	F-14
2. Podstawa sporządzenia śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego	F-14
3. Istotne zasady (polityki) rachunkowości	F-14
4. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie	F-16
5. Zmiana szacunków	F-16
6. Sezonowość działalności	F-16
7. Informacje dotyczące segmentów działalności	F-16
8. Podatek dochodowy	F-20
9. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	F-21
10. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty	F-21
11. Wartości niematerialne	F-22
12. Rzeczowe aktywa trwałe	F-24
13. Zapasy	F-26
14. Należności z tytułu dostaw i usług	F-26
15. Rezerwy i świadczenia pracownicze	F-27
16. Rezerwy	F-28
16.1. Zmiany stanu rezerw	F-28
16.2. Opis istotnych tytułów rezerw	F-29
16.2.1. Rezerwa na roszczenia od kontrahentów, na spory sądowe, na umowę rodzącą obciążenia	F-29
16.2.2. Rezerwa na rekultywację i koszty likwidacji środków trwałych	F-29
16.2.3. Rezerwa z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii	F-29
16.2.4. Pozostałe rezerwy	F-29
17. Rozliczenia międzyokresowe	F-30
17.1. Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe	F-30
17.2. Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów	F-30
18. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki oraz wyemitowane obligacje	F-31
19. Połączenia jednostek gospodarczych i nabycia udziałów mniejszości	F-33
20. Instrumenty finansowe	F-33
21. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	F-34
22. Zarządzanie kapitałem	F-34
23. Zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe	F-34
24. Zobowiązania inwestycyjne	F-35
25. Transakcje z udziałem spółek Skarbu Państwa	F-35
26. Omówienie pozostałych istotnych zmian, jakie miały miejsce w okresie sprawozdawczym	F-35
26.1. Pozostałe koszty operacyjne	F-35
26.2. Pozostałe krótko- i długoterminowe aktywa niefinansowe	F-36
26.3. Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	F-36
26.4. Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	F-36
27. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym	F-36

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW ZA OKRES 3 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY DNIA 31 MARCA 2010 ROKU

	Nota	Okres 3 miesięcy zakończony dnia 31 marca 2010 roku (niebadane)	Okres 3 miesięcy zakończony dnia 31 marca 2009 roku (niebadane)
Działalność kontynuowana			
Przychody ze sprzedaży towarów, produktów i materiałów bez wyłączenia akcyzy		2 711 503	2 580 805
Podatek akcyzowy		(105 549)	(97 881)
Przychody ze sprzedaży towarów, produktów i materiałów		2 605 954	2 482 924
Przychody ze sprzedaży usług		1 181 008	1 060 394
Pozostałe przychody		7 371	6 187
Przychody ze sprzedaży		3 794 333	3 549 505
Koszt własny sprzedaży		(3 106 970)	(3 031 275)
Zysk brutto ze sprzedaży		687 363	518 230
Pozostałe przychody operacyjne		31 761	11 035
Koszty sprzedaży		(52 512)	(44 707)
Koszty ogólnego zarządu		(144 596)	(140 264)
Pozostałe koszty operacyjne		(45 970)	(9 628)
Zysk operacyjny		476 046	334 666
Przychody finansowe		26 239	33 989
Koszty finansowe		(52 556)	(62 796)
Zysk brutto		449 729	305 859
Podatek dochodowy	8	(90 142)	(84 820)
Zysk netto z działalności kontynuowanej		359 587	221 039
Zysk netto za okres		359 587	221 039
Pozostałe całkowite dochody:			
Zmiana wartości instrumentów zabezpieczających		(7 948)	19 859
Podatek dochodowy odnoszący się do elementów pozostałych całkowitych dochodów		1 510	(3 773)
Pozostałe całkowite dochody za okres, po uwzględnieniu podatku		(6 438)	16 086
Całkowite dochody za okres		353 149	237 125
Zysk przypadający:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		291 813	186 024
Udziałom niekontrolującym		67 774	35 015
Całkowity dochód przypadający:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		286 341	199 562
Udziałom niekontrolującym		66 808	37 563
Zysk na jedną akcję (w złotych):			
– podstawowy z zysku za okres przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej		0,02	0,01
– podstawowy z zysku z działalności kontynuowanej za okres przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej		0,02	0,01
– rozwodniony z zysku za okres przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej		0,02	0,01
– rozwodniony z zysku z działalności kontynuowanej za okres przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej		0,02	0,01

Katowice, dnia 7 maja 2010 roku

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ NA DZIEŃ 31 MARCA 2010 ROKU

	Nota	31 marca 2010 roku (niebadane)	31 grudnia 2009 roku (dane porównawcze)
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	12	17 108 018	17 260 573
Wartości niematerialne	11	550 581	824 751
Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	20	176 028	179 746
Pozostałe długoterminowe aktywa niefinansowe		85 939	58 547
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	8	113 834	152 221
		18 034 400	18 475 838
Aktywa obrotowe			
Zapasy	13	445 805	536 201
Należności z tytułu podatku dochodowego		44 780	52 926
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	14	2 162 303	1 874 996
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	26	100 201	18 753
Pozostałe krótkoterminowe aktywa niefinansowe	26	256 526	158 725
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	9	758 148	1 032 103
		3 767 763	3 673 704
Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży		5 820	5 951
SUMA AKTYWÓW		21 807 983	22 155 493

Katowice, dnia 7 maja 2010 roku

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ NA DZIEŃ 31 MARCA 2010
– ciąg dalszy

	Nota	31 marca 2010 roku (niebadane)	31 grudnia 2009 roku (dane porównawcze)
PASYWA			
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej			
Kapitał podstawowy		13 986 284	13 986 284
Kapitał zapasowy		240 209	64 050
Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających		(6 238)	(766)
Zyski zatrzymane/Niepokryte straty		(2 075 344)	(2 191 002)
		12 144 911	11 858 566
Udziały niekontrolujące		2 441 911	2 375 100
Kapitał własny ogółem		14 586 822	14 233 666
Zobowiązania długoterminowe			
Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	20, 18	1 146 545	1 179 406
Zobowiązania z tytułu leasingu oraz umów dzierżawy z opcją zakupu	20	78 608	88 291
Rezerwy długoterminowe i świadczenia pracownicze	15, 16	990 819	978 807
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe i dotacje rządowe	17	618 675	624 567
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe finansowe zobowiązania długoterminowe	20	8 579	5 683
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	8	1 175 970	1 150 695
		4 019 196	4 027 449
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe zobowiązania	20	1 114 809	1 490 726
Bieżąca część kredytów, pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	20, 18	583 460	596 315
Bieżąca część zobowiązań z tytułu leasingu oraz umów dzierżawy z opcją zakupu	20	34 854	35 377
Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe		779 395	556 669
Rozliczenia międzyokresowe i dotacje rządowe	17	177 932	210 267
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		35 048	67 034
Rezerwy krótkoterminowe i świadczenia pracownicze	15, 16	476 467	937 990
		3 201 965	3 894 378
Zobowiązania razem		7 221 161	7 921 827
SUMA PASYWÓW		21 807 983	22 155 493

Katowice, dnia 7 maja 2010 roku

ŚRÓDRZECNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM ZA OKRES 3 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY DNIA 31 MARCA 2010 ROKU

Nota	Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej									
	Kapitał podstawowy	Kapitał spółek zależnych na podniesienie kapitału podstawowego	Akcje własne	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	Kapitał z tytułu świadczeń w formie akcji	Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty	Razem	Udziały niekontrolujące	Razem kapitał własny
Na dzień 1 stycznia 2010 roku	13 986 284	-	-	64 050	(766)	-	(2 233 034)	11 816 534	2 367 683	14 184 217
Zmiana polityki rachunkowości	-	-	-	-	-	-	42 032	42 032	7 417	49 449
Bilans otwarcia po korektach	13 986 284	-	-	64 050	(766)	-	(2 191 002)	11 858 566	2 375 100	14 233 666
Wynik okresu	-	-	-	-	-	-	291 813	291 813	67 774	359 587
Inne całkowite dochody	-	-	-	-	(5 472)	-	-	(5 472)	(966)	(6 438)
Razem całkowite dochody za okres	-	-	-	-	(5 472)	-	291 813	286 341	66 808	353 149
Podział zysków z lat ubiegłych	-	-	-	176 159	-	-	(176 159)	-	-	-
Świadczenia pracownicze w formie akcji – naliczone	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Na dzień 31 marca 2010 roku (niebadane)	13 986 284	-	-	240 209	(6 238)	-	(2 075 348)	12 144 907	2 441 908	14 586 815

Katowice, dnia 7 maja 2010 roku

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM ZA OKRES 3 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY DNIA 31 MARCA 2009 ROKU

Nota	Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej									
	Kapitał podstawowy	Kapitał spółek zależnych na podniesienie kapitału podstawowego	Akcje własne	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	Kapitał z tytułu świadczeń w formie akcji	Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty	Razem	Udziały niekontrolujące	Razem kapitał własny
Na dzień 1 stycznia 2009 roku	13 698 646	287 883	(245)	59 601	(17 765)	21 411	(2 923 621)	11 125 910	2 219 533	13 345 443
Wynik okresu	-	-	-	-	-	-	186 024	186 024	35 015	221 039
Inne całkowite dochody	-	-	-	-	13 538	-	-	13 538	2 548	16 086
Razem całkowite dochody za okres	-	-	-	-	13 538	-	186 024	199 562	37 563	237 125
Podział zysków z lat ubiegłych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Świadczenia pracownicze w formie akcji – naliczone	-	-	-	-	-	783	-	783	138	921
Na dzień 31 marca 2009 roku (niebadane)	13 698 646	287 883	(245)	59 601	(4 227)	22 194	(2 737 597)	11 326 255	2 257 234	13 583 489

Katowice, dnia 7 maja 2010 roku

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPLÝWÓW PIENIĘŻNYCH ZA OKRES 3 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY DNIA 31 MARCA 2010 ROKU

Nota	Okres 3 miesięcy zakończony dnia 31 marca 2010 roku (niebadane)	Okres 3 miesięcy zakończony dnia 31 marca 2009 roku (niebadane)
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		
Zysk/(strata) brutto	449 729	305 859
Korekty o pozycje:		
Amortyzacja	346 604	324 642
Zysk/strata z tytułu różnic kursowych	(2 430)	6 644
Odsetki i dywidendy, netto	30 626	21 811
(Zysk)/strata na działalności inwestycyjnej	1 198	(68 576)
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu należności	(284 957)	(185 454)
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu zapasów	90 350	(86 344)
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek	(28 033)	69 718
Zmiana stanu pozostałych aktywów długo- i krótkoterminowych	165 305	(33 980)
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych przychodów i dotacji rządowych oraz rozliczeń międzyokresowych biernych kosztów	(51 505)	8 506
Zmiana stanu rezerw	(449 511)	(325 950)
Podatek dochodowy zapłacony	(48 810)	(23 286)
Koszty z tytułu płatności w formie akcji własnych	-	921
Pozostałe	(7 991)	(372)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	210 575	14 139
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	1 599	3 130
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	(318 329)	(364 066)
Sprzedaż pozostałych aktywów finansowych	4 496	42 397
Nabycie pozostałych aktywów finansowych	(86 081)	(12 898)
Nabycie inwestycji w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach	-	-
Nabycie jednostki zależnej, po potrąceniu przejętych środków pieniężnych	-	-
Dywidendy otrzymane	-	-
Odsetki otrzymane	134	183
Spłata udzielonych pożyczek	-	1 000
Udzielenie pożyczek	-	-
Pozostałe	8	1 599
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(398 173)	(328 655)

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ZA OKRES 3 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY DNIA 31 MARCA 2010 ROKU – ciąg dalszy

	Nota	Okres 3 miesięcy zakończony dnia 31 marca 2010 roku (niebadane)	Okres 3 miesięcy zakończony dnia 31 marca 2009 roku (niebadane)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Nabycie akcji własnych		-	-
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego		(10 386)	(10 874)
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/kredytów		40 082	45 374
Spłata pożyczek/kredytów		(84 553)	(78 999)
Emisja dłużnych papierów wartościowych		-	-
Wykup dłużnych papierów wartościowych		-	-
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom jednostki dominującej		-	-
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom mniejszościowym		(10)	(2)
Inne wydatki na rzecz właścicieli		-	-
Odsetki zapłacone		(17 396)	(21 188)
Pozostałe		(465)	375
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(72 728)	(65 314)
Pozostałe		-	-
Zwiększenie/(zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów			
Różnice kursowe netto		(121)	1 183
Środki pieniężne na początek okresu		972 655	906 944
Środki pieniężne na koniec okresu, w tym:	9	712 329	527 114
o ograniczonej możliwości dysponowania		18 399	2 886

Katowice, dnia 7 maja 2010 roku

DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

1. Informacje ogólne

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A. („Grupa”, „Grupa TAURON”) składa się z TAURON Polska Energia S.A. („jednostka dominująca”, „Spółka”) i jej spółek zależnych. Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy obejmuje okres 3 miesięcy zakończony dnia 31 marca 2010 roku oraz zawiera dane porównawcze za okres 3 miesięcy zakończony dnia 31 marca 2009 roku oraz na dzień 31 grudnia 2009 roku. Zamieszczone w niniejszym śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym dane porównawcze za okres zakończony dnia 31 marca 2009 roku nie były przedmiotem przeglądu lub badania przez biegłego rewidenta.

Jednostka dominująca jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy Katowice-Wschód Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000271562.

Jednostce dominującej nadano numer statystyczny REGON 240524697.

Czas trwania jednostki dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej jest nieoznaczony.

Podstawowym przedmiotem działania Grupy jest:

1. Wydobycie węgla kamiennego.
2. Wytwarzanie energii elektrycznej i ciepłej ze źródeł konwencjonalnych.
3. Wytwarzanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych.
4. Dystrybucja energii elektrycznej.
5. Sprzedaż energii i pozostałych produktów rynku energetycznego.
6. Świadczenie innych usług związanych z realizacją zadań, o których mowa powyżej.

Działalność prowadzona jest na podstawie odpowiednich koncesji przyznanych poszczególnym jednostkom wchodzącym w skład Grupy.

Podmiotem kontrolującym Spółkę jest Skarb Państwa Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Podstawa sporządzenia śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez UE („MSSF”), w szczególności zgodnie z Międzynarodowym Standardem Rachunkowości nr 34. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Grupę działalność, w zakresie stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości nie ma różnicy między standardami MSSF, które weszły w życie, a standardami MSSF zatwierdzonymi przez UE.

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach PLN.

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości, z uwzględnieniem planowanego połączenia Spółki z jednostkami zależnymi Enion Zarządzanie Aktywami Sp. z o.o. i Energomix Servis Sp. z o.o., co zostało szerzej opisane w nocie 19 niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Na dzień zatwierdzenia do publikacji niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez spółki Grupy.

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe nie obejmuje wszystkich informacji oraz ujawnień wymaganych w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym i należy je czytać łącznie ze skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy sporządzonym zgodnie z MSSF za rok zakończony dnia 31 grudnia 2009 roku.

3. Istotne zasady (polityki) rachunkowości

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2009 roku, z wyjątkiem zastosowania następujących zmian do standardów oraz nowych interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2010 roku:

- W latach ubiegłych Grupa rozpoznawała wartość uzyskanych opłat przyłączeniowych i nieodpłatnie otrzymanych aktywów jako rozliczenia międzyokresowe przychodów w pasywach sprawozdania z sytuacji finansowej. Kwoty te były następnie ujmowane w przychodach proporcjonalnie do amortyzacji powiązanych z nimi składników majątkowych. Zgodnie z interpretacją KIMSF 18 *Przekazanie aktywów przez klientów* Grupa ujmuje otrzymywane opłaty przyłączeniowe i nieodpłatnie otrzymane aktywa jako przychody w dacie ich otrzymania. Ponieważ interpretacja ta odnosi się do sposobu ujmowania opłat przyłączeniowych oraz aktywów

otrzymywanych od klientów od dnia 1 lipca 2009 roku, w związku z tym Grupa dokonała odpowiedniego przekształcenia bilansu na dzień 31 grudnia 2009 roku. Wpływ zmian wynikających z zastosowania interpretacji KIMSF 18 na skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2009 roku przedstawiono poniżej.

	Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty	Udziały niekontrolujące	Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe długoterminowe	Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe krótkoterminowe	Aktywa z tytułu podatku odroczonego	Rezerwa z tytułu podatku odroczonego
Saldo na dzień 31 grudnia 2009	(2 233 034)	2 367 683	682 790	213 093	156 897	1 143 771
Zmiana wynikająca z zastosowania interpretacji KIMSF 18	42 032	7 417	(58 223)	(2 826)	(4 676)	6 924
Saldo porównawcze na dzień 31 grudnia 2009	(2 191 002)	2 375 100	624 567	210 267	152 221	1 150 695

Ponieważ zastosowanie interpretacji nie miało wpływu na dane dotyczące 1 stycznia 2009 roku przedstawione w sprawozdaniu za rok zakończony dnia 31 grudnia 2009 roku, Grupa nie przedstawia w niniejszym skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym sprawozdania z sytuacji finansowej oraz dodatkowych not objaśniających na dzień 1 stycznia 2009 roku.

- *MSSF 3 Połączenia jednostek* (znowelizowany w styczniu 2008) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku lub później. Znowelizowany MSSF 3 zwiększa liczbę transakcji, które będą ujmowane jako połączenia jednostek zgodnie z wymogami tego standardu, oraz wprowadza możliwość dokonywania wyboru, czy na moment transakcji nabycia udziały niekontrolujące w jednostce przejmowanej (wcześniej określane jako „udziały mniejszościowe”) wycenić według wartości godziwej, czy też proporcjonalnie do udziału w aktywach netto tej jednostki. Standard wprowadził także szereg zmian w zakresie m.in. ujmowania przejęć kilkuetapowych, zapłat warunkowych, kosztów związanych z nabyciem kontroli, zobowiązań warunkowych jednostki przejmowanej, aktywów wynikających z prawa do rekompensaty przyszłych wydatków. Znowelizowany standard MSSF 3 stosuje się prospektywnie, bez konieczności przekształcania wcześniejszych transakcji połączeń jednostek. W okresie objętym niniejszym skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy nie miały miejsca połączenia jednostek.
- *MSR 27 Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe* (zmieniony w styczniu 2008) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku lub później. Zmieniony standard wprowadza szereg zmian, w szczególności precyzuje, iż zmiany udziałów w jednostce zależnej (nieprowadzące do utraty kontroli) ujmowane są jako transakcje kapitałowe, ponoszone przez jednostkę zależną straty są alokowane pomiędzy udziały dające kontrolę i udziały niekontrolujące, a w momencie utraty kontroli nad jednostką zależną, pozostałe niezbyte udziały są wyceniane do wartości godziwej, z efektem wyceny ujętym w zysku lub stracie. Zmieniony MSR 27 stosuje się prospektywnie. Grupa stosuje zmieniony standard dla rozliczenia transakcji wchodzących w jego zakres od 1 stycznia 2010 roku.
- Zmiany do *MSR 39 Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena: Spełniające kryteria pozycje zabezpieczone* (zmiany opublikowane w lipcu 2008) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku lub później. W nowelizacji doprecyzowano, że jednostka może wyznaczyć jako pozycję zabezpieczoną część zmian wartości godziwej lub zmienności przepływów pieniężnych instrumentu finansowego. W nowelizacji wskazano również, iż inflacja nie stanowi oddzielnie identyfikowalnego ryzyka, zatem nie może zostać wyznaczona jako ryzyko zabezpieczone, chyba że reprezentuje ona element określonego w umowie przepływu pieniężnego. Zastosowanie tych zmian nie miało istotnego wpływu na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy.
- Przekształcony *MSSF 1 Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy* (znowelizowany w listopadzie 2008) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku lub później. Przekształcony standard nie ma zastosowania dla Grupy, ponieważ Grupa nie stosuje MSSF po raz pierwszy.
- Interpretacja *KIMSF 17 Przekazanie aktywów niegotówkowych właścicielom* – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku lub później. Interpretacja zawiera wytyczne odnośnie ujmowania transakcji, w ramach których następuje wydanie właścicielom aktywów niegotówkowych. Wskazówki dotyczą takich kwestii, jak moment rozpoznania zobowiązania, zasady jego wyceny i wyceny przekazywanych aktywów oraz moment, w którym te aktywa i zobowiązanie ulegają wyłączeniu ze sprawozdania z sytuacji finansowej. Zastosowanie tej interpretacji nie miało wpływu na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy, ponieważ nie miały miejsca żadne zdarzenia, których by ona dotyczyła.
- Zmiany wynikające z przeglądu *MSSF* (opublikowane w kwietniu 2009 roku) – zmiany nie miały istotnego wpływu na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy.

- Zmiany do MSSF 2 *Płatności w formie akcji: grupowe transakcje płatności w formie akcji rozliczane w środkach pieniężnych* (zmieniony w czerwcu 2009) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2010 roku lub później. Na zmiany wprowadzone do MSSF 2 składają się trzy zasadnicze poprawki. Zmieniono definicję transakcji i umów dotyczących płatności w formie akcji, zmieniono zakres MSSF 2, a także podano wskazówki dotyczące ujmowania transakcji płatności w formie akcji rozliczanych w środkach pieniężnych. Zastosowanie tych zmian nie miało istotnego wpływu na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy.
- Interpretacja KIMSF 12 *Umowy na usługi koncesjonowane*. Interpretacja ta została zatwierdzona przez UE do stosowania, a jednostki mają obowiązek ją zastosować najpóźniej od początku pierwszego okresu rocznego rozpoczynającego się po marcu 2009 roku. Interpretacja zawiera wytyczne odnośnie ujmowania przez koncesjodawców umów na usługi koncesjonowane, zawieranych pomiędzy podmiotami sektora publicznego i podmiotami sektora prywatnego. Grupa ukończyła analizę konieczności stosowania tej interpretacji i uznała, że prowadzona działalność nie jest w zakresie KIMSF 12, zatem wejście w życie tej interpretacji nie miało wpływu na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy.

4. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie:

- Zmiany do MSR 32 *Instrumenty finansowe: prezentacja: Klasyfikacja emisji praw poboru* – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2010 roku lub później.
- MSR 24 *Ujawnianie informacji na temat podmiotów powiązanych* (znowelizowany w listopadzie 2009) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2011 roku lub później, do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE.
- MSSF 9 *Instrumenty finansowe* – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub później, do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE.
- Zmiany do KIMSF 14 MSR 19 *Limit wyceny aktywów z tytułu określonych świadczeń, minimalne wymogi finansowania oraz ich wzajemne zależności: przedpłaty minimalnych wymogów finansowania* – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2011 roku lub później, do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE.
- KIMSF 19 *Konwersja zobowiązań finansowych na instrumenty kapitałowe* – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2010 roku lub później, do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzona przez UE.
- Zmiana do MSSF 1 *Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy: ograniczone zwolnienie z obowiązku prezentowania danych porównawczych wymaganych przez MSSF 7 dla stosujących MSSF po raz pierwszy* – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2010 roku lub później, do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzona przez UE.

Zarząd Spółki nie przewiduje, aby wprowadzenie powyższych standardów oraz interpretacji miało istotny wpływ na stosowane przez Spółkę zasady (politykę) rachunkowości.

5. Zmiana szacunków

W okresie zakończonym dnia 31 marca 2010 roku nie miały miejsca istotne zmiany wielkości szacunkowych oraz metodologii dokonywania szacunków, które miałyby wpływ na okres bieżący lub na okresy przyszłe.

6. Sezonowość działalności

Działalność Grupy cechuje się pewną sezonowością. Dotyczy to w szczególności produkcji, dystrybucji i sprzedaży ciepła, dystrybucji i sprzedaży energii elektrycznej odbiorcom indywidualnym oraz sprzedaży węgla odbiorcom indywidualnym dla celów grzewczych.

Sprzedaż ciepła zależy od warunków atmosferycznych, w szczególności od temperatury powietrza, i jest większa w okresie jesienno-zimowym.

Poziom sprzedaży energii elektrycznej odbiorcom indywidualnym zależy od długości dnia, co powoduje, że sprzedaż energii elektrycznej tej grupie odbiorców jest z reguły niższa w okresie wiosenno-letnim, a wyższa w okresie jesienno-zimowym.

Sprzedaż węgla dla odbiorców indywidualnych jest większa w okresie jesienno-zimowym.

Sezonowość pozostałych obszarów działalności Grupy jest niewielka.

7. Informacje dotyczące segmentów działalności

Grupa prezentuje informacje dotyczące segmentów działalności zgodnie z MSSF 8 *Segmenty operacyjne* za bieżący okres sprawozdawczy oraz okres porównywalny.

Organizacja i zarządzanie Grupą odbywają się w podziale na segmenty, uwzględniające rodzaj oferowanych wyrobów i usług. Każdy z segmentów stanowi strategiczną jednostkę gospodarczą, oferującą inne wyroby i obsługującą inne rynki.

Podział sprawozdawczości Grupy oparty jest na następujących segmentach operacyjnych:

- Segment Wydobycie, który obejmuje wydobycie węgla kamiennego. W Segmencie Wydobycie w ramach Grupy TAURON działa Południowy Koncern Węglowy S.A.
- Segment Wytwarzanie, który obejmuje wytwarzanie energii elektrycznej w źródłach konwencjonalnych, w tym w kogeneracji, jak również wytwarzanie energii elektrycznej i innej termicznie pozyskiwanej energii. Podstawowe paliwa wykorzystywane przez Segment Wytwarzanie to węgiel kamienny, biomasa, gaz koksowniczy i wielkopiecowy. W Segmencie Wytwarzanie w ramach Grupy TAURON działają Południowy Koncern Energetyczny S.A., Elektrownia Stalowa Wola S.A., Elektrociepłownia Tychy S.A. i Elektrociepłownia EC Nowa Sp. z o.o.
- Segment Odnawialne Źródła Energii, który obejmuje wytwarzanie energii elektrycznej w źródłach odnawialnych, z wyłączeniem wytwarzania energii przy współspalaniu biomasy, które ze względu na specyfikę wytwarzania zostało umiejscowione w Segmencie Wytwarzanie. W Segmencie Odnawialnych Źródeł Energii w ramach Grupy TAURON działają TAURON Ekoenergia Sp. z o.o. i częściowo Enion Energia Sp. z o.o.
- Segment Sprzedaży Energii i Pozostałych Produktów Rynku Energetycznego, który obejmuje handel hurtowy energią elektryczną, jak również obrót uprawnieniami do emisji i świadectwami pochodzenia oraz sprzedaż energii elektrycznej do krajowych odbiorców końcowych lub podmiotów dokonujących dalszej odsprzedaży energii elektrycznej. W tym segmencie w ramach Grupy TAURON działają TAURON Polska Energia S.A., Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o., Enion Energia Sp. z o.o. i EnergiaPro Gigawat Sp. z o.o.
- Segment Dystrybucji, w ramach którego działają Enion S.A. i EnergiaPro S.A.

Oprócz powyższych głównych segmentów działalności Grupa TAURON prowadzi również działalność w innych obszarach, w tym w obszarze wytwarzania, dystrybucji i sprzedaży ciepła (PEC Katowice S.A., PEC w Dąbrowie Górniczej S.A.), w obszarze wydobycia kamienia, w tym kamienia wapiennego, na potrzeby energetyki, hutnictwa, budownictwa i drogownictwa oraz w obszarze produkcji sorbentów przeznaczonych do instalacji odsiarczania spalin metodą mokrą oraz do wykorzystania w kotłach fluidalnych (KW Czatkowice Sp. z o.o.).

Grupa rozlicza transakcje między segmentami w taki sposób, jakby dotyczyły one podmiotów niepowiązanych – przy zastosowaniu bieżących cen rynkowych.

Przychody z tytułu transakcji pomiędzy segmentami są eliminowane w procesie konsolidacji.

Aktywa segmentu nie zawierają podatku odroczonego, należności z tytułu podatku dochodowego oraz aktywów finansowych.

Żaden z segmentów operacyjnych Grupy nie został połączony z innym segmentem w celu stworzenia powyższych sprawozdawczych segmentów operacyjnych.

Zarząd monitoruje oddzielnie wyniki operacyjne segmentów w celu podejmowania decyzji dotyczących alokacji zasobów, oceny skutków tej alokacji oraz wyników działalności. Podstawą oceny wyników działalności jest zysk lub strata na działalności operacyjnej, które w pewnym zakresie, jak wyjaśniono w tabeli poniżej, są mierzone inaczej niż zysk lub strata na działalności operacyjnej w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Finansowanie Grupy (łącznie z kosztami i przychodami finansowymi) oraz podatek dochodowy są monitorowane na poziomie Grupy i nie ma miejsca ich alokacja do segmentów.

O okres 3 miesięcy zakończony dnia 31 marca 2010 roku lub na dzień 31 marca 2010 roku (niebadane)	Wydobycie węгля kamiennego	Wytwarzanie energii elektrycznej i ciepłej ze źródeł konwencjonalnych	Wytwarzanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych	Dystrybucja energii elektrycznej	Sprzedaz energii elektrycznej i pozostałych produktów rynku energetycznego	Pozostałe	Pozycje nieprzypisane	Razem	Wyłączenia	Działalność ogółem
Przychody										
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	123 616	302 965	9 577	256 722	2 898 773	202 680	-	3 794 333	-	3 794 333
Sprzedaż między segmentami	176 280	1 112 795	22 079	889 426	195 611	7 729	-	2 403 920	(2 403 920)	-
Przychody segmentu ogółem	299 896	1 415 760	31 656	1 146 148	3 094 384	210 409	-	6 198 253	(2 403 920)	3 794 333
Wynik										
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy	43 048	184 867	13 926	116 952	84 400	26 259	(109 865)	359 587	-	359 587
Podatek dochodowy	-	-	-	-	-	-	(90 142)	(90 142)	-	(90 142)
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem	43 048	184 867	13 926	116 952	84 400	26 259	(19 723)	449 729	-	449 729
Udział w wyniku jednostki stowarzyszonej	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Przychody (koszty) finansowe netto	-	-	-	-	-	-	(26 317)	(26 317)	-	(26 317)
Zysk/(strata) z działalności kontynuowanej przed opodatkowaniem i przychodami (kosztami) finansowymi	43 048	184 867	13 926	116 952	84 400	26 259	6 594	476 046	-	476 046
Koszty nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zysk/(strata) segmentu	43 048	184 867	13 926	116 952	84 400	26 259	6 594	476 046	-	476 046
Aktywa i zobowiązania										
Aktywa segmentu	1 103 163	9 482 754	559 272	7 500 461	1 865 807	866 984	-	21 378 441	-	21 378 441
Udział w jednostce stowarzyszonej	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aktywa nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	429 542	429 542	-	429 542
Aktywa ogółem	1 103 163	9 482 754	559 272	7 500 461	1 865 807	866 984	429 542	21 807 983	-	21 807 983
Zobowiązania segmentu	404 018	1 109 011	21 630	1 582 809	835 011	106 127	-	4 058 606	-	4 058 606
Zobowiązania nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	3 162 555	3 162 555	-	3 162 555
Zobowiązania ogółem	404 018	1 109 011	21 630	1 582 809	835 011	106 127	3 162 555	7 221 161	-	7 221 161
Pozostałe informacje dotyczące segmentu										
Nakłady inwestycyjne*	25 798	39 274	8 646	89 073	3 962	3 275	-	170 028	-	170 028
Amortyzacja	(26 737)	(137 533)	(5 422)	(162 544)	(1 518)	(12 925)	-	(346 679)	-	(346 679)
Odpisy na aktywa niefinansowe	2	(18)	26	42	-	1 144	-	1 196	-	1 196

* Nakłady inwestycyjne obejmują nakłady na rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne, z wyłączeniem nabycia praw do emisji gazów cieplarnianych oraz świadczeń pochodzenia energii.

Okres 3 miesięcy zakończony dnia 31 marca 2009 roku (niebadane) lub na dzień 31 grudnia 2009 roku	Wydobycie węгля kamiennego	Wytwarzanie energii elektrycznej i ciepłej ze źródeł konwencjonalnych	Wytwarzanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych	Dystrybucja energii elektrycznej	Sprzedaż energii elektrycznej i pozostałych produktów rynku energetycznego		Pozostałe	Pozycje nieprzypisane	Razem	Wyłączenia	Działalność ogółem
					Sprzedaż energii elektrycznej i pozostałych produktów rynku energetycznego	Pozostałe					
Przychody											
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	112 584	168 052	12 103	178 440	2 899 466	178 860	–	–	3 549 505	–	3 549 505
Sprzedaż między segmentami	146 618	1 087 923	20 787	867 395	361 955	5 922	–	–	2 490 600	(2 490 600)	–
Przychody segmentu ogółem	259 202	1 255 975	32 890	1 045 835	3 261 421	184 782	–	–	6 040 105	(2 490 600)	3 549 505
Wynik											
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy	44 662	174 951	17 095	(18 389)	112 918	14 650	(124 848)	–	221 039	–	221 039
Podatek dochodowy	–	–	–	–	–	–	(84 820)	–	(84 820)	–	(84 820)
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem	44 662	174 951	17 095	(18 389)	112 918	14 650	(40 028)	–	305 859	–	305 859
Udział w wyniku jednostki stowarzyszonej	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Przychody (koszty) finansowe netto	–	–	–	–	–	–	(28 807)	–	(28 807)	–	(28 807)
Zysk/(strata) z działalności kontynuowanej przed opodatkowaniem i przychodami (kosztami) finansowymi	44 662	174 951	17 095	(18 389)	112 918	14 650	(11 221)	–	334 666	–	334 666
Koszty nieprzypisane	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Zysk/(strata) segmentu	44 662	174 951	17 095	(18 389)	112 918	14 650	(11 221)	–	334 666	–	334 666
Aktywa i zobowiązania											
Aktywa segmentu	1 042 195	9 578 454	567 080	7 766 790	1 958 249	847 236	–	–	21 760 004	–	21 760 004
Udział w jednostce stowarzyszonej	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Aktywa nieprzypisane	–	–	–	–	–	–	–	395 489	395 489	–	395 489
Aktywa ogółem	1 042 195	9 578 454	567 080	7 766 790	1 958 249	847 236	–	395 489	22 155 493	–	22 155 493
Zobowiązania segmentu	445 667	1 137 399	16 899	1 688 241	1 286 757	109 812	–	–	4 684 775	–	4 684 775
Zobowiązania nieprzypisane	–	–	–	–	–	–	–	3 237 052	3 237 052	–	3 237 052
Zobowiązania ogółem	445 667	1 137 399	16 899	1 688 241	1 286 757	109 812	–	3 237 052	7 921 827	–	7 921 827
Pozostałe informacje dotyczące segmentu											
Nakłady inwestycyjne*	16 026	114 898	3 110	115 387	2 266	9 777	–	–	261 464	–	261 464
Amortyzacja	(26 475)	(117 872)	(5 151)	(160 134)	(1 095)	(13 990)	–	–	(324 717)	–	(324 717)
Odpisy na aktywa niefinansowe	–	(1 425)	–	–	(66)	34	–	–	(1 457)	–	(1 457)

* Nakłady inwestycyjne obejmują nakłady na rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne, z wyłączeniem nabycia praw do emisji gazów cieplarnianych oraz świadczeń pochodzenia energii.

8. Podatek dochodowy

Obciążenia podatkowe w sprawozdaniu z całkowitych dochodów

Główne składniki obciążenia podatkowego w sprawozdaniu z całkowitych dochodów przedstawiają się następująco:

	Za okres 3 miesięcy zakończony 31 marca 2010 <i>(niebadane)</i>	Za okres 3 miesięcy zakończony 31 marca 2009 <i>(niebadane)</i>
Bieżący podatek dochodowy	(24 970)	(52 405)
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	(24 610)	(52 405)
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	(360)	–
Odroczony podatek dochodowy	(65 172)	(32 415)
Obciążenie podatkowe wykazane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	(90 142)	(84 820)

Odroczony podatek dochodowy

Odroczony podatek dochodowy wynika z następujących pozycji:

	Stan na 31 marca 2010 <i>(niebadane)</i>	Stan na 31 grudnia 2009 <i>(dane porównawcze)</i>
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego		
– od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością środków trwałych oraz wartości niematerialnych	1 463 739	1 448 240
– od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością aktywów finansowych	12 629	11 520
– z tytułu odmiennego momentu podatkowego uznania przychodu ze sprzedaży produktów i usług	50 172	47 755
– z tytułu ujęcia szacowanych przychodów ze sprzedaży usługi dystrybucyjnej energii elektrycznej	23 858	21 975
– od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością praw majątkowych pochodzenia energii	15 565	25 550
– z tytułu rekompensaty za rozwiązanie kontraktów długoterminowych	68 119	61 677
– pozostałe	30 890	26 233
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	1 664 972	1 642 950

	Stan na 31 marca 2010 <i>(niebadane)</i>	Stan na 31 grudnia 2009 <i>(dane porównawcze)</i>
Aktywa z tytułu podatku odroczonego		
– od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością środków trwałych oraz wartości niematerialnych	4 409	7 551
– od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zapasów	3 452	4 662
– od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością pozostałych aktywów niefinansowych	982	981
– nieodpłatnie otrzymana infrastruktura energetyczna i otrzymane opłaty przyłączeniowe	95 383	89 407
– od rezerw bilansowych	298 019	384 476
– od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością aktywów finansowych	5 704	5 167
– od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zobowiązań finansowych	8 027	9 214
– z tytułu odmiennego momentu podatkowego uznania kosztu sprzedaży produktów i usług	46 657	43 921
– pozostałe naliczone koszty	6 600	1 380
– straty podatkowe	109 673	81 079
– pozostałe	23 930	16 638
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	602 836	644 476
Po skompensowaniu sald na poziomie spółek z Grupy Kapitałowej podatek odroczonego Grupy prezentowany jest jako:		
Aktywo z tytułu podatku odroczonego	113 834	152 221
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	(1 175 970)	(1 150 695)

9. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, najczęściej od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Grupy na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazywane w rachunku przepływów pieniężnych składało się z następujących pozycji:

	Stan na 31 marca 2010 roku (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2009 roku
Środki pieniężne w banku i w kasie	153 787	174 925
Lokaty krótkoterminowe do 3 miesięcy	602 447	854 854
Inne	1 914	2 324
Razem saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w bilansie, w tym:	758 148	1 032 103
środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania	18 399	18 635
Kredyt w rachunku bieżącym	(45 947)	(59 453)
Różnice kursowe i pozostałe różnice	128	5
Razem saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w rachunku przepływów pieniężnych	712 329	972 655

10. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

W dniu 4 marca 2010 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy podjęło uchwałę o przeznaczeniu wypracowanego przez Spółkę w 2009 roku zysku netto w kwocie 184 535 tysięcy złotych na dokonywaną zgodnie z odrębnymi przepisami wpłatę z zysku w kwocie 8 376 tysięcy złotych oraz zasilenie kapitału zapasowego Spółki w kwocie 176 159 tysięcy złotych.

W dniu 17 czerwca 2009 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy podjęło uchwałę o przeznaczeniu zysku netto Spółki za 2008 rok w kwocie 55 616 tysięcy złotych na dywidendę w kwocie 51 167 tysięcy złotych oraz na kapitał zapasowy w kwocie 4 449 tysięcy złotych.

11. Wartości niematerialne

Zmiany w okresie od 1 stycznia do 31 marca 2010 roku (niebadane)

	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Wartość firmy	Oprogramowa- nie	Inne nabyte koncesje, patenty, licencje i podobne wartości	Świadcstwa pochodzenia energii	Prawa do emisji gazów cieplarnianych	Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne nie oddane do użytkowania	Wartości niematerialne razem
WARTOŚĆ BRUTTO									
Bilans otwarcia	4 104	169 553	187 529	3 034	481 885	52 701	3 969	7 266	910 041
zakup bezpośredni	-	-	103	132	83 936	-	-	3 262	87 433
rozliczenie wartości nie oddanych do użytkowania	-	-	2 579	-	-	-	219	(2 798)	-
sprzedaż, zbycie	-	-	-	-	(1 034)	-	-	-	(1 034)
przemieszczenia pomiędzy grupami	-	-	(2)	-	-	-	2	-	-
darowizny i nieodpłatne przekazania	-	-	-	-	-	-	-	-	-
likwidacja	-	-	(315)	(28)	-	-	-	-	(343)
nieodpłatne otrzymanie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
aport	-	-	-	-	-	-	-	-	-
wytworzenie we własnym zakresie świadcstw pochodzenia energii	-	-	-	-	65 323	-	-	-	65 323
umorzenie świadcstw pochodzenia energii	-	-	-	-	(419 127)	-	-	-	(419 127)
nabywanie jednostki zależnej	-	-	-	-	-	-	-	-	-
spisanie inwestycji zaniechanych	-	-	-	-	-	-	-	-	-
przyjęcie ze środków trwałych w budowie	-	-	2	-	-	-	200	2 034	2 236
ujawnienie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pozostałe zmiany	-	-	-	-	(465)	-	-	-	(465)
Bilans zamknięcia	4 104	169 553	189 896	3 138	210 518	52 701	4 390	9 764	644 064
SKUMULOWANA AMORTYZACJA (UMORZENIE)									
Bilans otwarcia	(2 038)	-	(80 615)	(878)	-	-	(1 309)	(450)	(85 290)
amortyzacja za okres	(226)	-	(8 020)	(119)	-	-	(97)	-	(8 462)
zwiększenie odpisów aktualizujących	-	-	-	-	-	-	-	-	-
zmniejszenie odpisów aktualizujących	-	-	2	-	-	-	-	-	2
sprzedaż, zbycie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
przemieszczenia pomiędzy grupami	-	-	3	(1)	-	-	(2)	-	-
darowizny i nieodpłatne przekazania	-	-	-	-	-	-	-	-	-
likwidacja	-	-	239	28	-	-	-	-	267
nieodpłatne otrzymanie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
aport	-	-	-	-	-	-	-	-	-
nabywanie jednostki zależnej	-	-	-	-	-	-	-	-	-
przyjęcie ze środków trwałych w budowie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pozostałe zmiany	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bilans zamknięcia	(2 264)	-	(88 391)	(970)	-	-	(1 408)	(450)	(93 483)
WARTOŚĆ NETTO NA POCZĄTEK OKRESU	2 066	169 553	106 914	2 156	481 885	52 701	2 660	6 816	824 751
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU	1 840	169 553	101 505	2 168	210 518	52 701	2 982	9 314	550 581

Zmiany w okresie od 1 stycznia do 31 marca 2009 roku (niebadane)

	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Wartość firmy	Oprogramowa- nie	Inne nabyte koncesje, patenty, licencje i podobne wartości	Świadectwa pochodzenia energii	Prawa do emisji gazów cieplarnianych	Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne nie oddane do użytkowania	Wartości niematerialne razem
WARTOŚĆ BRUTTO									
Bilans otwarcia	3 759	169 553	158 610	1 412	244 945	2	4 276	5 274	587 831
zakup bezpośredni	-	-	228	75	11 823	41 093	-	4 207	57 426
rozliczenie wartości nie oddanych do użytkowania	-	-	3 520	-	-	-	128	(3 648)	-
sprzedaż, zbycie	-	-	-	-	(937)	-	-	-	(937)
przemieszczenia pomiędzy grupami	-	-	396	(89)	-	-	(307)	-	-
darowizny i nieodpłatne przekazania	-	-	-	-	-	-	-	-	-
likwidacja	-	-	(253)	-	-	-	-	-	(253)
nieodpłatne otrzymanie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
aport	-	-	-	-	-	-	-	-	-
nabycie jednostki zależnej	-	-	-	-	-	-	-	-	-
wytworzenie we własnym zakresie świadectw	-	-	-	-	57 159	-	-	-	57 159
pochodzenia energii	-	-	-	-	(236 842)	-	-	-	(236 842)
umorzenie świadectw pochodzenia energii	-	-	-	-	-	-	-	-	-
spisanie inwestycji zaniechanych	-	-	-	-	-	-	-	-	-
przyjęcie ze środków trwałych w budowie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ujawnienie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pozostałe zmiany	-	-	(12)	78	5 774	35	(75)	-	5 800
Bilans zamknięcia	3 759	169 553	162 489	1 476	81 922	41 130	4 022	5 833	470 184
SKUMULOWANA AMORTYZACJA (UMORZENIE)									
Bilans otwarcia	(1 134)	-	(51 345)	(410)	-	-	(1 185)	(450)	(54 524)
amortyzacja za okres	(226)	-	(7 391)	(207)	-	-	(115)	-	(7 939)
zwiększenie odpisów aktualizujących	-	-	-	-	-	-	(66)	-	(66)
zmniejszenie odpisów aktualizujących	-	-	-	-	-	-	-	-	-
sprzedaż, zbycie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
przemieszczenia pomiędzy grupami	-	-	(107)	12	-	-	95	-	-
darowizny i nieodpłatne przekazania	-	-	-	-	-	-	-	-	-
likwidacja	-	-	219	-	-	-	-	-	219
nieodpłatne otrzymanie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
aport	-	-	-	-	-	-	-	-	-
nabycie jednostki zależnej	-	-	-	-	-	-	-	-	-
przyjęcie ze środków trwałych w budowie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pozostałe zmiany	-	-	6	(37)	-	6	37	-	12
Bilans zamknięcia	(1 360)	-	(58 618)	(642)	-	6	(1 234)	(450)	(62 298)
WARTOŚĆ NETTO NA POZĄTEK OKRESU	2 625	169 553	107 265	1 002	244 945	2	3 091	4 824	533 307
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU	2 399	169 553	103 871	834	81 922	41 136	2 788	5 383	407 886

12. Rzeczowe aktywa trwałe
Zmiany w okresie od 1 stycznia do 31 marca 2010 roku (niebadane)

	Grunt	Prawo użytkowania wieczystego gruntu	Budynki, lokale i obiekty inżynierii łądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe razem	Środki trwałe w budowie	Rzeczowe aktywa trwałe razem
WARTOŚĆ BRUTTO									
Bilans otwarcia	57 747	783 111	10 090 384	9 247 487	213 779	221 163	20 613 671	351 397	20 965 068
zakup bezpośredni	182	-	54	54	486	28	750	160 518	161 268
rozliczenie środków trwałych w budowie	554	239	64 906	48 341	1 453	5 672	121 165	(121 165)	-
sprzedaż, zbycie	(6)	(262)	(698)	(456)	(271)	(1)	(1 694)	(11)	(1 705)
przemieszczenia pomiędzy grupami	-	-	14 255	(14 271)	-	16	-	-	-
darowizny i nieodpłatne przekazania	-	(1)	(2)	(29)	-	-	(32)	-	(32)
likwidacja	-	(5)	(3 293)	(2 576)	(157)	(872)	(6 903)	-	(6 903)
nieodpłatne otrzymanie	-	8 884	4 046	458	-	48	13 436	-	13 436
nabycie jednostki zależnej	-	-	-	-	-	-	-	-	-
przyjęte do użytkowania na podstawie umowy najmu, dzierżawy, leasingu lub innej umowy o podobnym charakterze	-	-	-	-	890	-	890	-	890
części zapasowe alokowane do środków trwałych	-	-	-	(290)	-	1 291	1 001	-	1 001
koszty remontów	-	-	-	176	-	-	176	(109)	67
spisanie inwestycji zamiechanych	-	-	-	-	-	-	-	(10)	(10)
przekazanie na wartości niematerialne	-	-	-	-	-	-	-	(2 236)	(2 236)
ujawnienie	-	345	-	64	-	-	409	-	409
wytworzenie we własnym zakresie	-	-	-	-	-	-	-	4 306	4 306
pozostałe zmiany	-	-	-	8 137	-	28	8 165	9	8 174
Bilans zamknięcia	58 477	792 311	10 169 598	9 287 095	216 180	227 373	20 751 034	392 699	21 143 733
SKUMULOWANA AMORTYZACJA (UMORZENIE)									
Bilans otwarcia	(867)	(1 065)	(1 755 603)	(1 774 164)	(64 427)	(97 229)	(3 693 355)	(11 140)	(3 704 495)
amortyzacja za okres	-	-	(155 020)	(167 957)	(7 894)	(7 346)	(338 217)	-	(338 217)
zwiększenie odpisów aktualizujących	-	-	(36)	(151)	-	(9)	(196)	-	(196)
zmniejszenie odpisów aktualizujących	7	24	1 001	274	6	23	1 335	99	1 434
sprzedaż, zbycie	-	-	95	365	199	1	660	-	660
przemieszczenia pomiędzy grupami	-	-	(1 878)	1 607	-	-	(271)	271	-
darowizny i nieodpłatne przekazania	-	-	-	29	-	-	29	-	29
likwidacja	-	-	2 664	2 014	149	448	5 275	-	5 275
nieodpłatne otrzymanie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
nabycie jednostki zależnej	-	-	-	-	-	-	-	-	-
amortyzacja odniesiona na sr. trwałe w bud.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
przekazanie na wartości niematerialne	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pozostałe zmiany	-	(4)	(20)	(78)	-	(28)	(130)	(75)	(205)
Bilans zamknięcia	(860)	(1 045)	(1 908 797)	(1 938 061)	(71 967)	(104 140)	(4 024 870)	(10 845)	(4 035 715)
WARTOŚĆ NETTO NA POCZĄTEK OKRESU	56 880	782 046	8 334 781	7 473 323	149 852	123 934	16 920 316	340 257	17 260 573
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU	57 617	791 266	8 260 801	7 349 034	144 213	123 233	16 726 164	381 854	17 108 018

Zmiany w okresie od 1 stycznia do 31 marca 2009 roku (niebadane)

	Grunty	Prawo użytkowania wieczystego gruntu	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe razem	Środki trwałe w budowie	Rzeczowe aktywa trwałe razem
WARTOŚĆ BRUTTO									
Bilans otwarcia	53 688	782 073	9 041 737	7 410 587	178 390	189 439	17 655 914	1 886 661	19 542 575
zakup bezpośredni	-	-	7	76	-	76	159	216 935	217 094
rozliczenie środków trwałych w budowie	1 226	1 092	69 602	43 996	3 796	9 176	128 888	(128 888)	-
sprzedaż, zbycie	-	(19)	(171)	(2 444)	(1 375)	(25)	(4 034)	(9)	(4 043)
przemieszczenia pomiędzy grupami	-	-	7	35	-	(42)	-	-	-
darowizny i nieodpłatne przekazania	-	-	-	-	-	-	-	-	-
likwidacja	-	-	(1 333)	(2 923)	(1)	(305)	(4 562)	-	(4 562)
nieodpłatne otrzymanie	-	452	3 019	161	-	-	3 632	3 280	6 912
nabycie jednostki zależnej	-	-	-	-	-	-	-	-	-
przyjęte do użytkowania na podstawie umowy najmu, dzierżawy, leasingu lub innej umowy o podobnym charakterze	-	-	-	2 539	1 242	-	3 781	(149)	3 632
części zapasowe alokowane do środków trwałych	-	-	-	(53)	-	789	736	-	736
koszty remontów	-	-	-	9 801	-	-	9 801	-	9 801
spisanie inwestycji zaniechanych	-	-	-	-	-	-	-	(4)	(4)
przekazanie na wartości niematerialne	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ujawnienie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
wytworzenie we własnym zakresie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pozostałe zmiany	-	-	(2)	(17)	(54)	(13)	(86)	-	26 427
Bilans zamknięcia	54 914	783 598	9 112 866	7 461 758	181 998	199 095	17 794 229	2 020 340	19 814 569
SKUMULOWANA AMORTYZACJA (UMORZENIE)									
Bilans otwarcia	(809)	(401)	(1 149 462)	(1 170 948)	(37 641)	(68 695)	(2 427 956)	(15 777)	(2 443 733)
amortyzacja za okres	-	-	(175 393)	(127 974)	(7 019)	(6 392)	(316 778)	-	(316 778)
zwiększenie odpisów aktualizujących	-	-	(26)	(1 354)	-	(1)	(1 381)	-	(1 381)
zmniejszenie odpisów aktualizujących	-	-	-	5	-	-	5	-	5
sprzedaż, zbycie	-	-	52	59	1 290	12	1 413	-	1 413
przemieszczenia pomiędzy grupami	-	-	(5)	(17)	-	22	-	-	-
darowizny i nieodpłatne przekazania	-	-	-	-	-	-	-	-	-
likwidacja	-	-	477	1 911	-	223	2 611	-	2 611
nieodpłatne otrzymanie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
nabycie jednostki zależnej	-	-	-	-	-	-	-	-	-
amortyzacja odniesiona na śr. trwałe w bud.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
przekazanie na wartości niematerialne	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pozostałe zmiany	-	-	(1)	7	22	1	29	-	29
Bilans zamknięcia	(809)	(401)	(1 324 358)	(1 298 311)	(43 348)	(74 830)	(2 742 057)	(15 777)	(2 757 834)
WARTOŚĆ NETTO NA POCZĄTEK OKRESU	52 879	781 672	7 892 275	6 239 639	140 749	120 744	15 227 958	1 870 884	17 098 842
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU	54 105	783 197	7 788 508	6 163 447	138 650	124 265	15 052 172	2 004 563	17 056 735

13. Zapasy

	Stan na 31 marca 2010 (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2009
Koszt historyczny		
Materiały	344 624	424 465
Półprodukty i produkcja w toku	62 706	87 114
Produkty gotowe	30 283	17 566
Towary	2 035	1 702
Prawa majątkowe pochodzenia energii	9 967	9 131
Prawa do emisji zanieczyszczeń	-	-
Razem	449 615	539 978
Odpisy aktualizujące wartość		
Materiały	(3 646)	(3 612)
Półprodukty i produkcja w toku	-	-
Produkty gotowe	(164)	(165)
Towary	-	-
Prawa majątkowe pochodzenia energii	-	-
Prawa do emisji zanieczyszczeń	-	-
Razem	(3 810)	(3 777)
Wartość netto możliwa do odzyskania		
Materiały	340 978	420 853
Półprodukty i produkcja w toku	62 706	87 114
Produkty gotowe	30 119	17 401
Towary	2 035	1 702
Prawa majątkowe pochodzenia energii	9 967	9 131
Prawa do emisji zanieczyszczeń	-	-
Razem	445 805	536 201

14. Należności z tytułu dostaw i usług

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj 30-dniowy termin płatności w przypadku kontrahentów instytucjonalnych. W odniesieniu do klientów indywidualnych płatności dokonywane są w cyklach miesięcznych lub dwumiesięcznych.

Za wyjątkiem sprzedaży realizowanej na rzecz klientów indywidualnych, sprzedaż jest realizowana tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem aktualizującym nieściągalne należności właściwym dla należności handlowych Grupy.

Wartość należności z tytułu dostaw i usług na koniec okresu trzech miesięcy zakończonego 31 marca 2010 roku przedstawia poniższa tabela.

Należności z tytułu dostaw i usług według stanu na dzień 31 marca 2010 roku oraz na dzień 31 grudnia 2009 roku

	Stan na 31 marca 2010 (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2009
Wartość pozycji przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego	2 321 355	2 038 138
Odpisy aktualizujące	(156 713)	(158 024)
Wartość pozycji netto (wartość bilansowa)	2 164 642	1 880 114

15. Rezerwy i świadczenia pracownicze

Zmiana stanu rezerw na świadczenia pracownicze w okresie trzech miesięcy zakończonym dnia 31 marca 2010 roku (*niebadane*)

	Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	Taryfa pracownicza	ZFŚS	Rezerwa na deputaty węglowe	Nagrody jubileuszowe	Rezerwy razem
Bilans otwarcia	176 385	319 772	98 009	26 642	441 186	1 061 994
nabycie jednostki zależnej	–	–	–	–	–	–
koszty bieżącego zatrudnienia	1 981	1 167	514	150	6 424	10 236
zyski i straty aktuarialne	(3 691)	(4 993)	(756)	91	(6 360)	(15 709)
wypłacone świadczenia	(2 531)	(19)	(509)	(238)	(6 751)	(10 048)
koszty przeszłego zatrudnienia	–	1 986	–	–	–	1 986
koszty odsetek	2 939	5 617	1 547	374	6 130	16 607
pozostałe zmiany	–	–	–	–	–	–
Bilans zamknięcia	175 083	323 530	98 805	27 019	440 629	1 065 066
REZERWY KRÓTKOTERMINOWE	29 394	19 602	4 528	1 006	52 353	106 883
REZERWY DŁUGOTERMINOWE	145 689	303 928	94 277	26 013	388 276	958 183

Zmiana stanu rezerw na świadczenia pracownicze w okresie trzech miesięcy zakończonym dnia 31 marca 2009 roku (*niebadane*)

	Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	Taryfa pracownicza	ZFŚS	Rezerwa na deputaty węglowe	Nagrody jubileuszowe	Rezerwy razem
Bilans otwarcia	163 787	286 702	91 265	27 219	457 564	1 026 537
nabycie jednostki zależnej	–	–	–	–	–	–
koszty bieżącego zatrudnienia	2 063	1 156	506	132	6 140	9 997
zyski i straty aktuarialne	1 530	2 124	1 240	63	(3 954)	1 003
wypłacone świadczenia	(5 611)	(2 143)	(949)	(206)	(10 740)	(19 649)
koszty przeszłego zatrudnienia	–	1 986	2	–	–	1 988
koszty odsetek	2 939	5 028	1 375	347	6 055	15 744
pozostałe zmiany	74	–	–	–	–	74
Bilans zamknięcia	164 782	294 853	93 439	27 555	455 065	1 035 694
REZERWY KRÓTKOTERMINOWE	30 690	19 599	4 363	1 066	50 261	105 979
REZERWY DŁUGOTERMINOWE	134 092	275 254	89 076	26 489	404 804	929 715

Grupa ustala rezerwy na przyszłe świadczenia pracownicze w wysokości oszacowanej metodami aktuarialnymi, z uwzględnieniem stopy dyskonta, definiowanej na podstawie rynkowych stóp zwrotu z obligacji skarbowych. Podziału rezerw na długo- i krótkoterminowe Grupa dokonuje na podstawie szacunków dotyczących rozkładu wypłat w czasie przygotowanego za pomocą technik aktuarialnych. Główne założenia przyjęte przez aktuarium na dzień 31 grudnia 2009 roku do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	31 grudnia 2009
Stopa dyskontowa (%)	5,75%
Przewidywany wskaźnik inflacji (%)	2,50%
Wskaźnik rotacji pracowników (%)	1,08% – 2,62%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)	2,50%
Przewidywana stopa wzrostu cen energii elektrycznej (%)	2,70%
Przewidywana stopa wzrostu wartości odpisu na ZFŚS (%)	4,10%
Pozostały średni okres zatrudnienia	9,97 – 14,18

Projekcja rezerw na 2010 rok została wykonana na podstawie uprzednio wyliczonych kwot rezerw na dzień 31 grudnia 2009 roku. Do projekcji rezerw przyjęto założenia zastosowane przy kalkulacji rezerwy na dzień 31 grudnia 2009 roku.

16. Rezerwy

16.1. Zmiany stanu rezerw

Zmiana stanu rezerw w okresie trzech miesięcy zakończonym dnia 31 marca 2010 roku (*niebadane*)

	Rezerwy na roszczenia od kontrahentów, na spory sądowe, na umowę rodzącą obciążenia	Rezerwy na sprawy pracownicze, na restrukturyzację	Rezerwa na rekultywację i koszty likwidacji środków trwałych	Rezerwa z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii	Rezerwa na bezumowne korzystanie z nieruchomości pod obiektami energetycznymi i pozostałe rezerwy	Rezerwy razem
Bilans otwarcia	19 552	238	22 639	750 015	62 360	854 804
nabycie jednostki zależnej	–	–	–	–	–	–
korekta stopy dyskontowej	–	–	240	–	–	240
utworzenie	252	–	8 106	287 365	1 777	297 500
rozwiązanie	(156)	–	–	(10 478)	(1 003)	(11 637)
wykorzystanie	(27)	–	–	(739 243)	(317)	(739 587)
pozostałe zmiany	–	–	900	–	–	900
Bilans zamknięcia	19 621	238	31 885	287 659	62 817	402 220
REZERWY KRÓTKOTERMINOWE	19 621	238	–	287 659	62 066	369 584
REZERWY DŁUGOTERMINOWE	–	–	31 885	–	751	32 636

Zmiana stanu rezerw w okresie trzech miesięcy zakończonym dnia 31 marca 2009 roku (*niebadane*)

	Rezerwy na roszczenia od kontrahentów, na spory sądowe, na umowę rodzącą obciążenia	Rezerwy na sprawy pracownicze, na restrukturyzację	Rezerwa na rekultywację i koszty likwidacji środków trwałych	Rezerwa z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii	Rezerwa na bezumowne korzystanie z nieruchomości pod obiektami energetycznymi i pozostałe rezerwy	Rezerwy razem
Bilans otwarcia	15 603	1 504	23 550	620 706	47 086	708 449
nabycie jednostki zależnej	–	–	–	–	–	–
korekta stopy dyskontowej	–	–	284	–	–	284
utworzenie	–	–	–	232 060	–	232 060
rozwiązanie	(105)	–	–	(7 260)	(87)	(7 452)
wykorzystanie	(36)	(238)	–	(616 501)	(655)	(617 430)
pozostałe zmiany	41	–	140	–	(41)	140
Bilans zamknięcia	15 503	1 266	23 974	229 005	46 303	316 051
REZERWY KRÓTKOTERMINOWE	15 013	1 027	–	229 005	45 428	290 473
REZERWY DŁUGOTERMINOWE	490	239	23 974	–	875	25 578

16.2. Opis istotnych tytułów rezerw

16.2.1. Rezerwa na roszczenia od kontrahentów, na spory sądowe, na umowę rodzącą obciążenia

Rezerwa na postępowania przed UOKiK

Spółka ENION S.A. utworzyła w 2009 roku rezerwę w wysokości 15 850 tysięcy złotych na kary pieniężne nałożone przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w sprawie nadużywania przez ENION S.A. pozycji dominującej na rynku dystrybucji energii elektrycznej. ENION S.A. złożyła odwołanie od decyzji do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Na dzień 31 marca 2010 roku postępowanie w powyższej kwestii jest w toku.

16.2.2. Rezerwa na rekultywację i koszty likwidacji środków trwałych

Spółki górnicze Południowy Koncern Węglowy S.A. oraz Kopalnia Wapienia Czatkowice Sp. z o.o. tworzą rezerwy na przyszłe koszty likwidacji obiektów zakładów górniczych w oparciu o prawny obowiązek wynikający z ustawy Prawo geologiczne i górnicze. Rezerwy tworzone są na bazie szacunku przewidywanych kosztów likwidacji obiektów górniczych i innych obiektów technologicznych oraz przywrócenia stanu pierwotnego terenu po zakończeniu eksploatacji. Podstawą szacowania wielkości rezerw są specjalistyczne opracowania oraz ekspertyzy technologiczno-ekonomiczne sporządzone przez służby wewnętrzne lub zewnętrznych ekspertów. Wartość rezerw jest szacowana i weryfikowana na każdy dzień bilansowy na podstawie bieżących oszacowań kosztowych oraz współczynników inflacji i dyskonta.

Na dzień 31 marca 2010 roku rezerwy z tego tytułu obejmujące Fundusz Likwidacji Zakładów Górniczych utworzone przez Południowy Koncern Węglowy S.A. oraz Kopalnię Wapienia Czatkowice Sp. z o.o. wynosiły odpowiednio 20 321 tysięcy złotych oraz 3 458 tysięcy złotych.

16.2.3. Rezerwa z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii

W związku ze sprzedażą energii elektrycznej do odbiorców finalnych Grupa ma obowiązek umorzenia określonej ilości certyfikatów pochodzenia energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, gazowych i z kogeneracji. Na dzień 31 marca 2010 roku utworzona rezerwa z tego tytułu wynosiła 287 659 tysięcy złotych.

16.2.4. Pozostałe rezerwy

Rezerwa na bezumowne korzystanie z gruntów

Spółki Grupy tworzą rezerwy na wszystkie zgłoszone roszczenia właścicieli nieruchomości, na których usytuowane są składniki infrastruktury energetycznej bez odpowiedniego tytułu prawnego. Na dzień 31 marca 2010 roku rezerwa z tego tytułu wynosiła 13 343 tysięcy złotych. Spółki nie tworzą rezerw na potencjalne niezgłoszone roszczenia właścicieli gruntów o nieuregulowanym stanie korzystania z tych gruntów.

Rezerwa na podatek od nieruchomości

W związku z prowadzonymi postępowaniami podatkowymi spółka Południowy Koncern Węglowy S.A. utworzyła rezerwę na podatek od nieruchomości od wyrobisk górniczych oraz od budowli usytuowanych w tych wyrobiskach za okres od początku 2005 roku do 31 marca 2010 roku obejmującą kwotę potencjalnych zaległości oraz odsetki. Rezerwa ta na dzień 31 marca 2010 roku wynosiła 15 714 tysięcy złotych.

Pozostała kwota obejmuje rezerwy na zgłoszone i uznane szkody górnicze oraz potencjalne kary i odszkodowania.

17. Rozliczenia międzyokresowe**17.1. Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe**

	Stan na 31 marca 2010 (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2009 (dane porównawcze)
Rozliczenia międzyokresowe przychodów		
Darowizny, nieodpłatnie otrzymane środki trwałe	181 665	180 636
Dotacje otrzymane inne niż rządowe	14 480	14 650
Otrzymane dopłaty na nabycie środków trwałych	46 961	47 524
Oplaty przyłączeniowe	350 147	355 524
Pozostałe rozliczenia przychodów	9 398	7 410
Razem, w tym:	602 651	605 744
Długoterminowe	554 260	559 267
Krótkoterminowe	48 391	46 477
Dotacje rządowe		
Umorzenie pożyczek z funduszy środowiskowych	10 440	10 874
Pozostałe rozliczenia dotacji rządowych	56 480	57 000
Razem, w tym:	66 920	67 874
Długoterminowe	64 415	65 300
Krótkoterminowe	2 505	2 574

Saldo rozliczeń międzyokresowych z tytułu opłat przyłączeniowych oraz nieodpłatnie otrzymanych środków trwałych dotyczy transakcji, jakie miały miejsce do dnia 30 czerwca 2009 roku, tj. przed zastosowaniem interpretacji KIMSF 18. Począwszy od dnia 1 lipca 2009 roku, Grupa ujmuje opłaty przyłączeniowe oraz otrzymywane nieodpłatnie środki trwałe w przychodach.

Przedstawione w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym dotacje rządowe przedstawiają głównie wartość umorzonych pożyczek, przyznanych przez fundusze środowiskowe. Część pożyczek z funduszy środowiskowych jest umarzana pod warunkiem osiągnięcia zakładanych efektów ekologicznych.

17.2. Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów

	Stan na 31 marca 2010 (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2009 (dane porównawcze)
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu niewykorzystanych urlopów	35 819	20 039
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu premii rocznej	64 180	128 815
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu kosztów badania sprawozdań finansowych	84	1 114
Nagrody dla Zarządu	298	-
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe kosztów	26 655	11 248
Razem, w tym:	127 036	161 216
Długoterminowe	-	-
Krótkoterminowe	127 036	161 216

18. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki oraz wyemitowane obligacje

Zaciągnięte kredyty i pożyczki według stanu na dzień 31 marca 2010 roku oraz 31 grudnia 2009 roku przedstawiają poniższe tabele.

Zaciągnięte kredyty i pożyczki według stanu na dzień 31 marca 2010 roku

Waluta kredytu	Stopa oprocentowania	Wartość kredytów, pożyczek na dzień bilansowy <i>(niebadane)</i>		Z tego o terminie spłaty przypadającym w terminie (od dnia bilansowego):					
		w walucie	w złotych	poniżej 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 3 lat	od 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
PLN	zmienna	854 001	854 001	157 011	222 945	270 992	158 486	44 527	40
	stała	6 046	6 046	314	2 033	1 036	1 036	1 627	–
Razem PLN		860 047	860 047	157 325	224 978	272 028	159 522	46 154	40
EUR	zmienna	5 673	21 909	868	2 604	3 472	3 472	5 593	5 900
	stała	–	–	–	–	–	–	–	–
Razem EUR		5 673	21 909	868	2 604	3 472	3 472	5 593	5 900
USD	zmienna	83 337	239 344	29 477	78 218	95 491	36 158	–	–
	stała	–	–	–	–	–	–	–	–
Razem USD		83 337	239 344	29 477	78 218	95 491	36 158	–	–
Razem			1 121 300	187 670	305 800	370 991	199 152	51 747	5 940
odsetki zwiększające wartość bilansową			876						
Razem kredyty i pożyczki			1 122 176						

Zaciągnięte kredyty i pożyczki według stanu na dzień 31 grudnia 2009 roku

Waluta kredytu	Stopa oprocentowania	Wartość kredytów, pożyczek na dzień bilansowy		Z tego o terminie spłaty przypadającym w terminie (od dnia bilansowego):					
		w walucie	w złotych	poniżej 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 3 lat	od 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
PLN	zmienna	888 394	888 394	111 921	289 785	275 852	170 644	40 144	48
	stała	1 658	1 658	–	1 598	60	–	–	–
Razem PLN		890 052	890 052	111 921	291 383	275 912	170 644	40 144	48
EUR	zmienna	5 887	24 187	883	2 649	3 532	3 532	7 064	6 527
	stała	–	–	–	–	–	–	–	–
Razem EUR		5 887	24 187	883	2 649	3 532	3 532	7 064	6 527
USD	zmienna	92 633	264 031	24 374	83 316	108 131	48 210	–	–
	stała	–	–	–	–	–	–	–	–
Razem USD		92 633	264 031	24 374	83 316	108 131	48 210	–	–
Razem			1 178 270	137 178	377 348	387 575	222 386	47 208	6 575
odsetki zwiększające wartość bilansową			670						
Razem kredyty i pożyczki			1 178 940						

Zmiana stanu kredytów i pożyczek bez odsetek zwiększających wartość w okresie trzech miesięcy zakończonym 31 marca 2010 roku oraz w okresie trzech miesięcy zakończonym 31 marca 2009 roku przedstawia poniższa tabela.

	01.01.2010 – 31.03.2010 <i>(niebadane)</i>	01.01.2009 – 31.03.2009 <i>(niebadane)</i>
Bilans otwarcia	1 178 270	1 357 231
Zmiana stanu kredytów w rachunku bieżącym	(13 506)	(6 780)
Zmiana stanu kredytów i pożyczek (bez kredytów w rachunku bieżącym):	(43 464)	(24 217)
Zaciągnięcie	40 082	45 374
Spłata	(84 553)	(78 999)
Zmiana wyceny	1 007	9 408
Bilans zamknięcia	1 121 300	1 326 234

Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji według stanu na dzień 31 marca 2010 roku oraz 31 grudnia 2009 roku przedstawiają poniższe tabele.

Wyemitowane obligacje według stanu na dzień 31 marca 2010 roku

Nazwa spółki	Stopa oprocentowania	Waluta kredytu	Stan na dzień bilansowy		Z tego o terminie spłaty przypadającym w terminie (od dnia bilansowego)					
			Narostę odsetki	Wartość kapitału według zamortyzowanego kosztu (<i>niebadane</i>)	poniżej 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 3 lat	od 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
Południowy Koncern Energetyczny S.A.	zmienna	PLN	10 774	597 055	40 902	40 091	80 989	80 993	161 986	192 094
Razem obligacje			10 774	597 055	40 902	40 091	80 989	80 993	161 986	192 094

Wyemitowane obligacje według stanu na dzień 31 grudnia 2009 roku

Nazwa spółki	Stopa oprocentowania	Waluta kredytu	Stan na dzień bilansowy		Z tego o terminie spłaty przypadającym w terminie (od dnia bilansowego)					
			Narostę odsetki	Wartość kapitału według zamortyzowanego kosztu	poniżej 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 3 lat	od 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
Południowy Koncern Energetyczny S.A.	zmienna	PLN	126	596 655	–	80 993	81 314	81 314	162 629	190 405
Razem obligacje			126	596 655	–	80 993	81 314	81 314	162 629	190 405

Zmiana stanu wyemitowanych obligacji, bez odsetek zwiększających wartość zobowiązania, w okresie trzech miesięcy zakończonym 31 marca 2010 roku o 400 tysięcy złotych oraz w okresie trzech miesięcy zakończonym 31 marca 2009 roku o 51 tysięcy złotych wynikała z wyceny obligacji wyemitowanych przez PKE S.A.

W celu zabezpieczenia spłaty zobowiązań Grupa stosuje wiele form zabezpieczeń. Do najpowszechniejszych należą hipoteki, zastawy rejestrowe, przewłaszczenia i umowy leasingowe na nieruchomościach oraz innych rzeczowych aktywach trwałych, a także na zapasach, należnościach, czy też blokady środków pieniężnych.

Wartość bilansową składników majątku stanowiących zabezpieczenie spłaty zobowiązań na poszczególne dni bilansowe przedstawia poniższa tabela.

Wartość bilansowa aktywów stanowiąca zabezpieczenie spłaty zobowiązań

	Stan na 31 marca 2010 (<i>niebadane</i>)	Stan na 31 grudnia 2009
Nieruchomości	3 487 510	3 467 430
Urządzenia techniczne i maszyny	350 845	295 987
Środki transportu	5 921	6 668
Środki trwałe w budowie	745	745
Należności z tytułu dostaw i usług	–	17 751
Środki pieniężne	3 450	84 574
Inne należności finansowe i niefinansowe	15 616	15 616
Razem wartość aktywów stanowiących zabezpieczenie spłaty zobowiązań	3 864 087	3 888 771

Ponadto w celu zabezpieczenia środków na pokrycie przyszłych kosztów likwidacji obiektów zakładów górniczych, wchodzące w skład Grupy przedsiębiorstwa górnicze tworzą, zgodnie z odrębnymi przepisami, Fundusz Likwidacji Zakładów Górniczych.

19. Połączenia jednostek gospodarczych i nabycia udziałów mniejszości

W okresie od 1 stycznia do 31 marca 2010 roku nie miało miejsca połączenie jednostek gospodarczych. Spółka dominująca TAURON Polska Energia S.A. oraz spółki zależne ENION Zarządzanie Aktywami Sp. z o.o. i Energomix Servis Sp. z o.o. są obecnie w trakcie procesu przygotowującego do połączenia tych spółek, które ma mieć miejsce w pierwszym półroczu 2010 roku. W wyniku planowanego połączenia udziałowcy spółek przejmowanych, ENION Zarządzanie Aktywami Sp. z o.o. i Energomix Servis Sp. z o.o., otrzymają akcje Spółki nowej emisji. Z punktu widzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego transakcja ta będzie nabyciem udziałów niekontrolujących z różnicą rozliczaną przez kapitał własny.

20. Instrumenty finansowe

Wartość godziwa instrumentów finansowych, jakie Grupa posiadała na dzień 31 marca 2010 roku oraz na dzień 31 grudnia 2009 roku, nie odbiegała istotnie od wartości prezentowanych w sprawozdaniach finansowych za poszczególne lata z następujących powodów:

- w odniesieniu do instrumentów krótkoterminowych ewentualny efekt dyskonta nie jest istotny;
- instrumenty te dotyczą transakcji zawieranych na warunkach rynkowych;
- w odniesieniu do akcji i udziałów niebędących przedmiotem obrotu na aktywnych rynkach, ich wartość bilansowa została ustalona według ceny nabycia z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości tam, gdzie było to konieczne, i stanowi przybliżenie wartości godziwej.

Wartość bilansową i wartość godziwą klas i kategorii instrumentów finansowych na dzień 31 marca 2010 roku oraz na dzień 31 grudnia 2009 roku prezentują poniższe tabele.

Kategorie i klasy aktywów finansowych	Wartość bilansowa	
	Stan na 31 marca 2010 roku (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2009 roku
1 Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	7 433	7 084
Udziały i akcje (krótkoterminowe)	550	485
Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	6 883	6 599
2 Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	153 724	153 162
Udziały i akcje (długoterminowe)	145 595	145 095
Udziały i akcje (krótkoterminowe)	873	937
Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	3 004	2 873
Obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe	1 900	1 905
Pozostałe aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	2 352	2 352
3 Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	4 219	4 151
Obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe	4 219	4 151
4 Pożyczki i należności	2 273 156	1 907 351
Należności z tytułu dostaw i usług	2 164 642	1 880 114
Lokaty i depozyty	105 251	23 887
Pozostałe pożyczki i należności finansowe	3 263	3 350
Pożyczki udzielone	305	315
Pozostałe należności finansowe	2 958	3 035
5 Instrumenty pochodne zabezpieczające (aktywa)	–	1 747
6 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	758 148	1 032 103

Kategorie i klasy zobowiązań finansowych	Wartość bilansowa	
	Stan na 31 marca 2010 roku (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2009 roku
1 Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	–	–
2 Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	2 837 776	3 261 092
Kredyty i pożyczki preferencyjne	332 879	329 369
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	743 350	790 118
Kredyty w rachunku bieżącym	45 947	59 453
Wyemitowane obligacje i papiery dłużne	607 829	596 781
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	784 239	966 193
Pozostałe zobowiązania finansowe	92 448	108 895
Zobowiązania z tytułu nabycia środków trwałych oraz wartości niematerialnych	130 176	271 609
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	87 249	117 843
Zobowiązania z tytułu umów ubezpieczenia	13 659	20 831
3 Zobowiązania z tytułu gwarancji, faktoringu i wyłączone z zakresu MSR 39	113 462	123 668
Zobowiązania z tytułu leasingu i umów dzierżawy z opcją zakupu	113 462	123 668
4 Instrumenty pochodne zabezpieczające (zobowiązania)	15 617	11 038

21. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym nie uległy zmianie w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2009 roku.

22. Zarządzanie kapitałem

W okresie objętym niniejszym śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym nie wystąpiły istotne zmiany celów, zasad i procedur zarządzania kapitałem. Grupa monitoruje stan kapitałów, stosując wskaźnik dźwigni zaprezentowany w poniższej tabeli.

	Stan na 31 marca 2010 (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2009 (dane porównawcze)
Oprocentowane kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	1 730 005	1 775 721
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, pozostałe zobowiązania oraz zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	1 236 850	1 620 077
Minus środki pieniężne i ich ekwiwalenty	758 148	1 032 103
Zadłużenie netto	2 208 707	2 363 695
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	12 144 911	11 858 566
Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	(6 238)	(766)
Kapitał razem	12 151 149	11 859 332
Kapitał i zadłużenie netto	14 359 856	14 223 027
Wskaźnik dźwigni	15%	17%

23. Zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe

Dnia 11 marca 2010 roku Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wszczął postępowania administracyjne w sprawie wymierzenia kary pieniężnej spółce ENION S.A. w związku z możliwością naruszenia warunków i kryteriów niezależności operatora systemu dystrybucyjnego, o którym mowa w art. 9d ust. 1–2 ustawy Prawo Energetyczne.

Ponadto dnia 30 marca 2010 roku Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wszczął postępowania administracyjne w sprawie wymierzenia kary pieniężnej spółce ENION S.A. w związku z:

- możliwością zaistnienia nieprawidłowości polegających na nieutrzymywaniu w należytym stanie technicznym obiektów, instalacji i urządzeń oraz na nieprzestrzeganiu obowiązków wynikających z koncesji na dystrybucję energii elektrycznej;
- ujawnieniem w prowadzonej działalności koncesjonowanej naruszenia prawa polegającego na stosowaniu taryfy niezgodnie z określonymi w niej warunkami, tj. odmowie uznania przerw w dostarczaniu energii elektrycznej jako podstawy udzielenia bonifikat w odniesieniu do odbiorców posiadających umowy kompleksowe z ENION Energia Sp. z o.o.

Na dzień podpisania niniejszego sprawozdania finansowego postępowania w powyższych sprawach są w toku.

Status pozostałych zobowiązań warunkowych, w szczególności dotyczących sporu spółki Południowy Koncern Energetyczny S.A. z Urzędem Regulacji Energetyki w zakresie rekompensat z tytułu kosztów osieroconych, nie uległ istotnej zmianie w porównaniu do informacji zamieszczonych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy za rok zakończony 31 grudnia 2009 roku. W pierwszym kwartale 2010 roku Grupa rozpoznała przychody z tytułu rekompensaty na pokrycie kosztów osieroconych w wysokości 73 615 tysięcy złotych. W pierwszym kwartale 2009 roku kwota rozpoznanych przychodów z tego tytułu wyniosła 29 654 tysiące złotych.

24. Zobowiązania inwestycyjne

Na dzień 31 marca 2010 roku Grupa zobowiązała się ponieść nakłady na rzeczowe aktywa trwałe w kwocie 905 624 tysięcy złotych, z tego największą pozycję, podobnie jak na dzień 31 grudnia 2009 roku, stanowiły zobowiązania inwestycyjne związane z odbudową mocy wytwórczych w Elektrociepłowni Bielsko-Biała.

Zobowiązania inwestycyjne w Grupie Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. na dzień 31 grudnia 2009 roku wynosiły 892 289 tysięcy złotych, z tego największą pozycję stanowiły zobowiązania inwestycyjne związane z odbudową mocy wytwórczych we wchodzącej w skład Południowego Koncernu Energetycznego S.A. Elektrociepłowni Bielsko-Biała, na kwotę 409 700 tysięcy złotych.

25. Transakcje z udziałem spółek Skarbu Państwa

Jednostką nadrzędną Grupy jest Skarb Państwa Rzeczypospolitej Polskiej, w związku z tym spółki Skarbu Państwa są traktowane jako podmioty powiązane. Transakcje z jednostkami powiązanymi są dokonywane w oparciu o ceny rynkowe dostarczanych towarów, produktów lub usług, skalkulowane na bazie kosztu ich wytworzenia.

Łączna wartość transakcji z powyższymi jednostkami oraz stan należności i zobowiązań zostały przedstawione w tabelach poniżej.

Sprzedaż i zakupy

	Okres 3 miesięcy zakończony dnia 31 marca 2010 roku (niebadane)	Okres 3 miesięcy zakończony dnia 31 marca 2009 roku (niebadane)
Sprzedaż na rzecz spółek Skarbu Państwa	298 706	348 593
Zakupy od spółek Skarbu Państwa	(526 407)	(805 915)

Należności i zobowiązania

	Stan na 31 marca 2010 roku (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2009 roku
Należności od spółek Skarbu Państwa	174 631	114 883
Zobowiązania wobec spółek Skarbu Państwa	192 579	297 668

Spośród spółek Skarbu Państwa największymi kontrahentami Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. w okresie trzech miesięcy zakończonym 31 marca 2010 roku były PSE Operator S.A., KGHM Polska Miedź S.A. oraz Kompania Węglowa S.A. Łącznie sprzedaż do powyższych kontrahentów wyniosła 86% wielkości przychodów zrealizowanych w transakcjach ze spółkami Skarbu Państwa. Największe transakcje zakupu Grupa dokonała od PSE Operator S.A. oraz Kompanii Węglowej S.A. Zakupy od powyższych kontrahentów stanowiły blisko 80% wartości zakupów od spółek Skarbu Państwa w okresie trzech miesięcy zakończonym 31 marca 2010 roku. Transakcje ze spółkami Skarbu Państwa dotyczą głównie działalności operacyjnej Grupy i dokonywane są na warunkach rynkowych.

W okresie trzech miesięcy zakończonym 31 marca 2009 roku miała miejsce transakcja sprzedaży przez PKE S.A. na rzecz PSE-Operator S.A. energii elektrycznej wyprodukowanej w związku z próbnym ruchem nowego bloku energetycznego w Elektrowni Łągisza. W okresie tym uzyskany z tego tytułu przychód w wysokości 7 664 tysięcy złotych pomniejszył wartość środków trwałych w budowie.

26. Omówienie pozostałych istotnych zmian, jakie miały miejsce w okresie sprawozdawczym

26.1. Pozostałe koszty operacyjne

W pozostałych kosztach operacyjnych, w okresie trzech miesięcy zakończonym 31 marca 2010 roku, Grupa ujęła w szczególności koszty usuwania szkód wywołanych niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi, które wystąpiły na początku 2010 roku w wysokości 31 827 tysięcy złotych.

26.2. Pozostałe krótko- i długoterminowe aktywa niefinansowe

Wzrost długoterminowych aktywów niefinansowych spowodowany jest w głównej mierze wzrostem przekazanych zaliczek na środki trwałe, związanych z kontraktem na budowę nowego bloku w EC Bielsko-Biała w kwocie 16 791 tysięcy złotych realizowanym przez Południowy Koncern Energetyczny S.A.

Wzrost krótkoterminowych aktywów niefinansowych wynika ze wzrostu rozliczeń międzyokresowych z tytułu przekazania odpisów na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych w kwocie 27 513 tysięcy złotych oraz z tytułu podatku od nieruchomości w kwocie 60 020 tysięcy złotych.

26.3. Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe

Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe w wysokości 100 201 tysięcy złotych na dzień 31 marca 2010 roku obejmują w szczególności następujące pozycje:

- środki pieniężne ulokowane na okres powyżej 3 miesięcy, które są przeznaczone na sfinansowanie planowanych wydatków inwestycyjnych spółki Południowy Koncern Węglowy S.A., w kwocie 44 081 tysięcy złotych;
- środki pieniężne na zastrzeżonym rachunku bankowym w wysokości 24 839 tysięcy złotych, przeznaczone na wykup wyemitowanych obligacji oraz spłatę odsetek w pierwszym półroczu 2010 roku przez Południowy Koncern Energetyczny S.A.;
- zablokowane środki pieniężne na rachunku posiadanym przez TAURON Ekoenergia Sp. z o.o w kwocie 7 516 tysięcy złotych, przeznaczone na nabycie spółki mającej wybudować i eksploatować farmę wiatrową.

26.4. Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe

Wzrost pozostałych zobowiązań krótkoterminowych w kwocie 222 726 tysięcy złotych spowodowany był w głównej mierze wzrostem zobowiązań z tytułu podatków, cel, ubezpieczeń i innych świadczeń w kwocie 169 747 tysięcy złotych. Wzrost ww. zobowiązań podatkowych wynikał przede wszystkim ze zmiany stanu rozrachunków z tytułu VAT oraz wzrostu zobowiązań z tytułu podatku od nieruchomości.

27. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym

Planowane połączenie z ENION Zarządzanie Aktywami Sp. z o.o. i Energomix Servis Sp. z o.o.

W 2009 roku Grupa TAURON rozpoczęła proces łączenia jednostki dominującej z ENION Zarządzanie Aktywami Sp. z o.o. i z Energomix Servis Sp. z o.o., poprzez przeniesienie całego majątku tych spółek na jednostkę dominującą. W ramach procesu łączenia, jednostka dominująca, ENION Zarządzanie Aktywami Sp. z o.o. i Energomix Servis Sp. z o.o. uzgodniły plan połączenia. Biegły wyznaczony przez właściwy sąd wydał pozytywną opinię dotyczącą tego planu. Zgodnie z planem, połączenie ma mieć miejsce pod koniec pierwszego półrocza 2010 roku.

Planowane upublicznienie TAURON Polska Energia S.A.

W dniu 25 czerwca 2008 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie TAURON Polska Energia S.A. przyjęło uchwałę, w której wyraziło zgodę na rozpoczęcie procesu wprowadzania akcji Spółki, dotychczasowych oraz nowej emisji, do publicznego obrotu. Podjęcie powyższej uchwały było realizacją założeń Rządowego Programu Prywatyzacji na lata 2008–2011.

W związku z podjętą uchwałą, w spółkach Grupy Kapitałowej trwają prace związane z przygotowaniem do wejścia na Giełdę Papierów Wartościowych.

Zarząd Spółki

Katowice, dnia 7 maja 2010 roku

Dariusz Lubera – Prezes Zarządu

Dariusz Stolarczyk – Wiceprezes Zarządu

Stanisław Tokarski – Wiceprezes Zarządu

Krzysztof Zamasz – Wiceprezes Zarządu

Krzysztof Zawadzki – Wiceprezes Zarządu

30.3 **Opinia z badania Zbadanego Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego za lata obrotowe zakończone w dniach 31 grudnia 2007 r., 2008 r. i 2009 r.**

Ernst & Young Audit sp. z o.o.
Rondo ONZ 1
00-124 Warszawa
Tel. +48 22 557 70 00
Faks +48 22 557 70 01
warszawa@pl.ey.com
www.ey.com/pl

OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

Dla Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A.

Na potrzeby niniejszego dokumentu rejestracyjnego oraz zgodnie z wymogami Rozporządzenia Komisji (WE) nr 809/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 roku, wykonującego dyrektywę 2003/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie informacji zawartych w prospektach emisyjnych oraz formy, włączenia przez odniesienie i publikacji takich prospektów emisyjnych oraz rozpowszechniania reklam, przeprowadziliśmy badanie prezentowanego w nim skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. („Grupa”), w której jednostką dominującą jest TAURON Polska Energia S.A. („Spółka”), składającego się ze skonsolidowanych sprawozdań z sytuacji finansowej sporządzonych na dzień 31 grudnia 2007 roku, 31 grudnia 2008 roku oraz 31 grudnia 2009 roku, skonsolidowanych sprawozdań z całkowitych dochodów, skonsolidowanych sprawozdań ze zmian w kapitałach własnych oraz skonsolidowanych rachunków przepływów pieniężnych sporządzonych za lata zakończone 31 grudnia 2007 roku, 31 grudnia 2008 roku oraz 31 grudnia 2009 roku, jak również zasad (polityki) rachunkowości oraz dodatkowych not objaśniających („załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe”).

Odpowiedzialność Zarządu za załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe

Za sporządzenie i rzetelną prezentację załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, odpowiada Zarząd Spółki. Odpowiedzialność ta obejmuje: zaprojektowanie, wdrożenie i zapewnienie działania kontroli wewnętrznych, odpowiednich dla zapewnienia sporządzenia i rzetelnej prezentacji sprawozdań finansowych, które są wolne od istotnych nieprawidłowości, wywołanych oszustwami lub błędem, wybór i wdrożenie odpowiednich zasad (polityki) rachunkowości oraz dokonywanie szacunków księgowych, uzasadnionych w danych okolicznościach.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta

Naszym zadaniem było wyrażenie opinii o załączonym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym na podstawie przeprowadzonego przez nas badania. Badanie przeprowadziliśmy zgodnie z:

- Międzynarodowymi Standardami Rewizji Finansowej,
- rozdziałem 7 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity Dz.U. z 2009 roku nr 152, poz. 1223, z późn. zm.),
- stosowaną w Polsce praktyką badania sprawozdań finansowych (opartą na dotychczas obowiązujących normach wykonywania zawodu biegłego rewidenta wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów z uwzględnieniem przepisów ustawy z dnia 7 maja 2009 roku o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym – Dz.U. z 2009 roku, nr 77, poz. 649).

Regulacje te nakładają na nas obowiązek postępowania zgodnie z wymogami etyki oraz zaplanowania i przeprowadzenia badania w taki sposób, aby uzyskać wystarczającą pewność, że załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe nie zawiera istotnych nieprawidłowości.

Badanie obejmuje przeprowadzenie procedur mających na celu uzyskanie dowodów badania dotyczących kwot i ujawnień zawartych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Wybór procedur badania zależy od osądu biegłego rewidenta, w tym od oceny ryzyka wystąpienia istotnych nieprawidłowości skonsolidowanego sprawozdania finansowego, spowodowanych oszustwami lub błędami. W dokonywaniu tego osądu, biegły rewident bierze pod uwagę kontrole wewnętrzne odpowiednie dla sporządzenia i rzetelnej prezentacji skonsolidowanych sprawozdań finansowych,

ERNST & YOUNG

w celu zaprojektowania procedur badania, które są odpowiednie do sytuacji, nie zaś w celu wyrażenia opinii o efektywności kontroli wewnętrznych jednostek wchodzących w skład Grupy. Badanie obejmuje również ocenę stosowanych zasad (polityki) rachunkowości, oraz ocenę zasadności szacunków księgowych dokonanych przez Zarząd Spółki, jak również ocenę ogólnej prezentacji załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Uważamy, że uzyskane przez nas dowody badania są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę do wyrażenia niniejszej opinii.

Opinia

Naszym zdaniem załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe przedstawia rzetelnie, we wszystkich istotnych aspektach sytuację finansową Grupy na dzień 31 grudnia 2007 roku, 31 grudnia 2008 roku i 31 grudnia 2009 roku, a także jej wyniki finansowe i przepływy pieniężne za lata zakończone w tych dniach, zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską.

Objaśnienie uzupełniające opinię

Nie zgłaszając zastrzeżeń zwracamy uwagę na fakt, że jak zostało szerzej opisane w nocie 34 dodatkowych not objaśniających załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, jednostka zależna Spółki, Południowy Koncern Energetyczny S.A. („PKE”), posiada prawo do rekompensat z tytułu kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej wynikających z ustawy z dnia 29 czerwca 2007 roku (Dz. U. z 2007 roku, nr 130, poz. 905, „Ustawa o KDT”). W oparciu o politykę rachunkowości dotyczącą rekompensat bazującą na regulacjach Ustawy o KDT oraz własne szacunki i założenia, Grupa rozpoznała przychody z tego tytułu w kwocie 192 milionów złotych w roku obrotowym zakończonym dnia 31 grudnia 2008 roku oraz 484 milionów złotych w roku obrotowym zakończonym dnia 31 grudnia 2009 roku. Jak opisano w wyżej powołanej nodzie, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wydał w dniu 31 lipca 2009 roku decyzję nakazującą zwrot części otrzymanej zaliczki za rok 2008 w kwocie 160 milionów złotych („Decyzja”). Zarząd PKE nie zgodził się z Decyzją i złożył od niej odwołanie do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie. Zarząd Spółki, w wyniku przeprowadzonej analizy prawnej opartej między innymi o opinie niezależnych, renomowanych kancelarii prawnych, stoi na stanowisku, iż odwołanie wniesione przez PKE będzie skutkowało uchYLENIEM lub zmianą Decyzji. Zarząd Spółki jest przekonany, iż rozwiązanie powyższej kwestii nie wpłynie istotnie negatywnie na całkowite dochody Grupy. Na dzień niniejszej opinii postępowanie sądowe jest w toku, a jego ostateczny rezultat może mieć istotny wpływ na całkowite dochody oraz sytuację finansową Grupy.

w imieniu:
Ernst & Young Audit sp. z o.o.
Rondo ONZ 1
00-124 Warszawa
nr ewid. 130

Kluczowy biegły rewident

Artur Żwak
Biegły rewident nr 9894
Warszawa, dnia 16 marca 2010 roku

30.4 Zbadane Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za lata obrotowe zakończone w dniach 31 grudnia 2007 r., 2008 r. i 2009 r.

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.

**Skonsolidowane sprawozdanie finansowe
zgodne z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej
za lata zakończone
dnia 31 grudnia 2009 roku, dnia 31 grudnia 2008 roku oraz dnia 31 grudnia 2007 roku
wraz z opinią niezależnego biegłego rewidenta**

SPIS TREŚCI

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	F-46
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	F-47
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH	F-49
SKONSOLIDOWANY RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	F-52
ZASADY (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE	F-54
1. Informacje ogólne	F-54
2. Skład Grupy	F-55
3. Skład Zarządu Spółki dominującej	F-57
4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	F-58
5. Kontynuacja działalności	F-58
6. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	F-58
6.1. Oświadczenie o zgodności	F-58
6.2. Waluta pomiaru i waluta sprawozdań finansowych	F-58
7. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	F-58
8. Zmiana szacunków	F-60
9. Zastosowanie MSSF po raz pierwszy	F-60
10. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie	F-63
11. Istotne zasady rachunkowości	F-64
11.1. Zasady konsolidacji	F-64
11.2. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walutach obcych	F-65
11.3. Rzeczowe aktywa trwałe	F-65
11.4. Wartości niematerialne	F-66
11.5. Wartość firmy	F-68
11.6. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych	F-68
11.7. Koszty finansowania zewnętrznego	F-69
11.8. Aktywa finansowe	F-69
11.9. Utrata wartości aktywów finansowych	F-70
11.10. Wbudowane instrumenty pochodne	F-71
11.11. Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia	F-71
11.12. Zabezpieczenia wartości godziwej	F-72
11.13. Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	F-72
11.14. Pozostałe aktywa niefinansowe	F-72
11.15. Zapasy	F-73
11.16. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	F-73
11.17. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	F-74
11.18. Kapitał podstawowy	F-74
11.19. Rezerwy	F-74
11.20. Płatności w formie akcji własnych	F-75
11.21. Podział zysku na cele pracownicze oraz fundusze specjalne	F-75
11.22. Kredyty i pożyczki	F-76
11.23. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	F-76
11.24. Pozostałe zobowiązania niefinansowe	F-76
11.25. Rozliczenia międzyokresowe przychodów	F-76
11.26. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	F-76
11.27. Prawa do emisji gazów	F-77
11.28. Leasing	F-77

11.29.	Podatki	F-77
11.30.	Przychody	F-78
11.31.	Koszty	F-79
11.32.	Pozostałe przychody i koszty operacyjne	F-79
11.33.	Przychody i koszty finansowe	F-79
11.34.	Wynik netto na akcję	F-80
11.35.	Rachunek przepływów pieniężnych	F-80
12.	Informacje dotyczące segmentów działalności	F-80
12.1.	Segmenty operacyjne	F-81
12.2.	Geograficzne obszary działalności	F-85
13.	Przychody i koszty	F-85
13.1.	Pozostałe przychody operacyjne	F-85
13.2.	Pozostałe koszty operacyjne	F-85
13.3.	Przychody finansowe	F-86
13.4.	Koszty finansowe	F-86
13.5.	Koszty według rodzaju	F-87
13.6.	Koszty amortyzacji, odpisy aktualizujące oraz koszty leasingu operacyjnego ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	F-87
13.7.	Koszty świadczeń pracowniczych	F-88
14.	Podatek dochodowy	F-88
14.1.	Obciążenia podatkowe	F-88
14.2.	Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej	F-89
14.3.	Odroczony podatek dochodowy	F-90
15.	Majątek socjalny, zobowiązania ZFŚS oraz fundusze specjalne	F-92
16.	Rzeczowe aktywa trwałe	F-93
17.	Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	F-97
18.	Leasing	F-97
18.1.	Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego – Grupa jako leasingobiorca	F-97
18.2.	Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	F-97
19.	Wartości niematerialne	F-98
20.	Zapasy	F-101
21.	Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	F-101
22.	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	F-102
23.	Pozostałe aktywa	F-102
23.1.	Pozostałe aktywa finansowe	F-102
23.2.	Pozostałe długoterminowe aktywa niefinansowe	F-102
23.3.	Pozostałe krótkoterminowe aktywa niefinansowe	F-103
24.	Pozostałe zobowiązania niefinansowe	F-103
24.1.	Pozostałe zobowiązania długoterminowe	F-103
24.2.	Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	F-103
25.	Rozliczenia międzyokresowe	F-104
25.1.	Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe	F-104
25.2.	Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów	F-104
26.	Prawa do emisji dwutlenku węgla	F-104
27.	Świadczenia na rzecz pracowników	F-106
27.1.	Świadczenia pracownicze, w tym świadczenia po okresie zatrudnienia	F-106
28.	Zysk przypadający na jedną akcję	F-108
29.	Dywidendy wypłacone i zaproponowane do zapłaty	F-109

30.	Połączenia jednostek gospodarczych	F-109
31.	Kapitał podstawowy i pozostałe kapitały	F-112
31.1.	Kapitał podstawowy	F-112
31.2.	Wartość nominalna akcji	F-112
31.3.	Prawa akcjonariuszy	F-112
31.4.	Akcjonariusze o znaczącym udziale	F-114
31.5.	Kapitał zapasowy	F-114
31.6.	Niepodzielony wynik finansowy oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy	F-114
31.7.	Udziały mniejszości	F-115
32.	Rezerwy	F-116
32.1.	Zmiany stanu rezerw	F-116
32.2.	Opis istotnych tytułów rezerw	F-119
32.2.1.	Rezerwa na roszczenia od kontrahentów, na spory sądowe, na umowę rodzącą obciążenia	F-119
32.2.2.	Rezerwa na rekultywację i koszty likwidacji środków trwałych	F-119
32.2.3.	Rezerwa z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii	F-119
32.2.4.	Pozostałe rezerwy	F-119
33.	Zobowiązania inwestycyjne	F-119
34.	Zobowiązania warunkowe	F-119
35.	Rozliczenia podatkowe	F-121
36.	Informacja o podmiotach powiązanych	F-122
36.1.	Transakcje z udziałem spółek Skarbu Państwa	F-122
36.2.	Wynagrodzenie kadry kierowniczej	F-122
37.	Instrumenty finansowe	F-123
37.1.	Wartość bilansowa i wartość godziwa kategorii i klas instrumentów finansowych	F-123
37.2.	Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w podziale na kategorie instrumentów finansowych	F-125
37.3.	Opis istotnych pozycji w ramach poszczególnych kategorii instrumentów finansowych	F-127
37.3.1.	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	F-127
37.3.2.	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	F-127
37.3.3.	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	F-127
37.3.4.	Instrumenty pochodne (aktywa)	F-127
37.3.5.	Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	F-128
37.3.6.	Instrumenty zabezpieczające (zobowiązania)	F-131
37.3.7.	Zabezpieczenie spłaty zobowiązań	F-131
38.	Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	F-132
38.1.	Ryzyko stopy procentowej	F-133
38.2.	Ryzyko walutowe	F-134
38.3.	Ryzyko cen surowców i towarów	F-136
38.4.	Ryzyko kredytowe	F-137
38.4.1.	Nabyte obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe	F-137
38.4.2.	Należności z tytułu dostaw i usług	F-137
38.4.3.	Lokaty, depozyty, środki pieniężne i ich ekwiwalenty	F-138
38.4.4.	Instrumenty pochodne	F-138
38.4.5.	Odpisy aktualizujące i wiekowanie należności	F-138
38.5.	Ryzyko związane z płynnością	F-140
38.6.	Zabezpieczenia	F-141
38.7.	Ryzyko rynkowe – analiza wrażliwości	F-141
38.7.1.	Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe	F-143
38.7.2.	Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej	F-145

39.	Zarządzanie kapitałem	F-148
40.	Struktura zatrudnienia	F-148
41.	Wynagrodzenie biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego	F-148
42.	Zdarzenia następujące po dniu bilansowym	F-148

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2009	Rok zakończony 31 grudnia 2008	Rok zakończony 31 grudnia 2007
Działalność kontynuowana				
Przychody ze sprzedaży towarów, produktów i materiałów bez wyłączenia akcyzy		9 855 179	8 541 605	8 577 567
Podatek akcyzowy	35	(412 755)	(384 961)	(440 193)
Przychody ze sprzedaży towarów, produktów i materiałów		9 442 424	8 156 644	8 137 374
Przychody ze sprzedaży usług		4 166 489	4 268 797	4 107 509
Pozostałe przychody		24 660	23 225	19 114
Przychody ze sprzedaży		13 633 573	12 448 666	12 263 997
Koszt własny sprzedaży	13.5	(11 521 540)	(11 266 254)	(11 480 508)
Zysk brutto ze sprzedaży		2 112 033	1 182 412	783 489
Pozostałe przychody operacyjne	13.1	112 106	68 872	114 298
Koszty sprzedaży	13.5	(188 182)	(211 807)	(118 536)
Koszty ogólnego zarządu	13.5	(621 537)	(591 079)	(493 344)
Pozostałe koszty operacyjne	13.2	(154 686)	(101 350)	(99 008)
Zysk operacyjny		1 259 734	347 048	186 899
Przychody finansowe	13.3	113 456	113 443	148 860
Koszty finansowe	13.4	(208 170)	(210 232)	(186 143)
Zysk brutto		1 165 020	250 259	149 616
Podatek dochodowy	14.1	(266 306)	(67 978)	163
Zysk netto z działalności kontynuowanej		898 714	182 281	149 779
Zysk netto za rok obrotowy		898 714	182 281	149 779
Pozostałe całkowite dochody:				
Zmiana wartości instrumentów zabezpieczających		24 576	(26 439)	751
Podatek dochodowy odnoszący się do elementów pozostałych całkowitych dochodów		(4 670)	5 024	(143)
Pozostałe całkowite dochody za rok obrotowy, po uwzględnieniu podatku		19 906	(21 415)	608
Całkowite dochody za rok obrotowy, po uwzględnieniu podatku		918 620	160 866	150 387
Zysk netto za rok obrotowy				
Przynależny akcjonariuszom jednostki dominującej		732 394	130 848	153 509
Przynależny akcjonariuszom mniejszościowym	31.7	166 320	51 433	(3 730)
Całkowite dochody za rok obrotowy		898 714	182 281	149 779
Przynależne akcjonariuszom jednostki dominującej		749 393	112 566	154 026
Przynależne akcjonariuszom mniejszościowym		169 227	48 300	(3 639)
Zysk na jedną akcję (w złotych)				
Podstawowy z zysku za rok obrotowy przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej	28	0,05	0,01	0,01
Podstawowy z zysku z działalności kontynuowanej przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej	28	0,05	0,01	0,01
Rozwodniony z zysku za rok obrotowy przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej	28	0,05	0,01	0,01
Rozwodniony z zysku z działalności kontynuowanej przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej	28	0,05	0,01	0,01

Katowice, dnia 16 marca 2010 roku

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	Nota	Stan na 31 grudnia 2009	Stan na 31 grudnia 2008	Stan na 31 grudnia 2007	Stan na 1 stycznia 2007
AKTYWA					
Aktywa trwałe					
Rzeczowe aktywa trwałe	16	17 260 573	17 098 842	16 469 748	15 521 618
Wartości niematerialne	19	824 751	533 305	285 180	175 038
Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	23.1	179 746	176 904	537 062	189 841
Pozostałe długoterminowe aktywa niefinansowe	23.2	58 547	61 522	84 600	168 510
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	14.3	156 897	113 583	10 395	7 474
		18 480 514	17 984 156	17 386 985	16 062 481
Aktywa obrotowe					
Zapasy	20	536 201	395 163	267 332	316 980
Należności z tytułu podatku dochodowego		52 926	40 351	48 218	5 712
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	37, 21	1 874 996	1 275 331	1 229 989	1 193 169
Pozostałe krótkoterminowe aktywa niefinansowe	23.3	158 725	113 350	157 685	224 043
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	23.1	18 753	63 401	181 597	257 257
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	22	1 032 103	949 710	974 221	1 067 600
		3 673 704	2 837 306	2 859 042	3 064 761
Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	17	5 951	1 671	1 671	6 331
SUMA AKTYWÓW		22 160 169	20 823 133	20 247 698	19 133 573

Katowice, dnia 16 marca 2010 roku

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ – ciąg dalszy

Nota	Stan na 31 grudnia 2009	Stan na 31 grudnia 2008	Stan na 31 grudnia 2007	Stan na 1 stycznia 2007	
PASYWA					
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej					
Kapitał podstawowy	31.1	13 986 284	13 698 646	13 698 646	500
Kapitał spółek zależnych na podniesienie kapitału TAURON		–	287 883	287 883	13 779 881
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej		–	–	–	–
Akcje własne	31.1	–	(245)	(245)	(245)
Kapitał zapasowy	31.5	64 050	59 601	–	–
Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających		(766)	(17 765)	517	–
Kapitał z tytułu świadczeń w formie akcji	31.3	–	21 411	851 866	845 595
Zyski zatrzymane/Niepokryte straty	31.6	(2 233 034)	(2 923 621)	(3 811 885)	(3 979 201)
		11 816 534	11 125 910	11 026 782	10 646 530
Kapitały akcjonariuszy mniejszościowych		2 367 683	2 219 533	2 179 270	2 202 691
Kapitał własny ogółem		14 184 217	13 345 443	13 206 052	12 849 221
Zobowiązania długoterminowe					
Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	37.3	1 179 406	1 426 185	1 535 120	1 201 858
Zobowiązania z tytułu leasingu oraz umów dzierżawy z opcją zakupu	18.2	88 291	120 630	148 516	73 100
Rezerwy długoterminowe i świadczenia pracownicze	32, 27	978 807	944 358	862 133	843 824
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe i dotacje rządowe	25	682 790	584 129	433 426	342 857
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe finansowe zobowiązania długoterminowe	37.1	5 683	34 891	19 326	35 441
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	24.1	–	–	–	–
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	14.3	1 143 771	988 143	1 044 156	1 177 258
		4 078 748	4 098 336	4 042 677	3 674 338
Zobowiązania krótkoterminowe					
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe zobowiązania	37.1	1 490 726	1 240 063	1 373 409	1 460 581
Bieżąca część kredytów, pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	37.1, 37.3	596 315	649 744	460 947	312 248
Bieżąca część zobowiązań z tytułu leasingu oraz umów dzierżawy z opcją zakupu	18.2	35 377	34 306	33 324	22 089
Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	24.2	556 669	460 019	452 430	414 561
Rozliczenia międzyokresowe i dotacje rządowe	25	213 093	197 878	170 608	107 833
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		67 034	6 716	31 091	88 400
Rezerwy krótkoterminowe i świadczenia pracownicze	32, 27	937 990	790 628	477 160	204 302
Zobowiązanie bezpośrednio związane z aktywami trwałymi zaklasyfikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży		–	–	–	–
		3 897 204	3 379 354	2 998 969	2 610 014
Zobowiązania razem		7 975 952	7 477 690	7 041 646	6 284 352
SUMA PASYWÓW		22 160 169	20 823 133	20 247 698	19 133 573

Katowice, dnia 16 marca 2010 roku

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2009 roku

Nota	Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej									
	Kapitał podstawowy	Kapitał spółek zależnych na podniesienie kapitału	Akcje własne	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	Kapitał z tytułu świadczeń w formie akcji	Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty	Razem	Kapitały akcjonariuszy mniejszościowych	Razem kapitał własny
Na dzień 1 stycznia 2009 roku	13 698 646	287 883	(245)	59 601	(17 765)	21 411	(2 923 621)	11 125 910	2 219 533	13 345 443
Wynik okresu	-	-	-	-	-	-	732 394	732 394	166 320	898 714
Inne całkowite dochody	-	-	-	-	16 999	-	-	16 999	2 907	19 906
Razem całkowite dochody za rok obrotowy	-	-	-	-	16 999	-	732 394	749 393	169 227	918 620
Podział zysków z lat ubiegłych	-	-	-	4 449	-	-	(4 449)	-	-	-
Emisja akcji	287 883	(287 883)	-	-	-	-	-	-	-	-
Wpłata z zysku dla Skarbu Państwa	-	-	-	-	-	-	(8 376)	(8 376)	-	(8 376)
Wpłata dywidendy	-	-	-	-	-	-	(51 167)	(51 167)	(21 214)	(72 381)
Świadczenia pracownicze w formie akcji – naliczone	-	-	-	-	-	774	-	774	137	911
Świadczenia pracownicze w formie akcji – rozliczone	-	-	-	-	-	(22 185)	22 185	-	-	-
Umorzenie akcji własnych	(245)	-	245	-	-	-	-	-	-	-
Nabycie spółek zależnych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nabycie/Sprzedaz udziałów mniejszościowych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Na dzień 31 grudnia 2009 roku	13 986 284	-	-	64 050	(766)	-	(2 233 034)	11 816 534	2 367 683	14 184 217

Katowice, dnia 16 marca 2010 roku

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2008 roku

Nota	Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej									
	Kapitał podstawowy	Kapitał spółek zależnych na podniesienie kapitału	Akcje własne	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	Kapitał z tytułu świadczeń w formie akcji	Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty	Razem	Kapitały akcjonariuszy mniejszościowych	Razem kapitał własny
Na dzień 1 stycznia 2008 roku	13 698 646	287 883	(245)	-	517	851 866	(3 811 885)	11 026 782	2 179 270	13 206 052
Wynik okresu	-	-	-	-	-	-	130 848	130 848	51 433	182 281
Inne całkowite dochody	-	-	-	-	(18 282)	-	-	(18 282)	(3 133)	(21 415)
Razem całkowite dochody za rok obrotowy	-	-	-	-	(18 282)	-	130 848	112 566	48 300	160 866
Podział zysków z lat ubiegłych	-	-	-	59 601	-	-	(59 601)	-	-	-
Emisja akcji	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wypłata z zysku dla Skarbu Państwa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wypłata dywidendy	-	-	-	-	-	-	(21 792)	(21 792)	(18 032)	(39 824)
Świadczenia pracownicze w formie akcji – naliczone	-	-	-	-	-	8 354	-	8 354	1 362	9 716
Świadczenia pracownicze w formie akcji – rozliczone	-	-	-	-	-	(838 809)	838 809	-	-	-
Umorzenie akcji własnych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nabywanie spółek zależnych	-	-	-	-	-	-	-	-	8 633	8 633
Nabywanie/Sprzedaz udziałów mniejszościowych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Na dzień 31 grudnia 2008 roku	13 698 646	287 883	(245)	59 601	(17 765)	21 411	(2 923 621)	11 125 910	2 219 533	13 345 443

Katowice, dnia 16 marca 2010 roku

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku

Nota	Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej									
	Kapitał podstawowy	Kapitał spółek zależnych na podniesienie kapitału	Akcje własne	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	Kapitał z tytułu świadczeń w formie akcji	Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty	Razem	Kapitały akcjonariuszy mniejszościowych	Razem kapitał własny
Na dzień 1 stycznia 2007 roku	500	13 779 881	(245)	-	-	845 595	(3 979 201)	10 646 530	2 202 691	12 849 221
Wynik okresu	-	-	-	-	-	-	153 509	153 509	(3 730)	149 779
Inne całkowite dochody	-	-	-	-	517	-	-	517	91	608
Razem całkowite dochody za rok obrotowy	-	-	-	-	517	-	153 509	154 026	(3 639)	150 387
Podział zysków z lat ubiegłych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Emisja akcji	13 698 146	(13 491 998)	-	-	-	-	-	206 148	-	206 148
Wyplata z zysku dla Skarbu Państwa	-	-	-	-	-	-	(39 221)	(39 221)	(3 830)	(43 051)
Wyplata dywidendy	-	-	-	-	-	-	(10 670)	(10 670)	(23 766)	(34 436)
Świadczenia pracownicze w formie akcji – naliczone	-	-	-	-	-	64 357	-	64 357	11 345	75 702
Świadczenia pracownicze w formie akcji – rozliczone	-	-	-	-	-	(58 086)	58 086	-	-	-
Umorzenie akcji własnych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nabycie spółek zależnych	-	-	-	-	-	-	-	-	5 923	5 923
Nabycie/Sprzedaz udziałów mniejszościowych	-	-	-	-	-	-	5 612	5 612	(9 454)	(3 842)
Na dzień 31 grudnia 2007 roku	13 698 646	287 883	(245)	-	517	851 866	(3 811 885)	11 026 782	2 179 270	13 206 052

Katowice, dnia 16 marca 2010 roku

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK PRZEPLÝWÓW PIENIĘŻNYCH

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2009	Rok zakończony 31 grudnia 2008	Rok zakończony 31 grudnia 2007
Przeplýwy środków pieniężnych z działalności operacyjnej				
Zysk/(strata) brutto		1 165 020	250 259	149 616
Korekty o pozycje:				
Amortyzacja		1 321 028	1 268 722	1 197 696
Zysk/strata z tytułu różnic kursowych		2 963	11 002	1 420
Odsetki i dywidendy, netto		94 116	99 305	99 557
(Zysk)/strata na działalności inwestycyjnej		(54 215)	(4 391)	(29 234)
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu należności		(603 601)	(36 267)	(32 748)
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu zapasów		(193 124)	(142 967)	14 281
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek		334 007	(42 721)	(111 626)
Zmiana stanu pozostałych aktywów długo- i krótkoterminowych		(296 073)	(24 927)	2 348
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych przychodów i dotacji rządowych oraz rozliczeń międzyokresowych biernych kosztów		69 913	141 383	231 502
Zmiana stanu rezerw		233 714	346 902	113 337
Podatek dochodowy zapłacony		(111 648)	(259 948)	(241 100)
Koszty z tytułu płatności w formie akcji własnych		911	9 716	75 702
Pozostałe		188	(586)	518
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		1 963 199	1 615 482	1 471 269
Przeplýwy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej				
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		15 879	78 118	119 422
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		(1 440 255)	(1 792 225)	(1 819 367)
Sprzedaż pozostałych aktywów finansowych		91 287	339 966	172 233
Nabycie pozostałych aktywów finansowych		(34 777)	(201 811)	(91 252)
Nabycie inwestycji w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach		–	–	(150 000)
Nabycie jednostki zależnej, po potrąceniu przejętych środków pieniężnych		–	49 214	137
Dywidendy otrzymane		5 256	3 301	2 625
Odsetki otrzymane		1 594	6 876	3 884
Splata udzielonych pożyczek		4 000	5 800	7 715
Udzielenie pożyczek		(1 295)	(2 274)	(700)
Pozostałe		4 287	(1 152)	(314)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(1 354 024)	(1 514 187)	(1 755 617)

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK PRZEPIŹYWÓW PIENIĘŻNYCH – ciąg dalszy

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2009	Rok zakończony 31 grudnia 2008	Rok zakończony 31 grudnia 2007
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej				
Splata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego		(37 272)	(33 404)	(25 614)
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/kredytów		208 398	98 389	325 362
Splata pożyczek/kredytów		(415 385)	(317 365)	(407 137)
Emisja dłużnych papierów wartościowych		44 000	386 000	420 000
Wykup dłużnych papierów wartościowych		(166 308)	(75 000)	–
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom jednostki dominującej		(51 167)	(20 000)	–
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom mniejszościowym		(7 074)	(13 859)	(32 312)
Inne wydatki na rzecz właścicieli		(8 376)	(1 207)	(51 163)
Odsetki zapłacone		(109 333)	(118 591)	(110 115)
Pozostałe		(947)	(692)	(634)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(543 464)	(95 729)	118 387
Zwiększenie/(zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów				
Różnice kursowe netto		220	2 051	(2 531)
Środki pieniężne na początek okresu		906 944	901 378	1 067 339
Środki pieniężne na koniec okresu, w tym	22	972 655	906 944	901 378
o ograniczonej możliwości dysponowania		18 635	2 941	9 751

Katowice, dnia 16 marca 2010 roku

ZASADY (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

1. Informacje ogólne

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A. („Grupa”, „Grupa Kapitałowa”, „Grupa TAURON”) składa się z TAURON Polska Energia S.A. („jednostka dominująca”, „Spółka”) i jej spółek zależnych. TAURON Polska Energia S.A. prowadzi działalność w formie spółki akcyjnej, zawiązanej aktem notarialnym w dniu 6 grudnia 2006 roku. Do dnia 16 listopada 2007 roku Spółka działała pod firmą Energetyka Południe S.A. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy obejmuje rok zakończony dnia 31 grudnia 2009 roku oraz zawiera dane porównawcze za rok zakończony dnia 31 grudnia 2008 roku i dane porównawcze za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku.

Jednostka dominująca jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy, Katowice-Wschód Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000271562.

Jednostce dominującej nadano numer statystyczny REGON 240524697.

Czas trwania jednostki dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej jest nieoznaczony.

Podstawowym przedmiotem działania Grupy jest:

1. Wydobycie węgla kamiennego.
2. Wytwarzanie energii elektrycznej i ciepłej ze źródeł konwencjonalnych.
3. Wytwarzanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych.
4. Dystrybucja energii elektrycznej.
5. Sprzedaż energii i pozostałych produktów rynku energetycznego.
6. Świadczenie innych usług związanych z realizacją zadań, o których mowa powyżej.

Działalność prowadzona jest na podstawie odpowiednich koncesji przyznanych poszczególnym jednostkom wchodzącym w skład Grupy.

Podmiotem kontrolującym Spółkę jest Skarb Państwa Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Skład Grupy

W latach 2007–2009 Grupę Kapitałową TAURON Polska Energia S.A. tworzyły spółki bezpośrednio i pośrednio zależne objęte konsolidacją, przedstawione w poniższej tabeli. Opis powstania Grupy oraz zasad konsolidacji przedstawiono w nocie 30 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Lp.	Nazwa spółki	Adres	Podstawowy przedmiot działalności	Udział TAURON w kapitale spółki	Jednostka posiadająca udziały/akcje na 31 grudnia 2009 roku	Udział TAURON w organie stanowiącym spółki	Jednostka posiadająca udziały/akcje na 31 grudnia 2009 roku
1.	Południowy Koncern Energetyczny S.A.	40-389 Katowice; ul. Lwowska 23	Wytwarzanie, przesyłanie i dystrybucja energii elektrycznej i ciepła	85,00%	TAURON Polska Energia S.A. – 85,00%	85,00%	TAURON Polska Energia S.A. – 85,00%
2.	ENION S.A.	30-390 Kraków; ul. Zawia 65 L	Przesyłanie, dystrybucja energii elektrycznej	85,00%	TAURON Polska Energia S.A. – 85,00%	85,00%	TAURON Polska Energia S.A. – 85,00%
3.	EnergiaPro S.A.	53-314 Wrocław; pl. Powstańców Śląskich 20	Przesyłanie, dystrybucja energii elektrycznej	85,00%	TAURON Polska Energia S.A. – 85,00%	85,00%	TAURON Polska Energia S.A. – 85,00%
4.	Elektrownia Stalowa Wola S.A.	37-450 Stalowa Wola; ul. Energetyków 13	Wytwarzanie i dystrybucja energii elektrycznej i ciepła	85,00%	TAURON Polska Energia S.A. – 85,00%	85,00%	TAURON Polska Energia S.A. – 85,00%
5.	ENION Energia Sp. z o.o.	30-417 Kraków; ul. Łagiewnicka 60	Sprzedaż energii elektrycznej	85,00%	ENION Zarządzanie Aktywami Sp. z o.o. – 100,00%	85,00%	ENION Zarządzanie Aktywami Sp. z o.o. – 100,00%
6.	EnergiaPro Gigawat Sp. z o.o.	53-314 Wrocław; pl. Powstańców Śląskich 16	Sprzedaż energii elektrycznej	85,00%	ENERGOMIX SERVIS Sp. z o.o. – 100,00%	85,00%	ENERGOMIX SERVIS Sp. z o.o. – 100,00%
7.	TAURON Ekoenergia Sp. z o.o.	58-500 Jelenia Góra; ul. Obrońców Pokoju 2B	Wytwarzanie, przesyłanie i dystrybucja energii elektrycznej	85,00%	ENERGOMIX SERVIS Sp. z o.o. – 100,00%	85,00%	ENERGOMIX SERVIS Sp. z o.o. – 100,00%
8.	Elektrociepłownia Tychy S.A.	43-100 Tychy; ul. Przemysłowa 47	Wytwarzanie energii elektrycznej, produkcja i dystrybucja ciepła	95,47%	TAURON Polska Energia S.A. – 95,47%	95,47%	TAURON Polska Energia S.A. – 95,47%
9.	Kopalnia Wapienia Czatkowice Sp. z o.o.	32-063 Krzeszowice 3; os. Czatkowice 248	Wydobywanie, kruszenie i rozdrabnianie skał wapiennych oraz wydobywanie kamienia dla potrzeb budownictwa	85,00%	PKE S.A. – 100,00%	85,00%	PKE S.A. – 100,00%
10.	Południowy Koncern Węglowy S.A.	43-600 Jaworzno; ul. Grunwaldzka 37	Wydobywanie węgla kamiennego	44,61%	PKE S.A. – 52,48%	57,81%	PKE S.A. – 68,01%
11.	Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o.	40-389 Katowice; ul. Lwowska 23	Obrót energią elektryczną	68,00%	PKE S.A. – 70,00%; ENION Zarządzanie Aktywami Sp. z o.o. – 10,00%	75,55%	PKE S.A. – 61,11%; ENION Zarządzanie Aktywami Sp. z o.o. – 27,77%

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za lata zakończone dnia 31 grudnia 2009 roku, 31 grudnia 2008 roku i 31 grudnia 2007 roku zgodne z MSSF (w tysiącach złotych)

Lp.	Nazwa spółki	Adres	Podstawowy przedmiot działalności	Udział TAURON w kapitale spółki	Jednostka posiadająca udziały/akcje na 31 grudnia 2009 roku	Udział TAURON w organie stanowiącym spółki	Jednostka posiadająca udziały/akcje na 31 grudnia 2009 roku
12.	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Katowice S.A.	40-126 Katowice; ul. Grazyńskiego 49	Produkcja i dystrybucja ciepła	95,66%	TAURON Polska Energia S.A. – 95,66%	95,66%	TAURON Polska Energia S.A. – 95,66%
13.	Elektrociepłownia EC Nowa Sp. z o.o.	41-308 Dąbrowa Górnicza; al. J. Piłsudskiego 92	Wytwarzanie energii elektrycznej, produkcja i dystrybucja ciepła, produkcja gazów technicznych	77,72%	TAURON Polska Energia S.A. – 42,10%; ENION Zarządzanie Aktywami Sp. z o.o. – 41,90%	77,72%	TAURON Polska Energia S.A. – 42,10%; ENION Zarządzanie Aktywami Sp. z o.o. – 41,90%
14.	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Dąbrowie Górniczej S.A.	41-300 Dąbrowa Górnicza; al. J. Piłsudskiego 2	Produkcja i dystrybucja ciepła	85,00%	TAURON Polska Energia S.A. – 85,00%	85,00%	TAURON Polska Energia S.A. – 85,00%
15.	Energomix Servis Sp. z o.o.	40-389 Katowice; ul. Lwowska 23	Działalność holdingów finansowych	85,00%	TAURON Polska Energia S.A. – 85,00%	85,00%	TAURON Polska Energia S.A. – 85,00%
16.	ENION Zarządzanie Aktywami Sp. z o.o.	40-389 Katowice; ul. Lwowska 23	Działalność holdingów finansowych	85,00%	TAURON Polska Energia S.A. – 85,00%	85,00%	TAURON Polska Energia S.A. – 85,00%
17.	TAURON Czech Energy s.r.o.	Ostrawa Republika Czeska	Obrót energią elektryczną	100%	TAURON Polska Energia S.A. – 100%	100%	TAURON Polska Energia S.A. – 100%

3. Skład Zarządu Spółki dominującej

W skład Zarządu na dzień 1 stycznia 2007 roku wchodził:

- Joanna Strzelec-Łobodzińska – Członek Zarządu,
- Jerzy Hejnar – Członek Zarządu,
- Remigiusz Nowakowski – Członek Zarządu.

Od dnia 1 stycznia 2007 roku do dnia 31 grudnia 2007 roku w składzie Zarządu miały miejsce następujące zmiany:

- Joanna Strzelec-Łobodzińska – powołana na Prezesa Zarządu z dniem 23 stycznia 2007 roku,
- Jerzy Hejnar – złożył rezygnację w dniu 17 maja 2007 roku,
- Remigiusz Nowakowski – w dniu 10 lipca 2007 roku powołany na Wiceprezesa Zarządu, w dniu 7 października 2007 roku został odwołany z pełnionej funkcji,
- Janusz Grudziński – powołany na Wiceprezesa Zarządu z dniem 16 lipca 2007 roku,
- Filip Grzegorzczak – powołany na Członka Zarządu z dniem 15 marca 2007 roku, w dniu 10 lipca 2007 roku powołany na Wiceprezesa Zarządu, w dniu 19 grudnia 2007 roku odwołany z pełnionej funkcji,
- Bartosz Krzemieniewski – powołany na stanowisko Wiceprezesa Zarządu w dniu 12 listopada 2007 roku, w dniu 19 grudnia 2007 roku został odwołany z pełnionej funkcji.

W skład Zarządu na dzień 31 grudnia 2007 roku wchodził:

- Joanna Strzelec-Łobodzińska – Prezes Zarządu,
- Janusz Grudziński – Wiceprezes Zarządu.

Od dnia 1 stycznia 2008 roku do dnia 31 grudnia 2008 roku w składzie Zarządu miały miejsce następujące zmiany:

- Prezes Zarządu Joanna Strzelec-Łobodzińska – odwołana z dniem 8 marca 2008 roku,
- Wiceprezes Zarządu Janusz Grudziński – odwołany z dniem 8 marca 2008 roku,
- Dariusz Lubera – Prezes Zarządu – powołany z dniem 8 marca 2008 roku,
- Dariusz Stolarczyk – Wiceprezes Zarządu – powołany z dniem 8 marca 2008 roku,
- Stanisław Tokarski – Wiceprezes Zarządu – powołany z dniem 8 marca 2008 roku,
- Bogusław Oleksy – Wiceprezes Zarządu – powołany z dniem 8 marca 2008 roku,
- Krzysztof Zamasz – Wiceprezes Zarządu – powołany z dniem 8 marca 2008 roku.

W skład Zarządu na dzień 31 grudnia 2008 roku wchodził:

- Dariusz Lubera – Prezes Zarządu,
- Dariusz Stolarczyk – Wiceprezes Zarządu,
- Stanisław Tokarski – Wiceprezes Zarządu,
- Bogusław Oleksy – Wiceprezes Zarządu,
- Krzysztof Zamasz – Wiceprezes Zarządu.

Od dnia 1 stycznia 2009 roku do dnia 31 grudnia 2009 roku w składzie Zarządu miały miejsce następujące zmiany:

- Wiceprezes Zarządu Bogusław Oleksy – złożył rezygnację w dniu 30 czerwca 2009 roku,
- Wiceprezes Zarządu Krzysztof Zawadzki – powołany w dniu 21 sierpnia 2009 roku.

W skład Zarządu na dzień 31 grudnia 2009 roku wchodził:

- Dariusz Lubera – Prezes Zarządu,
- Dariusz Stolarczyk – Wiceprezes Zarządu,
- Stanisław Tokarski – Wiceprezes Zarządu,
- Krzysztof Zamasz – Wiceprezes Zarządu,
- Krzysztof Zawadzki – Wiceprezes Zarządu.

Po dniu bilansowym do dnia sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie wystąpiły zmiany w Zarządzie jednostki dominującej.

4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd w dniu 16 marca 2010 roku.

5. Kontynuacja działalności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez spółki Grupy.

6. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

6.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe stanowi pierwsze pełne roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”), które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską („UE”), z wyjątkiem interpretacji KIMSF 18 mającej zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się po dniu 31 października 2009 roku. Na potrzeby niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, datą przejścia na stosowanie standardów MSSF jest 1 stycznia 2007 roku.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Grupę działalność, w zakresie stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości nie ma różnicy między standardami MSSF, które weszły w życie, a standardami MSSF zatwierdzonymi przez UE. MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Jednostki Grupy prowadzą swoje księgi rachunkowe zgodnie z polityką (zasadami) rachunkowości określonymi przez ustawę z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości („ustawa o rachunkowości”) z późniejszymi zmianami i wydanymi na jej podstawie przepisami („polskie standardy rachunkowości”, „PSR”). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera korekty nie zawarte w księgach rachunkowych jednostek Grupy wprowadzone w celu doprowadzenia niniejszego sprawozdania skonsolidowanego do zgodności z MSSF.

6.2. Waluta pomiaru i waluta sprawozdań finansowych

Walutą pomiaru jednostki dominującej i innych spółek uwzględnionych w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym oraz walutą sprawozdawczą niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski. Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach PLN.

7. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

W procesie stosowania polityki rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa, który wpływa na wielkości wykazywane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, w tym w dodatkowych notach objaśniających. Założenia tych szacunków opierają się na najlepszej wiedzy Zarządu odnośnie bieżących i przyszłych działań i zdarzeń w poszczególnych obszarach. Szczegółowe informacje na temat przyjętych założeń zostały przedstawione w odpowiednich notach niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym.

Utrata wartości aktywów

Grupa przeprowadziła testy na utratę wartości aktywów trwałych tych ośrodków wypracowujących strumienie pieniężne, w przypadku których zidentyfikowano przesłanki utraty wartości. Wymagało to oszacowania wartości użytkowej tych ośrodków wypracowujących środki pieniężne. Ponadto Grupa przeprowadziła testy utraty wartości w odniesieniu do tych ośrodków wypracowujących strumienie pieniężne, do których należą wartości niematerialne, które wymagają corocznego testowania utraty wartości. Oszacowanie wartości użytkowej polega na ustaleniu przyszłych przepływów pieniężnych generowanych przez ośrodek wypracowujący środki pieniężne i wymaga ustalenia stopy dyskontowej do zastosowania w celu obliczenia bieżącej wartości tych przepływów.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek oraz odpisów amortyzacyjnych jest ustalana na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznego użytkowania danego składnika rzeczowych aktywów trwałych lub wartości niematerialnych oraz szacunków dotyczących wartości rezydualnej środków trwałych. Kapitalizowane remonty generalne są amortyzowane w okresach pozostałych do przewidywanego rozpoczęcia kolejnego remontu generalnego danego urządzenia. Grupa corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

Doszacowanie przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej

Odczyty liczników dotyczące wielkości sprzedanej energii elektrycznej w handlu detalicznym oraz jej fakturowanie są dokonywane w większości w okresach odmiennych od okresów sprawozdawczych. W związku z powyższym spółki obrotu energią wchodzące w skład Grupy dokonują odpowiednich szacunków sprzedaży na każdy dzień bilansowy, za okres nie objęty odczytem.

Rekompensaty z tytułu rozwiązania kontraktów długoterminowych

Grupa otrzymuje rekompensaty na pokrycie kosztów osieroconych zgodnie z Ustawą z dnia 29 czerwca 2007 roku o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej. Przychód z tytułu rekompensat ujmowany jest sukcesywnie do wypracowanych praw do rekompensat do końca okresu ich obowiązywania. W celu oszacowania wartości przychodu przynależnego do danego okresu Grupa dokonuje szacunków celem określenia wskaźnika szacowanych kosztów osieroconych do łącznej sumy otrzymanych, zwróconych i oczekiwanych zdyskontowanych zaliczek rocznych (w tym dotychczas otrzymanych zaliczek rocznych), korekt rocznych oraz przewidywanej korekty końcowej.

Wycena rezerw na świadczenia pracownicze

Rezerwy na świadczenia pracownicze (rezerwa na odprawy emerytalne i rentowe, deputaty węglowe, rezerwa na odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych dla przyszłych emerytów i rencistów, rezerwa na taryfę pracowniczą za energię elektryczną) zostały oszacowane na podstawie metod aktuarialnych. Przyjęte w tym celu założenia zostały przedstawione w nocie 27.

Wycena rezerwy na koszty likwidacji zakładów górniczych oraz środków trwałych

Rezerwa tworzona jest w odniesieniu do zakładów górniczych wchodzących w skład Grupy na bazie szacunku przewidywanych kosztów likwidacji obiektów i przywrócenia stanu pierwotnego terenu po zakończeniu eksploatacji. Podstawą szacowania wielkości rezerwy są opracowania sporządzone w oparciu o prognozy eksploatacji złoża (dla obiektów górniczych) oraz analizy technologiczno-ekonomiczne. Ponadto rezerwy na koszty likwidacji środków trwałych tworzone są w przypadku wystąpienia takiego obowiązku lub podjęcia takiego zobowiązania przez Grupę.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Aktywa z tytułu podatku odroczonego są wyceniane przy zastosowaniu stawek podatkowych, które będą stosowane na moment przewidywanego zrealizowania składnika aktywów, przyjmując za podstawę przepisy podatkowe, które obowiązywały na dzień bilansowy. Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego, bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

Klasyfikacja instrumentów finansowych

Stosując się do wytycznych MSR 39 w zakresie klasyfikacji instrumentów finansowych niebędących instrumentami pochodnymi, posiadających ustalony termin płatności lub dające się ustalić terminy wymagalności, dokonuje się klasyfikacji takich aktywów do kategorii aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności. Dokonując takiego osądu, ocenia się intencję i możliwość utrzymania takich inwestycji do terminu wymagalności.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek, wycenia się, wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Grupa kieruje się profesjonalnym osądem. Sposób ustalenia wartości godziwej poszczególnych instrumentów finansowych został przedstawiony w nocie 37.

Płatności w akcjach

Na mocy ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji z dnia 30 sierpnia 1996 roku pracownicy i byli pracownicy niektórych spółek zależnych TAURON Polska Energia S.A. są uprawnieni do otrzymania akcji przedsiębiorstw, których pracownikami byli w dniu wykreślenia z rejestru komercjalizowanego przedsiębiorstwa państwowego.

Zgodnie z Interpretacją KIMSF 8 MSSF 2 *Płatności w formie akcji* ma zastosowanie do transakcji, w których jednostka wydaje swoje instrumenty finansowe nawet w zamian za niemożliwe do zidentyfikowania dobra i usługi, w związku z czym przyznanie akcji pracowniczych zostało zaprezentowane w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zgodnie z MSSF 2.

Warunki programu oraz szacunki dotyczące wyceny programu, tj. dane będące podstawą szacunku wartości programu – daty oraz wyceny zostały przedstawione w nocie 31.3.

Odpisy aktualizujące wartość należności

Na dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika należności lub grupy należności. Jeżeli wartość możliwa do odzyskania składnika aktywów jest niższa od jego wartości bilansowej, dana jednostka dokonuje odpisu aktualizującego do poziomu bieżącej wartości planowanych przepływów pieniężnych.

8. Zmiana szacunków

W okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym miały miejsce następujące istotne zmiany szacunków, wpływające na wartości wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym:

- zmiana założeń szacunków aktuarialnych, wpływ zmian szacunków na wysokość rezerw został przedstawiony w nocie 27.1.,
- szacunki rezerwy na koszty likwidacji zakładów górniczych,
- szacunki okresów ekonomicznej użyteczności środków trwałych i wartości niematerialnych,
- szacunki w zakresie założeń dla testów na utratę wartości majątku.

9. Zastosowanie MSSF po raz pierwszy

Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości wydała Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej nr 1 („MSSF 1”) *Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy*, który obowiązuje przy sporządzaniu sprawozdań finansowych za okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2004 roku lub później. MSSF 1 dotyczy jednostek, które przygotowują po raz pierwszy sprawozdanie finansowe według MSSF, oraz jednostek, które stosowały MSSF, ale w ich sprawozdaniu znajdowało się stwierdzenie o niezgodności z określonymi standardami. MSSF 1 wymaga, aby pierwsze sprawozdanie finansowe według MSSF było pierwszym rocznym sprawozdaniem finansowym, w którym jednostka zastosuje wszystkie standardy MSSF, wraz ze stwierdzeniem pełnej zgodności z wszystkimi standardami MSSF.

Zgodnie z powyższym, niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe stanowi pierwsze pełne roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy sporządzone zgodnie ze standardami MSSF zatwierdzonymi przez UE. Na potrzeby niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, datą przejścia na stosowanie standardów MSSF jest 1 stycznia 2007 roku. Ostatnim dostępnym, na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji, skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy sporządzonym zgodnie z polskimi standardami rachunkowości, zdefiniowanymi w ustawie o rachunkowości było skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony dnia 31 grudnia 2008 roku.

Zgodnie z MSSF 1 skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy zastosowaniu wszystkich standardów obowiązujących na dzień 31 grudnia 2009 roku, tak jak gdyby obowiązywały one na dzień 1 stycznia 2007 roku, przy czym Grupa skorzystała z następujących zwolnień z obowiązku przekształcania, o których mowa w standardzie MSSF 1:

- **Połączenie jednostek gospodarczych (MSSF 1.15, Załącznik B)**

Grupa skorzystała ze zwolnienia dotyczącego połączeń jednostek gospodarczych. W myśl zapisów punktu B1 Załącznika B do MSSF 1, jednostka stosująca MSSF po raz pierwszy może nie stosować postanowień MSSF 3 retrospektywnie w odniesieniu do połączeń jednostek gospodarczych, które miały miejsce przed dniem przejścia na MSSF. W związku z tym Grupa nie przekształcała rozliczeń połączeń jednostek gospodarczych, które miały miejsce przed dniem 1 stycznia 2007 roku. Nadwyżka udziału jednostki przejmującej w wartości godziwej netto możliwych do zidentyfikowania aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki przejmowanej nad kosztem połączenia (tzw. ujemna wartość firmy) została odniesiona na zyski zatrzymane/niepokryte straty na dzień przejścia na MSSF. Wartości firmy powstałe z rozliczenia połączeń jednostek gospodarczych przed datą przejścia na MSSF zostały zachowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według ich wartości netto na dzień 1 stycznia 2007 roku.

- **Wartość godziwa lub przeszacowanie do zakładanego kosztu (MSSF 1.16)**

Korzystając ze zwolnienia dopuszczonego przez MSSF 1, Grupa wyceniła rzeczowe aktywa trwałe nabyte przed dniem 1 stycznia 2007 roku w wartości godziwej na dzień przejścia na MSSF i zastosowała tę wartość godziwą jako zakładany koszt nabycia ustalony na ten dzień. Wycena poszczególnych aktywów została przeprowadzana przez zewnętrznych, niezależnych rzeczoznawców majątkowych. Ponadto w wybranych przypadkach uwzględniono korekty wynikające z wyceny rzeczowych aktywów trwałych metodą dochodową.

- **Płatności w formie akcji własnych (MSSF 1.25B)**

Zgodnie z zapisami MSSF 1 jednostce stosującej MSSF po raz pierwszy zaleca się, ale nie musi ona stosować postanowień MSSF 2 *Płatności w formie akcji* w odniesieniu do instrumentów kapitałowych, które zostały przyznane 7 listopada 2002 roku lub wcześniej lub zostały przyznane po dniu 7 listopada 2002 roku i stały się wymagalne przed dniem przejścia na MSSF. W związku z powyższym Grupa skorzystała ze zwolnień MSSF 1 i nie zastosowała wymogów MSSF 2 w stosunku do akcji, które zostały przyznane i nabyte przed dniem 1 stycznia 2007 roku.

Poniżej przedstawiono uzgodnienie aktywów, kapitału własnego oraz całkowitych dochodów wykazywanych zgodnie z ustawą o rachunkowości z aktywami, kapitałem własnym i całkowitymi dochodami okresu wykazywanymi zgodnie z MSSF na dzień 31 grudnia 2008 roku oraz za rok zakończony tego dnia. Nie zamieszczono uzgodnienia kapitału własnego Grupy na dzień przejścia na MSSF ze względu na fakt, że w dniu tym jednostka dominująca miała formę spółki w trakcie rejestracji, a jej kapitał zakładowy wynosił 500 tysięcy złotych. W dniu tym Spółka nie prowadziła działalności operacyjnej, a pierwsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy zostało sporządzone zgodnie z ustawą o rachunkowości na dzień 31 grudnia 2007 roku.

Wpływ korekt MSSF na kapitały własne na 31 grudnia 2008 roku oraz na zysk netto za rok 2008 został zaprezentowany w odniesieniu do zatwierdzonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy TAURON Polska Energia S.A.

Rodzaje korekt, które musiała wprowadzić Grupa, aby zastosować w pełni MSSF, oraz ich wpływ na całkowite dochody i kapitały własne zostały przedstawione poniżej.

	Kapitały własne na dzień 31 grudnia 2008	Całkowite dochody za rok zakończony 31 grudnia 2008	Aktywa na dzień 31 grudnia 2008
Dane wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym sporządzonym zgodnie z ustawą o rachunkowości	13 557 749	(38 493)	23 455 339
Odmienne rozliczenie wartości firmy i ujemnej wartości firmy	(2 579 962)	146 624	(2 602 544)
Włączenie udziałów mniejszości do kapitałów własnych	2 196 947	–	–
Odmienne zakres konsolidacji wynikający z metody łączenia udziałów	366 755	(15 987)	492 684
Ujęcie opłat przyłączeniowych i nieodpłatnego otrzymania środków trwałych	(275 590)	13 556	–
Wycena rezerw na świadczenia pracownicze	72 698	(16 652)	–
Wycena środków trwałych i wartości niematerialnych	37 290	74 687	46 037
Ujęcie akcji pracowniczych	–	(9 717)	–
Odmienne prezentacja podatku odroczonego	–	–	(501 523)
Odmienne prezentacja funduszy specjalnych	–	–	(66 860)
Pozostałe tytuły	(30 444)	6 848	–
Dane wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym sporządzonym zgodnie z MSSF	13 345 443	160 866	20 823 133

Poniżej przedstawiono uzgodnienie przepływów z działalności operacyjnej, inwestycyjnej, finansowej oraz zmiany stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazywanych zgodnie z ustawą o rachunkowości z przepływami z działalności operacyjnej, inwestycyjnej, finansowej oraz zmianą stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów zgodnie z MSSF na dzień 31 grudnia 2008 roku oraz za rok zakończony tego dnia.

Wpływ korekt MSSF na przepływy z działalności operacyjnej, inwestycyjnej, finansowej oraz zmianę stanu środków pieniężnych za rok 2008 został zaprezentowany w odniesieniu do zatwierdzonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy TAURON Polska Energia S.A.

Rok zakończony 31 grudnia 2008 roku	Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej	Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej	Przepływy pieniężne z działalności finansowej	Zwiększenie/ (Zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów
Dane wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym sporządzonym zgodnie z polskimi zasadami rachunkowości	1 477 532	(1 423 377)	(58 866)	(4 711)
Odmienne zakres konsolidacji wynikający z metody łączenia udziałów	(5 609)	(7 862)	(17 699)	(31 170)
Aktywowanie kosztów remontów	90 757	(90 757)	–	–
Odmienne prezentacja kredytów bieżących	–	–	45 927	45 927
Odmienne prezentacja dotacji	54 201	–	(54 201)	–
Odmienne prezentacja ZFŚS i FLZG	(1 399)	(3 081)	–	(4 480)
Odmienne prezentacja wypłaty dywidendy dla akcjonariuszy mniejszościowych	–	10 890	(10 890)	–
Dane wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym sporządzonym zgodnie z MSSF	1 615 482	(1 514 187)	(95 729)	5 566

Główne korekty pomiędzy PSR a MSSF:

Odmienne sposoby rozliczenia oraz zakres konsolidacji dla celów MSSF

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym sporządzonym zgodnie z ustawą o rachunkowości rozliczenie powstania Grupy zostało przeprowadzone przy zastosowaniu metody nabycia. Na potrzeby niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego powyższa transakcja została rozliczona jako transakcja pod wspólną kontrolą przy zastosowaniu metody łączenia udziałów. Szczegóły transakcji zostały przedstawione w nocie 30. Różnica ta ma wpływ na zakres konsolidowanych podmiotów, w szczególności skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym według MSSF objęte zostały spółki Elektrociepłownia EC Nowa Sp. z o.o. oraz PEC w Dąbrowie Górniczej S.A., które zostały wniesione do jednostki dominującej w 2009 roku i nie były objęte skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym za 2008 rok sporządzonym zgodnie z PSR.

Wycena rezerw na świadczenia pracownicze

Odmienne sposoby rozliczenia powstania Grupy według PSR i MSSF ma wpływ na ujmowanie kosztów przeszłego zatrudnienia, które dla celów PSR rozpoznane zostały w całości, podczas gdy w sprawozdaniu według MSSF koszty te są rozpoznawane przez ustalony aktuarialnie średni okres nabywania prawa do świadczeń. W związku z powyższym wartość rezerw na świadczenia pracownicze jest niższa w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym według MSSF.

Ujęcie opłat przyłączeniowych i równowartości nieodpłatnie otrzymanych środków trwałych

Odmienne sposoby rozliczenia powstania Grupy według PSR i MSSF ma wpływ na ujmowanie opłat przyłączeniowych i równowartości nieodpłatnie otrzymanych środków trwałych uzyskanych przez jednostki Grupy przed dniem 9 maja 2007 roku. Dla celów PSR pozycje te zostały włączone do kapitałów własnych, podczas gdy w sprawozdaniu według MSSF wartości te są prezentowane jako przychody przyszłych okresów i rozliczane w czasie.

Wycena rzeczowych aktywów trwałych

Grupa wyceniła rzeczowe aktywa trwałe nabyte przed dniem przejścia na MSSF na dzień 1 stycznia 2007 roku i zastosowała tę wartość godziwą jako zakładany koszt nabycia ustalony na ten dzień. W wyniku dokonanej wyceny środków trwałych i wartości niematerialnych na dzień 1 stycznia 2007 roku w celu przejścia na MSSF odpisy dokonywane w związku z aktualizacją wartości tych aktywów w kolejnych okresach sprawozdawczych były odmienne w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych sporządzonych zgodnie z MSSF i PSR.

Korekta prezentacyjna przychodów z najmu

Korekta niniejsza polega na przeniesieniu wartości przychodów z najmu nieruchomości z przychodów ze sprzedaży usług do oddzielnej linii przychodów z najmu.

Odrębna prezentacja podatku akcyzowego w sprawozdaniu z całkowitych dochodów

Korekta polega na eliminacji podatku akcyzowego z przychodów i kosztów wykazanych w wyniku finansowym zgodnie z polskimi regulacjami. W sprawozdaniu z całkowitych dochodów dla celów prezentacyjnych wykazana została kwota przychodów z uwzględnieniem podatku akcyzowego oraz bez podatku akcyzowego.

Podział zysku na cele pracownicze

Zgodnie z polską praktyką gospodarczą akcjonariusze mogą dokonać podziału zysku wypracowanego przez wchodzące w skład Grupy jednostki na cele pracownicze, wśród których można przykładowo wymienić: powiększenie Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych („ZFŚS”) lub nagrody z zysku dla pracowników. Takie wypłaty są ujmowane w sprawozdaniach finansowych zgodnych z PSR w ramach kapitałów własnych. W sprawozdaniach finansowych sporządzonych zgodnie z MSSF podział wypracowanego zysku na powiększenie ZFŚS lub nagrody z zysku dla pracowników są kosztami operacyjnymi okresu, za który dokonano podziału zysku.

Wpłaty z zysku

Zgodnie z PSR wpłaty z zysku przekazywane na rzecz Skarbu Państwa do dnia 31 grudnia 2008 roku wykazywane były w ramach obciążeń podatkowych w zysku lub stracie. Wpłaty te mają charakter dystrybucji do właścicieli i w sprawozdaniach finansowych sporządzonych według MSSF prezentowane są w ramach kapitałów własnych analogicznie do wypłaty dywidendy.

Prezentacja netto podatku odroczonego

Zgodnie z zapisami MSR 12 *Podatek dochodowy* należy dokonać kompensaty składnika aktywów z tytułu podatku odroczonego z odpowiednią rezerwą, jeśli jednostka posiada tytuł prawny do przeprowadzania kompensat.

W odniesieniu do poszczególnych spółek Grupy, które są odrębnymi podatnikami podatku dochodowego od osób prawnych i w związku z tym z założenia mają możliwość jednoczesnego rozliczania dodatnich i ujemnych różnic przejściowych, dokonano zaprezentowania aktywów i rezerw z tytułu podatku odroczonego w kwocie netto, tj. jako aktywa lub rezerwy w zależności, która z kwot jest wyższa.

Aktywa Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych

Zgodnie z polskim prawem jednostki Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. zarządzają ZFŚS w imieniu swoich pracowników. Odpisy na ZFŚS są deponowane na oddzielnych kontach bankowych jednostek.

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wg PSR aktywa ZFŚS zostały ujęte jako środki pieniężne, należności lub rozliczenia międzyokresowe kosztów.

W skonsolidowanych danych finansowych wg MSSF nie ujęto aktywów ZFŚS ze względu na brak spodziewanych przyszłych korzyści ekonomicznych Grupy.

Świadczenia w formie akcji

Na mocy ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji z dnia 30 sierpnia 1996 roku pracownicy i byli pracownicy spółek Grupy TAURON są uprawnieni do otrzymania akcji przedsiębiorstw, których pracownikami byli w dniu wykreślenia z rejestru komercjalizowanego przedsiębiorstwa państwowego. PSR nie wymaga rozpoznania kosztów świadczeń pracowniczych z tego tytułu.

Zgodnie z Interpretacją KIMSF 8 *Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 2 Płatności w formie akcji* ma zastosowanie do transakcji, w których jednostka wydaje swoje instrumenty finansowe nawet w zamian za niemożliwe do zidentyfikowania dobra i usługi, w związku z czym przyznanie akcji pracowniczych zostało zaprezentowane w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zgodnie z MSSF 2.

Ujmowanie zobowiązań z tytułu przyszłych kosztów likwidacji zakładów górniczych

Rezerwa na przyszłe koszty likwidacji zakładów górniczych tworzona jest na podstawie szacowanych przyszłych kosztów likwidacji z uwzględnieniem efektu dyskonta. W związku z wynikającym z przepisów ustawy Prawo geologiczne i górnicze obowiązkiem likwidacji obiektów zakładów górniczych oraz rekultywacji terenów pokopalnianych po zakończeniu eksploatacji złóż wchodzące w skład Grupy przedsiębiorstwa górnicze tworzą, zgodnie z odrębnymi przepisami Fundusz Likwidacji Zakładów Górniczych („FLZG”). Odpis na FLZG obciąża koszty działalności operacyjnej, natomiast jego równowartość przelewana jest na wyodrębniony rachunek bankowy. Saldo rezerwy na przyszłe koszty likwidacji uwzględnia saldo utworzonego FLZG.

Dla celów sprawozdania według MSSF ujęcie kosztów likwidacji odkrywkowych zakładów górniczych jest analogiczne, jak według sprawozdawczości zgodnie z ustawą o rachunkowości, tj. w proporcji do stopnia eksploatacji złoża. Odmienne jest natomiast ujęcie kosztów likwidacji podziemnych zakładów górniczych, które dla celów MSSF ujmowane są następująco:

- zgodnie z zapisami MSR 16 zdyskontowane koszty przyszłej likwidacji zwiększają wartość środków trwałych zakładu górniczego w korespondencji z rezerwą na likwidację zakładów górniczych,
- amortyzacja skapitalizowanych kosztów likwidacji obciąża koszty operacyjne,
- przyrost rezerwy na skutek odwracania dyskonta jest ujmowany w kosztach finansowych,
- saldo FLZG jest ujmowane w ramach salda rezerwy na likwidację,
- środki pieniężne i inne aktywa finansowe o ograniczonym zakresie dysponowania stanowiące środki FLZG prezentowane są jako pozostałe długoterminowe aktywa finansowe.

Udziały akcjonariuszy mniejszościowych

Zgodnie z PSR kapitał udziałowców mniejszościowych prezentowany jest w odrębnej pozycji skonsolidowanego bilansu, a udział mniejszości w wyniku finansowym za okres obrotowy pomniejsza zysk netto. Zgodnie z MSSF, kapitały mniejszości prezentowane są w ramach kapitału własnego w podziale na kapitał przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej oraz kapitał akcjonariuszy mniejszościowych, a zysk netto za okres obrotowy zawiera zarówno zyski przypadające akcjonariuszom jednostki dominującej, jak i akcjonariuszom mniejszościowym w jednostkach zależnych. W związku z powyższym dokonano korekt dotyczących prezentacji udziałów mniejszości.

10. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie albo nie obowiązują dla sprawozdania:

- MSSF 3 *Połączenia jednostek* (znowelizowany w styczniu 2008) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku lub później,
- MSR 27 *Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe* (zmieniony w styczniu 2008) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku lub później,
- Zmiany do MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena: Spełniające kryteria pozycje zabezpieczone* (zmiany opublikowane w lipcu 2008) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku lub później,

- Przekształcony MSSF 1 *Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy* (znowelizowany w listopadzie 2008) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku lub później,
- Interpretacja KIMSF 17 *Przekazanie aktywów niegotówkowych właścicielom* – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku lub później,
- Interpretacja KIMSF 18 *Przekazanie aktywów przez klientów* – mająca zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się po 31 października 2009 roku, interpretacja ta została zatwierdzona przez UE do stosowania.

W sytuacji spółek Grupy TAURON interpretacja ta może mieć istotne znaczenie dla spółek dystrybucyjnych w zakresie ujmowania opłat przyłączeniowych. Obecnie opłaty te ujmowane i rozliczane są zgodnie z MSR 20 *Dotacje rządowe oraz ujawnianie informacji na temat pomocy rządowej* jako rozliczenia międzyokresowe przychodów. Grupa przewiduje, że wdrożenie powyższej interpretacji, które planowane jest od dnia 1 stycznia 2010 roku, skutkować będzie rozpoznawaniem przychodów z tytułu opłat przyłączeniowych zgodnie z MSR 18 *Przychody*. Grupa jest w trakcie szacowania wpływu powyższej interpretacji na sprawozdanie finansowe,

- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF (opublikowane w kwietniu 2009 roku) – część zmian ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku, a część dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2010 roku – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- Zmiany do MSSF 2 *Płatności w formie akcji: grupowe transakcje płatności w formie akcji rozliczane w środkach pieniężnych* (zmieniony w czerwcu 2009) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2010 roku lub później do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- Zmiany do MSSF 1 *Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy: dodatkowe zwolnienia dla stosujących MSSF po raz pierwszy* – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2010 roku lub później do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- Zmiany do MSR 32 *Instrumenty finansowe: prezentacja: Klasyfikacja emisji praw poboru* – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2010 roku lub później,
- MSR 24 *Ujawnianie informacji na temat podmiotów powiązanych* (znowelizowany w listopadzie 2009 roku) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2011 roku lub później do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- MSSF 9 *Instrumenty finansowe* – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub później, do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- Zmiany do KIMSF 14 MSR 19 *Limit wyceny aktywów z tytułu określonych świadczeń, minimalne wymogi finansowania oraz ich wzajemne zależności: przedpłaty minimalnych wymogów finansowania* – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2011 roku lub później do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- KIMSF 19 *Konwersja zobowiązań finansowych na instrumenty kapitałowe* – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2010 roku lub później do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzona przez UE,
- Zmiana do MSSF 1 *Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy: ograniczone zwolnienie z obowiązku prezentowania danych porównawczych wymaganych przez MSSF 7 dla stosujących MSSF po raz pierwszy* – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2010 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzona przez UE,
- Interpretacja KIMSF 12 *Umowy na usługi koncesjonowane* – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2008 roku lub później – interpretacja ta została zatwierdzona przez UE do stosowania, jednakże zgodnie z regulacją UE jednostki mają obowiązek ją zastosować najpóźniej od początku pierwszego okresu rocznego rozpoczynającego się po marcu 2009 roku. Zarząd Spółki planuje zastosować interpretację KIMSF 12 od 1 stycznia 2010 roku.

11. Istotne zasady rachunkowości

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem pochodnych instrumentów finansowych oraz aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, które są wyceniane według wartości godziwej.

11.1. Zasady konsolidacji

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje dane finansowe TAURON Polska Energia S.A. oraz jej jednostek zależnych sporządzone przez każdą jednostkę za rok zakończony dnia 31 grudnia 2009 roku, 31 grudnia 2008 roku oraz 31 grudnia 2007 roku. Sprawozdania finansowe jednostek zależnych, po uwzględnieniu korekt doprowadzających do zgodności z MSSF, sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy, co sprawozdanie jednostki dominującej, w oparciu o jednolite zasady rachunkowości zastosowane dla transakcji

i zdarzeń gospodarczych o podobnym charakterze. Wyjątek stanowią spółki PEC Katowice S.A. oraz Elektrociepłownia EC Nowa Sp. z o.o., które są w trakcie zmiany roku obrotowego w celu dostosowania go do sprawozdawczości Grupy.

Wszystkie znaczące salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty są eliminowane, chyba że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli. Sprawowanie kontroli przez jednostkę dominującą ma miejsce wtedy, gdy posiada ona bezpośrednio lub pośrednio, poprzez swoje jednostki zależne, więcej niż połowę liczby głosów w danej spółce, chyba że możliwe jest do udowodnienia, że taka własność nie stanowi o sprawowaniu kontroli. Sprawowanie kontroli ma miejsce również wtedy, gdy Spółka ma możliwość kierowania polityką finansową i operacyjną danej jednostki bez zaangażowania kapitałowego.

11.2. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walutach obcych

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na moment początkowego ujęcia na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji. Na dzień bilansowy:

- pozycje pieniężne są przeliczane przy zastosowaniu kursu zamknięcia (za kurs zamknięcia przyjmuje się kurs średni ustalony dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na ten dzień),
- pozycje niepieniężne wyceniane według kosztu historycznego w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia pierwotnej transakcji (kurs banku, z którego korzysta jednostka) oraz
- pozycje niepieniężne wyceniane w wartości godziwej w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia ustalenia wartości godziwej.

Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych lub, w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji.

Różnice kursowe powstałe na pozycjach niepieniężnych, takich jak instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez zysk lub stratę, ujmuje się jako element zmian wartości godziwej. Różnice kursowe powstałe na pozycjach niepieniężnych, takich jak instrumenty kapitałowe zaklasyfikowane do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży i wycenianych do wartości godziwej, ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

Waluta	31 grudnia 2009	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
USD	2,8503	2,9618	2,4350
EUR	4,1082	4,1724	3,5820

11.3. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe to środki trwałe:

- utrzymywane przez jednostkę w celu wykorzystania ich w procesie produkcyjnym lub przy dostawach towarów i świadczeniu usług, w celach administracyjnych lub w celu oddania do używania innym podmiotom na podstawie umowy najmu, a nie stanowiące nieruchomości inwestycyjnych, oraz
- którym towarzyszy oczekiwanie, że będą wykorzystywane przez czas dłuższy niż jeden rok,
- w stosunku do których istnieje prawdopodobieństwo, że jednostka uzyska przyszłe korzyści ekonomiczne związane ze składnikiem majątkowym,
- cenę nabycia lub koszt wytworzenia składnika aktywów przez jednostkę można wycenić w wiarygodny sposób.

Jako składnik rzeczowych aktywów trwałych Grupa ujmuje grunty oraz prawo wieczystego użytkowania gruntów.

Rzeczowe aktywa trwałe wyceniane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia lub koszt wytworzenia powiększone o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również przewidywany koszt demontażu rzeczowych aktywów trwałych, usunięcia i przywrócenia do stanu pierwotnego miejsca, w którym dany składnik aktywów się znajduje, których obowiązek poniesienia powstaje w chwili instalacji składnika aktywów lub jego używania dla celów innych niż produkcja zapasów. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają zysk lub stratę w momencie ich poniesienia.

Na dzień nabycia składnika rzeczowych aktywów trwałych są identyfikowane i wyodrębniane wszystkie istotne elementy wchodzące w skład danego składnika aktywów, mające różny okres ekonomicznej użyteczności (komponenty). Komponentem składników rzeczowych aktywów

trwałych są również koszty remontów kapitałowych, przeglądów okresowych, jeśli ich wartość jest istotna, oraz koszty wymiany głównych części składowych.

Grupa ujmuje jako odrębne pozycje rzeczowych aktywów trwałych specjalistyczne części zamienne oraz sprzęt serwisujący, jeżeli ich okres użytkowania wynosi więcej niż 1 rok.

Pozostałe części zamienne oraz wyposażenie związane z serwisem wykazuje się jako zapasy i ujmuje w zysku lub stracie w momencie ich wykorzystania, z wyjątkiem kosztów wymiany części w ramach remontu kapitałowego danego składnika aktywów trwałych. Przyjęty poziom istotności podlega weryfikacji nie rzadziej niż na koniec każdego roku bilansowego.

Podstawę naliczania odpisów amortyzacyjnych stanowi cena nabycia lub koszt wytworzenia środka trwałego pomniejszone o jego wartość rezydualną. Rozpoczęcie amortyzacji następuje, gdy składnik jest dostępny do użytkowania. Amortyzacja środków trwałych następuje na podstawie planu amortyzacji określającego przewidywany okres użytkowania środka trwałego. Zastosowana metoda amortyzacji odzwierciedla tryb konsumowania przez jednostkę gospodarczą korzyści ekonomicznych ze składnika aktywów.

Specjalistyczne części zamienne oraz sprzęt serwisujący – ujmowane w pozycji rzeczowych aktywów trwałych – amortyzuje się przez okres użytkowania środka trwałego, którego dotyczą (tj. od dnia zakupu danej części do dnia zakończenia użytkowania środka trwałego).

Przeciętne okresy użytkowania poszczególnych grup środków trwałych są następujące:

Grupa rodzajowa	Średni pozostały okres amortyzacji w latach
Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	18 lat
Maszyny i urządzenia techniczne	12 lat
Środki transportu	7 lat
Inne środki trwałe	8 lat

Metoda amortyzacji, stawka amortyzacyjna oraz wartość rezydualna środków trwałych podlegają weryfikacji co najmniej na koniec każdego roku finansowego. Wszelkie zmiany wynikające z przeprowadzonej weryfikacji ujmuje się jako zmianę szacunków. Odpis amortyzacyjny ujmuje się w zysku lub stracie w ciężar tej kategorii kosztów, która odpowiada funkcji danego składnika aktywów trwałych.

Grupa nie dokonuje odpisów amortyzacyjnych gruntów oraz prawa wieczystego użytkowania gruntu.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta ze sprawozdania z sytuacji finansowej po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów ze sprawozdania z sytuacji finansowej (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w wyniku okresu, w którym dokonano takiego usunięcia.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania. Elementem wartości środków trwałych w budowie są także koszty finansowe podlegające kapitalizacji. Kwestię ich kapitalizacji opisano szerzej w nocie 16.

11.4. Wartości niematerialne

Do wartości niematerialnych Grupa zalicza możliwe do zidentyfikowania niepieniężne składniki aktywów, nie posiadające postaci fizycznej, takie jak:

- nabyte przez jednostkę, zaliczane do aktywów trwałych, prawa majątkowe nadające się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone do używania na potrzeby własne, w szczególności:
 - autorskie lub pokrewne prawa majątkowe, koncesje, licencje (w tym dotyczące programów komputerowych),
 - prawa do wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych oraz zdobniczych, programy komputerowe,
 - know-how, tzn. wartość stanowiącą równowartość uzyskanych informacji związanych z wiedzą w dziedzinie przemysłowej, handlowej, naukowej lub organizacyjnej,
 - nabyte prawa do emisji gazów cieplarnianych (szerzej opisane w nocie 26),
 - nabyte lub otrzymane z tytułu produkcji świadectwa pochodzenia energii wytworzonej z odnawialnych źródeł energii oraz świadectwa pochodzenia energii wytworzonej w kogeneracji przeznaczone na własne potrzeby,
- koszty prac rozwojowych,
- wartość firmy z wyłączeniem wartości firmy wytworzonej przez jednostkę we własnym zakresie,
- inne wartości niematerialne rozpoznane na nabyciu w ramach połączenia jednostek gospodarczych.

Do wartości niematerialnych i prawnych zalicza się także:

- obce wartości niematerialne przyjęte w odpłatne używanie na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy o podobnym charakterze, jeżeli umowa kwalifikowana jest do leasingu finansowego zgodnie z MSR 17 *Leasing*,
- prawa majątkowe oddane innym jednostkom w używanie na podstawie umów najmu, dzierżawy, leasingu lub innej umowy o podobnym charakterze, jeżeli umowa zaliczana jest do leasingu operacyjnego zgodnie z MSR 17 *Leasing*.

Na dzień początkowego ujęcia składnik wartości niematerialnych wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia w przypadku prac rozwojowych. Po ujęciu początkowym, wartości niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Grupa ocenia, czy okres użytkowania składnika wartości niematerialnych jest określony czy nieokreślony oraz, jeśli jest określony, oszacowuje długość tego okresu lub wielkość produkcji lub inną miarę będącą podstawą do określenia okresu użytkowania.

Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane przez szacowany okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku bilansowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane prospektywnie poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji, i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania ujemnie się w zysku lub stracie w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika wartości niematerialnych.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane, są corocznie poddawane testowi na utratę wartości.

Prawa do emisji przyznane nieodpłatnie w ramach Krajowego Planu Rozdziału Upnień są rozpoznawane w wartości nominalnej, tzn. wartości zerowej. Zakupione dodatkowo upnieienia do emisji wyceniane są w koszcie nabycia pomniejszonym o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości, uwzględniając wartość rezydualną tych praw.

Nabyte lub otrzymane z tytułu produkcji świadectwa pochodzenia energii wytworzonej w odnawialnych źródłach energii oraz świadectwa pochodzenia energii wytworzonej w kogeneracji lub źródłach zasilanych gazem ziemnym desygnowane na własne potrzeby ujmowane są jako składniki wartości niematerialnych odpowiednio w cenie nabycia lub wartości godziwej na datę otrzymania.

Koszty prac badawczych są odpisywane do zysku lub straty w momencie poniesienia. Nakłady poniesione na prace rozwojowe wykonane w ramach danego przedsięwzięcia są przenoszone na kolejny okres, jeżeli można uznać, że zostaną one w przyszłości odzyskane.

Z wyjątkiem kosztów prac rozwojowych wszystkie wartości niematerialne wytworzone przez Grupę nie podlegają aktywowaniu i ujmowane są w zysku lub stracie okresu, w którym dotyczące ich koszty zostały poniesione. Wartość niematerialną powstałą w wyniku prac rozwojowych ujemnie się wtedy i tylko wtedy, gdy można udowodnić:

- możliwość, z technicznego punktu widzenia, ukończenia składnika wartości niematerialnych tak, aby nadawał się do użytkowania lub sprzedaży,
- zamiar ukończenia składnika wartości niematerialnych oraz jego użytkowania lub sprzedaży,
- zdolność do użytkowania lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych,
- sposób, w jaki składnik wartości niematerialnych będzie wytwarzał prawdopodobne przyszłe korzyści ekonomiczne,
- dostępność stosownych środków technicznych, finansowych i innych, które mają służyć ukończeniu prac rozwojowych oraz użytkowaniu lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych,
- możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych, które można przyporządkować temu składnikowi wartości niematerialnych.

Do prac rozwojowych zalicza się:

- projektowanie, wykonanie i testowanie prototypów i modeli doświadczalnych (przed ich wdrożeniem do produkcji seryjnej lub użytkowania),
- projektowanie narzędzi, przyrządów do obróbki, form i matryc z wykorzystaniem nowej technologii,
- projektowanie, wykonanie i testowanie wybranych rozwiązań w zakresie nowych i udoskonalonych materiałów, urządzeń, produktów, procesów, systemów i usług.

Dla poszczególnych grup wartości niematerialnych przyjęto następujące średnie okresy użytkowania:

Grupa rodzajowa	Średni pozostały okres amortyzacji w latach
Patenty i licencje	3 lata
Koszty zakończonych prac rozwojowych	2 lata
Inne (w tym oprogramowanie)	7 lat

11.5. Wartość firmy

Wartość firmy z tytułu przejęcia jednostki gospodarczej jest początkowo ujmowana według ceny nabycia stanowiącej nadwyżkę kosztów połączenia jednostek gospodarczych nad udziałem jednostki przejmującej w wartości godziwej netto możliwych do zidentyfikowania aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych. Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Test na utratę wartości przeprowadza się raz na rok lub częściej, jeśli wystąpią ku temu przesłanki. Wartość firmy nie podlega amortyzacji.

Na dzień przejęcia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które mogą skorzystać z synergii połączenia. Każdy ośrodek lub zespół ośrodków, do którego została przypisana wartość firmy:

- odpowiada najniższemu poziomowi w Grupie, na którym wartość firmy jest monitorowana na wewnętrzne potrzeby zarządcze oraz
- jest nie większy niż jeden segment operacyjny w rozumieniu MSSF 8 *Segmenty operacyjne*.

Odpis z tytułu utraty wartości ustalany jest poprzez oszacowanie wartości odzyskiwalnej ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została alokowana dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa, ujęty zostaje odpis z tytułu utraty wartości. W przypadku, gdy wartość firmy stanowi część ośrodka wypracowującego środki pieniężne i dokonana zostanie sprzedaż części działalności w ramach tego ośrodka, przy ustalaniu zysków lub strat ze sprzedaży takiej działalności wartość firmy związana ze sprzedaną działalnością zostaje włączona do jej wartości bilansowej. W takich okolicznościach sprzedana wartość firmy jest ustalana na podstawie względnej wartości sprzedanej działalności i wartości zachowanej części ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

11.6. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które w większości są niezależne od tych, które są generowane przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania, która odzwierciedla bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmuje się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku którego stwierdzono utratę wartości.

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny, lub czy powinien zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, Grupa szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od czasu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po odjęciu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach w ogóle nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmuje się niezwłocznie jako przychód w zysku lub stracie. Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

11.7. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego są kapitalizowane jako część kosztu wytworzenia środków trwałych i wartości niematerialnych. Na koszty finansowania zewnętrznego składają się odsetki oraz zyski lub straty z tytułu różnic kursowych do wysokości odpowiadającej korekcie kosztu odsetek.

11.8. Aktywa finansowe

Aktywa finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- aktywa utrzymywane do terminu wymagalności (HTM),
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (FVTPL),
- pożyczki i należności,
- aktywa dostępne do sprzedaży (AFS).

Aktywa utrzymywane do terminu wymagalności

Aktywa utrzymywane do terminu wymagalności są to aktywa finansowe o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie wymagalności, względem których Grupa ma stanowczy zamiar i jest w stanie utrzymać w posiadaniu do upływu terminu wymagalności, inne niż:

- wyznaczone przez jednostkę przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- wyznaczone przez jednostkę jako dostępne do sprzedaży oraz
- spełniające definicję pożyczek i należności.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności kwalifikowane są jako aktywa długoterminowe, jeżeli ich zapadalność przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Składnikiem aktywów finansowych wycenianym w wartości godziwej przez wynik finansowy jest składnik spełniający jeden z warunków:

- Jest kwalifikowany jako przeznaczony do obrotu. Składniki aktywów finansowych kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu, jeśli są:
 - nabyte głównie w celu sprzedaży w krótkim terminie,
 - częścią portfela określonych instrumentów finansowych zarządzanych razem i co do których istnieje prawdopodobieństwo uzyskania zysku w krótkim terminie, lub
 - instrumentami pochodnymi, z wyłączeniem instrumentów pochodnych będących elementem rachunkowości zabezpieczeń i umów gwarancji finansowych,
- Został zgodnie z MSR 39 zakwalifikowany do tej kategorii w momencie początkowego ujęcia. Aktywa finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione: (i) taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność traktowania, gdy zarówno wycena, jak i zasady rozpoznawania strat lub zysków podlegają innym regulacjom; lub (ii) aktywa są częścią grupy aktywów finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub (iii) aktywa finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej, uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany wartości tych instrumentów finansowych ujmowane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów jako przychody lub koszty finansowe. Jeżeli kontrakt zawiera jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, cały kontrakt może zostać zakwalifikowany do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Nie dotyczy to przypadków, gdy wbudowany instrument pochodny nie wpływa istotnie na przepływy pieniężne z kontraktu lub wydzielenie wbudowanych instrumentów pochodnych jest wyraźnie zakazane.

Pożyczki i należności

Pożyczki udzielone i należności to nie zaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nie notowane na aktywnym rynku. Zalicza się je do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki udzielone i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów trwałych. Pożyczki i należności ujmowane są według zamortyzowanego kosztu.

Aktywa dostępne do sprzedaży

Wszystkie pozostałe aktywa finansowe są aktywami dostępnymi do sprzedaży. Aktywa dostępne do sprzedaży są ujmowane według wartości godziwej na każdy dzień bilansowy. Wartość godziwa inwestycji, dla których nie ma notowanej ceny rynkowej, jest ustalana w odniesieniu do aktualnej wartości rynkowej innego instrumentu posiadającego zasadniczo takie same cechy lub w oparciu o przewidywane przepływy pieniężne z tytułu składnika aktywów stanowiącego przedmiot inwestycji (wycena metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych). W przypadku braku notowań giełdowych na aktywnym rynku i braku możliwości wiarygodnego określenia ich wartości godziwej metodami alternatywnymi, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w cenie nabycia skorygowanej o odpis z tytułu utraty wartości.

Dodatnią i ujemną różnicę pomiędzy wartością godziwą aktywów dostępnych do sprzedaży (jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku regulowanym albo których wartość godziwa może być ustalona w inny wiarygodny sposób) a ich ceną nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczoney, odnosi się na kapitał z aktualizacji wyceny, z wyjątkiem:

- strat z tytułu utraty wartości,
- zysków i strat z tytułu różnic kursowych, które powstają dla aktywów pieniężnych,
- odsetek wyliczonych za pomocą efektywnej stopy procentowej.

Dywidendy z instrumentów kapitałowych w portfelu AFS są rozpoznawane w zysku lub stracie w momencie, kiedy prawo jednostki do otrzymania płatności jest ustalone.

11.9. Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na to, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek udzielonych i należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu nieściągnięcia należności, które nie zostały jeszcze poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej (tj. ustalonej przy początkowym ujęciu) efektywnej stopy procentowej. Wartość bilansową składnika aktywów obniża się poprzez odpis aktualizujący. Kwotę straty ujmuje się w wyniku okresu.

Grupa ocenia najpierw, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych składników aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące, a także przesłanki utraty wartości aktywów finansowych, które indywidualnie nie są znaczące. Jeżeli z przeprowadzonej analizy wynika, że nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy jest on znaczący, czy też nie, to Grupa włącza ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie ocenia pod kątem utraty wartości. Aktywa, które indywidualnie są oceniane pod kątem utraty wartości i dla których ujęto odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości lub uznano, że dotychczasowy odpis nie ulegnie zmianie, nie są brane pod uwagę przy łącznej ocenie grupy aktywów pod kątem utraty wartości.

Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w zysku lub stracie w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość bilansowa składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

Aktywa finansowe wykazywane według kosztu

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wykazywany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, albo instrumentu pochodnego, który jest powiązany i musi zostać rozliczony poprzez dostawę takiego nienotowanego instrumentu kapitałowego, to kwotę odpisu z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, to kwota stanowiąca różnicę pomiędzy ceną nabycia tego składnika aktywów (pomniejszona o wszelkie spłaty kapitału i odsetki) i jego bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie odpisy z tytułu utraty wartości tego składnika uprzednio ujęte w zysku lub stracie, zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i przeniesiona do zysku lub straty. Nie można ujmować w zysku lub stracie odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych kwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży. Jeżeli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łącznie ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu z tytułu utraty wartości w zysku lub stracie, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w zysku lub stracie.

11.10. Wbudowane instrumenty pochodne

Wbudowany instrument pochodny jest składnikiem hybrydowego (łączonego) instrumentu, który zawiera również umowę zasadniczą, niebędącą instrumentem pochodnym. Składnik ten powoduje, że część przepływów pieniężnych wynikających z instrumentu łącznego zmienia się w sposób podobny do przepływów wynikających z samodzielnie występującego instrumentu pochodnego.

Grupa dokonuje analizy zawieranych i obowiązujących umów w celu identyfikacji wbudowanych instrumentów pochodnych.

Wbudowane instrumenty pochodne są oddzielane od umów i traktowane jak instrumenty pochodne, jeżeli są spełnione warunki:

- charakter ekonomiczny i ryzyko wbudowanego instrumentu nie są ściśle związane z ekonomicznym charakterem i ryzykiem umowy, w którą dany instrument jest wbudowany,
- samodzielny instrument z identycznymi warunkami realizacji jak instrument wbudowany spełniałby definicję instrumentu pochodnego,
- instrument hybrydowy (złożony) nie jest wykazywany w wartości godziwej, a zmiany jego wartości godziwej nie są odnoszone do zysku lub straty.

Wbudowane instrumenty pochodne są wykazywane w podobny sposób jak samodzielne instrumenty pochodne, które nie są uznane za instrumenty zabezpieczające.

Walutowy instrument pochodny wbudowany w umowy zasadnicze niebędące instrumentami finansowymi nie wymaga wyodrębnienia i oddzielnej wyceny, jeżeli jest ściśle powiązany z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwym dla umowy zasadniczej i obejmuje sytuacje, gdy waluta umowy zasadniczej jest:

- walutą funkcjonalną, którejkolwiek ze stron umowy,
- walutą, w której zwyczajowo w obrocie międzynarodowym ustalana jest cena nabywanego lub sprzedawanego towaru lub usług,
- walutą powszechnie stosowaną w umowach kupna lub sprzedaży składników niefinansowych w środowisku gospodarczym, w którym umowa została zawarta.

„Wyodrębniony” wbudowany instrument pochodny jest ujmowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w wartości godziwej, a zmiany wartości godziwej są ujmowane w zysku lub stracie.

Oceny, czy dany wbudowany instrument pochodny podlega wydzieleniu, Grupa dokonuje na moment jego początkowego ujęcia. W przypadku instrumentów wbudowanych nabytych w transakcji połączenia jednostek gospodarczych Grupa dokonuje oceny wbudowanych instrumentów pochodnych na dzień połączenia, który to dzień jest dniem ich początkowego ujęcia przez Grupę.

11.11. Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia

Instrumenty pochodne, z których korzysta Grupa w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami stóp procentowych i kursów wymiany walut, to przede wszystkim *kontrakty walutowe typu forward oraz kontrakty na zamianę stóp procentowych typu IRS (interest rate swap)*. Tego rodzaju pochodne instrumenty finansowe są wyceniane w wartości godziwej. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania – gdy ich wartość jest ujemna.

Wartość godziwa kontraktów walutowych jest ustalana poprzez odniesienie do bieżących kursów terminowych (forward) występujących przy kontraktach o takim samym terminie zapadalności lub na podstawie wyceny otrzymanej z instytucji finansowych. Wartość godziwa kontraktów na zamianę stóp procentowych jest ustalana w oparciu o wyliczenia pochodzące z modelu matematycznego bazującego na bieżących wartościach kontraktów FRA oraz kwotowaniach IRS publikowanych na stronach Reutersa lub na podstawie wyceny otrzymanej z niezależnych instytucji finansowych.

Grupa w odniesieniu do części zabezpieczanej ekspozycji stosuje rachunkowość zabezpieczeń. W rachunkowości zabezpieczeń instrumenty pochodne klasyfikowane są jako:

- zabezpieczenie wartości godziwej, kompensujące zmianę wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązania, lub
- zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych, kompensujące zmianę przepływów środków pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanego z ujętym składnikiem aktywów, zobowiązaniem lub prognozowaną transakcją.

Zabezpieczenie ryzyka walutowego uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania jest rozliczane jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych.

W momencie ustanowienia zabezpieczenia Grupa formalnie wyznacza i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji lub transakcji, charakter zabezpieczanego ryzyka, a także sposób oceny efektywności instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami wartości godziwej zabezpieczanej pozycji lub przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem. Oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce skuteczne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka. Efektywność zabezpieczenia jest oceniana kwartalnie w celu sprawdzenia, czy jest wysoce efektywne we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zostało ustanowione.

11.12. Zabezpieczenia wartości godziwej

Zabezpieczenie wartości godziwej Grupy to zabezpieczenie przed zmianami wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązania lub nie ujętego uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, albo wyodrębnionej części takiego składnika aktywów, zobowiązania lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka i które mogłoby wpływać na zysk lub stratę. W przypadku zabezpieczenia wartości godziwej wartość bilansowa zabezpieczanej pozycji jest korygowana o zyski i/lub straty z tytułu zmian wartości godziwej wynikających z zabezpieczanego ryzyka, instrument zabezpieczający jest wyceniany do wartości godziwej, a zyski i straty z tytułu instrumentu zabezpieczającego i pozycji zabezpieczanej są odnoszone do wyniku okresu.

W przypadku zabezpieczenia wartości godziwej pozycji ujmowanych według zamortyzowanego kosztu, korekta do wartości bilansowej jest amortyzowana do zysku lub straty przez pozostały okres do upływu terminu wymagalności instrumentu.

Jeśli nie ujęte uprawdopodobnione przyszłe zobowiązanie jest wyznaczone jako pozycja zabezpieczana, późniejsze łączne zmiany wartości godziwej uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania wynikające z zabezpieczanego ryzyka ujmuje się jako składnik aktywów lub zobowiązanie, a powstające zyski lub straty ujmuje się w wyniku okresu. Zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego również ujmuje się w wyniku okresu.

Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, jeżeli instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany, jeżeli zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń lub gdy Grupa unieważnia powiązanie zabezpieczające. Każdą korektę wartości bilansowej zabezpieczanego instrumentu finansowego, do którego stosuje się metodę efektywnej stopy procentowej, poddaje się amortyzacji, a dokonane odpisy ujmuje się w wyniku okresu. Amortyzacja może rozpocząć się od momentu dokonania korekty, jednakże nie później niż w momencie zaprzestania korygowania pozycji zabezpieczanej o zmiany wartości godziwej wynikające z zabezpieczanego ryzyka.

11.13. Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych to zabezpieczenie przed zagrożeniem zmiennością przepływów pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem lub z prognozowaną transakcją, i które mogłoby wpływać na zysk lub stratę. Część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, która stanowi efektywne zabezpieczenie, ujmuje się bezpośrednio w innych całkowitych dochodach, a nieefektywną część ujmuje się w wyniku okresu.

Jeśli zabezpieczana planowana transakcja skutkuje następnie ujęciem składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, związane z nią zyski lub straty, które były ujęte bezpośrednio w innych całkowitych dochodach, przenosi się do sprawozdania z całkowitych dochodów w tym samym okresie, albo w okresach, w których nabyty składnik aktywów lub przyjęte zobowiązanie mają wpływ na zysk lub stratę.

Jeśli zabezpieczenie planowanej transakcji skutkuje następnie ujęciem składnika aktywów niefinansowych lub zobowiązania niefinansowego, albo planowana transakcja związana ze składnikiem aktywów niefinansowych lub zobowiązaniem niefinansowym staje się uprawdopodobnionym przyszłym zobowiązaniem, do którego będzie się stosować zabezpieczenie wartości godziwej, wtedy zyski lub straty, które były ujęte bezpośrednio w innych całkowitych dochodach, są wyłączone i włącza się je do kosztu nabycia lub do innej wartości bilansowej składnika aktywów lub zobowiązania.

Zyski lub straty powstałe w wyniku zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają warunków umożliwiających stosowanie zasad rachunkowości zabezpieczeń, są ujmowane bezpośrednio w wyniku finansowym netto za bieżący okres.

Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, gdy instrument zabezpieczający wygaśnie lub został sprzedany, jego wykorzystanie dobiegło końca lub nastąpiła jego realizacja, bądź gdy zabezpieczenie przestało spełniać warunki umożliwiające stosowanie wobec niego zasad rachunkowości zabezpieczeń. W takim przypadku łączny zysk lub strata na instrumencie zabezpieczającym, które były początkowo ujęte w innych całkowitych dochodach, są nadal wykazywane w innych całkowitych dochodach aż do momentu wystąpienia prognozowanej transakcji. Jeżeli Grupa przestała spodziewać się, że prognozowana transakcja nastąpi, wówczas ujęte w innych całkowitych dochodach łączny zysk lub strata netto są odnoszone na wynik finansowy za bieżący okres.

11.14. Pozostałe aktywa niefinansowe

Grupa ujmuje jako pozostałe aktywa niefinansowe rozliczenia międzyokresowe, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- wynikają one z przeszłych zdarzeń – poniesienie wydatku na cel operacyjny jednostek,
- ich wysokość można wiarygodnie określić,
- spowodują w przyszłości wpływ do jednostek korzyści ekonomicznych,
- dotyczą przyszłych okresów sprawozdawczych.

Rozliczenia międzyokresowe ustalane są w wysokości poniesionych wiarygodnie ustalonych wydatków, jakie dotyczą przyszłych okresów i spowodują w przyszłości wpływ do jednostek korzyści ekonomicznych.

Odpisy czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów mogą następować stosownie do upływu czasu lub wielkości świadczeń. Czas i sposób rozliczenia uzasadniony jest charakterem rozliczanych kosztów, z zachowaniem zasady ostrożności.

Grupa na koniec okresu sprawozdawczego dokonuje weryfikacji czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów w celu sprawdzenia, czy stopień pewności co do osiągnięcia korzyści ekonomicznych przez jednostkę po upływie bieżącego okresu obrotowego jest wystarczający, aby można było daną pozycję wykazać jako składnik aktywów.

W ciągu okresu sprawozdawczego przedmiotem rozliczeń międzyokresowych są między innymi:

- koszty ubezpieczeń majątkowych,
- koszty opłat bieżących za wieczyste użytkowanie gruntów,
- podatek od nieruchomości,
- koszty przygotowania produkcji w kopalniach węgla kamiennego, obejmujące w szczególności koszty zbrojenia ścian wydobywczych oraz koszty drążenia eksploatacyjnych wyrobisk chodnikowych nie zaliczanych do rzeczowych aktywów trwałych,
- odpisy na fundusz świadczeń socjalnych,
- prenumeraty,
- inne koszty dotyczące następnych okresów sprawozdawczych.

Do pozostałych aktywów niefinansowych zaliczane są w szczególności należności z tytułu rozliczeń publicznoprawnych (z wyjątkiem rozliczeń z tytułu CIT, które są prezentowane w oddzielnej pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej), nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami ZFSS oraz zaliczki przekazane z tytułu przyszłych zakupów rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz zapasów. Zaliczki są prezentowane zgodnie z charakterem aktywów, do jakich się odnoszą – odpowiednio jako aktywa trwałe lub obrotowe. Jako aktywa niepieniężne zaliczki nie podlegają dyskontowaniu.

11.15. Zapasy

Do zapasów zalicza się:

- aktywa przeznaczone do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej,
- będące w trakcie produkcji w celu sprzedaży, lub
- mające postać materiałów lub surowców zużywanych w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług.

W ramach zapasów wykazuje się również prawa do emisji oraz świadectwa pochodzenia nabyte lub otrzymane z tytułu produkcji energii ze źródeł odnawialnych, gazowych oraz kogeneracji, które są przeznaczone do sprzedaży.

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia lub kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Koszty poniesione na doprowadzenie każdego składnika zapasów do jego aktualnego miejsca i stanu są ujmowane w wartości zapasów. Wartość zapasów ustalana jest w następujący sposób:

Materiały	– w cenie nabycia ustaloną metodą „średniej ważonej”,
Produkty gotowe i produkty w toku	– koszt bezpośrednich materiałów i robocizny oraz odpowiedni narzut pośrednich kosztów produkcji ustalony przy założeniu normalnego wykorzystania mocy produkcyjnych, z wyłączeniem kosztów finansowania zewnętrznego,
Towary	– w cenie nabycia ustaloną metodą „średniej ważonej”.

Świadectwa pochodzenia energii otrzymane nieodpłatnie z tytułu produkcji w źródłach odnawialnych, gazowych i kogeneracji wykazywane są według wartości godziwej z dnia, w którym ich przyznanie stało się pewne.

Stosowane do wyceny na dzień bilansowy ceny nabycia nie mogą być wyższe od ceny sprzedaży netto tych składników możliwej do uzyskania. Przez cenę sprzedaży netto możliwą do uzyskania rozumie się różnicę między szacowaną ceną sprzedaży dokonywanej w toku zwykłej działalności gospodarczej a szacowanymi kosztami ukończenia i kosztami niezbędnymi do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

11.16. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, z wyjątkiem sytuacji, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, z uwzględnieniem odpisu na utratę wartości.

Odpisy aktualizujące wartość należności zalicza się odpowiednio do kosztów operacyjnych lub do kosztów finansowych – zależnie od rodzaju należności, której dotyczy odpis.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Wycena należności związana z odwracaniem dyskonta w związku z upływem czasu jest ujmowana jako przychody finansowe.

11.17. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej obejmują w szczególności środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w skonsolidowanym rachunku przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów. W przypadku występowania kredytów w rachunkach bieżących stanowiących element zarządzania gotówką, z uwzględnieniem zapisów MSR 7, saldo środków pieniężnych prezentuje się w rachunku przepływów pieniężnych po pomniejszeniu o niespłacone kredyty w rachunkach bieżących.

11.18. Kapitał podstawowy

Kapitał podstawowy w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wykazuje się w wysokości określonej w statucie i wpisanej w rejestrze sądowym jednostki dominującej. Zadeklarowane, lecz nie wniesione wkłady kapitałowe ujmują się jako należne wkłady na poczet kapitału – jako wielkość ujemną. Akcje własne ujmują się jako odrębną kategorię kapitału własnego ze znakiem ujemnym.

11.19. Rezerwy

Grupa tworzy rezerwy wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w zysku lub stracie po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

Utworzone rezerwy zalicza się odpowiednio do kosztów operacyjnych, pozostałych kosztów operacyjnych, kosztów finansowych, zależnie od okoliczności, z którymi przyszłe zobowiązania się wiążą.

Jeżeli skutek zmiany wartości pieniądza w czasie jest istotny, kwota rezerwy odpowiada bieżącej wartości nakładów, które, jak się oczekuje, będą niezbędne do wypełnienia tego obowiązku.

Stopę dyskontową ustala się przed opodatkowaniem, czyli odzwierciedla ona bieżącą ocenę rynku odnośnie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko związane konkretnie z danym składnikiem zobowiązań. Stopy dyskontowej nie obciąża ryzyko, o które skorygowano szacunki przyszłych przepływów pieniężnych. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

W szczególności Grupa utworzyła następujące tytuły rezerw:

- *rezerwy na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia oraz nagrody jubileuszowe*

Zgodnie z zakładowymi systemami wynagradzania pracownicy spółek Grupy mają prawo do następujących świadczeń:

- odpraw emerytalno-rentowych – wypłacanych jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę/rentę,
- nagród jubileuszowych – wypłacanych pracownikom po przepracowaniu określonej liczby lat,
- deputatów węglowych – wydawanych w określonej ilości w naturze lub wypłacanych w formie ekwiwalentu pieniężnego,
- ekwiwalentu pieniężnego wynikającego z taryfy pracowniczej dla pracowników przemysłu energetycznego,
- odpraw pośmiertnych,
- świadczeń z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych po okresie zatrudnienia.

Wartość bieżąca tych zobowiązań na każdy dzień bilansowy jest obliczana przez niezależnego aktuarium. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne.

W zakresie świadczeń po okresie zatrudnienia Grupa rozlicza zyski i straty aktuarialne zgodnie z wymogami MSR 19, przy użyciu tzw. „metody korytarzowej”. Zgodnie z tą metodą, ustalając zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń, Spółka ujmuje część zysków i strat aktuarialnych jako przychody lub koszty, jeśli wartość netto skumulowanych nie ujętych zysków i strat aktuarialnych na koniec poprzedniego okresu sprawozdawczego przekracza 10% wartości bieżącej zobowiązania z tytułu określonych świadczeń na ten dzień. Część zysków i strat aktuarialnych, przekraczających tak określony limit, jest ujmowana w wyniku okresu w wysokości równej ilorazowi nadwyżki wymienionej powyżej i przewidywanego średniego, pozostałego okresu zatrudnienia pracowników Spółki.

- *rezerwa na koszty likwidacji zakładów górniczych*

Rezerwa na koszty likwidacji zakładów górniczych ustalana jest w oparciu o szacunki przyszłych kosztów likwidacji opracowywane przez niezależnych ekspertów z uwzględnieniem dyskonta oraz salda tworzonego zgodnie z odrębnymi przepisami Funduszu Likwidacji Zakładów Górniczych. W odniesieniu do kopalń węgla kamiennego rezerwa ujmowana jest drugostronnie zgodnie z MSR 16 jako składnik wartości środków trwałych zakładu górniczego, a zmiany szacunków ujmowane są zgodnie z interpretacją KIMSF 1, tj. jako korekty salda rezerwy oraz skapitalizowanych przyszłych kosztów likwidacji zakładów górniczych.

- *rezerwa na koszty likwidacji szkód górniczych*

Rezerwę ustala się na podstawie zgłoszonych i udokumentowanych roszczeń z tego tytułu. Grupie nie jest znana metoda, pozwalająca na dokonanie wiarygodnego szacunku szkód górniczych, które pojawić się mogą w przyszłości, jako skutek bieżącej działalności wydobywczej.

- *rezerwa na likwidację składników rzeczowych aktywów trwałych*

Rezerwę ustala się z uwzględnieniem zasad określonych w MSR 16 i MSR 37 oraz KIMSF 1.

- *rezerwa z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii*

Rezerwę z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii elektrycznej wytworzonej w źródłach odnawialnych do umorzenia ujmuje się:

- w części pokrytej posiadanymi na dzień bilansowy świadectwami pochodzenia – w wartości posiadanych świadectw,
- w części niepokrytej posiadanymi na dzień bilansowy świadectwami pochodzenia – w wartości rynkowej świadectw niezbędnych do spełnienia obowiązku na dzień bilansowy.

Rezerwa tworzona jest w ciężar kosztów operacyjnych.

- *rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów*

Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów objętych systemem uprawnień do emisji jest tworzona tylko wówczas, gdy rzeczywista emisja produkcji pokazuje niedobór uprawnień do emisji w odniesieniu do uprawnień przyznanych na cały okres rozliczeniowy.

Rezerwa tworzona jest w ciężar kosztów operacyjnych metodą zobowiązań netto w wysokości:

- w części pokrytej posiadanymi na dzień bilansowy uprawnieniami – w wartości posiadanych uprawnień, tzn. zakupionych po wartości bilansowej, otrzymanych w wartości zerowej,
- w części niepokrytej posiadanymi na dzień bilansowy uprawnieniami – w wartości niższej z wartości rynkowej uprawnień niezbędnych do spełnienia obowiązku na dzień bilansowy i ewentualnej kary.

- *pozostałe rezerwy Grupa prezentuje w wiarygodnie oszacowanej, bieżącej wartości przyszłych zobowiązań.*

11.20. Płatności w formie akcji własnych

Płatności w formie akcji to transfer instrumentów kapitałowych jednostki lub ich ekwiwalentów dokonany przez nią lub jej akcjonariuszy na rzecz stron trzecich (również pracowników), które dostarczyły do danej spółki towary lub usługi, chyba że transfer ten jest dokonany w innym celu niż zapłata za towary i usługi dostarczone do jednostki.

Grupa ujmuje dobra lub usługi otrzymane bądź nabyte w ramach transakcji płatności w formie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych oraz odpowiadający im wzrost w kapitale własnym w momencie, gdy otrzymuje te dobra lub usługi. Jeśli dobra lub usługi otrzymane lub nabyte w ramach transakcji płatności w formie akcji nie kwalifikują się do ujęcia jako aktywa, jednostka ujmuje je jako koszt.

Grupa wycenia otrzymane dobra lub usługi i odpowiadający im wzrost w kapitale własnym w wartości godziwej otrzymanych dóbr lub usług, chyba że niemożliwe jest wiarygodne oszacowanie ich wartości godziwej. Jeżeli Grupa nie może wiarygodnie oszacować wartości godziwej otrzymanych dóbr lub usług, określa ich wartość oraz odpowiadający im wzrost w kapitale własnym w sposób pośredni poprzez odniesienie do wartości godziwej przyznanych instrumentów kapitałowych.

Jednostki rozpoznają koszt wynagrodzenia na rzecz pracowników w postaci akcji przez okres od dnia przyznania do daty nabycia praw do akcji. Wysokość kosztu ocenia się na podstawie wartości godziwej i dokonuje się wyceny na dzień przyznania instrumentów. Z uwagi na fakt, że wartości godziwej świadczeń pracowników nie da się zwykle bezpośrednio ocenić, należy wyliczyć wartość godziwej przyznanych instrumentów kapitałowych. Jeśli wynagrodzenie w akcjach jest obwarowane warunkami rynkowymi, w szacunku wartości godziwej przyznanych praw na dzień ich przyznania należy uwzględnić prawdopodobieństwo wystąpienia warunków rynkowych. Warunki dotyczące osiągniętych wyników i świadczonych usług nie oparte na warunkach rynkowych nie są uwzględniane w wartości godziwej ustalonej na dzień przyznania opcji. Początkowy koszt ocenia się na podstawie przewidywanej liczby akcji, do których beneficjenci ostatecznie nabędą prawa, uwzględniając prawdopodobieństwo wystąpienia warunków innych niż rynkowe. Następnie koryguje się go w okresie nabywania praw do akcji, jeżeli faktyczne wyniki są inne od przewidywanych.

Płatności w formie akcji własnych wynikające z uprawnienia pracowników do nieodpłatnego nabycia akcji spółek na podstawie ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 roku o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych ujmowane są zgodnie z powyższymi zasadami przez okres od daty komercjalizacji i powstania danej spółki zależnej do daty przydziału akcji.

11.21. Podział zysku na cele pracownicze oraz fundusze specjalne

Podział wypracowanego zysku na powiększenie Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych lub nagrody z zysku dla pracowników klasyfikowane są jako koszty operacyjne roku, za który dokonano podziału zysku.

11.22. Kredyty i pożyczki

W momencie początkowego ujęcia wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku ze zobowiązaniem.

Przychody i koszty są ujmowane w wyniku okresu z chwilą usunięcia zobowiązania ze sprawozdania z sytuacji finansowej, a także w wyniku rozliczenia metodą efektywnej stopy procentowej.

11.23. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe

Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług wykazywane są w kwocie wymagającej zapłaty. Do pozostałych zobowiązań finansowych zalicza się zobowiązania z tytułu wynagrodzeń, które wyceniane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz zobowiązania finansowe pierwotnie zakwalifikowane, ze względu na spełnienie określonych warunków, do kategorii wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zobowiązania finansowe są klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, jeżeli zostały nabyte dla celów sprzedaży w niedalekiej przyszłości. Instrumenty pochodne, włączając wydzielone instrumenty wbudowane, są również klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, chyba że są uznane za efektywne instrumenty zabezpieczające. Zobowiązania finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione: (i) taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność traktowania, gdy zarówno wycena, jak i zasady rozpoznawania strat lub zysków podlegają innym regulacjom; lub (ii) zobowiązania są częścią grupy zobowiązań finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub (iii) zobowiązania finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej, uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany w wartości godziwej tych instrumentów są ujmowane w wyniku okresu jako koszty lub przychody finansowe.

Inne zobowiązania finansowe, niebędące instrumentami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy, są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Grupa wyłącza ze swojego sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe, gdy zobowiązanie wygasło – to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł. Zastąpienie dotychczasowego instrumentu dłużnego przez instrument o zasadniczo różnych warunkach dokonywane pomiędzy tymi samymi podmiotami Grupa ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego zobowiązania finansowego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Podobnie znaczące modyfikacje warunków umowy dotyczącej istniejącego zobowiązania finansowego Grupa ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Powstające z tytułu zamiany różnice odnośnych wartości bilansowych wykazuje się w zysku lub stracie.

11.24. Pozostałe zobowiązania niefinansowe

Pozostałe zobowiązania niefinansowe obejmują w szczególności zobowiązania z tytułu podatku od towarów i usług, inne zobowiązania o charakterze publicznoprawnym (z wyjątkiem zobowiązań z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych ujmowanego w odrębnej pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej), nadwyżkę zobowiązań nad aktywami ZFŚS oraz zobowiązania z tytułu otrzymanych zaliczek, które będą rozliczone poprzez dostawę towarów, usług lub środków trwałych. Pozostałe zobowiązania niefinansowe ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty.

11.25. Rozliczenia międzyokresowe przychodów

Jako rozliczenia międzyokresowe przychodów ujmowane są w szczególności otrzymane opłaty przyłączeniowe z tytułu przyłączenia obiektów do sieci elektroenergetycznej, równowartość nieodpłatnie otrzymanej infrastruktury przyłączeniowej oraz otrzymane dotacje na wytworzenie lub nabycie składników majątku trwałego. Ujmowanie przychodów z tych tytułów następuje równolegle do amortyzacji powiązanych z nimi składników majątkowych.

11.26. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych

Ustawa z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych („Fundusz”) tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty. Jednostki wchodzące w skład Grupy tworzą taki fundusz i dokonują okresowych odpisów. Celem Funduszu jest subsydiowanie działalności socjalnej Grupy, pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych.

Jednostki wchodzące w skład Grupy skompensowały aktywa Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu, ponieważ aktywa te nie stanowią oddzielnych aktywów Grupy.

11.27. Prawa do emisji gazów

Prawa do emisji gazów objętych systemem uprawnień do emisji otrzymane na podstawie Krajowego Planu Rozdziału Uprawnień prezentowane są w wartości nominalnej, tzn. wartości zerowej. Zakupione dodatkowo uprawnienia do emisji wyceniane są w cenie nabycia pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości, uwzględniając wartość rezydualną tych praw w odniesieniu do praw przeznaczonych na potrzeby własne Grupy i prezentowane są jako inne wartości niematerialne. Prawa do emisji nabyte w celach handlowych prezentowane są jako zapasy.

Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów jest tworzona tylko wówczas, gdy rzeczywista emisja pokazuje niedobór uprawnień do emisji w całym okresie rozliczeniowym.

11.28. Leasing

Grupa jako leasingobiorca

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na Grupę zasadniczo całe ryzyko i korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu, w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe są ujmowane bezpośrednio w ciężar wyniku okresu.

Zasady amortyzacji aktywów będących przedmiotem leasingu powinny być spójne z zasadami stosowanymi przy amortyzacji aktywów będących własnością jednostki. Przy braku wystarczającej pewności, że leasingobiorca uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu, dany składnik aktywów umarza się przez krótszy z dwóch okresów: okres leasingu lub okres użytkowania.

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego oraz późniejsze raty leasingowe ujmowane są jako koszty metodą liniową przez okres trwania leasingu.

11.29. Podatki

Podatek bieżący

Podatek dochodowy wykazany w wyniku okresu obejmuje rzeczywiste obciążenie podatkowe za dany okres sprawozdawczy, ustalone przez jednostki Grupy zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych ewentualne korekty rozliczeń podatkowych za lata ubiegłe oraz zmianę stanu aktywa z tytułu podatku odroczonego oraz rezerwy na podatek odroczonego nie rozliczaną z kapitałem własnym.

Podatek odroczonego

W związku z przejściowymi różnicami między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i zobowiązań a ich wartością podatkową oraz stratą podatkową możliwą do odliczenia w przyszłości, jednostka tworzy rezerwę i ustala aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych, z wyjątkiem przypadków, gdy rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynika z:

- początkowego ujęcia wartości firmy albo składnika aktywów lub zobowiązań w ramach transakcji nie będącej połączeniem jednostek gospodarczych, zaś w momencie transakcji nie ma ona wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania (stratę podatkową), oraz
- dodatnich różnic przejściowych związanych z inwestycjami w jednostkach zależnych, jednostkach stowarzyszonych i udziałami we wspólnych przedsięwzięciach, w przypadku których możliwe jest kontrolowanie terminu odwracania się różnic przejściowych i prawdopodobne jest, że różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu w możliwej do przewidzenia przyszłości.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych do wysokości, do której jest prawdopodobne, iż osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych, z wyjątkiem:

- przypadków, gdy składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynika z początkowego ujęcia składnika aktywów lub zobowiązań w ramach transakcji nie będącej połączeniem jednostek gospodarczych, zaś w momencie transakcji nie ma ona wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania (stratę podatkową), oraz
- ujemnych różnic przejściowych związanych z inwestycjami w jednostkach zależnych, jednostkach stowarzyszonych i udziałami we wspólnych przedsięwzięciach, w przypadku których aktywa z tytułu odroczonego podatku ujmuje się tylko w takim zakresie,

w jakim prawdopodobne jest, że różnice przejściowe ulegną odwróceniu w możliwej do przewidzenia przyszłości oraz dostępny będzie dochód do opodatkowania, który pozwoli na zrealizowanie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansową składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego weryfikuje się na każdy dzień bilansowy. Grupa obniża wartość bilansową składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w zakresie, w jakim nie jest prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęte aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlegają weryfikacji na każdy dzień bilansowy i ujmowane są w takim zakresie, w jakim prawdopodobne staje się, że przyszły dochód do opodatkowania pozwoli na ich zrealizowanie.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się w wysokości kwoty przewidzianej w przyszłości do odliczenia od podatku dochodowego, w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi, które spowodują w przyszłości zmniejszenie podstawy obliczenia podatku dochodowego oraz straty podatkowej możliwej do odliczenia, ustalonej przy uwzględnieniu zasady ostrożności. Aktywa z tytułu podatku dochodowego wykazywane są tylko wtedy, gdy ich realizacja jest prawdopodobna.

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w wysokości kwoty podatku dochodowego, wymagającej w przyszłości zapłaty, w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych, to jest różnic, które spowodują zwiększenie podstawy obliczenia podatku dochodowego w przyszłości.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego wycenia się z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą stosowane, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując stawki podatkowe (i przepisy podatkowe), które obowiązywały prawnie lub co do których proces legislacyjny zasadniczo się zakończył na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych bezpośrednio w kapitale własnym jest ujmowany w kapitale własnym, a nie w zysku lub stracie.

Grupa kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczonego podatku dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

Podatek od towarów i usług

Przychody, koszty, aktywa i zobowiązania są ujmowane po pomniejszeniu o wartość podatku od towarów i usług, z wyjątkiem:

- gdy podatek od towarów i usług zapłacony przy zakupie aktywów lub usług nie jest możliwy do odzyskania od organów podatkowych, wtedy jest on ujmowany odpowiednio jako część ceny nabycia składnika aktywów lub jako część pozycji kosztowej, oraz
- należności i zobowiązań, które są wykazywane z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług.

Kwota netto podatku od towarów i usług możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych jest ujęta w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako część należności lub zobowiązań.

11.30. Przychody

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody są rozpoznawane w wartości godziwej zapłaty otrzymanej bądź należnej, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) i podatek akcyzowy i inne podatki od sprzedaży lub opłaty oraz rabaty i upusty. Przy ujmowaniu przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

Przychody ze sprzedaży towarów i produktów

Przychody są ujmowane, jeżeli znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności do towarów i produktów zostały przekazane nabywcy oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób, a koszty poniesione można wiarygodnie oszacować.

Do przychodów zalicza się kwoty należne za sprzedane wyroby gotowe, towary, materiały oraz pozostałe usługi dotyczące działalności podstawowej ustalone w oparciu o cenę netto, po skorygowaniu o udzielone rabaty i upusty oraz o podatek akcyzowy.

Do przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej zalicza się również wartość rekompensaty z tytułu kosztów osieroconych. Przychód z tytułu rekompensat ujmowany jest sukcesywnie do wypracowanych praw do rekompensat do końca okresu ich obowiązywania. Na każdy moment ujmowania przychodu Grupa określa wskaźnik szacowanych kosztów osieroconych do łącznej sumy otrzymanych, zwróconych i oczekiwanych zdyskontowanych zaliczek rocznych (w tym dotychczas otrzymanych zaliczek rocznych). Kwota przychodu za dany rok obrotowy stanowi iloczyn wskaźnika i kwot otrzymanych dotychczas zaliczek skorygowanych o korekty roczne, pomniejszonych o ujęte w poprzednich latach przychody z tytułu rekompensat.

Przychody ze sprzedaży usług

Przychody z wykonania niezakończonych usług długoterminowej w okresie od dnia zawarcia umowy do dnia bilansowego – po odliczeniu przychodów, które wpłynęły na wynik finansowy w ubiegłych okresach sprawozdawczych – ustala się proporcjonalnie do stopnia

jej realizacji, jeżeli stopień ten można ustalić w sposób wiarygodny. W zależności od rodzaju transakcji stopień zaawansowania realizacji usługi można ustalić w oparciu o następujące metody:

- pomiary wykonanych prac,
- procentowe ujęcie wykonanych prac na dany dzień w stosunku do całości prac, które mają być wykonane lub
- stosunek kosztów poniesionych na dany dzień do całkowitych szacowanych kosztów niezbędnych do zrealizowania zlecenia. Do kosztów poniesionych na dany dzień zalicza się jedynie te koszty, które dotyczą usług wykonanych do tego dnia. Jedynie koszty dotyczące usług już wykonanych lub usług, które mają być wykonane, zalicza się do całkowitych szacowanych kosztów transakcji.

Jeżeli wyniku kontraktu nie można wiarygodnie oszacować, wówczas przychody uzyskiwane z tytułu tego kontraktu są ujmowane tylko do wysokości poniesionych kosztów, które jednostka spodziewa się odzyskać.

W przychodach ze sprzedaży usług Grupa prezentuje także przychody związane z działalnością dystrybucyjną oraz rozliczenia opłaty przyłączeniowej.

Przychody z tytułu nielegalnego pobrania energii z sieci energetycznej (elektrycznej lub ciepłej) ujmowane są w ramach podstawowej działalności operacyjnej Grupy.

Dotacje rządowe

Jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki, wówczas dotacje rządowe są ujmowane według ich wartości godziwej.

Jeżeli dotacja dotyczy danej pozycji kosztowej, wówczas jest ona ujmowana jako przychód w sposób współmierny do kosztów, które dotacja ta ma w zamierzeniu kompensować. Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas jej wartość godziwa jest ujmowana na koncie rozliczeń międzyokresowych przychodów, a następnie stopniowo, drogą równych odpisów rocznych, odpisywana w zysk lub stratę przez szacowany okres użytkowania związanego z nią składnika aktywów.

11.31. Koszty

Koszt własny sprzedaży

Do kosztu własnego sprzedaży zalicza się:

- koszt wytworzenia produktów poniesiony w danym okresie sprawozdawczym, skorygowany o zmianę stanu produktów (wyrobów gotowych, półproduktów oraz produkcji w toku) oraz skorygowany o koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby,
- wartość sprzedanych towarów i materiałów wg cen nabycia,
- utworzenie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz należności,
- całość poniesionych w okresie sprawozdawczym kosztów sprzedaży i ogólnego zarządu (wykazywane jako zysk lub strata).

Koszty wytworzenia, które można bezpośrednio przyporządkować przychodom osiągniętym przez jednostki, wpływają na wynik finansowy jednostek za ten okres sprawozdawczy, w którym przychody te wystąpiły.

Koszty wytworzenia, które można jedynie w sposób pośredni przyporządkować przychodom lub innym korzyściom osiąganym przez jednostki, wpływają na wynik finansowy jednostek w części, w której dotyczą danego okresu sprawozdawczego, zapewniając ich współmierność do przychodów lub innych korzyści ekonomicznych z uwzględnieniem zasad wyceny środków trwałych oraz zapasów.

11.32. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zaliczane są w szczególności pozycje związane:

- ze zbyciem rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych,
- z utworzeniem i rozwiązaniem rezerw, z wyjątkiem rezerw związanych z operacjami finansowymi lub odnoszonymi w koszty operacyjne,
- z przekazaniem lub otrzymaniem nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywów, w tym także środków pieniężnych,
- z odszkodowaniami, karami i grzywnami oraz innymi kosztami nie związanymi ze zwykłą działalnością.

11.33. Przychody i koszty finansowe

Przychody i koszty finansowe obejmują w szczególności przychody i koszty dotyczące:

- zbycia aktywów finansowych,
- aktualizacji wartości instrumentów finansowych, z wyłączeniem aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, których skutki przeszacowania odnoszone są na kapitał z aktualizacji wyceny,
- przychodów z tytułu udziału w zyskach innych jednostek,

- odsetek,
- koszty odsetek dla wyceny świadczeń pracowniczych zgodnie z MSR 19,
- zmian w wysokości rezerwy wynikających z faktu przybliżania się terminu poniesienia kosztu (efekt odwracania dyskonta),
- różnic kursowych będących wynikiem operacji wykonywanych w ciągu okresu sprawozdawczego oraz wycen bilansowych aktywów i zobowiązań na koniec okresu sprawozdawczego, z wyjątkiem różnic kursowych ujętych w wartości początkowej środka trwałego, w stopniu w jakim są uznawane za korektę kosztów odsetek oraz różnic kursowych z tytułu wyceny pozycji niepieniężnych zakwalifikowanych do portfela AFS,
- pozostałych pozycji związanych z działalnością finansową.

Jednostki kompensują przychody i koszty z tytułu różnic kursowych, jeżeli wynikają one z podobnych transakcji. Jeżeli różnice kursowe są istotne, a nie wynikają z podobnych transakcji, to jednostka analizuje, czy prezentować je oddzielnie.

Przychody i koszty z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich narastania z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej w stosunku do wartości bilansowej netto danego instrumentu finansowego przy uwzględnieniu zasady istotności.

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

11.34. Wynik netto na akcję

Wynik netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie wyniku netto za dany okres, który przypada na zwykłych akcjonariuszy, przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych w danym okresie sprawozdawczym.

11.35. Rachunek przepływów pieniężnych

Rachunek przepływów pieniężnych sporządzany jest metodą pośrednią.

12. Informacje dotyczące segmentów działalności

Grupa prezentuje informacje dotyczące segmentów działalności zgodnie z MSSF 8 *Segmenty operacyjne* za bieżący oraz porównywalne okresy sprawozdawcze.

Organizacja i zarządzanie Grupą odbywają się w podziale na segmenty, uwzględniające rodzaj oferowanych wyrobów i usług. Każdy z segmentów stanowi strategiczną jednostkę gospodarczą, oferującą inne wyroby i obsługującą inne rynki.

Podział sprawozdawczości Grupy oparty jest na następujących segmentach operacyjnych:

- Segment Wydobycie, który obejmuje wydobycie węgla kamiennego. W Segmencie Wydobycie w ramach Grupy TAURON działa Południowy Koncern Węglowy S.A.,
- Segment Wytwarzanie, który obejmuje wytwarzanie energii elektrycznej w źródłach konwencjonalnych, w tym w kogeneracji, jak również wytwarzanie energii elektrycznej przy współspalaniu biomasy i innej termicznie pozyskiwanej energii. W Segmencie Wytwarzanie w ramach Grupy TAURON działają Południowy Koncern Energetyczny S.A., Elektrownia Stalowa Wola S.A., Elektrociepłownia Tychy S.A. i Elektrociepłownia EC Nowa Sp. z o.o.,
- Segment Odnawialne Źródła Energii, który obejmuje wytwarzanie energii elektrycznej w źródłach odnawialnych, z wyłączeniem wytwarzania energii przy współspalaniu biomasy i innej termicznie pozyskiwanej energii, które ze względu na specyfikę wytwarzania zostały umiejscowione w Segmencie Wytwarzanie. W Segmencie Odnawialnych Źródeł Energii w ramach Grupy TAURON działają TAURON Ekoenergia Sp. z o.o. i częściowo Enion Energia Sp. z o.o.,
- Segment Sprzedaży Energii i Pozostałych Produktów Rynku Energetycznego, który obejmuje handel hurtowy energią elektryczną, jak również obrót uprawnieniami do emisji i świadectwami pochodzenia oraz sprzedaż energii elektrycznej do krajowych odbiorców końcowych lub podmiotów dokonujących dalszej odsprzedaży energii elektrycznej. W tym segmencie w ramach Grupy TAURON działa TAURON Polska Energia S.A., Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o., Enion Energia Sp. z o.o. i EnergiaPro Gigawat Sp. z o.o.,
- Segment Dystrybucji, w ramach którego działają Enion S.A. i EnergiaPro S.A.

Oprócz powyższych głównych segmentów działalności Grupa TAURON prowadzi również działalność w innych obszarach, w tym w obszarze wytwarzania, dystrybucji i sprzedaży ciepła (PEC Katowice S.A., PEC w Dąbrowie Górniczej S.A.), w obszarze wydobycia kamienia, w tym kamienia wapiennego, na potrzeby energetyki, hutnictwa, budownictwa i drogownictwa oraz w obszarze produkcji sorbentów przeznaczonych do instalacji odsiarczania spalin metodą mokrą oraz do wykorzystania w kotłach fluidalnych (KW Czatkowice Sp. z o.o.).

Grupa rozlicza transakcje między segmentami w taki sposób, jakby dotyczyły one podmiotów niepowiązanych – przy zastosowaniu bieżących cen rynkowych.

Przychody z tytułu transakcji pomiędzy segmentami są eliminowane w procesie konsolidacji.

Aktywa segmentu nie zawierają podatku odroczonego, należności z tytułu podatku dochodowego oraz aktywów finansowych.

Zobowiązania segmentu nie zawierają podatku odroczonego, zobowiązania z tytułu podatku dochodowego oraz zobowiązań finansowych.

Nakłady inwestycyjne odpowiadają nabyciom rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych i nieruchomości inwestycyjnych.

Dodatkowo Grupa prezentuje obszary geograficzne swojej działalności, które nie stanowią segmentów operacyjnych.

12.1. Segmenty operacyjne

W poniższych tabelach przedstawione zostały dane dotyczące przychodów i zysków oraz aktywów i zobowiązań poszczególnych segmentów operacyjnych Grupy za lata zakończone dnia 31 grudnia 2009 roku, dnia 31 grudnia 2008 roku i 31 grudnia 2007 roku.

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2009	Wydobycie węgla kamiennego	Wytwarzanie energii elektrycznej i ciepłej ze źródeł konwencjonalnych	Wytwarzanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych	Dystrybucja energii elektrycznej	Sprzedaz energii elektrycznej i pozostałych produktów rynku energetycznego	Pozostałe	Pozycje nieprzypisane	Razem	Wyłączenia	Działalność ogółem
Przychody										
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	485 940	1 232 884	42 173	798 434	10 578 633	495 509	-	13 633 573	-	13 633 573
Sprzedaż między segmentami	681 149	4 105 603	81 159	3 286 551	943 222	22 899	-	9 120 583	(9 120 583)	-
Przychody segmentu ogółem	1 167 089	5 338 487	123 332	4 084 985	11 521 855	518 408	-	22 754 156	(9 120 583)	13 633 573
Wynik										
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy	147 031	677 144	55 141	94 572	301 837	6 579	(383 590)	898 714	-	898 714
Podatek dochodowy	-	-	-	-	-	-	(266 306)	(266 306)	-	(266 306)
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem	147 031	677 144	55 141	94 572	301 837	6 579	(117 284)	1 165 020	-	1 165 020
Udział w wyniku jednostki stowarzyszonej	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Przychody (koszty) finansowe netto	-	-	-	-	-	-	(94 714)	(94 714)	-	(94 714)
Zysk/(strata) z działalności kontynuowanej przed opodatkowaniem i przychodami (kosztami) finansowymi	147 031	677 144	55 141	94 572	301 837	6 579	(22 570)	1 259 734	-	1 259 734
Koszty nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zysk/(strata) segmentu	147 031	677 144	55 141	94 572	301 837	6 579	(22 570)	1 259 734	-	1 259 734
Aktywa i zobowiązania										
Aktywa segmentu	1 042 195	9 578 454	567 080	7 766 790	1 958 249	847 236	-	21 760 004	-	21 760 004
Udział w jednostce stowarzyszonej	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aktywa nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	400 165	400 165	-	400 165
Aktywa ogółem	1 042 195	9 578 454	567 080	7 766 790	1 958 249	847 236	400 165	22 160 169	-	22 160 169
Zobowiązania segmentu	445 667	1 137 399	16 899	1 749 290	1 286 757	109 812	-	4 745 824	-	4 745 824
Zobowiązania nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	3 230 128	3 230 128	-	3 230 128
Zobowiązania ogółem	445 667	1 137 399	16 899	1 749 290	1 286 757	109 812	3 230 128	7 975 952	-	7 975 952
Pozostałe informacje dotyczące segmentu										
Nakłady inwestycyjne*	130 357	519 927	24 387	745 957	14 585	44 019	-	1 479 232	-	1 479 232
Amortyzacja	(106 006)	(503 580)	(21 260)	(630 837)	(4 273)	(55 262)	-	(1 321 218)	-	(1 321 218)
Odpisy na aktywa niefinansowe	(165)	(692)	(51)	3 887	(66)	(2 002)	-	911	-	911

* Nakłady inwestycyjne obejmują nakłady na rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne, z wyłączeniem nabycia praw do emisji gazów cieplarnianych oraz świadczeń pochodzenia energii.

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2008	Wydobycie węгля kamiennego	Wytwarzanie energii elektrycznej i ciepłej ze źródeł konwencjonalnych	Wytwarzanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych	Dystrybucja energii elektrycznej	Sprzedaż energii elektrycznej i pozostałych produktów rynku energetycznego	Pozostałe	Pozycje nieprzypisane	Razem	Wyłączenia	Działalność ogółem
Przychody										
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	530 643	1 276 582	38 532	680 547	9 581 994	340 368	-	12 448 666	-	12 448 666
Sprzedaż między segmentami	473 793	2 505 304	66 357	3 551 586	365 012	22 567	-	6 984 619	(6 984 619)	-
Przychody segmentu ogółem	1 004 436	3 781 886	104 889	4 232 133	9 947 006	362 935	-	19 433 285	(6 984 619)	12 448 666
Wynik										
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy	62 858	(735)	43 964	193 880	90 053	(24 617)	(183 122)	182 281	-	182 281
Podatek dochodowy	-	-	-	-	-	-	(67 978)	(67 978)	-	(67 978)
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem	62 858	(735)	43 964	193 880	90 053	(24 617)	(115 144)	250 259	-	250 259
Udział w wyniku jednostki stowarzyszonej	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Przychody (koszty) finansowe netto	-	-	-	-	-	-	(96 789)	(96 789)	-	(96 789)
Zysk/(strata) z działalności kontynuowanej przed opodatkowaniem i przychodami (kosztami) finansowymi	62 858	(735)	43 964	193 880	90 053	(24 617)	(18 355)	347 048	-	347 048
Koszty nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zysk/(strata) segmentu	62 858	(735)	43 964	193 880	90 053	(24 617)	(18 355)	347 048	-	347 048
Aktywa i zobowiązania										
Aktywa segmentu	945 157	9 060 427	534 974	7 267 618	1 782 922	844 898	-	20 435 996	-	20 435 996
Udział w jednostce stowarzyszonej	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aktywa nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	387 137	387 137	-	387 137
Aktywa ogółem	945 157	9 060 427	534 974	7 267 618	1 782 922	844 898	387 137	20 823 133	-	20 823 133
Zobowiązania segmentu	360 731	1 028 454	17 781	1 640 345	1 011 790	97 254	-	4 156 355	-	4 156 355
Zobowiązania nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	3 321 335	3 321 335	-	3 321 335
Zobowiązania ogółem	360 731	1 028 454	17 781	1 640 345	1 011 790	97 254	3 321 335	7 477 690	-	7 477 690
Pozostałe informacje dotyczące segmentu										
Nakłady inwestycyjne*	64 493	858 754	30 675	762 255	9 917	48 260	-	1 774 354	-	1 774 354
Amortyzacja	(110 063)	(479 197)	(18 702)	(619 346)	(2 840)	(39 168)	-	(1 269 316)	-	(1 269 316)
Odpisy na aktywa niefinansowe	123	(3 232)	-	(10 650)	-	(12 528)	-	(26 287)	-	(26 287)

* Nakłady inwestycyjne obejmują nakłady na rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne, z wyłączeniem nabycia praw do emisji gazów cieplarnianych oraz świadczeń pochodzenia energii.

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za lata zakończone dnia 31 grudnia 2009 roku, 31 grudnia 2008 roku i 31 grudnia 2007 roku zgodnie z MSSF (w tysiącach złotych)

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2007	Wydobycie węгля kamiennego	Wytwarzanie energii elektrycznej i ciepłej ze źródeł konwencjonalnych	Wytwarzanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych	Dystrybucja energii elektrycznej	Sprzedaż energii elektrycznej i pozostałych produktów rynku energetycznego	Pozostałe	Pozycje nieprzypisane	Razem	Wyłączenia	Działalność ogółem
Przychody										
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	432 591	2 862 856	14 771	2 470 770	6 251 561	231 448	-	12 263 997	-	12 263 997
Sprzedaż między segmentami	322 237	863 165	65 118	1 628 871	611 243	19 705	-	3 510 339	(3 510 339)	-
Przychody segmentu ogółem	754 828	3 726 021	79 889	4 099 641	6 862 804	251 153	-	15 774 336	(3 510 339)	12 263 997
Wynik										
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy	(71 453)	70 848	45 495	109 541	18 666	(15 224)	(8 094)	149 779	-	149 779
Podatek dochodowy	-	-	-	-	-	-	163	163	-	163
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem	(71 453)	70 848	45 495	109 541	18 666	(15 224)	(8 257)	149 616	-	149 616
Udział w wyniku jednostki stowarzyszonej	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Przychody (koszty) finansowe netto	-	-	-	-	-	-	(37 283)	(37 283)	-	(37 283)
Zysk/(strata) z działalności kontynuowanej przed opodatkowaniem i przychodami (kosztami) finansowymi	(71 453)	70 848	45 495	109 541	18 666	(15 224)	29 026	186 899	-	186 899
Koszty nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zysk/(strata) segmentu	(71 453)	70 848	45 495	109 541	18 666	(15 224)	29 026	186 899	-	186 899
Aktywa i zobowiązania										
Aktywa segmentu	984 124	8 952 269	524 735	7 452 825	1 093 882	461 020	-	19 468 855	-	19 468 855
Udział w jednostce stowarzyszonej	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aktywa nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	778 843	778 843	-	778 843
Aktywa ogółem	984 124	8 952 269	524 735	7 452 825	1 093 882	461 020	778 843	20 247 698	-	20 247 698
Zobowiązania segmentu	322 001	1 029 502	16 419	1 621 927	653 174	66 035	-	3 709 058	-	3 709 058
Zobowiązania nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	3 332 588	3 332 588	-	3 332 588
Zobowiązania ogółem	322 001	1 029 502	16 419	1 621 927	653 174	66 035	3 332 588	7 041 646	-	7 041 646
Pozostałe informacje dotyczące segmentu										
Nakłady inwestycyjne*	82 805	1 107 016	19 774	806 614	3 010	51 501	-	2 070 720	-	2 070 720
Amortyzacja	(110 972)	(468 012)	(15 226)	(576 006)	(1 216)	(26 998)	-	(1 198 430)	-	(1 198 430)
Odpisy na aktywa niefinansowe	942	(7 386)	225	(1 009)	644	(18 667)	-	(25 251)	-	(25 251)

* Nakłady inwestycyjne obejmują nakłady na rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne, z wyłączeniem nabycia praw do emisji gazów cieplarnianych oraz świadczeń pochodzenia energii.

12.2. Geograficzne obszary działalności

Działalność Grupy w przeważającym zakresie prowadzona jest na terenie Polski. Sprzedaż na rzecz klientów zagranicznych w latach zakończonych dnia 31 grudnia 2009 roku, 31 grudnia 2008 roku oraz 31 grudnia 2007 roku wynosiła odpowiednio 233 696 tysięcy złotych, 76 971 tysięcy złotych oraz 135 555 tysięcy złotych.

13. Przychody i koszty**13.1. Pozostałe przychody operacyjne**

	Rok zakończony 31 grudnia 2009	Rok zakończony 31 grudnia 2008	Rok zakończony 31 grudnia 2007
Zysk ze zbycia środków trwałych/wartości niematerialnych	–	2 108	13 520
Dotacje	7 791	6 133	4 481
Rozwiązanie pozostałych odpisów aktualizujących wartość pozostałych aktywów	3	205	587
Rozwiązanie rezerw bilansowych	14 317	16 417	6 884
Otrzymane odszkodowania, kary, grzywny oraz zasądzone koszty egzekucyjne i postępowania sądowego	43 222	22 330	32 326
Zwrot podatków (innych niż podatek CIT)	307	18	5 428
Zwrot kosztów postępowania sądowego	1 343	1 514	1 344
Przedawnione/umorzone zobowiązania	350	344	4 586
Nadwyżki inwentaryzacyjne	15	718	5 000
Zmniejszenie szacunków rezerw dla obecnych emerytów i rencistów	2 059	2 646	394
Zmniejszenie rezerw na roszczenia o wypłatę odszkodowań za bezumowne korzystanie z nieruchomości pod obiektami energetycznymi	–	93	823
Należne odszkodowania od ubezpieczycieli	2 093	2 285	3 731
Przychody stanowiące równowartość odpisów amortyzacyjnych od nieodpłatnie otrzymanych środków trwałych	6 203	3 291	2 340
Ujemna wartość firmy Elektrociepłownia Tychy S.A.	–	–	22 704
Sprzedaż/odzysk złomu	898	1 300	924
Przychody ze sprzedaży uprawnień do emisji gazów cieplarnianych	21 271	–	3 809
Pozostałe	12 234	9 470	5 417
Razem Pozostałe przychody operacyjne	112 106	68 872	114 298

13.2. Pozostałe koszty operacyjne

	Rok zakończony 31 grudnia 2009	Rok zakończony 31 grudnia 2008	Rok zakończony 31 grudnia 2007
Strata ze zbycia środków trwałych/wartości niematerialnych	(22 006)	–	–
Darowizny	(5 866)	(1 987)	(1 902)
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość pozostałych aktywów	(1 306)	(27)	(2 753)
Utworzenie rezerw bilansowych	(29 221)	(18 892)	(20 856)
Wzrost rezerw dla obecnych emerytów i rencistów	(15 161)	(29 249)	(14 155)
Wzrost rezerw na roszczenia o wypłatę odszkodowań za bezumowne korzystanie z nieruchomości pod obiektami energetycznymi	(1 258)	–	(322)
Kary, grzywny, odszkodowania, koszty sądowe i egzekucyjne oraz wynagrodzenia z tytułu zastępstwa procesowego	(2 054)	(2 483)	(7 886)
Koszty postępowania spornego	(3 218)	(2 878)	(3 064)
Koszty działalności socjalnej	(7 604)	(7 139)	(6 735)
Koszty szkód elektrycznych i innych w majątku trwałym	(36 296)	(18 101)	(24 876)
Korekta podatku od nieruchomości za lata poprzednie	(953)	–	(2 536)
Pracownicy oddelegowani	(3 196)	(2 722)	(2 801)
Wypłacone ekwiwalenty za energię elektryczną z tytułu taryfy pracowniczej dla byłych pracowników	(4 435)	(4 005)	(3 497)
Składki na rzecz organizacji	(1 022)	(929)	(711)
Odpisanie zaniechanych inwestycji i produkcji oraz likwidowanych materiałów	(11 235)	(1 749)	(839)
Pozostałe	(9 855)	(11 189)	(6 075)
Razem Pozostałe koszty operacyjne	(154 686)	(101 350)	(99 008)

13.3. Przychody finansowe

	Rok zakończony 31 grudnia 2009	Rok zakończony 31 grudnia 2008	Rok zakończony 31 grudnia 2007
Przychody z tytułu instrumentów finansowych, w tym:	112 194	108 831	145 639
Przychody odsetkowe	61 346	75 327	72 945
Przychody z tytułu dywidendy	19 295	9 793	5 256
Rozwiązanie odpisów aktualizujących aktywa finansowe	3 375	2 878	28 385
Aktualizacja wartości aktywów finansowych	14 692	13 190	31 786
Różnice kursowe	873	3 046	1 544
Zysk ze zbycia inwestycji	12 613	4 597	5 723
Pozostałe przychody finansowe, w tym:	1 262	4 612	3 221
Rozwiązanie rezerw dotyczących odsetek	720	3 899	864
Odsetki od należności budżetowych	67	15	1 001
Inne	475	698	1 356
Razem Przychody finansowe	113 456	113 443	148 860

13.4. Koszty finansowe

	Rok zakończony 31 grudnia 2009	Rok zakończony 31 grudnia 2008	Rok zakończony 31 grudnia 2007
Koszty z tytułu instrumentów finansowych, w tym:	(129 632)	(147 401)	(133 879)
Koszty odsetkowe	(114 678)	(117 299)	(118 401)
Utworzenie odpisów aktualizujących	(5 929)	(4 724)	(10 565)
Aktualizacja wartości aktywów finansowych	(35)	(5 980)	(864)
Różnice kursowe	(8 990)	(19 398)	(4 049)
Pozostałe koszty finansowe, w tym:	(78 538)	(62 831)	(52 264)
Odsetki od świadczeń pracowniczych	(63 494)	(56 282)	(44 026)
Odsetki od zobowiązań budżetowych	(1 332)	(28)	(2 175)
Inne koszty finansowe	(13 712)	(6 521)	(6 063)
Razem	(208 170)	(210 232)	(186 143)

13.5. Koszty według rodzaju

	Rok zakończony 31 grudnia 2009	Rok zakończony 31 grudnia 2008	Rok zakończony 31 grudnia 2007
Koszty według rodzaju			
Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych	(1 321 218)	(1 269 316)	(1 198 430)
Odpisy aktualizujące środki trwałe i wartości niematerialne	1 513	(24 113)	(21 257)
Zużycie materiałów i energii	(2 442 034)	(1 967 122)	(2 065 153)
Usługi konserwacji i remontowe	(180 940)	(181 997)	(165 841)
Usługi dystrybucyjne	(1 539 595)	(1 602 537)	(1 771 823)
Pozostałe usługi obce	(373 487)	(407 004)	(571 553)
Podatki i opłaty	(487 969)	(422 374)	(415 615)
Koszty świadczeń pracowniczych	(2 331 089)	(2 250 120)	(2 040 054)
Odpis aktualizujący zapasy	(689)	(2 174)	(3 994)
Odpis aktualizujący należności z tytułu dostaw i usług	(29 420)	(42)	25 071
Pozostałe koszty rodzajowe	(99 257)	(55 971)	(87 530)
Razem koszty według rodzaju	(8 804 185)	(8 182 770)	(8 316 179)
Zmiana stanu zapasów i rozliczeń międzyokresowych	179 189	37 074	5 741
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby	270 924	208 784	223 296
Koszty sprzedaży	188 182	211 807	118 536
Koszty ogólnego zarządu	621 537	591 079	493 344
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	(3 977 187)	(4 132 228)	(4 005 246)
Koszt własny sprzedaży	(11 521 540)	(11 266 254)	(11 480 508)

13.6. Koszty amortyzacji, odpisy aktualizujące oraz koszty leasingu operacyjnego ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów

	Rok zakończony 31 grudnia 2009	Rok zakończony 31 grudnia 2008	Rok zakończony 31 grudnia 2007
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży:	(1 283 892)	(1 250 840)	(1 175 285)
Amortyzacja środków trwałych	(1 262 406)	(1 209 297)	(1 139 577)
Odpis aktualizujący rzeczowe aktywa trwałe	1 382	(23 905)	(20 630)
Amortyzacja wartości niematerialnych	(22 868)	(17 638)	(14 620)
Odpis aktualizujący wartości niematerialne	–	–	(458)
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży:	(3 545)	(3 986)	(3 971)
Amortyzacja środków trwałych	(2 808)	(2 993)	(3 573)
Amortyzacja wartości niematerialnych	(737)	(993)	(398)
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu:	(30 268)	(37 295)	(39 237)
Amortyzacja środków trwałych	(20 355)	(25 634)	(28 761)
Odpis aktualizujący rzeczowe środki trwałe	(240)	(578)	(242)
Amortyzacja wartości niematerialnych	(9 673)	(11 083)	(10 234)
Pozycje ujęte w koszcie wytworzenia świadczeń na potrzeby własne jednostki:	(2 371)	(1 678)	(1 267)
Amortyzacja środków trwałych	(2 229)	(1 526)	(1 160)
Amortyzacja wartości niematerialnych	(142)	(152)	(107)
Pozycje ujęte w pozostałych kosztach i przychodach operacyjnych:	371	370	73
Odpis aktualizujący rzeczowe aktywa trwałe	439	370	73
Odpis aktualizujący wartości niematerialne	(68)	–	–
Razem	(1 319 705)	(1 293 429)	(1 219 687)

13.7. Koszty świadczeń pracowniczych

	Rok zakończony 31 grudnia 2009	Rok zakończony 31 grudnia 2008	Rok zakończony 31 grudnia 2007
Wynagrodzenia	(1 792 786)	(1 720 489)	(1 553 619)
Koszty ubezpieczeń społecznych	(324 770)	(298 510)	(280 631)
Nagrody jubileuszowe	(11 450)	(31 132)	(45 318)
Koszty świadczeń po okresie zatrudnienia, w tym:	(44 043)	(28 700)	(7 507)
Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	(8 287)	3 366	22 644
Deputaty węglowe i taryfa energetyczna	(10 230)	(8 683)	(16 283)
Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	(25 494)	(25 229)	(14 077)
Inne rezerwy na świadczenia po okresie zatrudnienia	(32)	1 846	209
Pozostałe koszty świadczeń pracowniczych	(158 040)	(171 289)	(152 979)
Koszty świadczeń pracowniczych, w tym:	(2 331 089)	(2 250 120)	(2 040 054)
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	(1 727 475)	(1 710 139)	(1 634 112)
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży	(114 315)	(153 399)	(68 990)
Zmiana stanu produktów	(76 860)	2 797	(33 895)
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	(354 970)	(338 705)	(266 977)
Pozycje ujęte w koszcie wytworzenia świadczeń na potrzeby własne jednostki	(57 469)	(50 674)	(36 080)

14. Podatek dochodowy**14.1. Obciążenia podatkowe**

Główne składniki obciążenia podatkowego za lata zakończone 31 grudnia 2009, 31 grudnia 2008 i 31 grudnia 2007 przedstawiają się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2009	Rok zakończony 31 grudnia 2008	Rok zakończony 31 grudnia 2007
Bieżący podatek dochodowy	(158 661)	(214 124)	(141 584)
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	(184 401)	(213 886)	(141 259)
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	25 740	(238)	(325)
Odroczony podatek dochodowy	(107 645)	146 146	141 747
Obciążenie podatkowe wykazywane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	(266 306)	(67 978)	163

14.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej

Uzgodnienie podatku dochodowego od wyniku finansowego brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej Grupy za lata zakończone 31 grudnia 2009, 31 grudnia 2008 oraz 31 grudnia 2007 roku przedstawia się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2009	Rok zakończony 31 grudnia 2008	Rok zakończony 31 grudnia 2007
Zysk/(strata) brutto przed opodatkowaniem z działalności kontynuowanej	1 165 020	250 259	149 616
Zysk/(strata) brutto przed opodatkowaniem	1 165 020	250 259	149 616
Podatek według ustawowej stawki podatkowej	(221 354)	(47 549)	(28 427)
Korekty dotyczące podatku dochodowego z lat ubiegłych	25 740	(229)	(325)
Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów, w tym:	(52 713)	(32 460)	(37 261)
Utworzenie niepodatkowych rezerw i odpisów aktualizujących	(7 322)	(4 064)	(3 122)
PFRON	(3 642)	(3 856)	(3 607)
Pozostałe	(41 749)	(24 540)	(30 532)
Przychody nie będące podstawą do opodatkowania, w tym:	12 152	20 940	11 820
Dywidendy	3 606	1 860	999
Wykorzystanie strat podatkowych, które nie były rozpoznane jako aktywo podatkowe	–	7 526	–
Rozwiązanie niepodatkowych rezerw i odpisów aktualizujących	3 972	5 856	5 145
Pozostałe	4 574	5 698	5 676
Zmiany szacunku w podatku odroczonym	(9 690)	(14 653)	55 948
Pozostałe	(20 441)	5 973	(1 592)
Podatek według efektywnej stawki podatkowej wynoszącej 22,9% (2008: 27,2%; 2007: 0,1%)	(266 306)	(67 978)	163
Podatek dochodowy (obciążenie) wykazany w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	(266 306)	(67 978)	163

14.3. Odroczonego podatek dochodowy

Odroczony podatek dochodowy wynika z następujących pozycji:

	Stan na 31 grudnia 2009	Stan na 31 grudnia 2008	Stan na 31 grudnia 2007
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego			
– od ulg inwestycyjnych	127	194	169
– od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością środków trwałych oraz wartości niematerialnych	1 448 113	1 399 797	1 358 183
– od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością aktywów wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	520	934	397
– od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	8 819	9 284	9 375
– od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności	115	312	221
– od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością pożyczek i należności	1 968	1 878	1 168
– od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością aktywów finansowych wyłączonych z zakresu MSR 39 (np. zobowiązania leasingowe)	98	–	–
– z tytułu odmiennego momentu podatkowego uznania przychodu ze sprzedaży produktów i usług	47 755	36 041	27 067
– z tytułu ujęcia szacowanych przychodów ze sprzedaży usługi dystrybucyjnej energii elektrycznej	21 975	11 911	24 144
– od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością praw majątkowych pochodzenia energii	25 550	11 121	4 255
– z tytułu rekompensaty za rozwiązanie kontraktów długoterminowych	61 677	12 177	–
– pozostałe	26 232	27 274	20 702
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	1 642 949	1 510 923	1 445 681
Aktywa z tytułu podatku odroczonego			
– od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością środków trwałych oraz wartości niematerialnych	7 551	19 470	13 326
– od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zapasów	4 662	1 759	1 239
– od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością pozostałych aktywów niefinansowych	981	194	216
– nieodpłatnie otrzymana infrastruktura energetyczna i otrzymane opłaty przyłączeniowe	101 006	78 736	58 519
– od rezerw bilansowych	384 476	373 357	273 049
– od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością aktywów wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	308	314	–
– od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	647	567	81
– od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością pożyczek i należności	4 170	6 870	2 627
– od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	833	699	289
– od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zobowiązań finansowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu	8 381	1 731	384
– od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zobowiązań z tytułu gwarancji, faktoringu i wyłączonych z zakresu MSR 39	–	203	6
– naliczone koszty badania bilansu, wynagrodzenia aktuarusza	165	331	434
– z tytułu odmiennego momentu podatkowego uznania kosztu sprzedaży produktów i usług	43 921	40 445	27 672
– pozostałe naliczone koszty	1 380	1 156	1 470
– straty podatkowe	81 079	83 240	13 730
– pozostałe	16 515	27 291	18 878
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	656 075	636 363	411 920
Po skompensowaniu sald na poziomie spółek z Grupy Kapitałowej podatek odroczonego Grupy prezentowany jest jako:			
Aktywo z tytułu podatku odroczonego	156 897	113 583	10 395
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	(1 143 771)	(988 143)	(1 044 156)

Zmiana stanu rezerwy z tytułu podatku odroczonego

	Rok zakończony 31 grudnia 2009	Rok zakończony 31 grudnia 2008	Rok zakończony 31 grudnia 2007
Bilans otwarcia na dzień 1 stycznia	1 510 923	1 445 681	1 549 828
Zwiększenia (tytuły)	514 115	425 985	399 329
w korespondencji z wynikiem finansowym	513 969	424 985	388 763
w korespondencji z kapitałami	146	110	1 174
nabycie jednostki zależnej	–	890	9 392
Zmniejszenia (tytuły)	(382 089)	(360 743)	(503 476)
w korespondencji z wynikiem finansowym	(381 192)	(355 429)	(503 212)
w korespondencji z kapitałami	(897)	(5 314)	–
aport	–	–	(264)
Bilans zamknięcia na dzień 31 grudnia	1 642 949	1 510 923	1 445 681

Zmiana stanu aktywów z tytułu podatku odroczonego

	Rok zakończony 31 grudnia 2009	Rok zakończony 31 grudnia 2008	Rok zakończony 31 grudnia 2007
Bilans otwarcia na dzień 1 stycznia	636 363	411 920	380 044
Zwiększenia (tytuły)	367 394	403 215	242 232
w korespondencji z wynikiem finansowym	364 339	382 633	237 654
w korespondencji z kapitałami	3 055	11 661	1 031
nabycie jednostki zależnej	–	8 921	3 547
Zmniejszenia (tytuły)	(347 682)	(178 772)	(210 356)
w korespondencji z wynikiem finansowym	(339 207)	(166 931)	(210 356)
w korespondencji z kapitałami	(8 475)	(11 841)	–
aport	–	–	–
Bilans zamknięcia na dzień 31 grudnia	656 075	636 363	411 920

Podatek dochodowy dotyczący pozostałych całkowitych dochodów

Rok zakończony 31 grudnia 2009 roku

	Wartość przed podatkiem	Podatek	Wartość po podatku
Zmiana wartości instrumentów zabezpieczających	24 576	(4 670)	19 906
Razem	24 576	(4 670)	19 906

Rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

	Wartość przed podatkiem	Podatek	Wartość po podatku
Zmiana wartości instrumentów zabezpieczających	(26 439)	5 024	(21 415)
Razem	(26 439)	5 024	(21 415)

Rok zakończony 31 grudnia 2007 roku

	Wartość przed podatkiem	Podatek	Wartość po podatku
Zmiana wartości instrumentów zabezpieczających	751	(143)	608
Razem	751	(143)	608

15. Majątek socjalny, zobowiązania ZFŚS oraz fundusze specjalne

Tabele poniżej przedstawiają analitykę funduszy:

- Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych

	Stan na 31 grudnia 2009	Stan na 31 grudnia 2008	Stan na 31 grudnia 2007
Pożyczki udzielone pracownikom	45 123	41 098	37 769
Środki pieniężne	30 005	29 566	28 164
Pozostałe aktywa i zobowiązania Funduszu	(409)	96	83
Zobowiązania z tytułu Funduszu	(72 165)	(66 866)	(62 813)
Saldo po skompensowaniu	2 554	3 894	3 203
Odpisy na Fundusz w okresie	40 863	36 816	34 224

- Fundusz Likwidacji Zakładów Górniczych

Zgodnie z przepisami ustawy Prawo geologiczne i górnicze oraz przepisami wykonawczymi wydanymi do tej ustawy przedsiębiorstwa górnicze wchodzące w skład Grupy tworzą Fundusz Likwidacji Zakładów Górniczych („FLZG”). FLZG tworzony jest w określonym stosunku procentowym do wartości podatkowych odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych, lub w odniesieniu do opłaty eksploatacyjnej, poprzez przekazanie środków pieniężnych w wysokości równowartości odpisów na wyodrębniony rachunek bankowy. Aktywa finansowe FLZG prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako długoterminowe aktywa finansowe, natomiast saldo FLZG ujmowane jest w ramach rezerwy na przyszłe koszty likwidacji obiektów zakładów górniczych. Tabela poniżej przedstawia kwotę odpisu na FLZG oraz stan aktywów FLZG.

Aktywa finansowe Funduszu Likwidacji Zakładów Górniczych

	Rok zakończony 31 grudnia 2009	Rok zakończony 31 grudnia 2008	Rok zakończony 31 grudnia 2007
Stan środków na 1 stycznia	13 045	11 379	8 582
Odprowadzone środki	5 567	1 666	2 797
Odsetki	1 417	–	–
Wykorzystanie	–	–	–
Stan środków na 31 grudnia	20 029	13 045	11 379
Odpisy na FLZG w okresie	2 763	2 939	2 639

Zobowiązania finansowe Funduszu Likwidacji Zakładów Górniczych

	Rok zakończony 31 grudnia 2009	Rok zakończony 31 grudnia 2008	Rok zakończony 31 grudnia 2007
Fundusz Likwidacji Zakładów Górniczych	20 095	15 915	13 920
Nadwyżka zdyskontowanych szacowanych kosztów likwidacji	745	7 634	8 446
Łączne zobowiązanie z tytułu przyszłych kosztów likwidacji obiektów zakładów górniczych	20 840	23 549	22 366

16. Rzeczowe aktywa trwałe

Rok zakończony 31 grudnia 2009 roku

	Grunty	Prawo użytkowania wieczystego gruntu	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe razem	Środki trwałe w budowie	Rzeczowe aktywa trwałe razem
WARTOŚĆ BRUTTO									
Bilans otwarcia	53 688	782 073	9 041 737	7 410 587	178 390	189 439	17 655 914	1 886 661	19 542 575
zakup bezpośredni	324	1 438	7 071	1 686	1 368	601	12 488	1 301 488	1 313 976
rozliczenie środków trwałych w budowie	3 931	2 852	1 027 548	1 849 009	35 587	34 012	2 952 939	(2 952 939)	-
sprzedaż, zbycie	(135)	(4 941)	(2 169)	(3 907)	(2 608)	(86)	(13 846)	(3 638)	(17 484)
przemieszczenia pomiędzy grupami	(2)	2	(25)	47	(19)	(3)	-	-	-
darowizny i nieodpłatne przekazania	(8)	(505)	(145)	(36)	-	-	(694)	-	(694)
likwidacja	(7)	(342)	(13 396)	(21 364)	(1 010)	(4 085)	(40 204)	-	(40 204)
nieodpłatne otrzymanie	1	3 186	37 753	1 254	-	20	42 214	6 835	49 049
nabycie jednostki zależnej	-	-	-	-	-	-	-	-	-
przyjęte do użytkowania na podstawie umowy najmu, dzierżawy, leasingu lub innej umowy o podobnym charakterze	-	-	-	3 518	2 125	-	5 643	(596)	5 047
części zapasowe alokowane do środków trwałych	-	-	-	(6 317)	-	1 251	(5 066)	(175)	(5 241)
koszty remontów	-	-	-	12 945	-	-	12 945	89 119	102 064
spisanie inwestycji zaniechanych	-	-	-	-	-	-	-	(555)	(555)
przekazanie na wartości niematerialne	-	-	-	-	-	-	-	(2 374)	(2 374)
ujawnienie	-	28	68	106	-	12	214	-	214
wytworzenie we własnym zakresie	-	-	-	-	-	-	-	27 994	27 994
pozostałe zmiany	(45)	(680)	(8 058)	(41)	(54)	2	(8 876)	(423)	(9 299)
Bilans zamknięcia	57 747	783 111	10 090 384	9 247 487	213 779	221 163	20 613 671	351 397	20 965 068
SKUMULOWANA AMORTYZACJA (UMORZENIE)									
Bilans otwarcia	(809)	(401)	(1 149 462)	(1 170 948)	(37 641)	(68 695)	(2 427 956)	(15 777)	(2 443 733)
amortyzacja za okres	-	-	(610 325)	(617 960)	(28 565)	(30 948)	(1 287 798)	-	(1 287 798)
zwiększenie odpisów aktualizujących	(7)	(275)	(1 319)	(3 694)	(14)	(55)	(5 364)	(64)	(5 428)
zmniejszenie odpisów aktualizujących	-	-	114	2 890	-	8	3 012	3 997	7 009
sprzedaż, zbycie	(51)	(393)	(562)	906	2 083	187	2 170	(271)	1 899
przemieszczenia pomiędzy grupami	-	-	(85)	77	(999)	8	(999)	999	-
darowizny i nieodpłatne przekazania	-	-	28	26	-	-	54	-	54
likwidacja	-	-	5 974	14 643	690	2 271	23 578	-	23 578
nieodpłatne otrzymanie	-	-	(243)	(122)	-	-	(365)	-	(365)
nabycie jednostki zależnej	-	-	-	-	-	-	-	-	-
amortyzacja odniesiona na śr. trwałe w bud.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
przekazanie na wartości niematerialne	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pozostałe zmiany	-	4	277	18	19	(5)	313	(24)	289
Bilans zamknięcia	(867)	(1 065)	(1 755 603)	(1 774 164)	(64 427)	(97 229)	(3 693 355)	(11 140)	(3 704 495)
WARTOŚĆ NETTO NA POCZĄTEK OKRESU	52 879	781 672	7 892 275	6 239 639	140 749	120 744	15 227 958	1 870 884	17 098 842
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU	56 880	782 046	8 334 781	7 473 323	149 352	123 934	16 920 316	340 257	17 260 573

Rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

	Grunty	Prawo użytkowania wieczystego gruntu	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe razem	Środki trwałe w budowie	Rzeczowe aktywa trwałe razem
WARTOŚĆ BRUTTO									
Bilans otwarcia	46 293	777 458	8 181 662	6 819 830	151 572	154 373	16 131 188	1 534 858	17 666 046
zakup bezpośredni	-	-	236	1 617	1 399	16 421	19 673	1 597 057	1 616 730
rozliczenie środków trwałych w budowie	7 383	2 587	730 965	567 527	35 058	16 307	1 359 827	(1 359 827)	-
sprzedaż, zbycie	(1 293)	(3 762)	(46 948)	(9 609)	(12 473)	(60)	(74 145)	3 578	(70 567)
przemieszczenia pomiędzy grupami	-	-	4	(22)	-	18	-	-	-
darowizny i nieodpłatne przekazania	(1)	(100)	514	(35)	-	-	378	-	378
likwidacja	-	-	(9 265)	(11 503)	(700)	(820)	(22 288)	-	(22 288)
nieodpłatne otrzymanie	23	1 394	13 037	481	-	-	14 935	10 304	25 239
nabycie jednostki zależnej	1 283	4 567	171 444	15 145	1 058	2 312	195 809	4 083	199 892
przyjęte do używania na podstawie umowy najmu, dzierżawy, leasingu lub innej umowy o podobnym charakterze	-	-	-	1 477	2 605	-	4 082	-	4 082
części zapasowe alokowane do środków trwałych	-	-	-	1 636	-	884	2 520	-	2 520
koszty remontów	-	-	-	23 237	-	-	23 237	82 872	106 109
spisanie inwestycji zaniechanych	-	-	-	-	-	-	-	(701)	(701)
przekazanie na wartości niematerialne	-	-	-	-	-	-	-	(194)	(194)
ujawnienie	-	-	153	566	-	4	723	-	723
wytworzenie we własnym zakresie	-	-	-	-	-	-	-	26 435	26 435
pozostałe zmiany	-	(71)	(65)	240	(129)	-	(25)	(11 804)	(11 829)
Bilans zamknięcia	53 688	782 073	9 041 737	7 410 587	178 390	189 439	17 655 914	1 886 661	19 542 575
SKUMULOWANA AMORTYZACJA (UMORZENIE)									
Bilans otwarcia	(809)	(451)	(559 233)	(571 726)	(18 596)	(40 068)	(1 190 883)	(5 415)	(1 196 298)
amortyzacja za okres	-	-	(583 508)	(605 692)	(21 070)	(29 180)	(1 239 450)	-	(1 239 450)
zwiększenie odpisów aktualizujących	-	-	(12 190)	(3 552)	-	(97)	(15 839)	(9 741)	(25 580)
zmniejszenie odpisów aktualizujących	-	52	161	808	19	48	1 088	378	1 466
sprzedaż, zbycie	-	(2)	1 210	1 660	1 494	13	4 375	(999)	3 376
przemieszczenia pomiędzy grupami	-	-	(2)	4	-	(2)	-	-	-
darowizny i nieodpłatne przekazania	-	-	37	4	-	-	41	-	41
likwidacja	-	-	4 080	7 556	394	608	12 638	-	12 638
nieodpłatne otrzymanie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
nabycie jednostki zależnej	-	-	(47)	-	-	-	(47)	-	(47)
amortyzacja odniesiona na śr. trwałe w bud.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
przekazanie na wartości niematerialne	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pozostałe zmiany	-	-	30	(10)	118	(17)	121	-	121
Bilans zamknięcia	(809)	(401)	(1 149 462)	(1 170 948)	(37 641)	(68 695)	(2 427 956)	(15 777)	(2 443 733)
WARTOŚĆ NETTO NA POCZĄTEK OKRESU	45 484	777 007	7 622 429	6 248 104	132 976	114 305	14 940 305	1 529 443	16 469 748
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU	52 879	781 672	7 892 275	6 239 639	140 749	120 744	15 227 958	1 870 884	17 098 842

Rok zakończony 31 grudnia 2007 roku

	Grunty	Prawo użytkowania wieczystego gruntu	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe razem	Środki trwałe w budowie	Rzeczowe aktywa trwałe razem
WARTOŚĆ BRUTTO									
Bilans otwarcia	39 834	769 507	7 562 949	6 257 976	107 801	137 006	14 875 073	671 331	15 546 404
zakup bezpośredni	46	-	975	1 049	313	15 975	18 358	1 802 998	1 821 356
rozliczenie środków trwałych w budowie	3 930	1 392	545 626	426 048	37 936	16 494	1 031 426	(1 031 426)	-
sprzedaż, zbycie	(5)	(2 596)	(32 922)	(63 614)	(1 796)	(647)	(101 580)	(343)	(101 923)
przemieszczenia pomiędzy grupami darowizny i nieodpłatne przekazania	-	-	40	16 369	-	(16 409)	-	-	-
darowizny i nieodpłatne przekazania	-	175	(35)	128	-	-	268	-	268
likwidacja	-	(208)	(8 554)	(10 116)	(453)	(744)	(20 075)	(140)	(20 215)
nieodpłatne otrzymanie	-	1 164	13 405	477	-	-	15 046	1 087	16 133
nabycie jednostki zależnej	2 766	7 840	79 067	82 728	2 932	539	175 872	545	176 417
przyjęte do użytkowania na podstawie umowy najmu, dzierżawy, leasingu lub innej umowy o podobnym charakterze	-	-	30 512	87 338	4 771	-	122 621	(1 199)	121 422
części zapasowe alokowane do środków trwałych	-	-	-	8 206	-	2 172	10 378	-	10 378
koszty remontów	-	-	-	11 014	-	-	11 014	67 687	78 701
spisanie inwestycji zaniechanych	-	-	-	-	-	-	-	(821)	(821)
przekazanie na wartości niematerialne	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ujawnienie	-	-	1 114	3 083	-	3	4 200	-	4 200
wytworzenie we własnym zakresie	-	-	-	-	-	-	-	24 238	24 238
pozostałe zmiany	(278)	184	(10 515)	(856)	68	(16)	(11 413)	901	(10 512)
Bilans zamknięcia	46 293	777 458	8 181 662	6 819 830	151 572	154 373	16 131 188	1 534 858	17 666 046
SKUMULOWANA AMORTYZACJA (UMORZENIE)									
Bilans otwarcia	(809)	(451)	(9 795)	(4 149)	(1 147)	(1 594)	(17 945)	(6 841)	(24 786)
amortyzacja za okres	-	-	(539 619)	(570 721)	(19 377)	(43 354)	(1 173 071)	-	(1 173 071)
zwiększenie odpisów aktualizujących	-	-	(17 003)	(4 710)	(105)	(38)	(21 856)	(493)	(22 349)
zmniejszenie odpisów aktualizujących	-	-	-	202	73	1	276	1 274	1 550
sprzedaż, zbycie	-	-	1 464	1 489	1 538	644	5 135	-	5 135
przemieszczenia pomiędzy grupami darowizny i nieodpłatne przekazania	-	-	-	(3 433)	-	3 433	-	-	-
darowizny i nieodpłatne przekazania	-	-	(2)	-	-	-	(2)	-	(2)
likwidacja	-	-	2 388	6 330	393	630	9 741	-	9 741
nieodpłatne otrzymanie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
nabycie jednostki zależnej	-	-	-	-	-	-	-	-	-
amortyzacja odniesiona na śr. trwałe w bud.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
przekazanie na wartości niematerialne	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pozostałe zmiany	-	-	3 334	3 266	29	210	6 839	645	7 484
Bilans zamknięcia	(809)	(451)	(559 233)	(571 726)	(18 596)	(40 068)	(1 190 883)	(5 415)	(1 196 298)
WARTOŚĆ NETTO NA POCZĄTEK OKRESU	39 025	769 056	7 553 154	6 253 827	106 654	135 412	14 857 128	664 490	15 521 618
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU	45 484	777 007	7 622 429	6 248 104	132 976	114 305	14 940 305	1 529 443	16 469 748

Wartość bilansowa maszyn i urządzeń użytkowanych na dzień 31 grudnia 2009 roku na mocy umów leasingu finansowego oraz umów dzierżawy z opcją zakupu wynosi 125 473 tysiące złotych (na dzień 31 grudnia 2008 roku: 136 548 tysięcy złotych, a na dzień 31 grudnia 2007 roku: 151 178 tysięcy złotych). Na aktywach użytkowanych na mocy umów leasingowych oraz umów dzierżawy z opcją zakupu został ustanowiony zastaw pod zabezpieczenie związanych z nimi zobowiązań z tytułu leasingu finansowego oraz umów dzierżawy z opcją zakupu.

Wartość bilansowa budynków i budowli użytkowanych na dzień 31 grudnia 2009 roku na mocy umów leasingu finansowego oraz umów dzierżawy z opcją zakupu wynosi 24 931 tysiące złotych (na dzień 31 grudnia 2008 roku: 26 264 tysiące złotych, a na dzień 31 grudnia 2007 roku: 28 132 tysiące złotych). Na aktywach użytkowanych na mocy umów leasingowych oraz umów dzierżawy z opcją zakupu został ustanowiony zastaw pod zabezpieczenie związanych z nimi zobowiązań z tytułu leasingu finansowego oraz umów dzierżawy z opcją zakupu.

Wartość skapitalizowanych kosztów finansowania zewnętrznego w roku zakończonym 31 grudnia 2009 roku wyniosła 39 671 tysięcy złotych, w roku zakończonym 31 grudnia 2008 roku – 84 481 tysięcy złotych, a w roku zakończonym 31 grudnia 2007 roku – 29 980 tysięcy złotych.

W związku z wystąpieniem przesłanek mogących świadczyć o możliwości utraty wartości niektórych aktywów i biorąc pod uwagę zapisy MSR 36 *Utrata wartości aktywów*, Grupa Kapitałowa TAURON przeprowadziła na dzień 31 grudnia 2009 roku testy na utratę wartości w odniesieniu do ośrodków wypracowujących środki pieniężne (ang. cash-generating unit – „CGU”), obejmujących aktywa trwałe spółek z segmentu wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł konwencjonalnych: Południowy Koncern Energetyczny S.A., Elektrownia Stalowa Wola S.A.; z segmentu dystrybucji energii elektrycznej: Enion S.A., EnergiaPro S.A.; z segmentu działalności pozostałej: Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Katowice S.A., Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Dąbrowie Górniczej S.A., poprzez ustalenie ich wartości odzyskiwalnej na dzień 31 grudnia 2009 roku. Z uwagi na brak porównywalnych transakcji na polskim rynku wartość odzyskiwalna aktywów została ustalona metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych netto na podstawie projekcji finansowych przygotowanych na lata 2010–2020 z uwzględnieniem wartości rezydualnych. Oparcie analiz utraty wartości na długoterminowych projekcjach finansowych jest ogólnie przyjętą praktyką w branży energetycznej.

Kluczowe założenia wpływające na oszacowanie wartości użytkowej testowanych CGU to:

- Przyjęta ścieżka cen energii elektrycznej na lata 2010–2020, uwzględniająca m.in. wpływ bilansu podaży i popytu energii elektrycznej na rynku, kosztów paliwa oraz kosztów zakupu uprawnień do emisji CO₂;
- Limity emisji na lata 2008–2012 dla poszczególnych CGU zgodnie z KPRU II. Na lata 2013–2020 założono, że wystąpi stopniowo zwiększający się obowiązek zakupu uprawnień do emisji CO₂ na aukcjach od poziomu 30% w 2013 roku do 100% w 2020 roku;
- Wolumeny produkcji zielonej oraz czerwonej energii wraz ze ścieżką cenową dla poszczególnych świadectw pochodzenia;
- Przychód regulowany przedsiębiorstw dystrybucyjnych zapewnia pokrycie uzasadnionych kosztów oraz osiągnięcie zwrotu z zaangażowanego kapitału na uzasadnionym poziomie. Poziom zwrotu uzależniony jest od tzw. Wartości Regulacyjnej Aktywów;
- Utrzymanie zdolności produkcyjnych istniejących aktywów trwałych w wyniku prowadzenia inwestycji o charakterze odtworzeniowym;
- Otrzymanie przez uprawnionych wytwórców rekompensat z tytułu przedterminowego rozwiązania kontraktów długoterminowych według modeli finansowych aktualnych na daty testów;
- Poziom średniego ważonego kosztu kapitału (WACC) przyjętego dla wycień kształtuje się w okresie projekcji pomiędzy 8,1% a 9,21% w ujęciu nominalnym po opodatkowaniu.

Przeprowadzone analizy wrażliwości wskazują, iż najbardziej istotnym czynnikiem wpływającym na szacunek wartości użytkowej ośrodków wypracowujących środki pieniężne są prognozowane hurtowe ceny energii elektrycznej oraz przyjęte stopy dyskontowe. W wyniku przeprowadzonych testów na 31 grudnia 2009 roku wartość użytkowa testowanych rzeczowych aktywów trwałych w spółkach z segmentu wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł konwencjonalnych oraz z segmentu dystrybucji energii elektrycznej okazała się wyższa od ich wartości bilansowej, w związku z czym nie wystąpiła konieczność dokonywania odpisów z tytułu utraty wartości tych aktywów.

Wartość odzyskiwalna rzeczowych aktywów trwałych dwóch spółek ciepłowniczych wchodzących w skład Grupy Kapitałowej zależy od taryfy przyznanej przez Urząd Regulacji Energetyki („URE”). Przychód regulowany (taryfowy) przedsiębiorstw ustalany corocznie w projekcji finansowej zapewnia pokrycie uzasadnionych kosztów operacyjnych oraz osiągnięcie zwrotu z kapitału zaangażowanego w działalność ciepłowniczą na uzasadnionym poziomie. Obecny poziom stosowanych taryf nie pozwala w pełni na prowadzenie rentownej działalności.

W odniesieniu do aktywów trwałych PEC Katowice S.A. w analizie utraty wartości uwzględniono efekty synergii ze źródłami ciepła należącymi do Grupy. Na dzień 31 grudnia 2009 roku nie stwierdzono konieczności dokonania odpisów aktywów ciepłowniczych z tytułu utraty wartości.

Na koniec 2007 roku i 2008 roku również przeprowadzono testy na utratę wartości aktywów. W wyniku przeprowadzonych testów na dzień 31 grudnia 2008 roku i na dzień 31 grudnia 2007 roku wartość odzyskiwalna testowanych rzeczowych aktywów trwałych w spółce ciepłowniczej PEC w Dąbrowie Górniczej S.A. okazała się niższa od jej wartości bilansowej, w związku z czym wystąpiła konieczność dokonywania odpisów z tytułu utraty wartości aktywów ciepłowniczych. Na dzień 31 grudnia 2008 roku wartość odzyskiwalna aktywów wynosiła 108 807 tysięcy złotych, a wartość odpisu 12 709 tysięcy złotych. Na dzień 31 grudnia 2007 roku wartość odzyskiwalna aktywów wynosiła 132 454 tysiące złotych, a wartość odpisu 18 620 tysięcy złotych.

Na wszystkie daty bilansowe przeprowadzono testy utraty wartości CGU, do których przypisana została wartość firmy. W wyniku przeprowadzonych testów nie stwierdzono konieczności dokonania odpisów wartości firmy.

17. Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży

Na dzień 1 stycznia 2007 roku Grupa zaklasyfikowała jako aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży prawa wieczystego użytkowania nieruchomości położonej w Katowicach, obejmujące działki o łącznej powierzchni 26 650 m² wraz z prawem własności posadowionych na niej budynków. Nieruchomość o wartości 6 331 tysięcy złotych została sprzedana 27 października 2007 roku.

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży w wysokości 5 951 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2009 roku obejmują:

- nieruchomość o wartości 1 671 tysięcy złotych położoną w miejscowości Kossów gmina Radków w województwie świętokrzyskim stanowiąca zabudowaną działkę o powierzchni 3,1900 ha. Rzeczy ruchome obejmują urządzenia i ciągniki znajdujące się na nieruchomości. W przeszłości znajdował się tam Zakład Produkcji Biomasy Elektrociepłowni Tychy S.A. W dniu 30 czerwca 2009 roku została podpisana warunkowa umowa sprzedaży nieruchomości oraz przedwstępna umowa sprzedaży rzeczy ruchomych, która ma być zrealizowana ostatecznie do dnia 30 kwietnia 2010 roku,
- prawo wieczystego użytkowania gruntów oraz prawo własności nieruchomości położonych na terenie województwa śląskiego o łącznej wartości 4 260 tysięcy złotych. W styczniu 2010 roku został złożony wniosek do Izby Skarbowej w Katowicach o wydanie interpretacji w sprawie wysokości stawki podatku VAT należnego przy sprzedaży powyższych nieruchomości. Na wszystkie aktywa przeznaczone do sprzedaży zostały podpisane porozumienia z potencjalnymi nabywcami, sprzedaż zostanie zrealizowana niezwłocznie po otrzymaniu interpretacji Izby Skarbowej.

18. Leasing**18.1. Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego – Grupa jako leasingobiorca**

Spółka zależna od TAURON Polska Energia S.A. – Południowy Koncern Energetyczny S.A., w dniu 30 kwietnia 2008 roku w związku ze sprzedażą do spółki PKE Broker Sp. z o.o. nieruchomości położonej w Katowicach przy ul. Lwowskiej 23, zawarła umowę dzierżawy na jej użytkowanie. TAURON Polska Energia S.A. jest poddierżawcą części tej nieruchomości. Wartość brutto dzierżawionej nieruchomości nie zaliczonej do majątku trwałego wynosi 52 386 tysięcy złotych. Roczne koszty dzierżawy w latach 2008 i 2009 wyniosły odpowiednio 3 994 tysiące złotych i 6 049 tysięcy złotych.

Ponadto spółka zależna Południowy Koncern Węglowy S.A. używa maszyny i urządzenia górnicze na podstawie umów dzierżawy. Wartość netto użytkowanych środków trwałych na dzień 31 grudnia 2007 roku wyniosła 32 644 tysiące złotych, na dzień 31 grudnia 2008 roku 33 093 tysiące złotych, a na dzień 31 grudnia 2009 roku 38 073 tysiące złotych. Roczne koszty dzierżawy w latach 2007, 2008 i 2009 wyniosły odpowiednio 10 127 tysięcy złotych, 10 846 tysięcy złotych i 11 413 tysięcy złotych.

18.2. Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu

Na dzień 31 grudnia 2009 roku, 31 grudnia 2008 roku oraz 31 grudnia 2007 roku przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu oraz wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych netto przedstawiają się następująco:

	Stan na 31 grudnia 2009		Stan na 31 grudnia 2008		Stan na 31 grudnia 2007	
	Opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat	Opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat	Opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat
W okresie 1 roku	42 026	35 377	44 989	34 306	46 227	33 324
W okresie od 1 do 5 lat	86 948	71 027	117 513	90 331	119 930	106 669
Powyżej 5 lat	18 310	17 264	33 588	30 299	66 083	41 847
Minimalne opłaty leasingowe ogółem	147 284	123 668	196 090	154 936	232 240	181 840
Minus koszty finansowe	(23 616)	–	(41 154)	–	(50 400)	–
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych, w tym:	123 668	123 668	154 936	154 936	181 840	181 840
krótkoterminowe	35 377	35 377	34 306	34 306	33 324	33 324
długoterminowe	88 291	88 291	120 630	120 630	148 516	148 516

19. Wartości niematerialne

Rok zakończony 31 grudnia 2009 roku

	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Wartość firmy	Oprogramowa- nie	Inne nabyte koncesje, patenty, licencje i podobne wartości	Świadcstwa pochodzenia energii	Prawa do emisji gazów cieplarnianych	Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne nie oddane do użytkowania	Wartości niematerialne razem
WARTOŚĆ BRUTTO									
Bilans otwarcia	3 759	169 553	158 610	1 412	244 945	2	4 276	5 274	587 831
zakup bezpośredni	-	-	2 399	1 354	278 315	52 699	-	26 400	361 167
rozliczenie wartości nie oddanych do użytkowania	-	-	28 822	281	-	-	233	(29 336)	-
sprzedaż, zbycie	-	-	(3)	-	(3 331)	-	3	-	(3 331)
przemieszczenia pomiędzy grupami	-	-	532	(94)	-	-	(438)	-	-
darowizny i nieodpłatne przekazania	-	-	-	-	-	-	-	-	-
likwidacja	-	-	(3 777)	-	-	-	(27)	-	(3 804)
wytworzenie we własnym zakresie świadczeń	-	-	-	-	207 368	-	-	-	207 368
pochodzenia energii	-	-	-	-	-	-	-	-	3
nieodpłatne otrzymanie	-	-	3	-	-	-	-	-	-
aport	-	-	-	-	-	-	-	-	-
nabycie jednostki zależnej	-	-	-	-	-	-	-	-	-
spisanie inwestycji zaniechanych	-	-	-	-	-	-	-	(32)	(32)
przyjęcie ze środków trwałych w budowie	-	-	950	5	-	-	-	1 419	2 374
ujawnienie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
umorzenie świadczeń pochodzenia energii	-	-	-	-	(245 412)	-	-	-	(245 412)
pozostałe zmiany	345	-	(7)	76	-	-	(78)	3 541	3 877
Bilans zamknięcia	4 104	169 553	187 529	3 034	481 885	52 701	3 969	7 266	910 041
SKUMULOWANA AMORTYZACJA (UMORZENIE)									
Bilans otwarcia	(1 134)	-	(51 345)	(410)	-	-	(1 187)	(450)	(54 526)
amortyzacja za okres	(904)	-	(31 719)	(443)	-	-	(354)	-	(33 420)
zwiększenie odpisów aktualizujących	-	-	(2)	-	-	-	(66)	-	(68)
zmniejszenie odpisów aktualizujących	-	-	-	-	-	-	-	-	-
sprzedaż, zbycie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
przemieszczenia pomiędzy grupami	-	-	(261)	13	-	-	248	-	-
darowizny i nieodpłatne przekazania	-	-	-	-	-	-	-	-	-
likwidacja	-	-	2 705	-	-	-	-	-	2 716
nieodpłatne otrzymanie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
aport	-	-	-	-	-	-	-	-	-
nabycie jednostki zależnej	-	-	-	-	-	-	-	-	-
przyjęcie ze środków trwałych w budowie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pozostałe zmiany	-	-	7	(38)	-	-	39	-	8
Bilans zamknięcia	(2 038)	-	(80 615)	(878)	-	-	(1 309)	(450)	(85 290)
WARTOŚĆ NETTO NA POCZĄTEK OKRESU	2 625	169 553	107 265	1 002	244 945	2	3 089	4 824	533 305
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU	2 066	169 553	106 914	2 156	481 885	52 701	2 660	6 816	824 751

Rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Wartość firmy	Oprogramowanie	Inne nabyte koncesje, patenty, licencje i podobne wartości	Świadczenia pochodzenia energii	Prawa do emisji gazów cieplarnianych	Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne nie oddane do użytkowania	Wartości niematerialne razem
WARTOŚĆ BRUTTO									
Bilans otwarcia	3 578	14 555	139 185	839	142 013	37	4 032	5 985	310 224
zakup bezpośredni	-	-	1 637	568	216 271	-	38	17 544	236 058
rozliczenie wartości nie oddanych do użytkowania	-	-	18 002	84	-	-	136	(18 222)	-
sprzedaż, zbycie	-	-	-	-	(3 338)	-	-	-	(3 338)
przemieszczenia pomiędzy grupami	-	-	-	-	-	-	-	-	-
darowizny i nieodpłatne przekazania	-	-	-	-	-	-	-	-	-
likwidacja	-	-	(686)	-	-	-	(5)	-	(691)
wytworzenie we własnym zakresie świadczeń pochodzenia energii	-	-	-	-	143 230	-	-	-	143 230
nieodpłatne otrzymanie	-	-	47	-	-	-	-	-	47
aport	-	-	-	-	-	-	-	-	-
nabycie jednostki zależnej	-	154 998	207	-	-	-	-	-	155 205
spisanie inwestycji zaniechanych	-	-	-	-	-	-	-	-	-
przyjęcie ze środków trwałych w budowie	-	-	213	-	-	-	-	(19)	194
ujawnienie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
umorzenie świadczeń pochodzenia energii	-	-	-	-	(253 239)	-	-	-	(253 239)
pozostałe zmiany	181	-	5	(79)	8	(35)	75	(14)	141
Bilans zamknięcia	3 759	169 553	158 610	1 412	244 945	2	4 276	5 274	587 831
SKUMULOWANA AMORTYZACJA (UMORZENIE)									
Bilans otwarcia	(539)	-	(23 139)	(321)	-	-	(586)	(459)	(25 044)
amortyzacja za okres	(595)	-	(28 583)	(172)	-	-	(516)	-	(29 866)
zwiększenie odpisów aktualizujących	-	-	-	-	-	-	-	-	-
zmniejszenie odpisów aktualizujących	-	-	-	-	-	-	-	-	-
sprzedaż, zbycie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
przemieszczenia pomiędzy grupami	-	-	-	-	-	-	-	-	-
darowizny i nieodpłatne przekazania	-	-	-	-	-	-	-	-	-
likwidacja	-	-	375	-	-	-	1	-	376
nieodpłatne otrzymanie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
aport	-	-	-	-	-	-	-	-	-
nabycie jednostki zależnej	-	-	-	-	-	-	-	-	-
przyjęcie ze środków trwałych w budowie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pozostałe zmiany	-	-	2	83	-	-	(86)	9	8
Bilans zamknięcia	(1 134)	-	(51 345)	(410)	-	-	(1 187)	(450)	(54 526)
WARTOŚĆ NETTO NA POZĄTEK OKRESU	3 039	14 555	116 046	518	142 013	37	3 446	5 226	285 180
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU	2 625	169 553	107 265	1 002	244 945	2	3 089	4 824	533 305

Rok zakończony 31 grudnia 2007 roku

	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Wartość firmy	Oprogramowanie	Inne nabyte koncesje, patenty, licencje i podobne wartości	Świadcstwa pochodzenia energii	Prawa do emisji gazów cieplarnianych	Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne nie oddane do użytkowania	Wartości niematerialne razem
WARTOŚĆ BRUTTO									
Bilans otwarcia	2 903	14 555	111 336	706	32 448	37	3 763	9 314	175 062
zakup bezpośredni	355	-	546	109	25 868	-	28	23 965	50 871
rozliczenie wartości nie oddanych do użytkowania	320	-	27 048	24	-	-	224	(27 616)	-
sprzedaż, zbycie	-	-	-	-	(7 749)	-	-	-	(7 749)
przemieszczenia pomiędzy grupami	-	-	-	-	-	-	-	-	-
darowizny i nieodpłatne przekazania	-	-	352	-	-	-	-	-	352
likwidacja	-	-	(381)	-	-	-	(18)	-	(399)
wytworzenie we własnym zakresie świadcstw pochodzenia energii	-	-	-	-	114 795	-	-	-	114 795
nieodpłatne otrzymanie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
aport	-	-	-	-	-	-	-	-	-
nabycie jednostki zależnej	-	-	208	-	-	-	-	-	208
spisanie inwestycji zaniechanych	-	-	-	-	-	-	-	-	-
przyjęcie ze środków trwałych w budowie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ujawnienie	-	-	8	-	-	-	35	-	43
umorzenie świadcstw pochodzenia energii	-	-	-	-	(23 349)	-	-	-	(23 349)
pozostałe zmiany	-	-	68	-	-	-	-	322	390
Bilans zamknięcia	3 578	14 555	139 185	839	142 013	37	4 032	5 985	310 224
SKUMULOWANA AMORTYZACJA (UMORZENIE)									
Bilans otwarcia	-	-	(10)	-	-	-	(14)	-	(24)
amortyzacja za okres	(539)	-	(23 909)	(321)	-	-	(590)	-	(25 359)
zwiększenie odpisów aktualizujących	-	-	-	-	-	-	-	(459)	(459)
zmniejszenie odpisów aktualizujących	-	-	-	-	-	-	-	1	1
sprzedaż, zbycie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
przemieszczenia pomiędzy grupami	-	-	-	-	-	-	-	-	-
darowizny i nieodpłatne przekazania	-	-	-	-	-	-	-	-	-
likwidacja	-	-	221	-	-	-	18	-	239
nieodpłatne otrzymanie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
aport	-	-	559	-	-	-	-	-	559
nabycie jednostki zależnej	-	-	-	-	-	-	-	-	-
przyjęcie ze środków trwałych w budowie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pozostałe zmiany	-	-	-	-	-	-	-	(1)	(1)
Bilans zamknięcia	(539)	-	(23 139)	(321)	-	-	(586)	(459)	(25 044)
WARTOŚĆ NETTO NA POZĄTEK OKRESU	2 903	14 555	111 326	706	32 448	37	3 749	9 314	175 038
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU	3 039	14 555	116 046	518	142 013	37	3 446	5 526	285 180

Informacje o testach utraty wartości w odniesieniu do wartości firmy przedstawiono w nocie 16.

20. Zapasy

	Stan na 31 grudnia 2009	Stan na 31 grudnia 2008	Stan na 31 grudnia 2007
Koszt historyczny			
Materiały	424 465	322 239	226 298
Półprodukty i produkcja w toku	87 114	59 202	44 954
Produkty gotowe	17 566	1 434	4 339
Towary	1 702	46	54
Prawa majątkowe pochodzenia energii	9 131	9 327	3 304
Prawa do emisji zanieczyszczeń	–	9 798	–
Razem	539 978	402 046	278 949
Odpisy aktualizujące wartość			
Materiały	(3 612)	(3 525)	(11 567)
Półprodukty i produkcja w toku	–	–	–
Produkty gotowe	(165)	–	(44)
Towary	–	(6)	(6)
Prawa majątkowe pochodzenia energii	–	–	–
Prawa do emisji zanieczyszczeń	–	(3 352)	–
Razem	(3 777)	(6 883)	(11 617)
Wartość netto możliwa do odzyskania			
Materiały	420 853	318 714	214 731
Półprodukty i produkcja w toku	87 114	59 202	44 954
Produkty gotowe	17 401	1 434	4 295
Towary	1 702	40	48
Prawa majątkowe pochodzenia energii	9 131	9 327	3 304
Prawa do emisji zanieczyszczeń	–	6 446	–
Razem	536 201	395 163	267 332
Zmiana stanu odpisów aktualizujących zapasy			
Bilans otwarcia	(6 883)	(11 617)	(7 517)
Utworzenie odpisów aktualizujących	(1 150)	(3 575)	(8 168)
Rozwiązanie odpisów aktualizujących	3 963	1 544	4 197
Wykorzystanie odpisów aktualizujących	293	7 654	10
Aport	–	–	(139)
Pozostałe	–	(889)	–
Bilans zamknięcia	(3 777)	(6 883)	(11 617)

21. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi przedstawione są w nocie 36. Odpisy aktualizujące i wiekowanie należności przedstawiono w nocie 38.4.5.

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj 30-dniowy termin płatności w przypadku kontrahentów instytucjonalnych. W odniesieniu do klientów indywidualnych płatności dokonywane są w cyklach miesięcznych lub dwumiesięcznych.

Z wyjątkiem sprzedaży realizowanej na rzecz klientów indywidualnych, sprzedaż jest realizowana tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem aktualizującym nieściągalne należności właściwym dla należności handlowych Grupy.

22. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, najczęściej od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Grupy na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazywane w rachunku przepływów pieniężnych składało się z następujących pozycji:

	Stan na 31 grudnia 2009	Stan na 31 grudnia 2008	Stan na 31 grudnia 2007
Środki pieniężne w banku i w kasie	174 925	96 953	140 938
Lokaty krótkoterminowe do 3 miesięcy	854 854	852 407	817 663
Inne	2 324	350	15 620
Razem saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w bilansie, w tym:	1 032 103	949 710	974 221
środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania	18 635	2 941	9 751
Kredyt w rachunku bieżącym	(59 453)	(42 983)	(75 113)
Różnice kursowe i pozostałe różnice	5	217	2 270
Razem saldo środków pieniężnych i ekwiwalentów wykazanych w rachunku przepływów pieniężnych	972 655	906 944	901 378

Różnica pomiędzy stanem środków pieniężnych wykazywanym w sprawozdaniu z sytuacji finansowej a stanem wykazywanym w rachunku przepływów pieniężnych wynika głównie z kwoty kredytów w rachunkach bieżących oraz różnic kursowych z wyceny środków pieniężnych na rachunkach walutowych.

23. Pozostałe aktywa**23.1. Pozostałe aktywa finansowe**

	Stan na 31 grudnia 2009	Stan na 31 grudnia 2008	Stan na 31 grudnia 2007
Udziały i akcje pozostałe	146 517	156 324	503 879
Obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe	6 056	17 211	23 636
Lokaty i depozyty	23 887	20 493	27 664
Pozostałe należności długoterminowe	8 468	8 141	2 972
Pozostałe	13 571	38 136	160 508
Razem	198 499	240 305	718 659
długoterminowe	179 746	176 904	537 062
krótkoterminowe	18 753	63 401	181 597

Na dzień 31 grudnia 2007 roku udziały i akcje pozostałe obejmowały akcje w PEC Katowice S.A. o wartości 345 285 tysięcy złotych. Akcje tej spółki o wartości 195 285 tysięcy złotych zostały wniesione aportem przez Skarb Państwa do TAURON Polska Energia S.A. w dniu 22 sierpnia 2007 roku, akcje o wartości 150 000 tysięcy złotych zostały objęte w podwyższonym kapitale zakładowym PEC Katowice S.A. w zamian za wkład pieniężny w dniu 29 sierpnia 2007 roku. Na dzień 31 grudnia 2007 roku PEC Katowice S.A. znajdowała się w postępowaniu upadłościowym, które zostało zakończone w dniu 18 maja 2008 roku. Począwszy od tej daty, PEC Katowice S.A. konsolidowany jest metodą pełną.

23.2. Pozostałe długoterminowe aktywa niefinansowe

	Stan na 31 grudnia 2009	Stan na 31 grudnia 2008	Stan na 31 grudnia 2007
Zaliczki na środki trwałe w budowie oraz wartości niematerialne	3 807	23 137	50 483
Ubezpieczenia majątkowe i deliktowe	–	–	5 122
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe	3 510	1 236	104
Koszty przygotowania produkcji w kopalniach węgla kamiennego	49 139	37 143	28 842
Pozostałe	2 091	6	49
Razem	58 547	61 522	84 600

23.3. Pozostałe krótkoterminowe aktywa niefinansowe

	Stan na 31 grudnia 2009	Stan na 31 grudnia 2008	Stan na 31 grudnia 2007
Prenumerata	235	212	298
Ubezpieczenia majątkowe i deliktowe	24 033	10 296	24 884
Składki członkowskie, szkolenia	68	50	49
Usługi informatyczne, telekomunikacyjne i pocztowe	4 925	1 359	709
Pozostałe koszty rozliczane w czasie	4 604	2 365	293
Koszty przygotowania produkcji w kopalniach węgla kamiennego	31 535	27 808	17 130
Koszty wyrobisk chodnikowych	38 458	34 325	42 367
Zaliczki na dostawy	2 359	1 104	884
Należności z tytułu naliczonego VAT	18 521	18 223	42 099
Należności z tytułu akcyzy	8 086	8 086	10 695
Należności z tytułu wpłaty z zysku	1 198	386	5 683
Pozostałe należności z tytułu podatków	106	1 658	4 914
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami ZFŚS	2 554	3 894	3 204
Udzielone kaucje	17 861	-	-
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	4 182	3 584	4 476
Razem	158 725	113 350	157 685

24. Pozostałe zobowiązania niefinansowe**24.1. Pozostałe zobowiązania długoterminowe**

Na dzień 31 grudnia 2009 roku, 31 grudnia 2008 roku oraz 31 grudnia 2007 roku Grupa nie posiadała pozostałych zobowiązań długoterminowych.

24.2. Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe

	Stan na 31 grudnia 2009	Stan na 31 grudnia 2008	Stan na 31 grudnia 2007
Zobowiązania z tytułu podatków, cel, ubezpieczeń społecznych i innych, w tym:	376 505	304 393	319 813
Podatek akcyzowy	66 982	28 286	36 338
Podatek VAT	125 666	87 782	88 246
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	117 086	111 555	111 576
Podatek dochodowy od osób fizycznych	34 264	40 065	33 478
Wpłata z zysku	-	-	1 207
Oplaty za korzystanie ze środowiska	25 038	21 089	39 008
Podatek od nieruchomości	1 032	19	4 622
Pozostałe	6 437	15 597	5 338
Pozostałe zobowiązania niefinansowe, w tym:	180 164	155 626	132 617
Wpłaty kontrahentów dot. przyszłych okresów, w tym:	167 767	141 944	120 996
przedpłaty na poczet opłaty przyłączeniowej	73 712	54 182	42 844
nadpłaty od klientów	90 590	81 538	72 328
inne	3 465	6 224	5 824
Pozostałe	12 397	13 682	11 621
Razem	556 669	460 019	452 430

25. Rozliczenia międzyokresowe

25.1. Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe

Rozliczenia międzyokresowe przychodów

	Stan na 31 grudnia 2009	Stan na 31 grudnia 2008	Stan na 31 grudnia 2007
Rozliczenia międzyokresowe przychodów			
Darowizny, nieodpłatnie otrzymane środki trwałe	180 636	155 375	154 901
Dotacje otrzymane inne niż rządowe	14 650	15 225	9 219
Wieczyste użytkowanie gruntów	625	673	–
Otrzymane dopłaty na nabycie środków trwałych	47 524	47 799	4 886
Oplaty przyłączeniowe	416 573	333 810	246 285
Pozostałe rozliczenia przychodów	6 785	2 686	3 416
Razem, w tym:	666 793	555 568	418 707
długoterminowe	617 490	518 609	389 613
krótkoterminowe	49 303	36 959	29 094
Dotacje rządowe			
Umorzenie pożyczek z funduszy środowiskowych	10 874	9 834	10 252
Pozostałe rozliczenia dotacji rządowych	57 000	58 269	35 164
Razem, w tym:	67 874	68 103	45 416
długoterminowe	65 300	65 520	43 813
krótkoterminowe	2 574	2 583	1 603

Przedstawione w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym dotacje rządowe przedstawiają głównie wartość umorzonych pożyczek, przyznanych przez fundusze środowiskowe. Część pożyczek z funduszy środowiskowych jest umarzana pod warunkiem osiągnięcia zakładanych efektów ekologicznych.

25.2. Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów

	Stan na 31 grudnia 2009	Stan na 31 grudnia 2008	Stan na 31 grudnia 2007
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu niewykorzystanych urlopów	20 039	22 304	20 594
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu premii rocznej	128 815	120 900	107 625
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu kosztów badania sprawozdań finansowych	1 114	1 630	1 143
Nagrody dla Zarządu	–	72	407
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe kosztów	11 248	13 430	10 142
Razem, w tym:	161 216	158 336	139 911
długoterminowe	–	–	–
krótkoterminowe	161 216	158 336	139 911

26. Prawa do emisji dwutlenku węgla

Pierwszy Krajowy Plan Rozdziału Uprawnień do emisji dwutlenku węgla obejmował lata 2005–2007. W dniu 14 listopada 2008 roku Rada Ministrów przyjęła Krajowy Plan Rozdziału Uprawnień do emisji dwutlenku węgla na lata 2008–2012 („KPRU II”) we wspólnotowym systemie handlu uprawnieniami do emisji rozdziałem limitów poziomu emisji dwutlenku węgla pomiędzy poszczególne instalacje uczestniczące w systemie handlu uprawnieniami do emisji. Przyjęte rozporządzenie oparte jest na projekcie rozporządzenia z dnia 12 lutego 2008 roku po uwzględnieniu zmian z dnia 16 maja 2008 roku. Zgodnie z postanowieniami Komisji Europejskiej polskie przedsiębiorstwa objęte planem przydziału uprawnień będą mogły w ciągu pięciu lat wyemitować około 1 043 mln ton dwutlenku węgla, czyli około 209 mln ton rocznie.

Zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości Grupa tworzy rezerwę na pokrycie niedoboru uprawnień do emisji wówczas, gdy rzeczywista emisja przekracza przyznane uprawnienia w całym okresie rozliczeniowym.

W poniższych tabelach zaprezentowano prawa do emisji dwutlenku węgla przyznane w ramach Krajowego Planu Rozdziału Uprawnień, nabyte na rynku wtórnym wraz z podziałem na część wykorzystaną na własne potrzeby oraz sprzedaną w latach 2007–2009.

Prawa do emisji dwutlenku węgla w roku zakończonym 31 grudnia 2009

Spółka	Saldo uprawnień na początek okresu	Nabyte	Emisja CO ₂	Sprzedaż	Saldo uprawnień na koniec okresu
TAURON Polska Energia S.A.	–	56 970	–	(56 970)	–
Południowy Koncern Energetyczny S.A.	70 199 461	700 000	(17 308 156)	–	53 591 305
ENION S.A.	1 649	–	–	–	1 649
EnergiaPro S.A.	–	–	–	–	–
Elektrownia Stalowa Wola S.A.	4 053 891	160 000	(1 107 982)	(99 350)	3 006 559
Elektrociepłownia Tychy S.A.	1 289 268	20 084	(319 802)	–	989 550
Elektrociepłownia EC Nowa S.A.	10 136 868	250 000	(2 149 756)	(600 000)	7 637 112
PEC Dąbrowa Górnicza S.A.	411 372	–	(87 729)	–	323 643
Polska Energia PKH Sp. z o.o.	–	120 000	–	(120 000)	–
Razem	86 092 509	1 307 054	(20 973 425)	(876 320)	65 549 818

Prawa do emisji dwutlenku węgla w roku zakończonym 31 grudnia 2008

Spółka	Liczba uprawnień przyznana w ramach Krajowego Planu Rozdziału na lata 2008–2012	Nabyte	Emisja CO ₂	Sprzedaż	Saldo uprawnień na koniec okresu
TAURON Polska Energia S.A.	–	–	–	–	–
Południowy Koncern Energetyczny S.A.	88 611 000	–	(18 411 539)	–	70 199 461
ENION S.A.	1 649	–	–	–	1 649
EnergiaPro S.A.	–	–	–	–	–
Elektrownia Stalowa Wola S.A.	5 129 750	200 000	(1 175 209)	(100 650)	4 053 891
Elektrociepłownia Tychy S.A.	1 675 510	–	(386 242)	–	1 289 268
Elektrociepłownia EC Nowa S.A.	12 671 085	158 082	(2 692 299)	–	10 136 868
PEC Dąbrowa Górnicza S.A.	499 581	–	(88 209)	–	411 372
Polska Energia PKH Sp. z o.o.	–	650	–	(650)	–
Razem	108 588 575	358 732	(22 753 498)	(101 300)	86 092 509

Prawa do emisji dwutlenku węgla w roku zakończonym 31 grudnia 2007

Spółka	Średnioroczna liczba uprawnień przyznana w ramach Krajowego Planu Rozdziału	Nabyte	Emisja CO ₂	Sprzedaż
TAURON Polska Energia S.A.	–	–	–	–
Południowy Koncern Energetyczny S.A.	24 036 971	–	(21 573 045)	(2 250 000)
ENION S.A.	64 200	–	(1 649)	–
EnergiaPro S.A.	–	–	–	–
Elektrownia Stalowa Wola S.A.	1 392 800	200 000	(1 212 493)	(376 163)
Elektrociepłownia Tychy S.A.	459 500	–	(459 500)	–
Elektrociepłownia EC Nowa S.A.	3 440 000	1 946 000	(2 972 466)	(2 599 000)
PEC Dąbrowa Górnicza S.A.	141 111	–	(96 124)	(24 108)
Polska Energia PKH Sp. z o.o.	–	431 000	–	(431 000)
Razem	29 534 582	2 577 000	(26 315 277)	(5 680 271)

Elektrociepłownia EC Nowa Sp. z o.o. na dzień 31 grudnia 2007 roku wykazała niedobór uprawnień do emisji dwutlenku węgla. Niedobór ten został skompensowany z nadwyżką z roku 2006 w wysokości 113 240 ton. Pozostałą brakującą ilość uprawnień, tj. 72 226 ton, spółka ta zakupiła w lutym 2008 roku.

27. Świadczenia na rzecz pracowników**27.1. Świadczenia pracownicze, w tym świadczenia po okresie zatrudnienia**

Na podstawie wyceny dokonanej metodami aktuarialnymi Grupa ujmuje rezerwy na przyszłe świadczenia pracownicze, w tym na:

- odprawy emerytalne, rentowe i pośmiertne,
- deputaty węglowe,
- odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych dla byłych pracowników,
- nagrody jubileuszowe,
- taryfę pracowniczą z tytułu zniżki na energię elektryczną.

Kwoty tych rezerw oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższych tabelach. Ujęcie korytarzowe zaprezentowane poniżej dotyczy części rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia.

Zmiana stanu rezerw na świadczenia pracownicze, rok zakończony 31 grudnia 2009 roku

	Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	Taryfa pracownicza	ZFŚS	Rezerwa na deputaty węglowe	Nagrody jubileuszowe	Rezerwy razem
Bilans otwarcia	163 787	286 702	91 265	27 219	457 564	1 026 537
nabycie jednostki zależnej	142	129	84	–	455	810
koszty bieżącego zatrudnienia	7 991	4 513	1 947	527	24 221	39 199
zyski i straty aktuarialne	3 079	15 103	3 487	(1 851)	(14 170)	5 648
wypłacone świadczenia	(10 719)	(14 736)	(4 289)	(646)	(51 289)	(81 679)
koszty przeszłego zatrudnienia	–	7 945	–	–	–	7 945
koszty odsetek	12 065	20 116	5 515	1 393	24 405	63 494
pozostałe zmiany	40	–	–	–	–	40
Bilans zamknięcia	176 385	319 772	98 009	26 642	441 186	1 061 994
REZERWY KRÓTKOTERMINOWE	29 059	19 602	4 567	934	52 426	106 588
REZERWY DŁUGOTERMINOWE	147 326	300 170	93 442	25 708	388 760	955 406

Ujęcie korytarzowe rezerw na świadczenia pracownicze, rok zakończony 31 grudnia 2009 roku

	Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	Taryfa pracownicza	ZFŚS	Rezerwa na deputaty węglowe	Rezerwy razem
Wartość bieżąca zobowiązania na koniec okresu	214 626	161 067	57 298	27 009	460 000
Nierozpoznane zobowiązanie, w tym:	(38 239)	(78 517)	(8 592)	(367)	(125 715)
Nie ujęte zyski/straty aktuarialne	(38 239)	6 203	(8 592)	(367)	(40 995)
Nie ujęte koszty przeszłego zatrudnienia	–	(84 720)	–	–	(84 720)
Wartość netto zobowiązania na koniec okresu	176 387	82 550	48 706	26 642	334 285
Wartość bieżąca zobowiązania na początek okresu	221 286	144 988	54 901	25 384	446 559
Wartość netto skumulowanych nie ujętych zysków/(strat) aktuarialnych na początek okresu	(57 497)	8 078	(10 130)	1 835	(57 714)
Granice przedziału	22 129	14 659	5 491	2 538	44 817
Przekroczenie	(36 359)	2 954	(4 853)	4 373	(33 885)
Zysk aktuarialny (strata), który ma być ujęty	3 167	(210)	452	(91)	3 318
Zysk (strata) aktuarialna za okres	16 094	(1 664)	1 088	(2 110)	13 408
Nie ujęte zyski/(straty) aktuarialne na koniec okresu	(38 236)	6 204	(8 590)	(366)	(41 068)

Zmiana stanu rezerw na świadczenia pracownicze, rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

	Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	Taryfa pracownicza	ZFŚS	Rezerwa na deputaty węglowe	Nagrody jubileuszowe	Rezerwy razem
Bilans otwarcia	161 266	243 011	76 427	27 821	418 745	927 270
nabycie jednostki zależnej	2 230	–	–	–	3 999	6 229
koszty bieżącego zatrudnienia	7 697	2 557	1 744	624	22 509	35 131
zyski i straty aktuarialne	1 652	28 306	12 450	(2 015)	41 689	82 082
wypłacone świadczenia	(19 250)	(14 755)	(3 553)	(573)	(51 623)	(89 754)
koszty przeszłego zatrudnienia	–	9 555	–	–	–	9 555
koszty odsetek	10 426	18 052	4 197	1 362	22 245	56 282
pozostałe zmiany	(234)	(24)	–	–	–	(258)
Bilans zamknięcia	163 787	286 702	91 265	27 219	457 564	1 026 537
REZERWY KRÓTKOTERMINOWE	31 888	16 681	4 235	840	53 684	107 328
REZERWY DŁUGOTERMINOWE	131 899	270 021	87 030	26 379	403 880	919 209

Ujęcie korytarzowe rezerw na świadczenia pracownicze, rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

	Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	Taryfa pracownicza	ZFŚS	Rezerwa na deputaty węglowe	Rezerwy razem
Wartość bieżąca zobowiązania na koniec okresu	221 286	144 988	54 901	25 384	446 559
Nierozpoznane zobowiązanie, w tym:	(57 499)	(82 977)	(10 131)	1 834	(148 773)
Nie ujęte zyski/straty aktuarialne	(57 499)	8 078	(10 131)	1 834	(57 718)
Nie ujęte koszty przeszłego zatrudnienia	–	(91 055)	–	–	(91 055)
Wartość netto zobowiązania na koniec okresu	163 787	62 011	44 770	27 218	297 786
Wartość bieżąca zobowiązania na początek okresu	194 896	133 209	39 978	24 747	392 830
Wartość netto skumulowanych nie ujętych zysków/(strat) aktuarialnych na początek okresu	(33 630)	10 918	(699)	3 074	(20 337)
Granice przedziału	19 709	13 315	4 001	2 475	39 500
Przekroczenie	(16 411)	1 349	(1 125)	5 548	(10 639)
Zysk aktuarialny (strata), który ma być ujęty	1 652	46	142	(115)	1 725
Zysk (strata) aktuarialna za okres	(25 519)	(2 886)	(9 573)	(1 124)	(39 102)
Nie ujęte zyski/(straty) aktuarialne na koniec okresu	(57 497)	8 078	(10 130)	1 835	(57 714)

Zmiana stanu rezerw na świadczenia pracownicze, rok zakończony 31 grudnia 2007 roku

	Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	Taryfa pracownicza	ZFŚS	Rezerwa na deputaty węglowe	Nagrody jubileuszowe	Rezerwy razem
Bilans otwarcia	157 279	199 313	71 539	26 090	393 332	847 553
nabycie jednostki zależnej	805	3 463	–	–	2 540	6 808
koszty bieżącego zatrudnienia	6 134	3 797	2 343	515	19 809	32 598
zyski i straty aktuarialne	92	21 967	2 494	176	32 890	57 619
wypłacone świadczenia	(14 058)	(12 239)	(1 876)	(271)	(49 883)	(78 327)
koszty przeszłego zatrudnienia	(129)	11 345	(1)	–	6	11 221
koszty odsetek	6 792	15 310	1 928	1 311	18 685	44 026
pozostałe zmiany	4 351	55	–	–	1 366	5 772
Bilans zamknięcia	161 266	243 011	76 427	27 821	418 745	927 270
REZERWY KRÓTKOTERMINOWE	26 279	14 458	3 637	646	45 463	90 483
REZERWY DŁUGOTERMINOWE	134 987	228 553	72 790	27 175	373 282	836 787

Ujęcie korytarzowe rezerw na świadczenia pracownicze, rok zakończony 31 grudnia 2007 roku

	Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	Taryfa pracownicza	ZFŚS	Rezerwa na deputaty węglowe	Rezerwy razem
Wartość bieżąca zobowiązania na koniec okresu	194 896	133 209	39 978	24 747	392 830
Nierozpoznane zobowiązanie, w tym:	(33 631)	(89 691)	(699)	3 073	(120 948)
Nie ujęte zyski/straty aktuarialne	(33 631)	10 918	(699)	3 073	(20 339)
Nie ujęte koszty przeszłego zatrudnienia	–	(100 609)	–	–	(100 609)
Wartość netto zobowiązania na koniec okresu	161 265	43 518	39 279	27 820	271 882
Wartość bieżąca zobowiązania na początek okresu	157 056	132 092	36 251	26 090	351 489
Wartość netto skumulowanych nie ujętych zysków/(strat) aktuarialnych na początek okresu	94	1 186	–	–	1 280
Granice przedziału	15 716	13 209	3 625	2 609	35 159
Przekroczenie	2 784	–	723	2 609	6 116
Zysk aktuarialny (strata), który ma być ujęty	(198)	(224)	9	–	(413)
Zysk (strata) aktuarialna za okres	(33 527)	9 956	(708)	3 073	(21 206)
Nie ujęte zyski/(straty) aktuarialne na koniec okresu	(33 631)	10 918	(699)	3 073	(20 339)

Grupa ustala rezerwy na przyszłe świadczenia pracownicze w wysokości oszacowanej metodami aktuarialnymi, z uwzględnieniem stopy dyskonta, definiowanej na podstawie rynkowych stóp zwrotu z obligacji skarbowych. Podziału rezerw na długo- i krótkoterminowe Grupa dokonuje na podstawie szacunków dotyczących rozkładu wypłat w czasie przygotowanego przy pomocy technik aktuarialnych. Główne założenia przyjęte przez aktuarium na dzień bilansowy do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	Rok zakończony 31 grudnia 2009	Rok zakończony 31 grudnia 2008	Rok zakończony 31 grudnia 2007
Stopa dyskontowa (%)	5,75%	5,50%	5,50%
Przewidywany wskaźnik inflacji	2,50%	2,50%	2,50%
Wskaźnik rotacji pracowników	1,08% – 2,62%	1,17% – 3,20%	1,14% – 3,16%
Przewidywana średnia stopa wzrostu wynagrodzeń (%)	2,50%	2,50% – 3,50%	2,60% – 2,70%
Przewidywana średnia stopa wzrostu cen energii (%)	2,70%	1,40%	0,77% – 2,50%
Przewidywana średnia stopa wzrostu wartości odpisu na ZFŚS	4,10%	3,90%	2,90%
Pozostały średni okres zatrudnienia	9,97 – 14,18	9,36 – 14,44	9 – 15,38

28. Zysk przypadający na jedną akcję

Zasadniczo zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Spółki dominującej przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu. Dla 2007 roku przyjęto średnią liczbę akcji ustaloną w ten sposób, jakby podniesienie kapitału akcyjnego jednostki dominującej, które miało miejsce w dniu 9 maja 2007 roku, miało miejsce w dniu 1 stycznia 2007 roku.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego zysku na jedną akcję.

	Stan na 31 grudnia 2009	Stan na 31 grudnia 2008	Stan na 31 grudnia 2007
Zysk netto z działalności kontynuowanej przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	732 394	130 848	153 509
Zysk na działalności zaniechanej przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	–	–	–
Zysk netto	732 394	130 848	153 509
Odsetki od umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe	–	–	–
Zysk netto przypadający na zwykłych akcjonariuszy, zastosowany do obliczenia rozwodnionego zysku na jedną akcję	732 394	130 848	153 509
Liczba akcji zwykłych zastosowana do obliczenia podstawowego zysku na jedną akcję	13 986 382 900	13 915 030 789	13 784 726 318
Liczba akcji zwykłych zastosowana do obliczenia rozwodnionego zysku na jedną akcję	13 986 382 900	13 915 030 789	13 784 726 318

Tabela poniżej przedstawia zysk na jedną akcję za lata zakończone 31 grudnia 2009 roku, 31 grudnia 2008 roku oraz 31 grudnia 2007 roku.

Zysk na jedną akcję (w złotych)	Rok zakończony 31 grudnia 2009	Rok zakończony 31 grudnia 2008	Rok zakończony 31 grudnia 2007
Podstawowy z zysku za rok obrotowy przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej	0,05	0,01	0,01
Podstawowy z zysku z działalności kontynuowanej przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej	0,05	0,01	0,01
Rozwodniony z zysku za rok obrotowy przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej	0,05	0,01	0,01
Rozwodniony z zysku z działalności kontynuowanej przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej	0,05	0,01	0,01

29. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do zapłaty

	Rok zakończony 31 grudnia 2009	Rok zakończony 31 grudnia 2008	Rok zakończony 31 grudnia 2007
Zadeklarowane i wypłacone w okresie			
Dywidendy wypłacone z zysku w roku przez jednostki zależne	7 074	13 859	32 312
Dywidendy końcowe wypłacone z zysku w roku przez jednostkę dominującą	51 167	20 000	–
Wpłata z zysku wypłacona przez jednostkę dominującą	8 376	–	–
Wpłata z zysku wypłacona przez jednostki zależne	–	1 207	51 163
Dywidenda łącznie	66 617	35 066	83 475

Ograniczenia w wypłacie dywidendy zostały opisane w nocie 31.6 dodatkowych informacji do niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Wartość dywidendy na jedną akcję wypłaconej przez jednostkę dominującą za poszczególne lata przedstawiała się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2009	Rok zakończony 31 grudnia 2008	Rok zakończony 31 grudnia 2007
Wypłacona dywidenda na akcję (w złotych)	0,0043	0,0014	–

Dla obliczenia wartości dywidendy na akcję wypłaconej przez jednostkę dominującą poza dywidendą końcową przyjęto również dywidendy w postaci wpłaty z zysku dla Skarbu Państwa.

30. Połączenia jednostek gospodarczych

Problematykę przejęć i połączeń jednostek gospodarczych zasadniczo reguluje standard *MSSF 3 Połączenia jednostek gospodarczych*. Jednakże standard ten wyłącza ze swojego zakresu transakcje pomiędzy jednostkami pozostającymi pod wspólną kontrolą. Podmioty wniesione do Spółki w maju 2007 roku znajdowały się pod kontrolą Skarbu Państwa, co oznacza, że zarówno Spółka, jak i wnoszone podmioty były w momencie wniesienia pod wspólną kontrolą Skarbu Państwa. Transakcja wniesienia spółek spełnia więc w ocenie Spółki definicję transakcji pod wspólną kontrolą, w związku z czym jest ona wyłączona z zakresu MSSF 3.

Sytuacja, w której dana transakcja lub zjawisko gospodarcze wymagające ujęcia w sprawozdaniu przygotowanym zgodnie z MSSF nie są uregulowane zapisami poszczególnych standardów, została uregulowana zapisami MSR 8 punkt 10–12. Zapisy te nakładają na jednostkę sporządzającą sprawozdanie zgodnie z MSSF obowiązek stworzenia własnego zestawu zasad rachunkowości, wskazując na cechy takich zasad rachunkowości: wierna prezentacja pozycji finansowej, wyników działalności oraz przepływów pieniężnych, odzwierciedlenie treści ekonomicznej transakcji, neutralność, ostrożność oraz kompletność we wszystkich aspektach.

Z przeprowadzonych przez Spółkę analiz wynika, iż dla rozliczenia połączenia jednostek znajdujących się pod wspólną kontrolą preferowane jest zastosowanie metody łączenia udziałów.

U podstaw tej metody leży założenie, że podmioty łączące się były zarówno przed, jak i po transakcji kontrolowane przez tego samego akcjonariusza i w związku z tym skonsolidowane sprawozdanie finansowe odzwierciedla fakt ciągłości wspólnej kontroli oraz nie odzwierciedla zmian wartości aktywów netto do wartości godziwych (lub też rozpoznania nowych aktywów) lub wyceny wartości firmy, ponieważ żaden z łączących się podmiotów nie jest w istocie nabywany. Zatem sprawozdanie przygotowywane jest tak, jakby łączące się podmioty były zawsze ze sobą połączone.

W praktyce w sytuacji Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. oznacza to, że sprawozdania wszystkich łączących się spółek zostały zagregowane od dnia 1 stycznia 2007 roku, który jest datą przejścia Grupy na MSSF. Sprawozdanie z całkowitych dochodów oraz rachunek

przepływow pieniężnych za lata zaprezentowane w sprawozdaniu MSSF obejmują całość działalności Grupy. Podwyższenie kapitału jednostki dominującej w wyniku wniesienia aportu w postaci akcji spółek zależnych w dniu 9 maja 2007 roku zostało zaprezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu ze zmian w kapitałach własnych jako podniesienie kapitału podstawowego z oddzielnej pozycji utworzonej w ramach kapitałów własnych Grupy.

TAURON Polska Energia S.A. rozliczyła w powyższy sposób nabycie akcji niżej wymienionych spółek, które zostały wniesione do Spółki przez Skarb Państwa tytułem wkładu niepieniężnego w podwyższonym kapitale zakładowym TAURON Polska Energia S.A. w dniu 9 maja 2007 roku:

1. Południowy Koncern Energetyczny S.A.;
2. Enion S.A.;
3. EnergiaPro Koncern Energetyczny S.A.;
4. Elektrownia Stalowa Wola S.A.

W dniu 31 lipca 2009 roku Grupa nabyła od Skarbu Państwa 85% akcji Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej w Dąbrowie Górniczej S.A. oraz 42,10% udziałów w Elektrociepłowni EC Nowa Sp. z o.o. Przed dniem 31 lipca 2009 roku Grupa kontrolowała już 41,95% akcji w Elektrociepłowni EC Nowa Sp. z o.o., stąd nabycie dodatkowych akcji spowodowało objęcie kontroli w spółce. Transakcja ta również spełnia definicję restrukturyzacji pod wspólną kontrolą, w związku z czym została rozliczona metodą łączenia udziałów. Podobnie jak w wyżej opisanej sytuacji spółki te zostały objęte konsolidacją od pierwszego zaprezentowanego w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym okresu, tj. od dnia 1 stycznia 2007 roku.

Natomiast nabycie 85% akcji w spółkach Elektrociepłownia Tychy S.A. oraz 85% akcji Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Katowice S.A. zostało rozliczone metodą nabycia, ponieważ przedsiębiorstwa te w momencie aportu znajdowały się w trakcie postępowań upadłościowych. Ujemna różnica z rozliczenia nabycia Elektrociepłowni Tychy S.A. w kwocie 22 704 tysięcy złotych została odniesiona w wynik 2007 roku.

Udziały w Elektrociepłowni Tychy S.A. o wartości rynkowej 10 862 tysięcy złotych zostały wniesione w dniu 8 sierpnia 2007 roku przez Skarb Państwa tytułem wkładu niepieniężnego w podwyższonym kapitale zakładowym TAURON Polska Energia S.A., natomiast za objęcie akcji nowej emisji w podwyższonym kapitale zakładowym EC Tychy S.A. wniesiono wkład pieniężny w wysokości 30 000 tysięcy złotych w dniu 5 września 2007 roku.

Udziały w Przedsiębiorstwie Energetyki Ciepłej Katowice S.A. o wartości rynkowej 195 285 tysięcy złotych zostały wniesione w dniu 29 sierpnia 2007 roku przez Skarb Państwa tytułem wkładu niepieniężnego w podwyższonym kapitale zakładowym TAURON Polska Energia S.A., natomiast za objęcie akcji nowej emisji w podwyższonym kapitale zakładowym PEC Katowice S.A. wniesiono wkład pieniężny w wysokości 150 000 tysięcy złotych w dniu 29 sierpnia 2007 roku.

W wyniku nabycia spółki PEC Katowice S.A. powstała wartość firmy w wysokości 154 998 tysięcy złotych, jako różnica pomiędzy ceną nabycia w wysokości 345 285 tysięcy złotych i aktywami netto w wysokości 190 287 tysięcy złotych. Wartość firmy odpowiada zapłacie dokonanej w zamian za oczekiwane przyszłe korzyści ekonomiczne z aktywów, których nie udało się zidentyfikować i wycenić, w związku z czym nie kwalifikowały się do ujęcia w sprawozdaniu finansowym.

Przed nabyciem akcji PEC Katowice S.A. przeprowadzone zostały analizy ekonomiczno-finansowe w aspekcie oceny prognozowanej sytuacji PEC Katowice S.A., wpływu pozyskania aktywów spółki na efektywność Grupy Kapitałowej oraz oceny opłacalności ekonomicznej przedsięwzięcia. W analizach tych uwzględnione zostały następujące przesłanki, które uzasadniały nabycie akcji PEC Katowice S.A.:

- Pozyskanie PEC Katowice S.A. miało istotne znaczenie dla Grupy Kapitałowej zarówno z punktu widzenia przyjętej strategii w zakresie rynku ciepła, jak i z punktu widzenia działalności operacyjnej spółek zależnych.
- Strategia rozwoju ciepłownictwa zakładała rozwój w ramach Grupy Kapitałowej linii biznesowej związanej z wytwarzaniem i przesyłem energii cieplnej ze szczególnym uwzględnieniem wytwarzania energii elektrycznej w kogeneracji. Zakładano rozwój poprzez poszerzenie zakresu działalności Grupy o segment ciepłowniczy będący monopolem naturalnym, gdzie cechą charakterystyczną jest stabilność rynku i gwarantowana sprzedaż w ciągu najbliższych 20–30 lat. Dodatkową korzyścią była możliwość wykorzystania promowania sektora ciepłowniczego w ramach unijnej polityki proekologicznej, czego wyrazem jest obowiązkowy zakup czerwonych certyfikatów przyznawanych za produkcję energii elektrycznej i ciepła w kogeneracji.
- PEC Katowice S.A. stanowi jeden z zasadniczych elementów systemu ciepłowniczego konurbacji górnośląskiej. Jego strategiczne położenie w centrum urbanizacyjnym Górnego Śląska powoduje, iż PEC Katowice S.A. ma szerokie możliwości rozwoju na sąsiednich rynkach.
- Pozyskanie PEC Katowice S.A. było również istotne z punktu widzenia Elektrociepłowni Katowice znajdującej się w strukturach Grupy Kapitałowej, gdyż przejęcie PEC Katowice S.A. przez konkurencję groziło marginalizacją pozycji EC Katowice na rynku wytwarzania ciepła. Przejęcie kontroli nad PEC Katowice S.A. przez inną spółkę przyczyniłoby się najprawdopodobniej do znaczącego ograniczenia produkcji Elektrociepłowni Katowice i wyparcia jej z rynku ciepła.

Grupa nie ujawnia wartości księgowej aktywów i zobowiązań ze statutowych sprawozdań spółek PEC Katowice S.A. i EC Tychy S.A. na moment objęcia kontroli, ponieważ dane te nie były dostępne. Pozyskanie obecnie wiarygodnych danych nie jest możliwe z uwagi

na konieczność dokonania obiektywnych szacunków i profesjonalnego osądu, które byłyby zgodne z wiedzą na ówczesny moment. Szacunki te mogłyby uwzględniać wiedzę posiadaną obecnie. Grupa odstąpiła zatem od uzyskiwania tych danych.

Wartość godziwa możliwych do zidentyfikowania aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych spółek EC Tychy S.A. i PEC Katowice S.A. na daty ich przejęcia przedstawia się następująco:

Wartość godziwa ujęta w momencie przejęcia

	EC Tychy S.A.	PEC Katowice S.A.
Rzeczowe aktywa trwałe	176 417	199 892
Wartości niematerialne	208	207
Składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego	–	8 035
Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	1 310	–
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	136	49 268
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	5 788	16 909
Zapasy	1 517	4 398
Pozostałe krótkoterminowe aktywa	678	1 067
Zobowiązania finansowe	132 972	52 235
Rezerwy na świadczenia pracownicze i inne	6 851	26 513
Pozostałe zobowiązania	811	2 108
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	5 930	–
Aktywa netto	39 490	198 920
Aktywa netto przypadające TAURON	33 567	190 287
Cena nabycia	10 862	345 285
Wartość firmy powstała w wyniku przejęcia	(22 705)	154 998

Na wartość bilansową wartości firmy składają się również nabyta na dzień połączenia wartość firmy w wysokości 13 973 tysięcy złotych w spółce Południowy Koncern Węglowy S.A. oraz wartość firmy w wysokości 582 tysięcy złotych w spółce Kopalnia Wapienia Czatkowice Sp. z o.o. wynikające z połączeń, które miały miejsce przed dniem przejścia Grupy na stosowanie MSSF.

Wartość firmy powstała w wyniku nabycia jednostek gospodarczych została objęta testem w zakresie utraty wartości na dzień bilansowy. Szerzej kwestię tę opisano w nocie 16.

31. Kapitał podstawowy i pozostałe kapitały**31.1. Kapitał podstawowy**

Serie akcji*	Stan na	Stan na	Stan na	Stan na	Zmiany w latach 2007–2009
	31 grudnia 2009	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007	1 stycznia 2007	
	Ilość akcji				
A	255 000	500 000	500 000	500 000	wkład 500 000 zł, umorzenie 245 000 akcji
B	6 697 999 312	6 697 999 312	6 697 999 312	–	wkład 132 534 708 akcji PKE S.A. (wartość nominalna 1 akcji 10 zł)
C	3 526 647 223	3 526 647 223	3 526 647 223	–	wkład 2 572 552 akcji ENION S.A. (wartość nominalna 1 akcji 100 zł)
D	2 792 245 893	2 792 245 893	2 792 245 893	–	wkład 885 204 akcji EnergiaPro S.A. (wartość nominalna 1 akcji 100 zł)
E	475 106 055	475 106 055	475 106 055	–	wkład 19 550 000 akcji Elektrowni Stalowa Wola S.A. (wartość nominalna 1 akcji 10 zł)
F	10 862 150	10 862 150	10 862 150	–	wkład 1 105 000 akcji Elektrociepłowni Tychy S.A. (wartość nominalna 10 zł każda)
G	195 284 950	195 284 950	195 284 950	–	wkład 5 185 000 akcji PEC Katowice S.A. (wartość nominalna 1 akcji 10 zł)
H	125 326 000	–	–	–	wkład 250 652 udziałów Elektrociepłowni EC Nowa Sp. z o.o. (wartość nominalna 1 udziału 500 zł)
I	162 556 975	–	–	–	wkład 15 023 750 akcji PEC w Dąbrowie Górniczej S.A. (wartość nominalna 1 akcji 10 zł)
Razem	13 986 283 558	13 698 645 583	13 698 645 583	500 000	
Wartość nominalna akcji**	13 986 283 558	13 698 645 583	13 698 645 583	500 000	

* Akcje zwykłe imienne

** Wartość nominalna jednej akcji wynosi 1 zł

31.2. Wartość nominalna akcji

Wszystkie wyemitowane akcje posiadają wartość nominalną wynoszącą 1 złoty i zostały w pełni opłacone.

31.3. Prawa akcjonariuszy**Uprawnienia Skarbu Państwa**

W dniu 18 sierpnia 2005 roku weszła w życie ustawa z dnia 3 czerwca 2005 roku o szczególnych uprawnieniach Skarbu Państwa oraz ich wykonywaniu w spółkach kapitałowych o istotnym znaczeniu dla porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego (Dz.U. Nr 132, poz. 1108). TAURON Polska Energia S.A. podlega przepisom tej ustawy na podstawie wydanych przepisów wykonawczych. Zdaniem Zarządu Spółka funkcjonuje zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania nie został wyznaczony obserwator.

Program akcji pracowniczych

Na mocy ustawy z dnia 30.08.1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (tekst jedn. Dz.U. Nr 171, poz. 1397 z dnia 14.10.2002 r. z późn. zm.), pracownicy i inne uprawnione osoby spółek zależnych w Grupie Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. są uprawnieni do otrzymania akcji przedsiębiorstw, których pracownikami byli w dniu wykreślenia z rejestru komercjalizowanego przedsiębiorstwa państwowego.

Zgodnie z Interpretacją KIMS 8 Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 2 „Płatności w formie akcji” ma zastosowanie do transakcji, w których jednostka wydaje swoje instrumenty finansowe nawet w zamian za niemożliwe do zidentyfikowania dobra i usługi, w związku z czym przyznanie akcji pracowniczych zostało zaprezentowane w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zgodnie z MSSF 2.

W oparciu o przepisy ustawy z dnia 07.09.2007 r. o zasadach nabywania od Skarbu Państwa akcji w procesie konsolidacji spółek sektora elektroenergetycznego (Dz.U. Nr 191, poz. 1367 z późn. zm.) i ustawy z dnia 19.12.2008 roku o zmianie ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji oraz o zasadach nabywania od Skarbu Państwa akcji w procesie konsolidacji spółek sektora elektroenergetycznego (Dz.U. z 2009 r. Nr 13, poz. 70), w okresie od 13 sierpnia 2009 roku do 13 sierpnia 2010 roku prowadzony jest proces zamiany akcji posiadanych

przez uprawnionych akcjonariuszy PKE S.A., ENION S.A., EnergiaPro S.A. i Elektrownia Stalowa Wola S.A. na akcje TAURON Polska Energia S.A. oraz proces nieodpłatnego zbywania akcji TAURON Polska Energia S.A. uprawnionym osobom w miejsce prawa do akcji powyższych spółek.

Dla celów rozliczenia kosztów akcji pracowniczych przyjęto, iż datą rozpoczęcia nabywania uprawnień do akcji jest data komercjalizacji danej spółki zależnej, a datą przyznania uprawnień do akcji jest data ostatecznego wywieszenia list z liczbą akcji przyznanych pracownikom danej spółki. W związku z powyższym koszt przyznania akcji pracowniczych ujęty w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym dotyczy pracowników oraz byłych pracowników następujących spółek:

- ENION S.A.,
- EnergiaPro S.A.,
- Elektrownia Stalowa Wola S.A.,
- Elektrociepłownia Tychy S.A.,
- PEC Katowice S.A.,
- PEC w Dąbrowie Górniczej S.A.

W odniesieniu do akcji Południowego Koncernu Energetycznego S.A. przystępujących pracownikom, byłym pracownikom oraz innym osobom, Grupa skorzystała ze zwolnienia ze stosowania MSSF 2, ponieważ prawo do tych akcji zostało nabyte przed datą przejścia Grupy na MSSF.

Ponadto uprawnieni pracownicy i byli pracownicy Południowego Koncernu Węglowego S.A. mają prawo do otrzymania w przyszłości akcji Kompanii Węglowej S.A., jeżeli będą one przyznawane zgodnie z przepisami o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych. Wynika to z faktu, że Kompania Węglowa S.A. jest następcą prawnym podmiotów, w których osoby te uzyskały uprawnienia do akcji pracowniczych. Ze względu na fakt, że na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie jest pewne, czy akcje Kompanii Węglowej S.A. zostaną w przyszłości przyznane uprawnionym osobom, nie jest znana wartość tych akcji oraz nie jest znany przewidywany przydział akcji poszczególnym osobom uprawnionym, koszt tego programu akcyjnego nie mógł być wiarygodnie oszacowany i ujęty w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Wycena programu w ciągu prezentowanych okresów sprawozdawczych kształtowała się następująco:

	Przynależne jednostce dominującej	Przynależne udziałowcom mniejszościowym	Razem
Wycena programu na dzień 1 stycznia 2007 roku	845 595	149 223	994 818
Koszt roku 2007	64 357	11 345	75 702
Nabycie uprawnień	(58 086)	(10 251)	(68 337)
Wycena programu na dzień 31 grudnia 2007 roku	851 866	150 317	1 002 183
Koszt roku 2008	8 354	1 362	9 716
Nabycie uprawnień	(838 809)	(147 901)	(986 710)
Stan na dzień 31 grudnia 2008 roku	21 411	3 778	25 190
Koszt roku 2009	774	137	911
Nabycie uprawnień	(22 185)	(3 915)	(26 100)
Stan na dzień 31 grudnia 2009 roku	-	-	-

Wartość programu została ustalona w oparciu o wyceny aportowe akcji spółek zależnych do TAURON Polska Energia S.A. oraz w oparciu o dostępne wyceny wartości godziwej akcji po datach aportów.

Program nabycia akcji pracowniczych przynależny akcjonariuszom jednostki dominującej został ujęty w kapitale własnym w pozycji „Kapitał z tytułu świadczeń w formie akcji”. Po przyznaniu akcji pracowniczych następuje przeniesienie „Kapitału z tytułu świadczeń w formie akcji” na zyski zatrzymane.

Poza wyżej wymienionym programem przyznawania akcji na mocy ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji Grupa Kapitałowa nie prowadzi innych programów akcji pracowniczych.

31.4. Akcjonariusze o znaczącym udziale

	31 grudnia 2009	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Skarb Państwa			
udział w kapitale	87,989%	99,998%	99,998%
udział w prawach głosu	87,989%	99,998%	99,998%

Prawo do konwersji akcji wybranych spółek zależnych na akcje TAURON Polska Energia S.A. może być realizowane przez osoby uprawnione do dnia 13 sierpnia 2010 roku. Do dnia 31 grudnia 2009 roku większość osób uprawnionych dokonała zamiany akcji.

31.5. Kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy powstał z odpisów z zysków generowanych przez jednostkę dominującą w poprzednich latach obrotowych w kwocie 64 050 tysięcy złotych.

31.6. Niepodzielony wynik finansowy oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy

Zysk niepodzielony obejmuje również kwoty, które nie podlegają podziałowi, to znaczy nie mogą zostać wypłacone w formie dywidendy przez jednostkę dominującą:

	Stan na 31 grudnia 2009	Stan na 31 grudnia 2008	Stan na 31 grudnia 2007
Kwoty zawarte w pozycji zyski zatrzymane niepodlegające podziałowi przez jednostkę dominującą:	(2 402 806)	(2 974 788)	(3 885 119)
– zyski zatrzymane spółek zależnych, przynależne akcjonariuszom jednostki dominującej	(2 419 061)	(2 977 829)	(3 891 487)
– różnice w wartości zysków zatrzymanych pomiędzy sprawozdaniem statutowym a sprawozdaniem MSSF jednostki dominującej	1 492	(1 408)	–
– wartość 8% statutowego zysku netto jednostki dominującej do podziału na kapitał zapasowy zgodnie z Kodeksem Spółek Handlowych	14 763	4 449	6 368
Zyski zatrzymane jednostki dominującej, podlegające podziałowi	169 772	51 167	73 234
Łącznie zyski zatrzymane wykazywane w sprawozdaniu skonsolidowanym przynależne akcjonariuszom jednostki dominującej	(2 233 034)	(2 923 621)	(3 811 885)

Statutowe sprawozdania finansowe wszystkich spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A., w tym także TAURON Polska Energia S.A. są przygotowywane zgodnie z polskimi standardami rachunkowości. Dywidenda może być wypłacona w oparciu o wynik finansowy ustalony w jednostkowym rocznym sprawozdaniu finansowym przygotowanym dla celów statutowych.

Zgodnie z wymogami Kodeksu Spółek Handlowych, jednostka dominująca oraz jednostki zależne mające status spółek akcyjnych są obowiązane utworzyć kapitał zapasowy na pokrycie straty. Do tej kategorii kapitału przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy wykazanego w jednostkowym sprawozdaniu spółki, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału podstawowego jednostki. O użyciu kapitału zapasowego i rezerwowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie, jednakże części kapitału zapasowego w wysokości jednej trzeciej kapitału zakładowego można użyć jedynie na pokrycie straty wykazanej w jednostkowym sprawozdaniu finansowym i nie podlega ona podziałowi na inne cele.

Podziałowi nie podlegają kwoty kapitału z tytułu świadczeń w formie akcji oraz wyniku lat ubiegłych powstałego z przeniesienia tego kapitału po zakończeniu programu akcyjnego.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku wartość kapitału podstawowego jednostki dominującej wykazywana w statutowym sprawozdaniu finansowym wg ustawy o rachunkowości wynosiła 13 986 284 tysiące złotych, a wartość kapitału zapasowego wynosiła 64 050 tysięcy złotych.

Na dzień 31 grudnia 2008 roku wartość kapitału podstawowego jednostki dominującej wykazywana w statutowym sprawozdaniu finansowym wg ustawy o rachunkowości wynosiła 13 698 646 tysięcy złotych, a wartość kapitału zapasowego wynosiła 59 601 tysięcy złotych.

Na dzień 31 grudnia 2007 roku wartość kapitału podstawowego jednostki dominującej wykazywana w statutowym sprawozdaniu finansowym wg ustawy o rachunkowości wynosiła 13 698 646 tysięcy złotych.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku oraz na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji nie istnieją inne ograniczenia dotyczące wypłaty dywidendy.

31.7. Udziały mniejszości

	Rok zakończony 31 grudnia 2009	Rok zakończony 31 grudnia 2008	Rok zakończony 31 grudnia 2007
Na początek okresu	2 219 533	2 179 270	2 202 691
Dywidendy wypłacone przez jednostki zależne	(21 214)	(18 032)	(23 766)
Wpłata z zysku dla Skarbu Państwa	–	–	(3 830)
Udział w zmianie wartości instrumentów finansowych	2 907	(3 133)	91
Świadczenia pracownicze w formie akcji – naliczenie kosztów	137	1 362	11 345
Nabycie udziałów mniejszości przez Grupę Kapitałową	–	–	(9 454)
Objęcie kontroli nad spółką zależną	–	8 633	5 923
Udział w wyniku jednostek zależnych	166 320	51 433	(3 730)
Na koniec okresu	2 367 683	2 219 533	2 179 270

32. Rezerwy

32.1. Zmiany stanu rezerw

Rok zakończony 31 grudnia 2009 roku

	Rezerwy na roszczenia od kontrahentów, na spory sądowe, na umowę rodzącą obciążenia	Rezerwy na sprawy pracownicze, na restrukturyzację	Rezerwa na rekultywację i koszty likwidacji środków trwałych	Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów	Rezerwa z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii	Rezerwa na bezumowne korzystanie z nieruchomości pod obiektami energetycznymi i pozostałe rezerwy	Rezerwy razem
Bilans otwarcia	15 603	1 504	23 550	-	620 706	47 086	708 449
nabycie jednostki zależnej	-	-	-	-	-	-	-
korekta stopy dyskontowej	-	-	1 137	-	-	-	1 137
utworzenie	8 530	-	-	-	809 715	28 639	846 884
rozwiązanie	(3 759)	(340)	-	-	(10 973)	(20 313)	(35 385)
wykorzystanie	(338)	(926)	-	-	(666 314)	(2 028)	(669 606)
pozostałe zmiany	(484)	-	(2 048)	-	(3 119)	8 976	3 325
Bilans zamknięcia	19 552	238	22 639	-	750 015	62 360	854 804
REZERWY KRÓTKOTERMINOWE	19 552	238	-	-	750 015	61 597	831 402
REZERWY DŁUGOTERMINOWE	-	-	22 639	-	-	762	23 401

Rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

	Rezerwy na roszczenia od kontrahentów, na spory sądowe, na umowę rodzącą obciążenia	Rezerwy na sprawy pracownicze, na restrukturyzację	Rezerwa na rekultywację i koszty likwidacji środków trwałych	Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów	Rezerwa z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii	Rezerwa na bezumowne korzystanie z nieruchomości pod obiektami energetycznymi i pozostałe rezerwy	Rezerwy razem
Bilans otwarcia	17 286	239	23 148	-	328 907	42 443	412 023
nabycie jednostki zależnej	-	-	-	-	-	20 285	20 285
korekta stopy dyskontowej	-	-	1 078	-	-	-	1 078
utworzenie	4 812	2 475	-	-	711 585	18 197	737 069
rozwiązanie	(2 159)	(244)	(313)	-	(7 340)	(19 585)	(29 641)
wykorzystanie	(4 336)	(966)	(469)	-	(411 981)	(14 254)	(432 006)
pozostałe zmiany	-	-	106	-	(465)	-	(359)
Bilans zamknięcia	15 603	1 504	23 550	-	620 706	47 086	708 449
REZERWY KRÓTKOTERMINOWE	15 112	1 266	-	-	620 706	46 216	683 300
REZERWY DŁUGOTERMINOWE	491	238	23 550	-	-	870	25 149

Rok zakończony 31 grudnia 2007 roku

	Rezerwy na roszczenia od kontrahentów, na spory sądowe, na umowę rodzącą obciążenia	Rezerwy na sprawy pracownicze, na restrukturyzację	Rezerwa na rekultywację i koszty likwidacji środków trwałych	Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów	Rezerwa z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii	Rezerwa na bezumowne korzystanie z nieruchomości pod obiektami energetycznymi i pozostałe rezerwy	Rezerwy razem
Bilans otwarcia	63 383	2 708	23 363	–	74 246	36 873	200 573
nabywanie jednostki zależnej	–	–	–	11	–	79	90
korekta stopy dyskontowej	–	–	1 022	–	–	–	1 022
utworzenie	10 116	–	1 880	–	331 057	11 630	354 683
rozwiązanie	(5 317)	(9)	–	(11)	–	(4 562)	(9 899)
wykorzystanie	(51 189)	(2 460)	(3 677)	–	(76 396)	(1 452)	(135 174)
pozostałe zmiany	293	–	560	–	–	(125)	728
Bilans zamknięcia	17 286	239	23 148	–	328 907	42 443	412 023
REZERWY KRÓTKOTERMINOWE	16 761	–	782	–	328 907	40 227	386 677
REZERWY DŁUGOTERMINOWE	525	239	22 366	–	–	2 216	25 346

32.2. Opis istotnych tytułów rezerw

32.2.1. Rezerwa na roszczenia od kontrahentów, na spory sądowe, na umowę rodzącą obciążenia

Rezerwa na postępowania przed UOKiK

Spółka ENION S.A. utworzyła rezerwę w wysokości 15 850 tysięcy złotych na kary pieniężne nałożone przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w sprawie nadużywania przez ENION S.A. pozycji dominującej na rynku dystrybucji energii elektrycznej. ENION S.A. złożyła odwołanie od decyzji do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Na dzień 31 grudnia 2009 roku postępowanie w powyższej kwestii jest w toku.

32.2.2. Rezerwa na rekultywację i koszty likwidacji środków trwałych

Spółki górnicze Południowy Koncern Węglowy S.A. oraz Kopalnia Wapienia Czatkowice Sp. z o.o. tworzą rezerwy na przyszłe koszty likwidacji obiektów zakładów górniczych w oparciu o prawny obowiązek wynikający z ustawy Prawo geologiczne i górnicze. Rezerwy tworzone są na bazie szacunku przewidywanych kosztów likwidacji obiektów górniczych i innych obiektów technologicznych oraz przywrócenia stanu pierwotnego terenu po zakończeniu ich eksploatacji. Podstawą szacowania wielkości rezerw są specjalistyczne opracowania oraz ekspertyzy technologiczno-ekonomiczne sporządzone przez służby wewnętrzne lub zewnętrznych ekspertów. Wartość rezerw jest szacowana i weryfikowana na każdy dzień bilansowy na podstawie bieżących oszacowań kosztowych, wycen zużycia terenu oraz współczynników inflacji i dyskonta. Na dzień 31 grudnia 2009 roku rezerwa utworzona z tego tytułu przez Kopalnię Wapienia Czatkowice Sp. z o.o. wynosiła 3 364 tysiące złotych, a rezerwa utworzona przez Południowy Koncern Węglowy S.A. obejmująca Fundusz Likwidacji Zakładów Górniczych wynosiła 19 275 tysięcy złotych.

32.2.3. Rezerwa z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii

W związku ze sprzedażą energii elektrycznej do odbiorców finalnych Grupa ma obowiązek umorzenia określonej ilości liczby certyfikatów pochodzenia energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, gazowych i z kogeneracji. Na dzień 31 grudnia 2009 roku utworzona rezerwa z tego tytułu wynosiła 750 015 tysięcy złotych.

32.2.4. Pozostałe rezerwy

Rezerwa na bezumowne korzystanie z gruntów

Spółki Grupy tworzą rezerwy na wszystkie zgłoszone roszczenia właścicieli nieruchomości, na których usytuowane są sieci dystrybucyjne oraz instalacje ciepłownicze. Na dzień 31 grudnia 2009 roku rezerwa z tego tytułu wynosiła 13 076 tysięcy złotych. Spółki nie tworzą rezerw na potencjalne niezgłoszone roszczenia właścicieli gruntów o nieuregulowanym stanie korzystania z tych gruntów.

Rezerwa na podatek od nieruchomości

W związku z prowadzonymi postępowaniami podatkowymi spółka Południowy Koncern Węglowy S.A. utworzyła rezerwę na podatek od nieruchomości od wyrobisk górniczych oraz od budowli usytuowanych w tych wyrobiskach za lata 2005–2009 wraz z odsetkami zwłoki. Rezerwa ta na dzień 31 grudnia 2009 roku wynosiła 14 552 tysiące złotych.

Pozostała kwota rezerw obejmuje rezerwy na zgłoszone i uznane szkody górnicze oraz potencjalne kary i odszkodowania.

33. Zobowiązania inwestycyjne

Zobowiązania inwestycyjne w Grupie Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. na dzień 31 grudnia 2009 roku wynosiły 892 289 tysięcy złotych, z tego największą pozycję stanowiło zobowiązanie inwestycyjne związane z odbudową mocy wytwórczych w Elektrociepłowni Bielsko-Biała na kwotę 409 700 tysięcy złotych.

34. Zobowiązania warunkowe

Szkody górnicze

Grupa w ramach przyjętej polityki tworzenia rezerw na przyszłe zobowiązania, rozpoznaje i ujmuje w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym rezerwy na szkody górnicze, będące skutkiem działalności eksploatacyjnej zakładów górniczych, w wysokości wynikającej ze zgłoszonych, uznanych bądź będących przedmiotem rozpatrzenia przez sądy, udokumentowanych roszczeń z tego tytułu. Przedsiębiorstwom górniczym wchodzącym w skład Grupy nie jest znana metoda ustalenia wartości przyszłych szkód górniczych, która umożliwiłaby wiarygodne oszacowanie przyszłych kosztów likwidacji szkód górniczych powstałych w trakcie eksploatacji złóż.

Bezumowne korzystanie z nieruchomości

Spółki dystrybucyjne należące do Grupy nie posiadają tytułów prawnych do wszystkich gruntów, na których usytuowane są sieci dystrybucyjne oraz związane z nimi urządzenia. W przyszłości Grupa może być zobowiązana do ponoszenia kosztów z tytułu bezumownego

korzystania z nieruchomości, jednak należy zaznaczyć, iż ryzyko utraty majątku jest znikome. Grupa tworzy rezerwę na wszystkie zgłoszone spory sądowe w tym zakresie. Nie jest tworzona rezerwa na potencjalne nie zgłoszone roszczenia właścicieli gruntów o nieuregulowanym statusie ze względu na brak szczegółowej ewidencji nieuregulowanych gruntów i w konsekwencji brak możliwości wiarygodnego oszacowania kwoty potencjalnych roszczeń. Biorąc jednak pod uwagę dotychczasową historię zgłoszonych roszczeń i koszty ponoszone z tego tytułu w latach ubiegłych, ryzyko związane z koniecznością poniesienia istotnych kosztów z tego tytułu można uznać za niewielkie.

Rekompensaty z tytułu kosztów osieroconych

W dniu 29 czerwca 2007 roku weszła w życie Ustawa o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej (Dz.U. Nr 130, poz. 905 z 2007 roku, „Ustawa o KDT”). Na podstawie tej ustawy Południowy Koncern Energetyczny S.A., jednostka zależna TAURON Polska Energia S.A., przystąpiła dobrowolnie do programu przedterminowego rozwiązania kontraktów długoterminowych („KDT”) poprzez podpisanie umowy rozwiązującej. Podpisanie umowy rozwiązującej stanowi podstawę do otrzymywania przez wytwórców środków na pokrycie wydatków wytwórców niepokrytych przychodami uzyskanymi ze sprzedaży wytworzonej energii elektrycznej, rezerwy mocy i usług systemowych na rynku konkurencyjnym po przedterminowym rozwiązaniu KDT, wynikających z nakładów poniesionych przez wytwórców do dnia 1 maja 2004 roku na majątek związany z wytwarzaniem energii elektrycznej. Zgodnie z Ustawą o KDT, dla każdego wytwórcy ustalona została maksymalna wysokość kosztów osieroconych oraz wielkości przyjęte do obliczenia rocznej wysokości korekty kosztów osieroconych. Po rozwiązaniu KDT, począwszy od II kwartału 2008 roku, PKE S.A. otrzymuje środki w formie zaliczki w kwartalnych ratach w oparciu o składany przez siebie wniosek. Następnie w ciągu tzw. okresu korygowania, trwającego do czasu wygaśnięcia najdłuższej umowy długoterminowej danego wytwórcy, co roku dokonywana będzie roczna korekta kosztów osieroconych. W roku następującym po roku, w którym zakończony zostanie okres korygowania dla danego wytwórcy, dokonana zostanie korekta końcowa kosztów osieroconych.

PKE S.A., zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości, w oparciu o zbudowany model finansowy, rozpoznała w latach 2008 i 2009 przychody z tytułu rekompensaty w wysokości odpowiednio 192 163 tysiące złotych oraz 483 956 tysięcy złotych.

Na podstawie wydanej decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 31 lipca 2009 roku PKE S.A. została zobowiązana zwrócić administratorowi systemu rekompensat, Zarządca Rozliczeń S.A., kwotę 159 508 tysięcy złotych w terminie do 30 września 2009 roku. Prezes URE, uzasadniając swoją decyzję, zwrócił uwagę na fakt, iż cena sprzedaży uwzględniona w kalkulacji rekompensaty z tytułu kosztów osieroconych nie spełnia kryterium ceny sprzedaży energii elektrycznej na rynku konkurencyjnym, ponieważ większość transakcji sprzedaży została dokonana w ramach Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. Ponadto Prezes URE zakwestionował ujęcie w kalkulacji kosztów osieroconych wartości utworzonej rezerwy na brakujące uprawnienia do emisji dwutlenku węgla w związku z wystąpieniem deficytu uprawnień w roku 2008.

Jednostka dominująca oraz PKE S.A. dokonały szczegółowej analizy prawnej zaistniałej kwestii, w szczególności w oparciu o opinie wydane przez dwie niezależne, renomowane kancelarie prawne. W wyniku analizy uznano, iż niekorzystna decyzja Prezesa URE została wydana z naruszeniem prawa i nie powinna stanowić podstawy zmiany przyjętej metody wyliczenia oraz rozpoznawania rekompensaty. W związku z powyższym Grupa nie uwzględniła w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym kwoty korekty rocznej wynikającej z decyzji Prezesa URE oraz nie zmieniła zasad ustalania przychodów z tytułu rekompensaty za rok 2009.

Od powyższej decyzji, za pośrednictwem Prezesa URE, PKE S.A. złożyła odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz wystąpiła z wnioskiem o wstrzymanie jej wykonania. W dniu 24 września 2009 roku sąd ten wydał postanowienie o wstrzymaniu wykonania decyzji na połowę kwestionowanej kwoty, tj. 79 754 tysięcy złotych. PKE S.A. spłaciła kwotę 19 754 tysięcy złotych, natomiast pozostała część zwrotu została rozłożona na raty. Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie został wyznaczony termin rozprawy.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego sprawa powyższa jest w toku, a jej wynik uzależniony jest od rezultatów postępowania sądowego. W związku z powyższym ostateczne kwoty przychodów z tytułu rekompensaty za lata 2008 i 2009 mogą różnić się od szacunków ujętych przez Grupę w tych okresach sprawozdawczych.

Postępowania antymonopolowe

W odniesieniu do wchodzących w skład Grupy operatorów systemów dystrybucyjnych toczą się postępowania antymonopolowe prowadzone przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Postępowania te dotyczą zarzutów nadużywania pozycji dominującej na rynku dystrybucji energii elektrycznej. W przypadku spółki ENION S.A. sprawa jest na etapie odwołania od decyzji UOKiK (patrz także nota 32.2.1), natomiast w przypadku spółki EnergiaPro S.A. na dzień niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego postępowanie jest w toku, a decyzja nie została wydana. W ocenie Zarządu Spółki oraz kierownictwa ww. jednostek działalność w zakresie dystrybucji energii elektrycznej prowadzona jest zgodnie z obowiązującymi przepisami i wyniki powyższych postępowań nie będą miały istotnego wpływu sytuację finansową Grupy.

Potencjalne zobowiązania z tytułu ochrony środowiska

Zgodnie z zapisami zawartymi w pozwoleniach zintegrowanych PKE S.A. ma obowiązek rekultywacji składowisk odpadów produkcyjnych. Na powyższe zobowiązanie nie została utworzona rezerwa ze względu na brak uregulowania własności gruntów, na których zlokalizowane są składowiska oraz brak ustaleń co do wymogów zakresu rekultywacji.

Podatek akcyzowy

Zobowiązania warunkowe z tytułu podatku akcyzowego przedstawiono w nocie 35.

35. Rozliczenia podatkowe

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Grupy mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe. Zdaniem Grupy na dzień 31 grudnia 2009 roku utworzono odpowiednie rezerwy na rozpoznane i policzalne ryzyko podatkowe.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego w spółkach Grupy Kapitałowej toczą się następujące postępowania dotyczące rozliczeń publicznoprawnych:

Podatek akcyzowy

W związku z niezgodnością polskich przepisów dotyczących akcyzy od energii elektrycznej z przepisami wspólnotowymi, w dniu 11 lutego 2009 roku elektrownie i elektrociepłownie należące do Grupy TAURON złożyły korekty deklaracji wraz z wnioskami o stwierdzenie nadpłaty podatku akcyzowego za lata 2006–2008 oraz za miesiące styczeń i luty 2009 roku. Łączna wartość nadpłaty wykazana w przedmiotowych wnioskach (bez odsetek) wyniosła około 901 428 tysięcy złotych. W chwili obecnej postępowania dotyczące poszczególnych spółek Grupy TAURON prowadzone są przed właściwymi Izbami Celnymi i Wojewódzkimi Sądami Administracyjnymi.

W dniu 12 lutego 2009 roku zapadł wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej potwierdzający, iż Polska złamała unijne prawo poprzez zaniechanie dostosowania do dnia 1 stycznia 2006 roku swojego systemu opodatkowania energii elektrycznej do wymogów art. 21 ust. 5 dyrektywy Rady 2003/96/WE z dnia 27 października 2003 roku w sprawie restrukturyzacji wspólnotowych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej (zmienionej dyrektywą Rady 2004/74/WE z dnia 29 kwietnia 2004 roku), jako że obowiązek podatkowy w zakresie podatku akcyzowego od energii elektrycznej w Polsce w okresie do dnia 28 lutego 2009 roku powstawał w momencie jej wydania przez producenta, a nie w momencie jej dostawy przez dystrybutora lub redystrybutora.

W świetle powyższego istnieją znaczące szanse na uzyskanie zwrotu akcyzy uiszczonych niezgodnie z prawem unijnym. Ministerstwo Finansów stoi jednak na stanowisku, że taki zwrot wiązałby się z bezpodstawnym wzbogaceniem przez wytwórców, stąd jest niezasadny. Dlatego proces odzyskiwania akcyzy może się przeciągnąć aż do rozstrzygnięć sądowych.

Jednocześnie niektórzy kontrahenci Grupy TAURON wystąpili z roszczeniami do spółek będących sprzedawcami energii, dotyczącymi korekty cen nabywanej energii elektrycznej. W podniesionych roszczeniach stwierdzono, iż cena energii elektrycznej obejmowała podatek akcyzowy, który powinien zostać przez Skarb Państwa zwrócony nabywcom energii elektrycznej.

Z uwagi na istotną niepewność odnośnie ostatecznego rozstrzygnięcia powyższej kwestii Grupa nie ujęła w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym żadnych skutków związanych z ewentualnym zwrotem nadpłaconego podatku akcyzowego oraz roszczeniami i potencjalnymi roszczeniami nabywców energii elektrycznej.

Podatek od nieruchomości

Informacje dotyczące rezerw związanych ze sporami w zakresie podatku od nieruchomości zamieszczono w nocie 32.2.4.

W odniesieniu do urzędzeń służących do wytwarzania i przesyłu energii elektrycznej istnieją rozbieżności interpretacyjne w zakresie podejścia do opodatkowania tych obiektów podatkiem od nieruchomości. Ze względu na fakt, że organami podatkowymi w zakresie podatku od nieruchomości są władze lokalne, podejście organów podatkowych nie jest jednolite i zdarzają się przypadki kwestionowania prawidłowości ustalenia podstawy opodatkowania. Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego ewentualne skutki prowadzonych postępowań w tym zakresie nie są istotne dla Grupy TAURON. W zależności od rozstrzygnięć sądowych oraz ewentualnych zmian przepisów sytuacja w zakresie opodatkowania podatkiem od nieruchomości urzędzeń energetycznych może w przyszłości ulec zmianie.

Pozostałe kwestie podatkowe

W spółce ENION S.A. toczy się postępowanie dotyczące rozliczeń publicznoprawnych: kontrola podatkowa w ramach postępowania kontrolnego ENION S.A. następcy prawnego Będzińskiego Zakładu Elektroenergetycznego S.A. w zakresie rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania i wpłacania podatku od towarów i usług oraz podatku dochodowego od osób prawnych za okres od 1 stycznia 2004 roku do 30 czerwca 2004 roku (kontrola wszczęta w dniu 19 grudnia 2007 roku). W wyniku kontroli w dniu 6 maja

2009 roku złożono w Małopolskim Urzędzie Skarbowym korektę deklaracji VAT-7 za okres od stycznia do kwietnia 2004 wraz z wnioskiem o zwrot podatku w wysokości 82 tysięcy złotych oraz korektę deklaracji CIT-8 dotyczącej uznania za koszt uzyskania przychodu kwoty 6 559 tysięcy złotych. Przewidywany termin zakończenia kontroli to 30 czerwca 2010 roku. Spółka nie spodziewa się istotnych korekt, które powinny zostać ujęte w sprawozdaniu finansowym za rok zakończony 31 grudnia 2009 roku z tytułu powyższego postępowania.

Ponadto w spółce EnergiaPro S.A. toczy się postępowanie w zakresie opodatkowania podatkiem od nieruchomości stacji transformatorowych w gminie Malczyce.

36. Informacja o podmiotach powiązanych

Jednostką nadrzędną Grupy jest Skarb Państwa Rzeczypospolitej Polskiej, w związku z tym spółki Skarbu Państwa są traktowane jako podmioty powiązane.

Ponadto na koniec 2007 roku TAURON Polska Energia S.A. (wówczas Energetyka Południe S.A.) posiadała udziały w spółce zależnej Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Katowice S.A. w upadłości, która w 2007 roku nie była objęta konsolidacją. TAURON Polska Energia S.A. została większościowym akcjonariuszem spółki 22 sierpnia 2007 roku, obejmując 85% akcji PEC Katowice S.A. w upadłości. W dniu 28 sierpnia 2007 roku TAURON Polska Energia S.A. podniosła o 150 mln złotych kapitał PEC Katowice S.A., co zostało zarejestrowane 16 października 2007 roku. W maju 2008 roku Sąd Rejonowy w Katowicach zdecydował o zakończeniu postępowania upadłościowego obejmującego likwidację majątku spółki zależnej, dzięki czemu od chwili zakończenia postępowania upadłościowego i przejęcia kontroli jest ona objęta skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A.

Transakcje z jednostkami powiązanymi są dokonywane w oparciu o ceny rynkowe dostarczanych towarów, produktów lub usług oparte o koszt ich wytworzenia.

36.1. Transakcje z udziałem spółek Skarbu Państwa

Łączna wartość transakcji ze spółkami Skarbu Państwa została przedstawiona w tabeli poniżej.

Lata	Sprzedż na rzecz spółek Skarbu Państwa	Zakupy od spółek Skarbu Państwa	Należności od spółek Skarbu Państwa	Zobowiązania wobec spółek Skarbu Państwa
2009	1 128 825	(3 036 095)	114 883	297 668
2008	1 775 958	(4 829 761)	129 496	229 182
2007	3 186 412	(3 601 042)	242 022	336 581

Spośród spółek Skarbu Państwa największymi klientami Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. w latach 2007–2009 byli PGE Polska Grupa Energetyczna S.A., PSE Operator S.A., KGHM Polska Miedź S.A. oraz Kompania Węglowa S.A. Łącznie sprzedaż do powyższych kontrahentów wyniosła blisko 90% wielkości przychodów zrealizowanych w transakcjach ze spółkami Skarbu Państwa. Największe transakcje zakupu Grupa dokonała od PSE Operator S.A. oraz Kompanii Węglowej S.A. Zakupy od powyższych kontrahentów stanowiły ponad 90% wartości zakupów od spółek Skarbu Państwa w latach 2007–2009. Transakcje ze spółkami Skarbu Państwa dotyczą głównie działalności operacyjnej Grupy i dokonywane są na warunkach rynkowych.

W 2008 roku miała miejsce transakcja sprzedaży przez PKE S.A. na rzecz PSE-Operator S.A. energii elektrycznej wyprodukowanej w związku z próbnym ruchem nowego bloku energetycznego w Elektrowni Łagisza. W 2008 roku uzyskany z tego tytułu przychód w wysokości 4 921 tysięcy złotych pomniejszył wartość środków trwałych w budowie posiadanych przez PKE S.A. W 2009 roku przychód ze sprzedaży energii elektrycznej dla PSE-Operator S.A. związany z próbnym ruchem wyniósł 35 798 tysięcy złotych.

36.2. Wynagrodzenie kadry kierowniczej

Członkowie Zarządu oraz Rady Nadzorczej w zakresie wysokości wynagrodzeń podlegają przepisom Ustawy z dnia 3 marca 2000 roku o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (spółki z większościowym udziałem Skarbu Państwa). Zgodnie z jej zapisami maksymalne wynagrodzenie miesięczne nie może przekroczyć sześciokrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku, w czwartym kwartale roku poprzedniego ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Wysokość nagrody rocznej dla Zarządu nie może przekroczyć trzykrotności ich przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w roku poprzedzającym przyznanie nagrody.

Inne transakcje, wynikające z umów cywilnoprawnych zawartych pomiędzy jednostką dominującą a członkami władz jednostki dotyczą wykorzystania samochodów służbowych dla celów prywatnych.

Ponadto w latach objętych niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym były zawierane pożyczki z ZFŚS z członkami organów zarządzających i nadzorujących spółek Grupy Kapitałowej. Stan niespłaconych pożyczek na 31 grudnia 2009 roku wyniósł 40 tysięcy złotych.

	Jednostka dominująca			Jednostki zależne		
	Rok zakończony 31 grudnia 2009	Rok zakończony 31 grudnia 2008	Rok zakończony 31 grudnia 2007	Rok zakończony 31 grudnia 2009	Rok zakończony 31 grudnia 2008	Rok zakończony 31 grudnia 2007
Zarząd Jednostki	1 622	1 598	365	10 724	9 776	8 652
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (płace i narzuty)	1 261	1 242	365	10 276	8 706	7 373
Nagrody jubileuszowe	40	–	–	240	227	298
Świadczenia po okresie zatrudnienia	–	–	–	–	358	575
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	–	356	–	150	471	394
Świadczenia pracownicze w formie akcji własnych	–	–	–	–	11	–
Inne	321	–	–	58	3	12
Rada nadzorcza jednostki	279	235	100	2 955	2 645	2 119
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (płace i narzuty)	279	235	100	2 950	2 636	2 113
Nagrody jubileuszowe	–	–	–	–	–	–
Świadczenia po okresie zatrudnienia	–	–	–	–	–	–
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	–	–	–	–	–	–
Świadczenia pracownicze w formie akcji własnych	–	–	–	–	6	–
Inne	–	–	–	5	3	6
Razem	1 901	1 833	465	13 679	12 421	10 771
Pozostali członkowie głównej kadry kierowniczej	4 205	2 790	1 101	18 647	16 185	14 473
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (płace i narzuty)	3 818	2 599	1 067	17 849	15 627	13 933
Nagrody jubileuszowe	115	–	–	508	272	224
Świadczenia po okresie zatrudnienia	–	–	–	140	207	240
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	–	191	34	69	–	71
Świadczenia pracownicze w formie akcji własnych	–	–	–	–	63	–
Inne	272	–	–	81	16	5

37. Instrumenty finansowe

37.1. Wartość bilansowa i wartość godziwa kategorii i klas instrumentów finansowych

Kategorie i klasy aktywów finansowych	Wartość bilansowa		
	Rok zakończony 31 grudnia 2009	Rok zakończony 31 grudnia 2008	Rok zakończony 31 grudnia 2007
1 Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	7 084	36 531	156 353
Udziały i akcje (krótkoterminowe)	485	3 644	3 161
Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	6 599	32 887	153 192
2 Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	153 162	160 928	513 243
Udziały i akcje (długoterminowe)	145 095	149 480	151 970
Akcje PEC Katowice S.A.	–	–	345 285
Udziały i akcje (krótkoterminowe)	937	3 200	3 463
Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	2 873	2 178	6 018
Obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe	1 905	3 574	5 209
Pozostałe aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	2 352	2 496	1 298
3 Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	4 151	13 637	18 427
Obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe	4 151	13 637	18 427
4 Pożyczki i należności	1 907 351	1 303 965	1 260 625
Należności z tytułu dostaw i usług	1 880 114	1 279 328	1 221 945
Lokaty i depozyty	23 887	20 493	27 664
Pozostałe pożyczki i należności finansowe	3 350	4 144	11 016
Pożyczki udzielone	315	1 040	4 544
Pozostałe należności finansowe	3 035	3 104	6 472
5 Instrumenty pochodne zabezpieczające (aktywa)	1 747	575	–
6 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 032 103	949 710	974 221

Kategorie i klasy zobowiązań finansowych	Wartość bilansowa		
	Rok zakończony 31 grudnia 2009	Rok zakończony 31 grudnia 2008	Rok zakończony 31 grudnia 2007
1 Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	–	–	–
2 Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	3 261 092	3 305 409	3 361 136
Kredyty i pożyczki preferencyjne	329 369	399 137	365 935
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	790 118	915 902	1 134 946
Kredyty w rachunku bieżącym	59 453	42 983	75 113
Wyemitowane obligacje i papiery dłużne	596 781	717 907	420 073
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	966 193	803 973	878 930
Pozostałe zobowiązania finansowe	108 895	50 142	51 763
Zobowiązania z tytułu nabycia środków trwałych oraz wartości niematerialnych	271 609	247 127	313 490
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	117 843	123 148	93 729
Zobowiązania z tytułu umów ubezpieczenia	20 831	5 090	27 157
3 Zobowiązania z tytułu gwarancji, faktoringu i wyłączone z zakresu MSR 39	123 668	154 936	181 840
Zobowiązania z tytułu leasingu i umów dzierżawy z opcją zakupu	123 668	154 936	181 840
4 Instrumenty pochodne zabezpieczające (zobowiązania)	11 038	45 474	27 666

Wartość godziwa instrumentów finansowych, jakie Grupa Kapitałowa posiadała na dzień 31 grudnia 2009 roku, 31 grudnia 2008 roku i 31 grudnia 2007 roku, nie odbiegała istotnie od wartości prezentowanej w sprawozdaniach finansowych za poszczególne lata z następujących powodów:

- w odniesieniu do instrumentów krótkoterminowych ewentualny efekt dyskonta nie jest istotny;
- instrumenty te dotyczą transakcji zawieranych na warunkach rynkowych;
- w odniesieniu do udziałów i akcji niebędących przedmiotem obrotu na aktywnych rynkach, ich wartość bilansowa została ustalona z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości tam, gdzie było to konieczne, i stanowi przybliżenie wartości godziwej.

37.2. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w podziale na kategorie instrumentów finansowych

Rok zakończony 31 grudnia 2009 roku

	Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Pożyczki i należności	Aktywa finansowe wyłączone z zakresu MSR 39	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania z tytułu gwarancji, faktoringu i wyłączone z zakresu MSR 39	Instrumenty zabezpieczające	Razem
Dywidendy i udziały w zyskach	250	5 006	-	-	14 039	-	-	-	-	19 295
Przychody/(Koszty) z tytułu odsetek	37 080	-	302	22 810	-	(173)	(94 328)	(8 158)	(10 865)	(53 332)
Różnice kursowe	(786)	(1 577)	-	(4 532)	-	-	(1 286)	64	-	(8 117)
Rozwiązanie odpisów aktualizujących/aktualizacja wartości „w górę”	600	-	-	3 941	-	-	-	-	13 526	25 362
Utworzenie odpisów aktualizujących/aktualizacja wartości „w dół”	(35)	(2 349)	-	(3 580)	-	-	-	-	-	(5 964)
Zysk/(strata) ze zbycia inwestycji	4 329	8 284	-	-	-	-	-	-	-	5 318
Zysk/(strata) netto	41 438	9 364	302	18 639	14 039	(173)	(95 614)	(8 094)	2 661	(17 438)

Rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

	Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Pożyczki i należności	Aktywa finansowe wyłączone z zakresu MSR 39	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania z tytułu gwarancji, faktoringu i wyłączone z zakresu MSR 39	Instrumenty zabezpieczające	Razem
Dywidendy i udziały w zyskach	367	2 993	-	-	6 433	-	-	-	-	9 793
Przychody/(Koszty) z tytułu odsetek	50 634	860	1 645	21 755	-	(101)	(90 251)	(13 431)	(13 083)	(41 972)
Różnice kursowe	291	2 539	164	(857)	-	-	(14 623)	(2 208)	(1 658)	(16 352)
Rozwiązanie odpisów aktualizujących/aktualizacja wartości „w górę”	2 646	249	-	2 866	-	-	-	-	10 307	16 068
Utworzenie odpisów aktualizujących/aktualizacja wartości „w dół”	(6 008)	(3 085)	-	(1 611)	-	-	-	-	-	(10 704)
Zysk/(strata) ze zbycia inwestycji	1 621	2 976	-	-	-	-	-	-	-	4 597
Zysk/(strata) netto	49 551	6 532	1 809	22 153	6 433	(101)	(104 874)	(15 639)	(4 434)	(38 570)

Rok zakończony 31 grudnia 2007 roku

	Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Pożyczki i należności	Aktywa finansowe wyłączone z zakresu MSR 39	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania z tytułu gwarancji, faktoringu i wyłączone z zakresu MSR 39	Instrumenty zabezpieczające	Razem
Dywidendy i udziały w zyskach	410	2 596	–	–	2 250	–	–	–	–	5 256
Przychody/(Koszty) z tytułu odsetek	25 667	5 669	2 568	38 953	–	(14)	(87 752)	(7 503)	(23 044)	(45 456)
Różnice kursowe	(2 200)	(902)	–	(114)	–	(2)	713	–	–	(2 505)
Rozwiązanie odpisów aktualizujących/aktualizacja wartości „w górę”	5 317	704	–	24 251	–	–	3 430	–	–	60 171
Utworzenie odpisów aktualizujących/aktualizacja wartości „w dół”	(864)	(1 498)	–	(9 067)	–	–	–	–	–	(11 429)
Zysk/(strata) ze zbycia inwestycji	960	4 327	186	250	–	–	–	–	–	5 723
Zysk/(strata) netto	29 290	10 896	2 754	54 273	2 250	(16)	(83 609)	(7 503)	3 425	11 760

37.3. Opis istotnych pozycji w ramach poszczególnych kategorii instrumentów finansowych

37.3.1. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Główną pozycję aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy w latach 2007–2009 stanowiły jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku Grupa posiadała jednostki uczestnictwa w OFI Opera w wysokości 6 599 tysięcy złotych.

Na dzień 31 grudnia 2008 roku kluczowe pozycje aktywów w ramach jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych stanowiły jednostki w OFI Opera w wysokości 6 080 tysięcy złotych, w UNIWIBID SFIO w wysokości 10 027 tysięcy złotych, w Arka BZ WBK Obligacji FIO w wysokości 5 394 tysięcy złotych oraz w UniEuroRenta High Yield w wysokości 6 047 tysięcy złotych (1 449 tysięcy euro).

Na dzień 31 grudnia 2007 roku największą pozycję w ramach jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych stanowiły jednostki uczestnictwa w funduszu KBC Gamma SFIO, który inwestuje aktywa w instrumenty o niskim ryzyku stopy procentowej, głównie papiery dłużne. Kwota zainwestowana w ten fundusz wyniosła na 31 grudnia 2007 roku 62 846 tysięcy złotych. Inne istotne pozycje to 24 800 tysięcy złotych w funduszu IDEA TFI – fundusz IDEA PREMIUM SFIO, 12 026 tysięcy złotych zainwestowane w fundusz CITI Płynnościowy SFIO, 10 634 tysiące złotych w UniWIBID SFIO, 7 594 tysiące złotych w funduszu ING FIO Emerytura Plus, 7 824 tysiące złotych w UniRenta High Yield oraz 5 568 tysięcy złotych w Arka BZ WBK Obligacji FIO.

37.3.2. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Kluczowymi pozycjami kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży były w latach 2007–2009 udziały i akcje klasyfikowane jako długoterminowe.

Wśród kluczowych spółek, których udziały były w posiadaniu Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2009 roku i są klasyfikowane jako aktywa dostępne do sprzedaży, należy wymienić: spółkę Energetyka Cieszyńska Sp. z o.o. – udziały o wartości 12 227 tysięcy złotych, Knauf Jaworzno III Sp. z o.o. – udziały o wartości 19 857 tysięcy złotych oraz Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. Tychy – łączne udziały o wartości 31 608 tysięcy złotych.

Na dzień 31 grudnia 2008 roku oraz na dzień 31 grudnia 2007 roku najważniejsze pozycje w kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży stanowiły udziały w tych samych spółkach.

37.3.3. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności na dzień 31 grudnia 2009 roku stanowiły obligacje komercyjne Zakładu Ekspertyz Gospodarczych Sp. z o.o. w wysokości 2 662 tysięcy złotych oraz weksle inwestycyjne ETF Energo Utech S.A. w wysokości 1 489 tysięcy złotych.

Na dzień 31 grudnia 2008 roku na wartość aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności składały się obligacje skarbowe o wartości 12 137 tysięcy złotych oraz obligacje Secus Investment o wartości 1 500 tysięcy złotych.

Na dzień 31 grudnia 2007 roku wartość posiadanych obligacji skarbowych wynosiła 11 986 tysięcy złotych, obligacji Secus Investment 1 500 tysięcy złotych oraz obligacji komunalnych 4 941 tysięcy złotych.

37.3.4. Instrumenty pochodne (aktywa)

Instrumenty pochodne zostały szczegółowo opisane w nocie 38.6.

37.3.5. Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu**37.3.5.1. Kredyty i pożyczki**

Zaciągnięte kredyty i pożyczki według stanu na dzień 31 grudnia 2009 roku, 31 grudnia 2008 roku i 31 grudnia 2007 roku przedstawiają poniższe tabele.

Zaciągnięte kredyty i pożyczki według stanu na 31 grudnia 2009 roku

Waluta kredytu	Stopa oprocentowania	Wartość kredytów, pożyczek na dzień bilansowy		Z tego o terminie spłaty przypadającym w terminie (od dnia bilansowego):					
		w walucie	w złotych	poniżej 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 3 lat	od 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
PLN	zmienna	888 394	888 394	111 921	289 785	275 852	170 644	40 144	48
	stała	1 658	1 658	–	1 598	60	–	–	–
Razem PLN		890 052	890 052	111 921	291 383	275 912	170 644	40 144	48
EUR	zmienna	5 887	24 187	883	2 649	3 532	3 532	7 064	6 527
	stała	–	–	–	–	–	–	–	–
Razem EUR		5 887	24 187	883	2 649	3 532	3 532	7 064	6 527
USD	zmienna	92 633	264 031	24 374	83 316	108 131	48 210	–	–
	stała	–	–	–	–	–	–	–	–
Razem USD		92 633	264 031	24 374	83 316	108 131	48 210	–	–
Razem			1 178 270	137 178	377 348	387 575	222 386	47 208	6 575
Odsetki zwiększające wartość bilansową			670						
Razem kredyty i pożyczki			1 178 940						

Zaciągnięte kredyty i pożyczki według stanu na 31 grudnia 2008 roku

Waluta kredytu	Stopa oprocentowania	Wartość kredytów, pożyczek na dzień bilansowy		Z tego o terminie spłaty przypadającym w terminie (od dnia bilansowego):					
		w walucie	w złotych	poniżej 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 3 lat	od 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
PLN	zmienna	963 820	963 820	141 199	241 359	264 490	180 866	135 156	750
	stała	1 806	1 806	–	1 000	806	–	–	–
Razem PLN		965 626	965 626	141 199	242 359	265 296	180 866	135 156	750
EUR	zmienna	6 748	28 155	897	2 691	3 588	3 588	7 175	10 216
	stała	–	–	–	–	–	–	–	–
Razem EUR		6 748	28 155	897	2 691	3 588	3 588	7 175	10 216
USD	zmienna	122 713	363 450	21 942	75 036	120 281	97 981	48 210	–
	stała	–	–	–	–	–	–	–	–
Razem USD		122 713	363 450	21 942	75 036	120 281	97 981	48 210	–
Razem			1 357 231	164 038	320 086	389 165	282 435	190 541	10 966
Odsetki zwiększające wartość bilansową			791						
Razem kredyty i pożyczki			1 358 022						

Zaciągnięte kredyty i pożyczki według stanu na 31 grudnia 2007 roku

Waluta kredytu	Stopa oprocentowania	Wartość kredytów, pożyczek na dzień bilansowy		Z tego o terminie spłaty przypadającym w terminie (od dnia bilansowego):					
		w walucie	w złotych	poniżej 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 3 lat	od 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
PLN	zmienna	1 144 499	1 144 499	127 926	176 561	527 669	204 470	107 777	96
	stała	2 643	2 643	–	1 000	854	789	–	–
Razem PLN		1 147 142	1 147 142	127 926	177 561	528 523	205 259	107 777	96
EUR	zmienna	5 438	19 480	219	2 249	3 874	2 998	3 574	6 566
	stała	–	–	–	–	–	–	–	–
Razem EUR		5 438	19 480	219	2 249	3 874	2 998	3 574	6 566
USD	zmienna	167 204	407 141	18 922	56 766	185 262	97 981	48 210	–
	stała	–	–	–	–	–	–	–	–
Razem USD		167 204	407 141	18 922	56 766	185 262	97 981	48 210	–
Razem			1 573 763	147 067	236 576	717 659	306 238	159 561	6 662
Odsetki zwiększające wartość bilansową			2 231						
Razem kredyty i pożyczki			1 575 994						

W ramach powyżej przedstawionej wartości kredytów i pożyczek na dzień 31 grudnia 2009 roku, 31 grudnia 2008 roku oraz 31 grudnia 2007 roku znaczącymi pozycjami są kredyty inwestycyjne zaciągnięte przez Południowy Koncern Energetyczny S.A. związane między innymi z następującymi inwestycjami:

- budowa bloku energetycznego w Elektrowni Łagisza, która jest finansowana przy wykorzystaniu kredytu preferencyjnego, udzielonego przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz kredytu inwestycyjnego udzielonego przez Bank Ochrony Środowiska S.A. Są to kredyty wyrażone w walucie polskiej o zmiennym oprocentowaniu, których wartość bilansową na dzień 31 grudnia 2009 roku, 31 grudnia 2008 roku oraz 31 grudnia 2007 roku przedstawia poniższa tabela.

Kredytodawca	Stan na 31 grudnia 2009 roku	Stan na 31 grudnia 2008 roku	Stan na 31 grudnia 2007 roku	Ostateczny termin spłaty
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	247 940	325 118	304 918	20 grudnia 2012
Bank Ochrony Środowiska S.A.	74 838	71 113	40 073	31 grudnia 2013
Razem	322 778	396 231	344 991	

- rekonstrukcja bloków I, II w Elektrowni Siersza. Inwestycja jest finansowana z kredytów udzielonych przez Bank Polska Kasa Opieki S.A. oraz Powszechną Kasę Oszczędności Bank Polski S.A. Walutą kredytów jest dolar amerykański, są one oprocentowane zmienną stopą procentową. Wartość bilansową na dzień 31 grudnia 2009 roku, 31 grudnia 2008 roku oraz 31 grudnia 2007 roku przedstawia poniższa tabela.

Kredytodawca	Stan na 31 grudnia 2009 roku	Stan na 31 grudnia 2008 roku	Stan na 31 grudnia 2007 roku	Ostateczny termin spłaty
Bank Polska Kasa Opieki S.A.	169 479	231 434	285 197	31 grudnia 2012
Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.	74 207	100 019	121 944	31 grudnia 2012
Razem	243 686	331 453	407 141	

- modernizacja bloku energetycznego i budowa instalacji odsiarczania spalin dla bloków energetycznych Elektrowni Łagisza, które są finansowane z kredytów zaciągniętych w walucie polskiej o zmiennym oprocentowaniu. Kredyty zostały udzielone przez Bank Polska Kasa Opieki S.A. Wartość bilansową na dzień 31 grudnia 2009 roku, 31 grudnia 2008 roku oraz 31 grudnia 2007 roku przedstawia poniższa tabela.

Kredytodawca	Stan na 31 grudnia 2009 roku	Stan na 31 grudnia 2008 roku	Stan na 31 grudnia 2007 roku	Ostateczny termin spłaty
Bank Polska Kasa Opieki S.A.	53 635	94 616	134 167	30 listopada 2010
Bank Polska Kasa Opieki S.A.	52 878	67 878	77 878	31 października 2011
Bank Polska Kasa Opieki S.A.	9 105	19 105	29 105	31 października 2010
Razem	115 618	181 599	241 150	

37.3.5.2. Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji

W celu pozyskania części źródeł finansowania realizowanego przez jednostkę zależną – Południowy Koncern Energetyczny S.A. przedsięwzięcia inwestycyjnego związanego z odtworzeniem mocy wytwórczych „Budowa bloku o mocy 460 MW na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Łagisza”, spółka ta, począwszy od dnia 18 lipca 2007 roku (dzień emisji I serii), emituje obligacje. Na dzień bilansowy 31 grudnia 2007 roku zadłużenie z tego tytułu wyniosło 270 000 tysięcy złotych.

Kolejne emisje obligacji miały miejsce w dniu 1 lutego 2008 roku w wysokości 140 000 tysięcy złotych, w dniu 1 kwietnia 2008 roku w wysokości 65 000 tysięcy złotych, w dniu 28 kwietnia 2008 roku w wysokości 72 000 tysięcy złotych i w dniu 30 września 2008 roku w wysokości 59 000 tysięcy złotych. Na dzień 31 grudnia 2008 roku zadłużenie z tytułu emisji obligacji wyceniane według zamortyzowanego kosztu wynosiło 592 818 tysięcy złotych, a wartość nominalna wyemitowanych obligacji – 606 000 tysięcy złotych. Oprocentowanie obligacji jest zmienne i wynosi WIBOR 6M powiększony o marżę.

Kolejna emisja obligacji miała miejsce w dniu 30 czerwca 2009 roku w wysokości 44 000 tysięcy złotych. W dniu 30 grudnia 2009 roku Południowy Koncern Energetyczny S.A. dokonał wykupu pierwszej raty obligacji na kwotę 41 308 tysięcy złotych. Na dzień 31 grudnia 2009 roku zadłużenie z tytułu emisji obligacji wyceniane według zamortyzowanego kosztu wynosiło 596 781 tysięcy złotych (wliczając wartość narosłych odsetek w wysokości 126 tysięcy złotych), a wartość nominalna wyemitowanych obligacji – 608 692 tysiące złotych.

Spółka dominująca – TAURON Polska Energia S.A. oraz ING Bank Śląski S.A. z siedzibą w Katowicach podpisały w dniu 27 sierpnia 2007 roku „Umowę Agencyjną” oraz „Umowę Dealerską”, na podstawie których ustanowiony został program emisji obligacji TAURON Polska Energia S.A. na kwotę 150 000 tysięcy złotych. Celem emisji było podwyższenie kapitału zakładowego spółki zależnej PEC Katowice S.A. Spółka w dniu 28 sierpnia 2007 roku wyemitowała obligacje na okaziciela w dwóch seriach:

- obligacje kuponowe serii A o wartości nominalnej 75 000 tysięcy złotych z okresem zapadalności równym 1 rok,
- obligacje kuponowe serii B o wartości nominalnej 75 000 tysięcy złotych z okresem zapadalności równym 2 lata.

Obligacje oprocentowane były według stopy 1-miesięczny WIBOR powiększony o marżę.

W dniu 27 sierpnia 2007 roku Enion S.A. udzieliła TAURON Polska Energia S.A. poręczenia cywilnego, podpisując z ING Bank Śląski S.A. „Umowę zobowiązującą do nabycia obligacji”, na podstawie której Bank może zażądać od Enion S.A. odkupu obligacji serii A i B.

W dniu 27 sierpnia 2008 roku TAURON Polska Energia S.A. oraz ING Bank Śląski S.A., w ramach powyższego programu podpisały „Umowę udzielenia finansowania przez objęcie obligacji serii C”, która określa warunki przedłużenia finansowania TAURON Polska Energia S.A. poprzez nabycie przez ING Bank Śląski S.A. na rynku pierwotnym obligacji serii C.

Zobowiązanie jednostki dominującej z tytułu emisji obligacji kuponowych według stanu na dzień 31 grudnia 2008 roku wynika z:

- emisji obligacji serii B o wartości nominalnej 75 000 tysięcy złotych z terminem wykupu w dniu 28 sierpnia 2009 roku,
- emisji obligacji serii C o wartości nominalnej 50 000 tysięcy złotych z terminem wykupu w dniu 28 sierpnia 2009 roku.

Obligacje wyemitowane w ramach przedmiotowego programu emisji obligacji zostały wykupione w kwotach i terminach zgodnych z warunkami ich emisji.

Spółka dominująca – TAURON Polska Energia S.A. oraz ING Bank Śląski S.A. z siedzibą w Katowicach podpisały w dniu 24 września 2009 roku „Umowę Agencyjną” oraz „Umowę Dealerską” z okresem obowiązywania do dnia 30 listopada 2011 roku. Na podstawie ww. umów ustanowiony został program emisji obligacji TAURON Polska Energia S.A. na kwotę 125 000 tysięcy złotych. Celem emisji jest zabezpieczenie bieżącej działalności Spółki. Obligacje oprocentowane są według stopy 1-miesięczny WIBOR powiększony o stałą marżę.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku Spółka dominująca nie posiadała zobowiązań z tytułu emisji obligacji.

Wartość wyemitowanych obligacji na dzień 31 grudnia 2009 roku

Nazwa spółki	Stopa oprocentowania	Waluta kredytu	Stan na dzień bilansowy		Z tego o terminie spłaty przypadającym w terminie (od dnia bilansowego)					
			Narosłe odsetki	Wartość kapitału według zamortyzowanego kosztu	poniżej 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 3 lat	od 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
Południowy Koncern Energetyczny S.A.	zmienna	PLN	126	596 655	–	80 993	81 314	81 314	162 629	190 405
Razem obligacje			126	596 655	–	80 993	81 314	81 314	162 629	190 405

Wartość wyemitowanych obligacji na dzień 31 grudnia 2008 roku

Nazwa spółki	Stopa oprocentowania	Waluta kredytu	Stan na dzień bilansowy		Z tego o terminie spłaty przypadającym w terminie (od dnia bilansowego)					
			Narosłe odsetki	Wartość kapitału według zamortyzowanego kosztu	poniżej 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 3 lat	od 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
Południowy Koncern Energetyczny S.A.	zmienna	PLN	–	592 818	–	37 424	76 387	76 387	152 774	249 845
TAURON Polska Energia S.A.	zmienna	PLN	89	125 000	–	125 000	–	–	–	–
Razem obligacje			89	717 818	–	162 424	76 387	76 387	152 774	249 845

Wartość wyemitowanych obligacji na dzień 31 grudnia 2007 roku

Nazwa spółki	Stopa oprocentowania	Waluta kredytu	Stan na dzień bilansowy		Z tego o terminie spłaty przypadającym w terminie (od dnia bilansowego)					
			Narosłe odsetki	Wartość kapitału według zamortyzowanego kosztu	poniżej 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 3 lat	od 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
Południowy Koncern Energetyczny S.A.	zmienna	PLN	–	270 000	–	–	56 000	37 333	74 667	102 000
TAURON Polska Energia S.A.	zmienna	PLN	73	150 000	–	75 000	75 000	–	–	–
Razem obligacje			73	420 000	–	75 000	131 000	37 333	74 667	102 000

37.3.6. Instrumenty zabezpieczające (zobowiązania)

Instrumenty pochodne zostały szczegółowo opisane w nocie 38.6.

37.3.7. Zabezpieczenie spłaty zobowiązań

W celu zabezpieczenia spłaty zobowiązań Grupa stosuje wiele form zabezpieczeń. Do najpowszechniejszych należą hipoteki, zastawy rejestrowe, przewłaszczenia i umowy leasingowe na nieruchomościach oraz innych rzeczowych aktywach trwałych, ale również na zapasach, należnościach, czy też blokady środków pieniężnych.

Wartość bilansową składników majątku stanowiących zabezpieczenie spłaty zobowiązań na poszczególne dni bilansowe przedstawia poniższa tabela.

Wartość bilansowa aktywów stanowiąca zabezpieczenie spłaty zobowiązań

	Stan na 31 grudnia 2009	Stan na 31 grudnia 2008	Stan na 31 grudnia 2007
Nieruchomości	3 467 430	3 443 456	3 367 330
Urządzenia techniczne i maszyny	295 987	263 525	204 553
Środki transportu	6 668	7 854	8 523
Środki trwałe w budowie	745	39 216	969
Zapasy	–	–	3 400
Należności z tytułu dostaw i usług	17 751	–	444
Środki pieniężne	84 574	6 067	24 264
Inne należności finansowe i niefinansowe	15 616	15 001	25 943
Razem wartość aktywów stanowiących zabezpieczenie spłaty zobowiązań	3 888 771	3 775 119	3 635 426

Opis innych form zabezpieczeń spłaty zobowiązań

Ponadto w celu zabezpieczenia środków na pokrycie przyszłych kosztów likwidacji wchodzące w skład Grupy przedsiębiorstwa górnicze tworzą Fundusz Likwidacji Zakładów Górniczych. Informacje na ten temat przedstawiono w nocie 15.

38. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Spółki z Grupy Kapitałowej świadomie i w sposób odpowiedzialny zarządzają ryzykiem finansowym w oparciu o opracowane i przyjęte do stosowania polityki zarządzania ryzykiem finansowym. Całościowe i spójne z procesami biznesowymi zarządzanie ryzykiem pozwala na identyfikowanie i zarządzanie zależnościami pomiędzy ponoszonym ryzykiem a poziomem możliwego do osiągnięcia dochodu. Intencją zarządzających ryzykiem w spółkach Grupy nie jest całkowita eliminacja zagrożeń wynikających ze zmian zidentyfikowanych i monitorowanych czynników ryzyka, lecz to, by zagrożenia te nie przekraczały ustalonych i zatwierdzonych wcześniej bezpiecznych poziomów.

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem finansowym jest takie nim zarządzanie, aby maksymalnie ograniczyć wrażliwość przepływów finansowych Grupy na zmieniające się czynniki ryzyka finansowego oraz minimalizacja kosztów finansowych i kosztów zabezpieczenia w ramach przeprowadzanych transakcji z wykorzystaniem instrumentów pochodnych.

Poza instrumentami pochodnymi, do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa, należą kredyty bankowe i pożyczki, obligacje, umowy leasingu finansowego i umowy dzierżawy z opcją zakupu, środki pieniężne i lokaty. Głównym celem wykorzystania tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków finansowych na działalność jednostek z Grupy Kapitałowej. Grupa, ze względu na charakter swoich procesów biznesowych, posiada i wykorzystuje również inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

Grupa zawiera również transakcje z udziałem instrumentów pochodnych, przede wszystkim kontrakty na zamianę stóp procentowych (swapy procentowe) oraz walutowe kontrakty terminowe typu forward. Celem tych transakcji jest ciągłe zarządzanie ryzykiem stopy procentowej oraz ryzykiem walutowym powstającym w toku działalności Grupy oraz wynikającym z używanych przez nią źródeł finansowania.

Zasadą stosowaną przez spółki z Grupy obecnie i przez cały okres objęty niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym jest nieprowadzenie obrotu instrumentami finansowymi.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Grupy obejmują ryzyko stopy procentowej, ryzyko związane z płynnością, ryzyko walutowe oraz ryzyko kredytowe.

Przyjęto, iż zarządzanie ryzykiem jest odpowiedzialnością każdego pracownika. Zarządy weryfikują, uzgadniają i zatwierdzają zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka, pracownicy znają ryzyka występujące w ich obszarach działalności i czują się odpowiedzialni za zarządzanie ryzykiem. Spółki z Grupy monitorują również ryzyko cen rynkowych dotyczące wszystkich posiadanych przez nią instrumentów finansowych. Zasady rachunkowości zabezpieczeń spółek z Grupy Kapitałowej dotyczące instrumentów pochodnych zostały omówione w nocie 11.

38.1. Ryzyko stopy procentowej

Grupa narażona jest na ryzyko zmian stóp procentowych w związku z pozyskiwaniem kapitałów oprocentowanych zmienną stopą procentową i inwestowaniem w aktywa oprocentowane zmienną i stałą stopą procentową. Spółki Grupy są również narażone na materializację ryzyka związanego z utraconymi korzyściami w związku ze spadkiem stóp procentowych, w przypadku zadłużenia o stałym oprocentowaniu.

W poniższych tabelach przedstawione zostały wartości bilansowe instrumentów finansowych Grupy narażonych na ryzyko stopy procentowej, w podziale na poszczególne kategorie wiekowe.

31 grudnia 2009 – oprocentowanie stałe

Instrumenty finansowe	<1 rok	1–2 lat	2–3 lat	3–5 lat	>5 lat	Ogółem
Aktywa finansowe						
Lokaty i depozyty	4 170	16 372	–	–	–	20 542
Obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe	4 151	–	–	–	–	4 151
Udzielone pożyczki	–	–	–	–	–	–
Zobowiązania finansowe						
Kredyty i pożyczki preferencyjne	1 598	60	–	–	–	1 658

31 grudnia 2009 – oprocentowanie zmienne

Instrumenty finansowe	<1 rok	1–2 lat	2–3 lat	3–5 lat	>5 lat	Ogółem
Aktywa finansowe						
Lokaty i depozyty	2 411	141	–	–	792	3 344
Udzielone pożyczki	75	–	–	240	–	315
Aktywa gotówkowe	1 032 103	–	–	–	–	1 032 103
Zobowiązania finansowe						
Wyemitowane obligacje oraz inne dłużne papiery wartościowe	80 993	81 314	81 314	162 629	190 405	596 655
Kredyty w rachunku bieżącym	59 453	–	–	–	–	59 453
Kredyty i pożyczki preferencyjne	105 051	101 253	101 162	20 162	40	327 668
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	348 432	286 262	121 224	27 046	6 527	789 491

31 grudnia 2008 – oprocentowanie stałe

Instrumenty finansowe	<1 rok	1–2 lat	2–3 lat	3–5 lat	>5 lat	Ogółem
Aktywa finansowe						
Lokaty i depozyty	5 341	10 172	–	–	–	15 513
Obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe	1 500	–	–	–	–	1 500
Udzielone pożyczki	1 040	–	–	–	–	1 040
Zobowiązania finansowe						
Kredyty i pożyczki preferencyjne	1 000	806	–	–	–	1 806

31 grudnia 2008 – oprocentowanie zmienne

Instrumenty finansowe	<1 rok	1–2 lat	2–3 lat	3–5 lat	>5 lat	Ogółem
Aktywa finansowe						
Lokaty i depozyty	4 117	30	138	–	–	4 285
Udzielone pożyczki	–	–	–	–	–	–
Aktywa gotówkowe	949 710	–	–	–	–	949 710
Zobowiązania finansowe						
Wyemitowane obligacje oraz inne dłużne papiery wartościowe	164 740	81 048	81 048	162 097	228 885	717 818
Kredyty w rachunku bieżącym	42 983	–	–	–	–	42 983
Kredyty i pożyczki preferencyjne	96 081	101 660	101 548	97 912	58	397 259
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	344 101	286 662	180 883	92 629	10 908	915 183

31 grudnia 2007 – oprocentowanie stałe

Instrumenty finansowe	<1 rok	1–2 lat	2–3 lat	3–5 lat	>5 lat	Ogółem
Aktywa finansowe						
Lokaty i depozyty	4 747	7 188	–	–	–	11 935
Obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe	–	1 509	–	–	–	1 509
Udzielone pożyczki	1 036	–	–	–	–	1 036
Zobowiązania finansowe						
Kredyty i pożyczki preferencyjne	1 000	854	789	–	–	2 643

31 grudnia 2007 – oprocentowanie zmienne

Instrumenty finansowe	<1 rok	1–2 lat	2–3 lat	3–5 lat	>5 lat	Ogółem
Aktywa finansowe						
Lokaty i depozyty	12 093	–	2 903	134	–	15 130
Udzielone pożyczki	3 508	–	–	–	–	3 508
Aktywa gotówkowe	974 221	–	–	–	–	974 221
Zobowiązania finansowe						
Wyemitowane obligacje oraz inne dłużne papiery wartościowe	75 000	131 000	37 333	74 667	102 000	420 000
Kredyty w rachunku bieżącym	75 105	–	–	–	–	75 105
Kredyty i pożyczki preferencyjne	17 166	203 853	86 161	55 914	91	363 185
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	290 443	512 886	219 288	103 647	6 566	1 132 830

Oprocentowanie instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu jest aktualizowane w okresach poniżej jednego roku. Odsetki od instrumentów finansowych o stałym oprocentowaniu są stałe przez cały okres do upływu terminu zapadalności/wymagalności tych instrumentów. Pozostałe instrumenty finansowe Grupy, które nie zostały ujęte w powyższych tabelach, nie są oprocentowane i w związku z tym nie podlegają ryzyku stopy procentowej.

38.2. Ryzyko walutowe

Spółki z Grupy Kapitałowej narażone są na zmiany kursów walutowych EUR/PLN i USD/PLN w związku z ich działalnością inwestycyjną oraz kontraktami z podmiotami zagranicznymi. Poniższe tabele prezentują ekspozycję Grupy na ryzyko walutowe w podziale na poszczególne klasy instrumentów finansowych w latach 2007–2009.

Pozycja walutowa według stanu na 31 grudnia 2009 roku

	Łączna wartość bilansowa w PLN	EUR		USD	
		w walucie	w PLN	w walucie	w PLN
Aktywa finansowe					
Lokaty i depozyty	23 887	–	–	–	–
Obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe	6 056	–	–	–	–
Udziały i akcje	146 517	–	–	–	–
Należności z tytułu dostaw i usług	1 880 114	64	264	–	–
Pożyczki udzielone	315	–	–	–	–
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 032 107	1 007	4 136	–	–
Należności z tytułu sprzedaży środków trwałych i wartości niematerialnych	3 035	–	–	–	–
Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	9 472	–	–	–	–
Instrumenty pochodne	1 747	–	–	–	–
Inne instrumenty finansowe	2 352	–	–	–	–
Razem	3 105 602	1 071	4 400	–	–
Zobowiązania finansowe					
Oprocentowane kredyty i pożyczki	(1 178 940)	(5 887)	(24 187)	(92 633)	(264 031)
Wyemitowane obligacje i papiery dłużne	(596 781)	–	–	–	–
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	(1 496 409)	(184)	(752)	–	–
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	(123 668)	–	–	–	–
Razem	(3 395 798)	(6 071)	(24 939)	(92 633)	(264 031)
Pozycja walutowa netto		(5 000)	(20 539)	(92 633)	(264 031)

Pozycja walutowa według stanu na 31 grudnia 2008 roku

	Łączna wartość bilansowa w PLN	EUR		USD	
		w walucie	w PLN	w walucie	w PLN
Aktywa finansowe					
Lokaty i depozyty	20 493	–	–	–	–
Obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe	17 211	–	–	–	–
Udziały i akcje	156 324	–	–	–	–
Należności z tytułu dostaw i usług	1 279 328	2 651	11 059	–	–
Pożyczki udzielone	1 040	–	–	–	–
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	949 710	603	2 518	–	–
Należności z tytułu sprzedaży środków trwałych i wartości niematerialnych	3 104	–	–	–	–
Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	35 065	–	–	–	–
Instrumenty pochodne	575	–	–	–	–
Inne instrumenty finansowe	2 496	–	–	–	–
Razem	2 465 346	3 254	13 577	–	–
Zobowiązania finansowe					
Oprocentowane kredyty i pożyczki	(1 358 022)	(6 748)	(28 155)	(122 713)	(363 450)
Wyemitowane obligacje i papiery dłużne	(717 907)	–	–	–	–
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	(1 274 954)	(46)	(167)	–	–
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	(154 936)	(3 822)	(15 946)	–	–
Razem	(3 505 819)	(10 616)	(44 268)	(122 713)	(363 450)
Pozycja walutowa netto		(7 362)	(30 691)	(122 713)	(363 450)

Pozycja walutowa według stanu na 31 grudnia 2007 roku

	Łączna wartość bilansowa w PLN	EUR		USD	
		w walucie	w PLN	w walucie	w PLN
Aktywa finansowe					
Lokaty i depozyty	27 664	–	–	–	–
Obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe	23 636	–	–	–	–
Udziały i akcje	503 879	–	–	–	–
Należności z tytułu dostaw i usług	1 221 945	9	34	–	–
Pożyczki udzielone	4 544	–	–	–	–
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	974 221	6 921	24 792	203	494
Należności z tytułu sprzedaży środków trwałych i wartości niematerialnych	6 472	–	–	–	–
Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	159 210	3 765	13 485	–	–
Instrumenty pochodne	–	–	–	–	–
Inne instrumenty finansowe	1 298	–	–	–	–
Razem	2 922 869	10 695	38 311	203	494
Zobowiązania finansowe					
Oprocentowane kredyty i pożyczki	(1 575 994)	(5 438)	(19 480)	(167 204)	(407 141)
Wyemitowane obligacje i papiery dłużne	(420 073)	–	–	–	–
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	(1 392 735)	(22)	(78)	–	–
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	(181 840)	(4 163)	(14 912)	–	–
Razem	(3 570 642)	(9 623)	(34 470)	(167 204)	(407 141)
Pozycja walutowa netto		1 072	3 841	(167 001)	(406 647)

38.3. Ryzyko cen surowców i towarów

Spółki Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. narażone są na działanie i niekorzystny wpływ czynników ryzyka związanego ze zmiennością przepływów pieniężnych oraz wyników finansowych wyrażonych w walucie krajowej z tytułu zmian cen towarów. Ekspozycję Grupy na ryzyko cen towarów odzwierciedla wolumen zakupów podstawowych surowców i towarów, do których zalicza się węgiel kamienny, gaz oraz energię. Wolumen oraz koszty zakupów podstawowych surowców od dostawców spoza Grupy przedstawia poniższa tabela.

Rodzaj paliwa	Jednostka miary	2009		2008		2007	
		Wolumen	Koszty zakupu	Wolumen	Koszty zakupu	Wolumen	Koszty zakupu
Węgiel	tona	7 556 379	1 805 619	7 983 317	1 353 775	9 109 144	1 322 866
Gaz	tys. m ³	2 057 102	140 640	2 729 830	151 222	2 924 523	156 161
Energia elektryczna	MWh	15 051 410	3 091 952	20 510 494	3 287 642	28 736 758	3 675 025
Energia cieplna	GJ	6 118 926	157 673	4 496 476	106 133	2 908 972	64 446
Razem			5 195 884		4 898 772		5 218 499

38.4. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest związane z potencjalnym zdarzeniem kredytowym, które może zmaterializować się w postaci następujących czynników: niewypłacalności kontrahenta, częściowej spłaty należności, istotnego opóźnienia w spłacie należności lub innego nieprzewidzianego odstępstwa od warunków kontraktowych.

Poza klientami indywidualnymi spółki Grupy zawierają transakcje wyłącznie z wiarygodnymi podmiotami o dobrej zdolności kredytowej. Wszyscy klienci, którzy pragną korzystać z kredytów kupieckich, poddawani są procedurom weryfikacji. Ponadto, dzięki bieżącemu monitorowaniu stanów należności, narażenie Grupy na ryzyko nieściągalności należności jest nieznaczące.

Spółki Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. narażone są na działanie czynników ryzyka kredytowego w obszarach:

- podstawowej działalności – źródłem ryzyka kredytowego są głównie transakcje zakupu i sprzedaży energii oraz energii cieplnej, transakcje zakupu i sprzedaży paliw kopalnych itp.;
- działalności inwestycyjnej – ryzyko kredytowe generowane jest przez transakcje wynikające z realizacji projektów inwestycyjnych, których powodzenie jest uzależnione od pozycji finansowej dostawców Grupy;
- działalności biznesowej (zarządzanie ryzykiem rynkowym) – ryzyko kredytowe dotyczy możliwości wystąpienia sytuacji braku realizacji zobowiązań drugiej strony transakcji pochodnej w stosunku do spółek Grupy, jeżeli wartość godziwa transakcji pochodnej jest dodatnia z punktu widzenia Grupy;
- lokowania wolnych środków pieniężnych – ryzyko kredytowe powstaje na skutek lokowania wolnych środków pieniężnych przez spółki Grupy w papiery wartościowe obciążone ryzykiem kredytowym, tj. instrumenty finansowe inne niż emitowane przez Skarb Państwa.

Klasy instrumentów finansowych, w których powstaje ekspozycja na ryzyko kredytowe, mające odmienną charakterystykę ryzyka kredytowego:

- lokaty i depozyty;
- obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe;
- należności z tytułu dostaw i usług;
- pożyczki udzielone;
- pozostałe należności finansowe;
- pozostałe aktywa finansowe;
- środki pieniężne i ich ekwiwalenty;
- instrumenty pochodne.

W Grupie nie występują istotne koncentracje ryzyka kredytowego związane z działalnością podstawową poza wymienionymi w nocie 38.4.2.

W odniesieniu do aktywów finansowych ryzyko kredytowe Grupy powstaje w wyniku niemożności dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy, a maksymalna ekspozycja na to ryzyko równa jest wartości bilansowej tych instrumentów.

38.4.1. Nabyte obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe

Nabyte dłużne papiery wartościowe zostały szerzej opisane w nocie 37.3.3.

38.4.2. Należności z tytułu dostaw i usług

Należności z tytułu dostaw i usług dotyczą głównie należności z tytułu sprzedanej energii i usług dodatkowych. Dzięki bieżącej kontroli należności handlowych nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem aktualizującym.

Grupa zarządza ryzykiem kredytowym wobec kontrahentów głównie poprzez stosowanie następujących mechanizmów oraz technik:

- ocenę standingu finansowego kontrahentów wraz z nadawaniem limitów kredytowych;
- wymaganie określonych zabezpieczeń kredytowych od klientów o słabym standingu finansowym;
- standaryzację zapisów umownych z zakresu ryzyka kredytowego i standaryzację zabezpieczeń kredytowych;
- system bieżącego monitoringu płatności i system wczesnej windykacji; systematyczny pomiar ryzyka kredytowego wynikający z prowadzonej działalności handlowej;
- bieżące monitorowanie kondycji finansowej kontrahenta, współpraca z wywiadowcami gospodarczymi i firmami windykacyjnymi.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku największe salda należności handlowych Grupa posiadała od ArcelorMittal Poland S.A. w wysokości 95 104 tysięcy złotych, KGHM Polska Miedź S.A. w wysokości 53 845 tysięcy złotych oraz PSE Operator S.A. w wysokości 37 235 tysięcy złotych. Na dzień 31 grudnia 2008 roku największe salda należności handlowych występowały od ArcelorMittal Poland S.A. w wysokości 63 141 tysięcy złotych, PSE Operator S.A. w wysokości 38 523 tysięcy złotych. Na dzień 31 grudnia 2007 roku największe salda należności handlowych Grupa posiadała od PGE Polskiej Grupy Energetycznej S.A. w wysokości 148 278 tysięcy złotych, ArcelorMittal Poland S.A. w wysokości 75 593 tysięcy złotych oraz KGHM Polska Miedź S.A. w wysokości 49 838 tysięcy złotych.

38.4.3. Lokaty, depozyty, środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Zarządzanie ryzykiem kredytowym związanym ze środkami pieniężnymi Grupa realizuje poprzez dywersyfikację banków, w których lokowane są nadwyżki środków pieniężnych. Wszystkie podmioty, z którymi Grupa zawiera transakcje depozytowe, działają w sektorze finansowym. Są to wyłącznie banki zarejestrowane w Polsce bądź działające w Polsce w formie oddziałów banków zagranicznych, posiadających rating na wysokim poziomie, a także dysponujące odpowiednim kapitałem własnym oraz silną i ustabilizowaną pozycją rynkową. Udział trzech banków, w których Grupa posiada największe salda środków pieniężnych, na dzień 31 grudnia 2009 roku wyniósł 66%.

38.4.4. Instrumenty pochodne

Wszystkie podmioty, z którymi Grupa zawiera transakcje pochodne, działają w sektorze finansowym. Są to polskie banki posiadające wysoki rating finansowy, a także dysponujące odpowiednią wysokością kapitału własnego oraz silną i ustabilizowaną pozycją rynkową.

38.4.5. Odpisy aktualizujące i wiekowanie należności

Na dzień 31 grudnia 2009 roku, 31 grudnia 2008 roku, 31 grudnia 2007 roku odpisem aktualizującym objęte były należności z tytułu dostaw i usług oraz niektóre inwestycje w inne podmioty. Zmiana stanu odpisów aktualizujących dla tych klas instrumentów finansowych w poszczególnych latach została zaprezentowana w poniższych tabelach.

Rok zakończony 31 grudnia 2009 roku

	Należności z tytułu dostaw i usług	Pożyczki udzielone	Należności z tytułu sprzedaży środków trwałych, wartości niematerialnych	Udziały i akcje jednostek niekonsolidowanych
Odpis aktualizujący na dzień 1 stycznia 2009	(169 519)	–	–	(2 744)
Utworzenie odpisów	(65 783)	–	–	–
Wykorzystanie odpisów	37 838	–	–	–
Rozwiązanie odpisów	39 558	–	–	10
Anulowanie odpisów	86	–	–	27
Aport	–	–	–	–
Inne zmiany	(204)	–	–	–
Odpis aktualizujący na dzień 31 grudnia 2009	(158 024)	–	–	(2 707)
Wartość pozycji przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego	2 038 138	315	3 035	149 224
Wartość pozycji netto (wartość bilansowa)	1 880 114	315	3 035	146 517

Rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

	Należności z tytułu dostaw i usług	Pożyczki udzielone	Należności z tytułu sprzedaży środków trwałych, wartości niematerialnych	Udziały i akcje jednostek niekonsolidowanych
Odpis aktualizujący na dzień 1 stycznia 2008	(178 676)	–	–	(2 323)
Utworzenie odpisów	(36 976)	–	–	(122)
Wykorzystanie odpisów	35 986	–	–	327
Rozwiązanie odpisów	28 732	–	–	(415)
Anulowanie odpisów	485	–	–	–
Aport	(13 242)	–	–	–
Inne zmiany	(5 828)	–	–	(211)
Odpis aktualizujący na dzień 31 grudnia 2008	(169 519)	–	–	(2 744)
Wartość pozycji przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego	1 448 847	1 040	3 104	159 068
Wartość pozycji netto (wartość bilansowa)	1 279 328	1 040	3 104	156 324

Rok zakończony 31 grudnia 2007 roku

	Należności z tytułu dostaw i usług	Pożyczki udzielone	Należności z tytułu sprzedaży środków trwałych, wartości niematerialnych	Udziały i akcje jednostek niekonsolidowanych
Odpis aktualizujący na dzień 1 stycznia 2007	(245 240)	–	(9)	(1 992)
Utworzenie odpisów	(51 419)	–	–	(1 295)
Wykorzystanie odpisów	30 853	–	1	–
Rozwiązanie odpisów	86 895	–	8	974
Anulowanie odpisów	283	–	–	–
Aport	(48)	–	–	(10)
Inne zmiany	–	–	–	–
Odpis aktualizujący na dzień 31 grudnia 2007	(178 676)	–	–	(2 323)
Wartość pozycji przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego	1 400 621	4 544	6 472	506 202
Wartość pozycji netto (wartość bilansowa)	1 221 945	4 544	6 472	503 879

Ustalając utratę wartości aktywów, Grupa wzięła pod uwagę czynniki, które zostały opisane w nocie 11 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Grupa nie posiada istotnych pozycji, które na dzień bilansowy byłyby nieściągalne, lecz nie objęte odpisem aktualizującym. Poniżej przedstawiono analizę wiekową należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych pożyczek i należności, uwzględniającą odpisy z tytułu utraty wartości.

Wiekowanie należności z tytułu dostaw i usług, pożyczek udzielonych oraz pozostałych należności według stanu na 31 grudnia 2009 roku

	Nie przeterminowane	Przeterminowane				
		< 30 dni	30–90 dni	90–180 dni	180–360 dni	> 360 dni
Przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego	1 574 041	253 451	64 653	20 917	31 717	96 709
Odpisy aktualizujące	(26 105)	(3 211)	(5 068)	(5 001)	(22 474)	(96 165)
Po uwzględnieniu odpisu aktualizującego	1 547 936	250 240	59 585	15 916	9 243	544

Wiekowanie należności z tytułu dostaw i usług, pożyczek udzielonych oraz pozostałych należności według stanu na 31 grudnia 2008 roku

	Nie przeterminowane	Przeterminowane				
		< 30 dni	30–90 dni	90–180 dni	180–360 dni	> 360 dni
Przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego	1 089 333	150 348	52 681	14 469	18 664	127 496
Odpisy aktualizujące	(17 746)	(952)	(3 122)	(2 769)	(17 870)	(127 060)
Po uwzględnieniu odpisu aktualizującego	1 071 587	149 396	49 559	11 700	794	436

Wiekowanie należności z tytułu dostaw i usług, pożyczek udzielonych oraz pozostałych należności według stanu na 31 grudnia 2007 roku

	Nie przeterminowane	Przeterminowane				
		< 30 dni	30–90 dni	90–180 dni	180–360 dni	> 360 dni
Przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego	1 104 623	97 887	40 398	9 573	15 557	143 599
Odpisy aktualizujące	(16 309)	(346)	(3 756)	(3 195)	(12 610)	(142 460)
Po uwzględnieniu odpisu aktualizującego	1 088 314	97 541	36 642	6 378	2 947	1 139

38.5. Ryzyko związane z płynnością

Grupa utrzymuje równowagę pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty w rachunku bieżącym, kredyty bankowe, obligacje, akcje uprzywilejowane, umowy leasingu finansowego oraz umowy dzierżawy z opcją zakupu. Takie wykorzystanie źródeł finansowania pozwala na zarządzanie ryzykiem płynności i skutecznie minimalizuje jego negatywne skutki materializacji.

Tabele poniżej przedstawiają zobowiązania finansowe Grupy na dzień 31 grudnia 2009 roku, 31 grudnia 2008 roku i 31 grudnia 2007 roku według daty zapadalności na podstawie umownych zdyskontowanych płatności.

Zobowiązania finansowe według stanu na 31 grudnia 2009 roku

	Naliczone odsetki	Część kapitałowa					Razem	
		poniżej 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 3 lat	od 3 lat do 5 lat		powyżej 5 lat
Oprocentowane kredyty i pożyczki oraz wyemitowane obligacje	796	137 178	458 341	468 897	303 700	209 837	196 972	1 775 721
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług		963 628	2 565	–	–	–	–	966 193
Zobowiązania z tytułu nabycia środków trwałych oraz wartości niematerialnych		195 062	75 073	1 474	–	–	–	271 609
Instrumenty pochodne		2 135	8 904	–	–	–	–	11 039
Inne zobowiązania finansowe		219 268	24 094	2 017	1 313	465	412	247 569
Zobowiązania z tytułu leasingu oraz umów dzierżawy z opcją zakupu		10 247	25 130	24 713	12 271	24 531	26 776	123 668
Razem	796	1 527 518	594 107	497 101	317 284	234 833	224 160	3 395 799

Zobowiązania finansowe według stanu na 31 grudnia 2008 roku

	Naliczone odsetki	Część kapitałowa					Razem	
		poniżej 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 3 lat	od 3 lat do 5 lat		powyżej 5 lat
Oprocentowane kredyty i pożyczki oraz wyemitowane obligacje	880	164 037	484 827	470 208	363 479	352 638	239 860	2 075 929
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług		801 167	2 806	–	–	–	–	803 973
Zobowiązania z tytułu nabycia środków trwałych oraz wartości niematerialnych		247 062	47	9	9	–	–	247 127
Instrumenty pochodne		1 269	10 585	13 272	7 688	8 734	3 926	45 474
Inne zobowiązania finansowe		162 953	14 176	402	265	339	245	178 380
Zobowiązania z tytułu leasingu oraz umów dzierżawy z opcją zakupu		4 287	30 019	46 953	18 089	25 288	30 300	154 936
Razem	880	1 380 775	542 460	530 844	389 530	386 999	274 331	3 505 819

Zobowiązania finansowe według stanu na 31 grudnia 2007 roku

	Naliczone odsetki	Część kapitałowa					Razem	
		poniżej 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 3 lat	od 3 lat do 5 lat		powyżej 5 lat
Oprocentowane kredyty i pożyczki oraz wyemitowane obligacje	2 304	147 067	311 576	848 659	343 571	234 228	108 662	1 996 067
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług		878 439	491	–	–	–	–	878 930
Zobowiązania z tytułu nabycia środków trwałych oraz wartości niematerialnych		313 407	–	46	–	37	–	313 490
Instrumenty pochodne		5 720	9 617	6 978	4 799	248	304	27 666
Inne zobowiązania finansowe		144 735	21 002	5 990	44	552	326	172 649
Zobowiązania z tytułu leasingu oraz umów dzierżawy z opcją zakupu		6 783	26 542	47 250	29 909	30 073	41 284	181 841
Razem	2 304	1 496 151	369 228	908 923	378 323	265 138	150 576	3 570 643

38.6. Zabezpieczenia

W roku 2009 i 2008 w ramach Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. instrumenty pochodne były wykorzystywane w celach zabezpieczających przez trzy spółki zależne: Południowy Koncern Energetyczny S.A., EnergiaPro Gigawat Sp. z o.o. oraz Polska Energia PKH Sp. z o.o., jednak na dzień bilansowy 31 grudnia 2009 roku tylko Południowy Koncern Energetyczny S.A. posiadał zabezpieczające instrumenty pochodne. W dwóch pozostałych spółkach kontrakty forward wygasły w grudniu 2009 roku. W roku 2007 tylko jedna spółka zależna – Południowy Koncern Energetyczny S.A. – posiadała instrumenty pochodne.

Instrumenty pochodne (aktywa)

W 2009 roku i 2008 roku jednostka zależna Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. – Polska Energia PKH Sp. z o.o. zabezpieczała ryzyko kursowe związane z zobowiązaniami wynikającymi z planowanych zakupów uprawnień do emisji CO₂ poprzez kontrakty forward na zakup EUR. Ich wartość bilansowa na koniec 2008 roku wynosiła 575 tysięcy złotych. Wszystkie kontrakty wygasły w grudniu 2009 roku.

Na dzień 31 grudnia 2009 jednostka zależna Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. – Południowy Koncern Energetyczny S.A. wyceniła długoterminowe instrumenty pochodne zabezpieczające na kwotę 1 747 tysięcy złotych.

Instrumenty pochodne (zobowiązania)

Jednostka zależna Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. – Południowy Koncern Energetyczny S.A. na podstawie obowiązującej w tej spółce „Strategii Zarządzania Ryzykiem Finansowym” zabezpiecza za pomocą pochodnych instrumentów finansowych 3 główne obszary ryzyka (ryzyko stopy procentowej związane z obsługą istniejącego portfela kredytowego, ryzyko stopy procentowej związane z emisją obligacji oraz ryzyko walutowe związane z nakładami inwestycyjnymi w walutach obcych).

Ryzyko stopy procentowej związane z obsługą istniejącego portfela kredytowego jest zabezpieczane za pomocą kontraktów na zamianę stóp procentowych o terminie zapadalności pomiędzy 2008 rokiem a 2012 rokiem. Pozycją zabezpieczaną są przepływy odsetkowe z tytułu kredytów inwestycyjnych Spółki oparte na zmiennej stopie (WIBOR 3M), natomiast instrumentem zabezpieczającym jest swap stóp procentowych, który zamienia wyżej wymienioną stopę zmienną na stałą stopę procentową.

Ryzyko stopy procentowej dotyczące emisji obligacji oraz ryzyko walutowe wiążące się z nakładami inwestycyjnymi w walutach obcych związane było z budową przez PKE S.A. bloku 460 MW w Elektrowni Łagisza. W celu zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej związanego z emisją obligacji Spółka zawarła kontrakty na zamianę stóp procentowych (IRS). Spółka zabezpieczyła w ten sposób 80% nominalu oczekiwanych ciągłości z tytułu emitowanych obligacji w okresie od daty emisji poszczególnej transzy obligacji do daty jej zapadalności.

Ryzyko kursu walutowego związane z nakładami inwestycyjnymi w EUR zabezpieczane było walutowymi kontraktami terminowymi (forward). PKE S.A. zabezpieczała 60% łącznej ekspozycji dla planowanych, uprawdopodobnionych przepływów walutowych narażonych na ryzyko kursowe. Transakcje zabezpieczające typu forward związane z budową bloku 460 MW w Elektrowni Łagisza wygasły w dniu 30 kwietnia 2009 roku. Na dzień 31 grudnia 2009 roku spółka ta nie posiadała żadnych instrumentów pochodnych zabezpieczających ryzyko walutowe.

Jednostka zależna Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. – EnergiaPro Gigawat Sp. z o.o. w 2008 roku i w 2009 roku zabezpieczała ekspozycję na ryzyko zmiany kursu walut wynikające z kontraktu z czeską spółką CEZ poprzez kontrakty forward. Kontrakty te wygasły w grudniu 2009 roku i na dzień 31 grudnia 2009 roku spółka ta nie posiadała żadnych instrumentów pochodnych.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku wartość bilansowa wszystkich zobowiązań związanych z zabezpieczającymi instrumentami pochodnymi wynosiła 11 038 tysięcy złotych, na dzień 31 grudnia 2008 roku 45 474 tysiące złotych, a na dzień 31 grudnia 2007 roku 27 666 tysięcy złotych.

38.7. Ryzyko rynkowe – analiza wrażliwości

Grupa identyfikuje następujące główne rodzaje ryzyka rynkowego, na które jest narażona:

- ryzyko stopy procentowej,
- ryzyko walutowe,
- ryzyko cen energii elektrycznej,
- ryzyko zmian cen praw do emisji CO₂,
- ryzyko zmian cen towarów (np. węgiel).

Obecnie Grupa Kapitałowa narażona jest głównie na działanie czynników ryzyka zmian kursów walutowych EUR/PLN oraz USD/PLN. Ponadto Grupa narażona jest na zmiany referencyjnych stóp procentowych dla walut PLN, EUR oraz USD.

Na potrzeby analizy wrażliwości na zmiany czynników ryzyka rynkowego Grupa Kapitałowa wykorzystuje metodę analizy scenariuszowej. Grupa wykorzystuje scenariusze eksperckie odzwierciedlające subiektywną ocenę Grupy odnośnie kształtowania się pojedynczych czynników ryzyka rynkowego w przyszłości.

Prezentowane w niniejszym punkcie analizy scenariuszowe mają na celu analizę wpływu zmian czynników ryzyka rynkowego na wyniki finansowe Grupy. Przedmiotem analizy zostały objęte wyłącznie te pozycje, które spełniają definicję instrumentów finansowych zgodnie z MSSF.

Potencjalne możliwe zmiany kursów walutowych są określone w horyzoncie do daty następnego sprawozdania finansowego i zostały obliczone na podstawie rocznych zmienności implikowanych dla opcji walutowych kwotowanych na rynku międzybankowym dla danej pary walut z daty bilansowej lub w przypadku braku dostępnych kwotowań rynkowych na podstawie zmienności historycznych za okres jednego roku przed datą bilansową.

W analizie wrażliwości na ryzyko stopy procentowej Grupa stosuje równoległe przesunięcie krzywej stóp procentowych o potencjalną możliwą zmianę referencyjnych stóp procentowych w horyzoncie do daty następnego sprawozdania finansowego. Dla celów analizy wrażliwości na ryzyko zmian stóp procentowych wykorzystano średnie poziomy referencyjnych stóp procentowych w danym roku. Skala potencjalnych zmian stóp procentowych została oszacowana na podstawie zmienności implikowanych ATMF opcji na stopę procentową kwotowanych na rynku międzybankowym dla walut, dla których Grupa posiada ekspozycję na ryzyko stóp procentowych na datę bilansową.

W przypadku analizy wrażliwości na zmiany stóp procentowych efekt zmian czynników ryzyka został odniesiony do wartości przychodów/kosztów odsetkowych dla instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu oraz do wartości godziwej na datę bilansową instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu wycenianych do wartości godziwej.

Poniżej przedstawiono analizę wrażliwości dla każdego rodzaju ryzyka rynkowego, na które Grupa jest narażona na dzień bilansowy, pokazując, jaki wpływ na wynik finansowy brutto miałyby potencjalnie możliwe zmiany poszczególnych czynników ryzyka według klas aktywów i zobowiązań finansowych.

38.7.1. Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe

Grupa identyfikuje ekspozycję na ryzyko zmian kursów walutowych EUR/PLN oraz USD/PLN. Poniższe tabele przedstawiają wrażliwość wyniku finansowego brutto na racjonalne możliwe do zaistnienia zmiany kursów walutowych w horyzoncie do daty następnego sprawozdania finansowego, przy założeniu niezmienności innych czynników ryzyka:

Rok zakończony 31 grudnia 2009 roku

Klasy instrumentów finansowych	31 grudnia 2009		Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe na 31 grudnia 2009 roku					
	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko	EUR/PLN		USD/PLN			
			tys. PLN	tys. PLN	kurs EUR/PLN +13,25%	kurs EUR/PLN -13,25%	kurs USD/PLN +19,69%	kurs USD/PLN -19,69%
Należności z tytułu dostaw i usług	1 880 114	263	35	(35)	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 032 103	4 137	548	(548)	-	-	-	-
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	(790 118)	(288 218)	(3 205)	3 205	-	(51 988)	-	51 988
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(966 193)	(752)	(100)	100	-	-	-	-
Razem			(2 722)	2 722	-	(51 988)	-	51 988

Ekspozycja na ryzyko na dzień 31 grudnia 2009 roku jest reprezentatywna dla ekspozycji Grupy na ryzyko w trakcie poprzedzającego tę datę okresu rocznego.

Rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

Klasy instrumentów finansowych	31 grudnia 2008		Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe na 31 grudnia 2008 roku					
	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko	EUR/PLN		USD/PLN			
			tys. PLN	tys. PLN	kurs EUR/PLN +22,75%	kurs EUR/PLN -22,75%	kurs USD/PLN +32,25%	kurs USD/PLN -32,25%
Należności z tytułu dostaw i usług	1 279 328	11 061	2 516	(2 516)	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	949 710	2 516	572	(572)	-	-	-	-
Instrumenty pochodne (aktywa)	575	575	1 790	(1 790)	-	-	-	-
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	(915 902)	(391 605)	(6 405)	6 405	-	(117 213)	-	117 213
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(803 973)	(121)	(28)	28	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu leasingu i umów dzierżawy z opcją zakupu	(154 936)	(15 947)	(3 628)	3 628	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu nabycia środków trwałych oraz wartości niematerialnych	(247 127)	(50)	(11)	11	-	-	-	-
Instrumenty pochodne (zobowiązania)	(45 474)	(3 385)	1 790	(1 790)	(11 068)	-	-	-
Razem			(3 404)	3 404	(11 068)	(117 213)	-	117 213

Ekspozycja na ryzyko na dzień 31 grudnia 2008 roku jest reprezentatywna dla ekspozycji Grupy na ryzyko w trakcie poprzedzającego tę datę okresu rocznego.

Rok zakończony 31 grudnia 2007 roku

Klasy instrumentów finansowych	31 grudnia 2007		Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe na 31 grudnia 2007 roku							
	Wartość bilansowa tys. PLN	Wartość narażona na ryzyko tys. PLN	EUR/PLN			USD/PLN				
			kurs EUR/PLN +6,025%	Wynik finansowy Kapitały	kurs EUR/PLN -6,025%	Wynik finansowy Kapitały	kurs USD/PLN +9,4%	Wynik finansowy Kapitały	kurs USD/PLN -9,4%	
Należności z tytułu dostaw i usług	1 221 945	32	-	2	-	-	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	974 221	25 285	-	1 494	-	(1 494)	46	-	(46)	-
Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	159 210	13 486	-	813	-	(813)	-	-	-	-
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	(1 134 946)	(426 621)	-	(1 174)	-	1 174	(38 271)	-	38 271	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(878 930)	(79)	-	(5)	-	5	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu leasingu i umów dzierżawy z opcją zakupu	(181 840)	(14 794)	-	(891)	-	891	-	-	-	-
Instrumenty pochodne (zobowiązania)	(27 666)	(5 515)	-	7 638	-	(7 638)	-	-	-	-
Razem				239		(239)		(38 225)		38 225

Ekspozycja na ryzyko na dzień 31 grudnia 2007 roku jest reprezentatywna dla ekspozycji Grupy na ryzyko w trakcie poprzedzającego tę datę okresu rocznego.

38.7.2. Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej

Grupa identyfikuje ekspozycję na ryzyko zmian stóp procentowych WIBOR, EURIBOR oraz LIBOR USD. Poniższe tabele przedstawiają wrażliwość wyniku finansowego brutto na racjonalne możliwe do zaistnienia zmiany stóp procentowych w horyzoncie do daty następnego sprawozdania finansowego, przy założeniu niezmienności innych czynników ryzyka:

Rok zakończony 31 grudnia 2009 roku

Klasy instrumentów finansowych	Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej na 31 grudnia 2009 roku												
	31 grudnia 2009		WIBOR				EURIBOR				LIBOR USD		
	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko	WIBOR + 81 pb	WIBOR - 81 pb	EURIBOR + 66 pb	EURIBOR - 66 pb	LIBOR USD + 70 pb	LIBOR USD - 70 pb	Wynik finansowy	Kapitały	Wynik finansowy	Kapitały	Wynik finansowy
tys. PLN	tys. PLN	Wynik finansowy	Wynik finansowy	Wynik finansowy	Wynik finansowy	Wynik finansowy	Wynik finansowy	Wynik finansowy	Wynik finansowy	Wynik finansowy	Wynik finansowy	Wynik finansowy	Wynik finansowy
Lokaty i depozyty	23 887	3 344	27	(27)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pożyczki udzielone	315	315	3	(3)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 032 103	1 032 103	8 327	(8 327)	27	(27)	-	-	-	-	-	-	-
Instrumenty pochodne (aktywa)	1 747	1 747	275	(275)	7 030	(7 030)	-	-	-	-	-	-	-
Kredyty i pożyczki preferencyjne	(329 369)	(327 668)	(2 654)	2 654	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	(790 118)	(789 491)	(4 060)	4 060	-	(160)	-	160	-	(1 848)	-	1 848	-
Kredyty w rachunku bieżącym	(59 453)	(59 453)	(482)	482	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wyemitowane obligacje i papiery dłużne	(596 781)	(596 655)	(4 833)	4 833	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Instrumenty pochodne (zobowiązania)	(11 038)	(11 038)	739	(739)	3 642	(3 642)	-	-	-	-	-	-	-
Razem			(2 658)	2 658	10 672	(10 672)	(133)	133	-	(1 848)	-	1 848	-

Rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

Klasy instrumentów finansowych	31 grudnia 2008		Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej na 31 grudnia 2008 roku											
	Wartość bilansowa tys. PLN	Wartość narażona na ryzyko tys. PLN	WIBOR			EURIBOR			LIBOR USD					
			WIBOR + 266 pb Wynik finansowy	Kapitały	WIBOR - 266 pb Wynik finansowy	EURIBOR + 204 pb Wynik finansowy	Kapitały	EURIBOR - 204 pb Wynik finansowy	Kapitały	LIBOR USD + 232 pb Wynik finansowy	Kapitały	LIBOR USD - 232 pb Wynik finansowy		
Lokaty i depozyty	20 493	4 285	114	-	(114)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	949 710	949 710	25 195	-	(25 195)	51	-	(51)	-	-	-	-	-	-
Kredyty i pożyczki preferencyjne	(399 137)	(397 259)	(10 567)	-	10 567	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	(915 902)	(915 183)	(13 927)	-	13 927	(574)	-	574	-	(8 432)	-	8 432	-	-
Kredyty w rachunku bieżącym	(42 983)	(42 983)	(1 143)	-	1 143	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wyemitowane obligacje i papiery dłużne	(717 907)	(717 818)	(19 094)	-	19 094	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Instrumenty pochodne (zobowiązania)	(45 474)	(48 859)	7 515	48 460	(7 515)	(48 460)	-	-	-	-	-	-	-	-
Razem			(11 907)	48 460	11 907	(523)	(48 460)	523	(8 432)	(8 432)	8 432	8 432	8 432	-

Rok zakończony 31 grudnia 2007 roku

Klasy instrumentów finansowych	Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej na 31 grudnia 2007 roku											
	31 grudnia 2007		WIBOR				EURIBOR				LIBOR USD	
	Wartość bilansowa tys. PLN	Wartość narażona na ryzyko tys. PLN	WIBOR + 49 pb Wynik finansowy	Kapitały	WIBOR - 49 pb Wynik finansowy	EURIBOR + 52 pb Wynik finansowy	Kapitały	EURIBOR - 52 pb Wynik finansowy	Kapitały	LIBOR USD + 144 pb Wynik finansowy	Kapitały	LIBOR USD - 144 pb Wynik finansowy
Lokaty i depozyty	27 664	15 130	74	-	(74)	-	-	-	-	-	-	-
Pożyczki udzielone	4 544	3 508	17	-	(17)	-	-	-	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	974 221	974 221	4 650	-	(4 650)	38	-	(38)	-	9	-	(9)
Kredyty i pożyczki preferencyjne	(365 935)	(363 185)	(1 780)	-	1 780	-	-	-	-	-	-	-
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	(1 134 946)	(1 132 830)	(3 460)	-	3 460	(28)	-	28	-	(2 408)	-	2 408
Kredyty w rachunku bieżącym	(75 113)	(75 105)	(368)	-	368	-	-	-	-	-	-	-
Wyemitowane obligacje i papiery dłużne	(420 073)	(420 000)	(2 058)	-	2 058	-	-	-	-	-	-	-
Instrumenty pochodne (zobowiązania)	(27 666)	(22 151)	1 980	8 125	(1 980)	(8 125)	-	-	-	-	-	-
Razem			(945)	8 125	945	10	(8 125)	(10)	-	(2 399)	-	2 399

39. Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Grupy i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy.

Grupa zarządza strukturą kapitałową i stosownie do zmian warunków ekonomicznych odpowiednio ją modyfikuje. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej Grupa może zmienić wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy, zwrócić kapitał akcjonariuszom, wyemitować nowe akcje lub odpowiednio skorygować poziom zadłużenia zewnętrznego. W okresach sprawozdawczych objętych niniejszym sprawozdaniem nie wprowadzono żadnych zmian do celów, zasad i procesów obowiązujących w tym obszarze.

Grupa monitoruje stan kapitałów, stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto. Do zadłużenia netto Grupa wlicza oprocentowane kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe, zobowiązania z tytułu dostaw i usług i inne zobowiązania, pomniejszone o środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych. Kapitał obejmuje kapitał własny należny akcjonariuszom jednostki dominującej pomniejszony o kapitały rezerwowe z tytułu niezrealizowanych zysków netto.

	Stan na 31 grudnia 2009	Stan na 31 grudnia 2008	Stan na 31 grudnia 2007
Oprocentowane kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	1 775 721	2 075 929	1 996 067
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, pozostałe zobowiązania oraz zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	1 620 077	1 429 890	1 574 575
Minus środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 032 103	949 710	974 221
Zadłużenie netto	2 363 695	2 556 109	2 596 421
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	11 816 534	11 125 910	11 026 782
Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	(766)	(17 765)	517
Kapitał razem	11 817 300	11 143 675	11 026 265
Kapitał i zadłużenie netto	14 180 995	13 699 784	13 622 686
Wskaźnik dźwigni	17%	19%	19%

40. Struktura zatrudnienia

Przeciętne zatrudnienie w Grupie w okresach sprawozdawczych objętych niniejszym sprawozdaniem kształtowało się następująco:

	Stan na 31 grudnia 2009	Stan na 31 grudnia 2008	Stan na 31 grudnia 2007
Zarząd jednostki dominującej	5	5	2
Zarządy jednostek zależnych	46	45	40
Administracja	4 087	4 103	3 942
Dział sprzedaży	2 028	2 184	2 146
Pion produkcji	21 695	21 594	20 905
Pozostali	978	979	890
Razem	28 839	28 910	27 925

41. Wynagrodzenie biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego

Wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego za badanie niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnego z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej za lata zakończone dnia 31 grudnia 2009 roku, dnia 31 grudnia 2008 roku, dnia 31 grudnia 2007 roku wyniosło 809 tysięcy złotych.

Podmiotem uprawnionym, badającym niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. jest Ernst & Young Audit Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, rondo ONZ 1.

42. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym**Planowane połączenie z ENION Zarządzanie Aktywami Sp. z o.o. i Energomix Servis Sp. z o.o.**

W 2009 roku Grupa TAURON rozpoczęła proces łączenia jednostki dominującej z ENION Zarządzanie Aktywami Sp. z o.o. i z Energomix Servis Sp. z o.o., poprzez przeniesienie całego majątku tych spółek na jednostkę dominującą. W ramach procesu łączenia jednostka dominująca, ENION Zarządzanie Aktywami Sp. z o.o. i Energomix Servis Sp. z o.o. uzgodniły plan połączenia. Biegły wyznaczony przez właściwy sąd wydał pozytywną opinię dotyczącą tego planu. Podjęcie uchwał w sprawie połączenia przez Walne Zgromadzenie Wspólników Spółek Enion

Zarządzanie Aktywami Sp. z o.o. oraz Energomix Servis Sp. z o.o. jest planowane na dzień 26 marca 2010 roku, a na dzień 8 kwietnia 2010 roku przez Walne Zgromadzenie TAURON Polska Energia S.A. Połączenie Spółki z ENION Zarządzanie Aktywami Sp. z o.o. i Energomix Servis Sp. z o.o. skutkować będzie zmniejszeniem udziału mniejszości oraz zmniejszeniem udziału Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej w kapitale akcyjnym Spółki.

Planowane upublicznienie TAURON Polska Energia S.A.

W dniu 25 czerwca 2008 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie TAURON Polska Energia S.A. przyjęło uchwałę, w której wyraziło zgodę na rozpoczęcie procesu wprowadzania akcji Spółki, dotychczasowych oraz nowej emisji, do publicznego obrotu. Podjęcie powyższej uchwały było realizacją założeń Rządowego Programu Prywatyzacji na lata 2008–2011.

W związku z podjętą uchwałą, w spółkach Grupy Kapitałowej trwają prace związane z przygotowaniem do wejścia na Giełdę Papierów Wartościowych.

Szkody powstałe w wyniku warunków pogodowych

W wyniku niekorzystnych warunków pogodowych na początku stycznia 2010 roku doszło do przerw w dostawach energii na terenie działania spółek dystrybucyjnych wchodzących w skład Grupy. W szczególności dotyczyło to odbiorców z obszaru dystrybucji obsługiwanego przez ENION S.A. Koszty związane z usuwaniem szkód oraz ewentualne odszkodowania z tego tytułu obciążą wyniki Grupy za 2010 rok. Majątek dystrybucyjny jest ubezpieczony od szkód pogodowych. W ocenie Zarządu Spółki zdarzenia te nie będą miały istotnego wpływu na sytuację finansową i wyniki Grupy za 2010 rok.

Zarząd Spółki

Katowice, dnia 16 marca 2010 roku

Dariusz Lubera – Prezes Zarządu

Dariusz Stolarczyk – Wiceprezes Zarządu

Stanisław Tokarski – Wiceprezes Zarządu

Krzysztof Zamasz – Wiceprezes Zarządu

Krzysztof Zawadzki – Wiceprezes Zarządu